

An hourglass is shown vertically. The top bulb is filled with clear water, with several bubbles rising. The bottom bulb is filled with bright orange and yellow flames. The background is a plain, light grey.

**PŘEBYTKY
NĚHY**

KOBOLD

Radka Denemarková

**PŘEBYTKY
LIDÍ**

Hledáte místo, kde...

... můžete celý den studovat nebo pracovat?

... seženete knížku pro zábavu, do školy, k poučení?

... stahujete e-knihy, posloucháte hudbu, tisknete 3D?

... osobně potkáte české i světové autory?

... můžete zajít na koncert, filmy artové i 3D?

Právě jste ho našli!

Městská knihovna v Praze

43 poboček, **3** pojízdné knihovny, **4 000** akcí ročně,
2 000 000 dokumentů, **60** Kč za registraci

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.e-knihovna.cz

www.facebook.com/knihovna

Kobold

Radka Denemarková

Znění tohoto textu vychází z díla [Kobold](#) tak, jak bylo vydáno nakladatelstvím Host v Brně v roce 2011. Pro potřeby vydání Městské knihovny v Praze byl text redakčně zpracován.

§

Text díla (Radka Denemarková: Kobold), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), je vázán autorskými právy a jeho použití je definováno [Autorským zákonem](#) č. 121/2000 Sb.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uved'te autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 22. 11. 2019.

OBSAH

PŘEBYTKY NĚHY O vodě.....	6
Text Helly Koboldové, nalezený po vydražení fotografie jachty Erin (vlepený pod rámem)	218
PŘEBYTKY LIDÍ O ohni	225

PŘEBYTKY NĚHY

O vodě

Ester a Honzovi

Dívčí postavě, která se úředním výnosem z 29. července 1941 nesměla přiblížit k Vltavě mezi pražským Železničním a Hlávkovým mostem. Když se 14. srpna 1941 k řece přiblížila, kdosi ji udal. Odvezli ji, popravili. Ostatní se koupali.

Evě A., která se svými bratry přežila a umí být ve shodě se skutečností.

KOBOLD – slovo německého původu. Diblík, šotek, neposeda, skřítek, strážce podzemních pokladů. Přeneseně skřet, kreature, monstrum.

Na začátku mého uvěznění bylo nejkřutější to, že mě napadaly myšlenky svobodného člověka. Ale to trvalo jen několik málo měsíců. Potom jsem měl už jenom myšlenky vězně.

ALBERT CAMUS

Čeho se člověk bojí. Popsat stav vědomí v nějaké době.
Krutosti, kterých se dopouštíme na nejbližších, předčí
každou rafinovanost světových válek. Mír je válka.
Válka je pokračováním míru.

Vymknout se není snadné. Takové sevření. Děti nedosáhnou na zámek, který matka s otcem umístí na kuchyňské dveře vysoko.

Člověku schází vězení, do kterého byl zasazen.

Člověk miluje vězení, ze kterého byl propuštěn.

Do světa ji vyslal Kobold.

Nejen ona miluje Kobolda.

Nejsem jako jiní lidé, řekla. Nejsem vůbec jako jiní lidé. Nelze změřit velikost bolesti nebo lásky. Moje nemoc se jmenuje Kobold. Ta nemoc je nevyhlášená.

Den jako malovaný. Život jako malovaný.

Voda utopená v písku.

Uhrančivý Michael má vstup na Kamenný most úředně zakázaný.

„Zachraňoval jsem nemocný a ubohý sochy, já jedinej je zachraňoval a slepoval, no a co. Drolej se, rozpadaj. Vítr je vofukuje. Déšť rozežírá. Lidský ruce votlapkávaj. Na to se já dívat nebudu. A vy byste taky neměli. Pro pět ran Krista Pána, proč nepostavíte nad mostem střechu? Proč nedáte každý soše do ruky kamennej deštník?? Proč něco ksakru neuděláte??“

Michael miluje sebevědomé a bezcitné sochy. Lemují most. Opečková tělem, pachem svého těla všechno, co má rád. Bezbranné věci. Provokují tím, že nejsou tekuté. Podle Michaelových měřítek nejsou věčné.

Tekuté je věčné.

Svlékne propocenou košili. Položí ji na nemocné umyvadlo. Běloba popukala, v prohlubni se vlní zapomenuté černé vlasy, hádata se nebezpečně vryla do hladké struktury. Vyčká několik sekund. Košili

popadne, přehodí přes čelo kovové, zrezivělé postele. Na té celý život spává. Přihrbený pokojně odpočítá ochranný čas. Toutéž košilí vyleští stůl. A navlékne ji na židli; zplihlou košili na opěradle urovná, uhladí roztržený límeček, zatahá za rukávy. Propocenou košili se zažloutlými kruhy v podpaží v noci překryje košilí vyžehlenou. Vrší se mu pod umyvadlem hromada špinavého oblečení. Neobnošená látka hlídá spodní, ošuntělou kupku.

Chrání věci, které má rád. Aby mu nestárly, nerozpadaly se. V dětství to dělal potají. Dokud nepřišli živí. Kteří s roztrpčeným brebentěním počkali, až se podivínský Michael oblékne. A přestane vyvádět.

Michael má vstup na most úředně zakázaný. Na koncích robustního přemostění, uprostřed zdiva vstupních bran, visí Michaelovy portréty. Rozostřené, zrnité zvětšeniny z novin. Déšť se sněhem je rozmáčí. Březnový ledový vítr rve cáry z kamene. *Upozorňujeme, že tento muž má vstup na Kamenný most zakázaný; je mostu i lidem nebezpečný; za jakoukoliv informaci o výskytu tohoto muže v okolí soch vysoká finanční odměna. Vlasy havraní, barva očí modrá, výška dva metry; zvláštní znamení...* Pod portrétem se množí nedbale přilepené obdélníky: petice, nesrozumitelné výkřiky, ušmudlané reakce bigotních věřících; požadují Michaelovu smrt utopením. Oko za oko, zub za zub, tělo za tělo. Ve jménu lásky k bližnímu. Vítr oderve výstřižek článku liberálního Prager Tagblattu, racek plachtí nad řekou: *Je vůbec možné na úsvitu dvacátého století takto pokoriti živého člověka kvůli soše z kamene? Je to vůbec možné?* Racek zakrouží, usedne na osiřelé místo. Svatý racek.

V noci se proplíží k Mostecké věži těkavý stín. Tělo obalené a přepásané teplými šálami. Ten velký, rozmazaný portrét Michaelova matka strhne, usuší nad kamny mezi křížalami, odstřihne roztrpené okraje, vyhladí, nechá zasklít a zarámovat do masivního dřeva.

Pověsí těžký rám s vyřezávanými dubovými lístky na čestné místo. Michael. Její syn. Hrdina. Uzavírá přehlídku mučedníků, kteří lemují kamennou lávku. Michaelova matka nepřipustí, že syn může být i gauner. To matky nedělají.

„Takovej hodnej kluk,“ řekne. „Takovej hodnej kluk.“

Na Štědrý den po poledni se hodný kluk Michael vydá na cestu podél řeky. Na zádech nese modře pruhované povlečení, kůže stažená z prachové peřiny. Vycpaná, v konci přidušená špagátem. Projde po mostě dvakrát, tam a zpět odkrokuje půlkilometrovou vzdálenost. Každé z třiceti soch se poctivě zadívá do obličeje, sejde i k jednatřicáté, v duchu opakuje dětské rozpočítadlo. Když mu rýmy dojdou, zarazí se. Rozváže objemný balík, kouzelník tahá z klobouku rekvizity svého představení: kusy barevného oblečení nadměrných velikostí vyrovná před sebe.

Vyhoupne se na kamennou zídku.

Obléká vyvolenou sochu.

Pokouší se narvat Jana Nepomuckého do huňatého kožichu. Obdarovává přítele. Smráká se, od rána. Na svatozář nasadí promáčklý klobouk. Sněží hustě, vítr rozfoukává náruče sněhu. Michael, poztráčený v bílé moučce, marně provléká pískovcové paže úzkými, studenými rukávy. Křupnutí. Ruka rupne, odlomí se v zápěstí.

Michael strne.

Svatého omluvně obejme, šeptá mu do ucha, hladí paži, rozloženou a uvízlou v chlupaté rouře, kymácivě udržuje rovnováhu, tiskne se těžkým tělem k černému kožichu, naválí se na kámen obalený porostem, zoufale prosí o odpuštění. Není to nic platné. Socha je unavená, socha to vzdává, z podstavce se odloupne křehký perníček. Udrží balanc, naklání se. Neviditelný prst tluče sochu do čela, pink. Jako by byla cínovým vojáčkem. Do vody přepadávají současně.

Letí vzduchem, rotují v tísnivém objetí. Tíživě, pomalu.

Přesto rychleji než sněhové vločky.

Když se prudký gejzír vody vyražený zpod tenké vrstvy rosolovité námrazy pleskavě usadí zpátky a rozkymácí krustu, stane se zázrak. Kámen ke dnu neklesne. Vyhoupnou se nad hladinu. Oba. Jako by je cosi nadzvedávalo. Nepotopí se lidské tělo a nepotopí se mučedníková kamenná kopie. Což odporuje pozemským zákonitostem. Jan se na hladině udrží. Jen tělo je už bez kříže.

Odroleným obličejem míří vzhůru, pět hvězdiček nad jeho hlavou bliká mezi vločkami, svatozář podobná soše Svobody, zachovat zpovědní tajemství za cenu smrti. Michael sedí rozkročmo, stehna přimknutá kolem kamenných boků. Artista na kládě vyrovná houpavý pohyb, máchá rukama. Kožich vsakuje ledové mokro, těžkne, závaží stahuje sochu pod hladinu, hlava mizí. Michael svatého zuřivě svléká. Strhává nacucaný hábit, zuby trhá látku ve švu. Zplihlý kožich se na hrud' sochy mlaskavě přilepil. Černá sádra drží pohromadě vykloubené zápěstí. Michael svou bezmoc znehybní.

Ponoří se.

Vyplují.

Tentokrát se Jan překotí obličejem do hlubin, propátrává místo, kde spočine. Cvičený delfín se pokouší shodit cvičitele. Michael se vyhoupne, klečí na zádech unaveného kamene. Pádluje rukama ke břehu. Zabírá mocně. Řeka už si pohrála a zalaškovala, pozornost přesouvá jinam. Neúprosně vetřelce spolyká. Michael nohama zaklesne kolem pasu pevnou obruč. Jako poslední mizí pod hladinou Michaelova rozevřená ústa, hluboký nádech. Mrazivá vrstva se uzavře. Čerstvá bílá poleva znehybní neklidnou vodní plochu. Zůstane sotva viditelná stopa. Klikatá, vlásčítá trhlina.

Michael pod krustou sochu podplave, zdvihne paže. Vší silou nadnáší kolos. Vzpěrač se odráží v průzračné beztlíži, trhavě kope nohama v protisměru, proud bublinek uniká, kyslíkový bublifuk přivábí vše živé, šlape vodu, tváře splaskávají. V té nazelenalé mlze socha neodvolatelně klesá. Ryby s jiskřivýma očima ji znaveně

obeplouvají, lhostejně prohlížejí a ochutnávají masitými rty. Ryby, které se nikdy nepolíbí. U dna je očekává plochá ryba s oblým tělem a velkou vystrčenou hlavou, pohybuje se díky ploutvím, které připomínají končetiny. Ráda žije v temnotě u dna, ale u mořského dna, v hloubkách několika stovek metrů. Chřestivec, který patří do řádu ďasové. Potravu láká pomocí látky vypouštěné k tomu uzpůsobenou hřbetní ploutví. Plní pod mostem své poslání. Vystrčená hlava se dotkne Michaelova čela. A vypustí z hřbetní ploutve látku.

Na bezvládné Michaelovo tělo narážejí zuřivě, vypoulené oči přibližují k jeho zatemnělým. Socha a Michael se rozpojí. Rozpojí se i husté hejno ryb.

Každá z družin doprovází svého pána.

Povykující lidé tělo vyloví do sítě. Tlustou rybu. A vdechnou ústy svůj život. Od té chvíle je Michael jiný. Svatého Jana Nepomuckého nikdo nikdy nenajde. Musel ho odnést proud. Do moře, tvrdilo se. Do oceánu, tvrdila Hella. Michael za statečný pokus o záchranu vzácné sochy dostane od města vyznamenání. Když se celá věc vyjasní, skončí za smrt sochy pro výstrahu ve vězení.

Otcův rozmazaný portrét visel na zdi, mezi okny, orlí zobák mezi dvěma průzory. Čichám, čichám člověčinu. Drolím se. Vlastnosti ze mě opadávají. Rozpadávám se. Po desetiletích, kdy jsem zpevňovala hradby, stala se socha ze mě. Socha čeká na důvěrníka, před kterým bude moci dýchat a beztrestně roztáhnout prsty. Obklopena ďáblíky, před kterými je třeba s kamennou tváří pravdu schovávat. Prsty sevřené v pěst. Opouštím pokoj.

Hotelový.

Hella. Vrací se z hodiny u doktora Broda. Táhlé, svíravé vrznutí. Vyskočí z těžkých vrat na prostopášnou ulici. Mocné bouchnutí za

jejími zády. Špičkou vyleštěné šněrovací botky vryje do tenké vrstvy sněhu na dláždění velký otazník. Připojí zrcadlově obrácený. Srdce. Uvnitř druhé, třetí. A ještě dvě drobná. Helle je sedmnáct. Cukruje ji sněh, od růžových úst se vlní mlžná krajina. Neslyšně artikuluje, páru formuje do obrazců, vzhůru vzlétnou písmena, nejčastěji protáhlé „o“. Ví, že ji doktor Brod pozoruje; stojí a zrychleně dýchá za krajkovou záclonou v druhém patře. Ví, kdo koho má v hrsti. Nedívá se jí do očí, nikdy. Zpocenýma, rybíma rukama, které si otírá do kalhot, svírá rozevřenou knihu. Její chyby neopravuje, ačkoliv si ona schválně vymýšlí a z úst vypouští nehoráznosti. Hlas se mu roztřese, musí si z hloubi slabin odkašlat pokaždé, když Hella nakloní kudrnatou hlavu a ukazováčkem si namotává pramen černých vlasů. Jehož konec předtím dlouze olízne a ocucává. Než vysloví další provokativně nejapnou otázku.

Dnes byla hodina symbolická, slavnostní. Zastavila se, aby v předstihu předala novoroční dárek. Zakoupený rodiči.

Doktor Brod čeká. Měsíce čeká za naškrobenou krajkovou záclonou, čeká, až uhrančivé černo vlasé Helle bude osmnáct. Pak požádá o její ruku. S čímž jsou rodiče srozuměni. Aniž to Hella tuší. Bezstarostně si poskakuje štedrovečerním dnem.

V odpadkovém koši se každou noc hromadí zmuchlané koule papíru pokapaného inkoustem. Pečlivě ho doktor Brod posází větami, jimiž se z citů, ze své posedlosti vyzná. Vyzná se z touhy po okamžiku, kdy si pannu odvede do druhého patra a připoutá mezi regály knih, mezi labyrinty regálů, kde právo první a poslední noci mívají minotaurové. Doktor Brod píše dopis zrcadlovým písmem. Doktor Brod spí se všemi svými začkami. Dotýká se jejich pohlaví dlouhými a vymydlenými prsty, ke kterým pak rád přičichává, cvičí umění citlivých bodů, loví perly. Věří v opakování, opakování je matka moudrosti, i dokonalost spočívá v procvičování. Věří, že bude mistrovsky připraven. Než rozevře Hellinu lasturu v očekávání.

Hella špičkou šněrovací botky do panenského sněhu vyhloubí kolem srdcí kotec. Napojí čtverec a další a další, čerstvá poleva je pošpiněná rigoly. Stoupne si na jednu nohu, roztáhne ruce, aby udržela rovnováhu. Čáp odskáče v blátivé břevce panáka. Je šťastná. A domů se jí nechce. Do vánočního neklidu a hašteření služek, které se budou obviňovat, proč to či ono není dokonalé a vánočka je spletená nakřivo a *bude milostpaní kapr na modro nebo jak* a mandle leží neoloupané a budou přivírat oči, sekát tím pohledem, ve kterém čte, že ona nic nemusí, ona se narodila k hotovému, a budou ji nenávidět ještě víc, když se jim bude snažit pomáhat. Rodiče nejsou svému okolí nápadní. Podvolili se většině, rybímu oku. Slaví svátky Vánoc. Jen je nikdy nenapíšíou velkým písmenem.

Přeběhne po kočičích hlavách. K protější výkladní skříni s klobouky. Vyplázne jazyk, vzkaz doktoru Brodovi ulpí na odrazu *jejího* obličej. Domů nepůjde. Zamíří k mostu. Její oblíbené divadlo. Bude pozorovat všechny ty divné lidi. A tajně plivne do vody. Slinu odnese proud.

Míří k mostu. Marně pohybuju rty. Neslyšně válím slova na jazyku. Rozhodne o mém životě. Otevře ďáblovi brány města. A kdyby k mostu nezamířila. Nikdy jsem neviděla svou matku šílenou.

Uzavřená kapitola. Vsáklá do stránek.

Dopsaná.

Voda utopená v písku.

Na počátku přemostění, pod věží, si Hella koupí do kornoutu hrst horkých kaštanů. Prodavač před ní uctivě smekne čepici.

„Rukulíbám, spanilá slečinko.“

Zná otce, univerzitního profesora. Který tudy pravidelně chodívá na procházku, zamyšlený, ale vlídný, působivá důstojnost, která se snoubí s vědomím moci. Lidé kolem Helly neklidně zrychlují krok, proud houstne, rázuje jediným směrem. Hellu magneticky přitahuje

ten shluk lidí. Sklánějí se z ochozu sportovní arény, vzrušeně ukazují kamsi dolů, k řece. Divadelní představení se hraje pod nimi, pod mostem.

Provlékne se mezi těly v zatuchlých kabátech k okraji, háčkované rukavičky ohřáté teplem kaštanů, z kornoutu stoupá pára. Vidí kymácivé lodičky spouštěné ze břehu. Lodičky vyřezané z kůry. V nich mužičky, v uniformách. S vesly, jak halekají a prorážejí tenkou vrstvu. Vláščité trhliny, probuzené ze sna, pádí ledovou plochou. Pod ledem si někdo pohrává, baví se tím, že nůž s ostřím zdvihne, v hlubině nastartuje a sviští a nožem led krájí a porcuje, led křupe jak rozlomená dužina melounu. Hella se naklání přes kamenný okraj, natahuje krk, krk se úží mezi mlčenlivými sochami, zrychleným dechem vsakuje výjev, svědkyně mimořádného, její život se také stává mimořádným, ona bude malovat nebo psát nebo léčit a učit, jako otec, dnešní den určitě zaznamená, život je krásný, pane.

Cosí ji ostře bodne do tváře. Krk se smrští, otočí se. Otlý muž jí dýchá na zátylek, v ruce smrček, se kterým původně spěchal domů. Zelené jehličí je ostré, bodá do spánku, chrání si oči, zelené jehličí doráží na bílé bělmo. Z druhé strany pán v klobouku, ve věku jejího otce, nedívá se dolů, dívá se upřeně na ni, proč se nepodívá dolů. Dav za ní roste, natlačuje se, hysterie stoupá, nikdo neustoupí, každý chce urvat svědeckou chvíli, řady uprostřed se k okraji hrnou netrpělivě, nic nevidí a mají přece právo vidět, uhněte, z obou konců se mačkají nové postavy a presují vnitřek. Most je zašpuntovaný z obou stran. Hella se zadívá dolů. Do jedné z lodiček složitě vhazují obrovský mokrý pytel, lapený do rybářské sítě, lodička lokne vody, dav se tím směrem zavlní a vyjekne. Mužičci v uniformách pytel rozvazují a svazují a rozvazují a svazují. Buší do něj. Z pytle vytryskne curůček vody, fontánka.

Z toho sevření se Helle dělá mdlo. Kaštany vsype do řeky, jako by se tím gestem prostor mohl uvolnit. Rozprskne se sprška hnědého

kamení, po kterém ve vodě chňapají podivně odulé rty a mezi nimi se zablýští ostří. Pokusí se otočit. Nemůže, tlak sílí, přimáčkne ji, drtí a lisuje hrud' a břicho a kyčle, voňavé jehličí bodá, bodá do pravé tváře, začne kňučet *pusťte mě, prosím, pusťte mě, prosím, pusťte*. Nejprve špitavě, pára slova odtrhne od rtů, rozpráší je nad řeku. Vpravo a vlevo vidí tytéž zoufalé obličej. Zaťaté obličej dospělých mužů a žen tohoto města, kteří mají sílu, rukama zapřeni o most, který se drolí. Odtáhne poškrábanou tvář, zdvihne bradu, nad sebou šedě zkalené nebe, někdo si vymáchal špinavé štětce a zakalenou vodu rozlil. Od šedi se odrážejí sošně strnulé hlavy, naklánějí se ztěžka a nemotorně, loutky držené z nebe na drátkách, sklánějí se, koutky kamenných rtů se pohnou, mrknou na Hellu prázdnými důlky, vysmívají se, je to záblesk.

Hella polekaně uhne pohledem. Hlavu už nezakloní, oči pátrají úkosem. Sochy jsou vypjaté, na svých místech, nehybné, nebem se rozlila další kaluž, tentokrát svěží špína vyšpláchlá z kýble po umytých schodech.

Zkoprnělá Hella položí prázdný kornout na kamenný okraj. Zavzdychá, bojí se křičet, dívky na ulici na sebe nesmějí upozorňovat, už takhle porušila pravidlo, *okamžitě z hodiny domů, pan doktor Brod je, moje milá, záruka, vychoval tolik mladých dívek, to na ulici číhá neřest...* Sněží hustě, mráz je třeskatý, z úst se line pára, z Helliných úst také, už nemůže dýchat, žádná písmena z páry nevytváří, křičet se neodváží, zdvihnout hlavu k těm nehybným úšklebkům také ne, pomyslí si, to je snad konec, to je konec, lidé kolem odhazují věci s nadějí, že se jim uleví, prostor se vyprázdní, na vodě plavou stromky a dárky převázané mašlí, některé směšně nadskakují, někdo do nich zespondu vráží čumákem a rozřezává karton a stahuje si je pod hladinu. Hella otočí hlavu, špitá *bitte bitte bitte*, pán v klobouku se na ni dívá, nepřítomně přibližuje obličej, tělo za ní popadá nemytý dech, zrudlá tvář je přimáčkována dalšími,

natěsnaná těla nemají svobodu volby, nikde nemají svobodu volby, nikdo nemá svobodu volby, Hella se bojí, nesnesitelně se bojí o svůj vlastní dech, který ztrácí, takovou úzkost nezažila, lapá po vzduchu, cítí na stehně dotyk, slizkou pomalost, uštknutí hada, suně se vzhůru pod tvídovou sukni, zbývá jediná cesta, než se zalkne, než se hadí hlavička zasune, musí se vyloupnout ze sevření, když nenajde odvahu, bude pohřbena zaživa, zbývá jediná cesta, vplout do ticha, vplout do bezpečí.

Vtáhne břicho. Vysouká se a vydrápe na okraj podobný kamenné zídce, had zrychlí pohyb ke škvíře, Hella zadrží dech. To už se za ní strkají a povykují další.

Je první, kdo skočí.

Zadrží dech. Decentně zmáčkne nosní dírky. Vyškubne se hadovi, který ji stahuje za sukni zpátky. A odlétne. Řeku si musí každý zasloužit, náraz bolí.

Podél mostu padají z obou stran postavy, déšť lidských těl, rovné sirky proříznou tenkou vrstvou, těla zajedou do měkkého, hlavičky se vynoří. Skáčou, a Titanic se nepotopí. Proražených kruhů v ledové bláně přibývá. Zhoupnou hladinu, cachtají se mezi rozmočenými dárky a jehličnatými stromky, na které se navěšují prochládlé ruce. Díry v ledu, mužičci v uniformách bez návnady sbírají úlovky. Hellu s drkotajícima zubama vtáhnou do loďky, kde na dně leží mokrý pytel.

Poprvé vidí přerostlého skřítko Michaela Kobolda.

Rány sekyrou na dně lodky. Větev ze Střeleckého ostrova zaražená do ruky po kost. Nezažila jsem nic z válečného násilí. A zažila jsem násilí. Chlad, který táhne na podzim od řeky. Neměla sílu na svět svých dětí. Její děti neměly z ničeho radost, protože je nenaučila mít z něčeho radost. Plně ji zaměstnával Kobold. Přitahoval ji bolestí, kterou způsoboval její duši, jejímu tělu.

Moji rodiče. Oba se postupně zničili, citlivější stresu podlehl dřív.

Vracím se k vodě ve chvíli, kdy ze sebe potřebuju vydrhnout minulost rejžákem. Jakmile uvnitř zůstane zaseknutý jediný zapomenutý obraz, slovo, odlesk pocitu, soukolí se takovým zrnkem písku zadře. Rezaví, podebírání se, zahnívá. Zbavuje mě budoucnosti. Odsouzená opakovat minulost. Proč mi to někdo neřekl včas.

Půjčím si lodku. Všechny lodky si půjčím. Chci být na řece hodinu úplně sama. Majitel půjčovny v modře pruhovaném triku kroutí hlavou a hudruje, umlčím ho hrstí bankovek, zastrkám mu je za triko, může naparovat hrud', v tomto městě se dají všichni koupit. Náruč města není vlídná. Stahují se sem. Koboldové. Musela okorat, jinak by zešílela, musela zlhostejnět, jinak by nepřežila.

Odvesluju mu z nedůvěřivých očí, zatímco ze záňadří vytahuje bankovky a sčítá. Vesluju, řeka do mě drcá čelem. Otočím se, ještě přepočítává a odhání zklamané zájemce. Milenecké páry rozčileně ukazují na omlácené skořápky osiřelých bárek.

Vesluju do zakázané zóny.

Do zóny se zkříženými hnáty. Vesluju do míst, kam se nikdo neodváží, vesluju a nikdo mě nezastaví. Tříska projede do břítka palce, škvírou v háčkované rukavici. Rozdivočelá vesla zklidním pod mostem. Lehnu si na dno loďky, v kříži zastudí zapomenutá loužička. Je tak strašné být dítětem. Splétám síť, dívám se v teplém podvečeru na hru stínů, luštím vzkaz vepsaný zespodu do zdíva mostu, do klenutí, stopy vodních ptáků s plovacími blánami, stopy mých bratrů a sester. Trojúhelníky spálené Helliny kůže. Prostěradlo v koupelně na holé zemi. Vesluju do zakázané zóny. Do zóny se zkříženými hnáty. Vesluju do míst, kam se nikdo neodváží, vesluju a nikdo mě nezastaví. Voda pod mostem je lesklá jako celofán, šustí praskavou ozvěnou pod klenbou oblouků. Dodnes nevím, kdo se vlastně utopil. Jestli můj otec Michael Kobold. Nebo socha toho svatého.

Čí duše to vlastně klesla ke dnu.

Z Michaelova těla vypumpují vodu. Prochladlý Michael na dně loďky procitne, zvedá se. Kucká. Ještěr na loktech, šátrá ve vodě očima. Ruce po ramena ponoří do řeky, zoufale vodou míchá. Po hladině plave klobouk. Zdvihne ho. Hlava pod kloboukem chybí. Klobouk si nasadí. Zachytí ruce nešikovné plavkyně, povytáhne ji nad hladinu a odhodí zklamaně zpátky.

„Glo glo glo, holčičko.“

Hledá jen svou sochu. Zmodralé ruce poseté fialovými cákanci z řeky vytáhne. A pak mu to dojde. Svátý Jan se vykoupal v zázračné vodě pod mostem, obrodil se. V černovlasou pannu.

Začne být posedlý nutkavou představou. Zázračnou lázeň by měly podstoupit všechny sochy z mostu. To tehdy začne vyhledávat a schraňovat středověké zápisy o tom, jak podvodné pekaře a platněře a ševče a hostinské, kteří nedodrželi míru a pančovali víno, spouštěli za trest z mostu dolů v koších a namáčeli v ledové vodě. Nikdo mu nevymluví, že to nebylo za trest; moc dobře věděli, že nikoho z lidí řeka nepolepší. Ale má tu moc proměňovat těla v ladné křivky.

Michaelovy oči jsou uhrančivé, jsou modré. Ze své panny je nespustí. Dlaní si setře z čela a víček clonu mrznoucích vloček. Opře se zády o vratkou loďku, do níž se muži s vesly snaží vtáhnout obrovitého muže za jednu ruku. Druhou uvolnit umanutě odmítá; svírá v ní polámaný smrček. Zkřehlými prsty Michael drkotavě rozepíná knoflíčky. Hella zírá. Ještěr vysvlékne košili, vyždímá ji do klína, podá s úklonou černovlásce. Ona stydlivě přehodí přes mokrá ramena zplihlý cár. Bojí se zvířete naproti, něco podobného nikdy neviděla.

Michael odkryl hrud' a paže, tělo hustě porostlé černými chloupky, stáčejí se do prstenců, proplétají až na ramena a záda, do kudrlin černých ornamentů padají sněhové vločky, ochlupené jsou i boltce. Kolem pokřikují plavci v čepicích, melodie zvuků je jiná než melodie

přelidněné pestré plovárny v horké srpnové neděli. Kvílí a přetahují se o místa v loďkách, město je veliké, každý se chce podívat, z mostu je běžící pás, první řady skáčou, déšť těl neustává. V pozdním odpoledni pevné ruce zachytí ty, kterým hrozí, že přepadnou zbytečně. Zvyk je železná košile.

Lod'ka se mocně zhoupne, lokne tekutiny; otlý muž přepadne horní polovinou těla do kocábky. S nohama ve vodě a smrčkem ve zdvižené ruce ho mužičci s vesly dopraví ke břehu. Spolu s očarováním sousoším. Zaberou. Vesly se vzepřou nadvládě vody.

Břeh se blíží.

Hello milostiplná, zaprosím, ještě je čas. Příběh začíná dávno předtím, než se člověk narodí.

Můj začíná tady. Vysvléknout se z něho není snadné.

Není to kabát.

A hroší kůži nelze koupit. Nelze si ji vypůjčit.

Už sto let pracuju na jednom sousoší.

Jsem frajerka, řeknu řece. Na jednom sousoší.

Onoho Štědrého dne si řeka vybere dar. Spolyká mnoho těl. Odsouvá si je z města, nafukuje si balonky na hraní. Balonky zmodrají.

Na konci dne, kdy řeka umlčela, omočila, poplivala a pocákala tolik chodců, kteří prochladli a zapálily se jim plíce, leží Michael Kobold v útulném měšťanském bytě Helliných rodičů poprvé. Mraveniště je vzhůru nohama, lidé pobíhají a pátrají po svých blízkých. Podél řeky, která korytem v srdci velkoměsta vykroužila otazník, stojí mužici v pláštích. Dlouhými háky dloubají do tekutého, macatého hada.

Hellu si automobilem vyzvednou zděšení rodiče. Zabalí rozhycované tělo do dvojitého anglického plédu, řidič přerostlé mimino v zavinovače vynese z Nemocnice Na Františku, kam vykoupané a ojiněné přivázejí četnickými auty. Opatrně kuklu položí na zadní

sedadlo; hlava měkce dosedne do matčina klína. Ruka odhrne z čela slepenec černých kudrlin. Jsou tak vyděšení, že neprotestují, když Hella před znehybněním v měkkém plédu panovačně ukáže přes nemocniční sklo na dobráckého hromotluka, s nímž nemocniční zřízenec vyplňuje formulář (a opepří ho komentářem, že pro *takovýhle* obojživelníky místo nemají). No ano, jistě, blekotá poníženě primář, někdejší asistent Hellina otce. Křehkou Hellu mu četníci skutečně předali i s tímto... ano... s tímto... sošným mužem.

Kobold si sedne do auta vedle řidiče. Je do půl těla nahý. Krytý chlupatým porostem. V ruce nese luk. Košili, která zmrzla.

Matka si k tělu přitáhne liščí kožich a stáhne prosklenou pře-pážku mezi prostorem řidiče a její rodiny.

Řidiči v bílých rukavicích se třesou ruce. Kobold se na něho podívá modrýma očima plnýma soch. Motor dvakrát chcípne, než se konečně rozjedou po nábřeží.

Uloží Kobolda do hostinského pokoje. Nejmladší služka k sálajícím kamnům dovleče putýnku uhlí. Bojí se na cizince podívat zpříma, úkosem pokukuje, když vhazuje rachotící zdroj tepla. Schraňuje informace, v kuchyni se vyptávají, zvědavou nervozitou kuchařka zapomene na vánoční punč.

Ozve se krátké zatukání.

Služtička rozevře dveře. Rodinný lékař s brašnou. Nakoukne do krku, poslechne srdce, promačká záda, poklepe po huňatém rameni, *léčba si vyžádá nejméně týden, mladý, mladý... muži.*

Hella leží ve svém pokoji na dvojitém polštáři. Spíš sedí, než leží. Lékař si poslechne srdce, pohladí hebká záda, promasíruje růžové prstíky a pak přes ně přetáhne čisté rukavičky. A pohladí po vlasech černých jako uhlí, které i tady macatá služka s rachotem láduje do kamen, *léčba si vyžádá nejméně tři týdny moje, moje sladká holčičko, takový den, takový den, přitom o té řece já už ani nevím, chodím*

kolem ní denně a nevnímám ji, co to je vlastně za řeku, máš štěstí, moje, moje sladká holčičko, pitevny budou plné, ty máš štěstí.

Služka si rýžákem vydrhne ruce po zápěstí jako chirurg před operací, přebíhá na unavených nohou mezi oběma prokřehlými, v rychlosti poreferuje zvědavé, panovačné kuchařce i služebně nadřízené hubaté hospodyni a dává horké thé s medem a hovězí bujon a hlt svařeného vína, co voní skořicí – když už chybí horký domácí punč – a linecké cukroví a plátky vánočky s ořechy a rozinkami a přikládá obklady na čelo a sádlem potírá hrud'; slečninu bílou jemně a důkladně proklepe bříšky prstů pod dohledem paní matinky. Koboldovy široké se bojí dotknout, bázlivě čaruje ve vzduchu, kudy by se také proklestila čertovským porostem ke kůži. Kobold chvíli pobaveně pozoruje magické pohyby, pak nečekaně chňapne a stiskne zápěstí.

Olízne postupně všechny špalíčky omaštěné v sádle, saje struky. Přitiskne mastnou, popraskanou dívčí dlaň na svou hrud' a nelítočně krouží a krouží, po celém těle, až vytrhané chlupy dlaň oblepí. Modré oči z vyděšené couvající služky nespustí, modré tůně nemrkají. Oddaná služebná vycouvá, za zaklapnutými dveřmi roztřesená vydechne, opře se o zed', sesune se na bobek. Oči se jí zalijí slzami při pohledu na roztaženou opičí pracku plnou chlupů. S odporem je setře o zástěru, zahanbeně drhne dlaň.

Vypláče se ve sklepě. U hromady uhlí. Než ji hlas shůry znovu přivolá.

Rodiče pošpitají s lékařem, zklidní se. Vklouznou do starých známých rolí, obehrávaných poctivě každým dnem, zpátky v rezignovaném šeru.

Ale začínají být nesví z něčeho jiného; mají být vděční neznámému tvorovi, o kterém dcera tvrdí, že chtěl zachránit proslulou sochu, ale před utonutím zachránil ji. Povečeří spolu v tichosti u hořícího svícnu, u mísy s ořechy, nikdy se nemodlí, stačí, že se přizpůsobili,

není to také důležité, ke komu se vlastně modlit, člověk se může napravit jedině sám sebou, ani jeden nechce slovy zabřednout do příběhu o podivném Hellině pádu do řeky. Otrou ústa ubrouskem, roztržitě dopijí sklenku portského. Zazvoní v hale zvonečkem, zahlaholí. Než vstoupí do pokoje s náručí dárků, nasadí na stažené rysy usměvavé tváře. Odpojí se od svých pocitů. Hella hoří, skelné oči zírají na protější zeď, obraz v zrcadle minou, oči nechala pod vodou, oči vypálilo žíravé vápno, prsty v háčkových rukavičkách splétá pod bílou peřinou, dárků se nedotknou.

Do hostinského pokoje s přáním šťastných a veselých svátků vstřící vyděšenou služtičku s vodnatýma očima. Než vstoupí, zoufale se nadechne a zadrží dech.

Kobold se rozhlíží. V kamnech teple hučí. Lampička sklopenou hlavou stydlivě nasvěcuje bíle naškrobenou peřinu v damaškovém povlečení. Na které leží chlupatá ruka. Zahýbe prsty. Okousané nehty sevře v pěst. Na stěnách, v těžkých rámech, obrazy. Výjevy z honů a květinová zátiší a šedomodré stíny, tak realistické, že musí odhrnout pokrývku a vstát; fotografie jachtařské přehlídky s davem přihlížejících. Šeptem přeškobrtá nesrozumitelný popisek: *Bei Begegnungen dieser Giganten strömen die Neugierigen herbei, wie hier bei der Cowes Week im Jahre 1880.* Vedle, orámována týmž materiálem, visí fotografie dvojice. Rodiče jeho sladkovodní panny. Ne, nejsou to oni. Zaostří kovovou modř: *Prinz Alexander von Battenberg an der Seite seiner Mutter Beatrice von England an Bord der Erin im Jahre 1908.* Kobolda pokoří, že nerozumí. Slovo gigant si uskladní v mysli. Obě věty přečte zlostně několikrát, vsouká je do paměti, kde výsměšně pálí. Ohmatá dřevěnou postel. Shýbne se. Nakoukne pod ni. Osahá každý předmět včetně bílého nočníku, který má nemocnému ušetřit dlouhou noční cestu chodbou. Nadzdvihne víko prázdné, starodávné truhly. Přepočítá hřbety v kůži vázaných knih na masivních policích. Stoupne si k oknu. Vodní drak spí.

Pokoj opustí onu první, svatou, tichou noc. Odloží bílou, na prsou promaštěnou noční košili. Přehodí ji přes porcelánové umyvadlo a džbán, jediné předměty hodny jeho respektu. Umyvadlo obkrouží jazykem, k džbánu přitiskne čelo. Obě věci pohladí. Na nahé tělo si natáhne kalhoty. Ukruťné prázdno v srdci, toť vše. Vnitřek vyvrhl pod hladinou řeky. Draka je nutné nakrmit. Polonahý našlapuje po prostorné chodbě. Podobá se hotelovým; nabízí ráj dveří. Princezna skrytá za každými z nich. Kobold jde najisto. Kobold jde po čuchu.

„Podívej se mi do očí, prosím.“

Hellinu vyšívanou a propocenou košilku přehodí přes benátské zrcadlo naproti její posteli. Hella se nepohne, zírá na zed'. Celý týden Kobold s nocí vychází, před rozbřeskem se vrací a den prospí. Ohmatává horečnaté tělo své sladkovodní panny ze všech stran, počítá mu žebra. Až je napjaté jako struna, nabízí se. Přesídlí do nové řeči, opustí svou.

Kobold umí být trpělivý.

V zrcadle utopené oči ztracené sochy.

Po týdnů projde branou, pečlivě ji zvlhčí vodou ze svých úst. Nikdy nezavírá modré oči, svou kořist po celou dobu sleduje. Kobold, samec s velkým pyjem. Na kterém začne být Hella závislá. Koneckonců nemá srovnání. A pramen mocně vytryskne.

Moje první slovo bylo Kobold.

Když se cívká v hlavě začne přetáčet, okamžitě si stoupnu pod studenou sprchu. Neohlížet se, nechat to plavat. Nepřenášet se do horších okamžiků života. Rozhrnovat špínu a jít.

„Jsi příšera,“ řekla matka. Říkala to mně. Jemu se neodvážila. Po otci jsem zdědila černé ochlupení. Jinak nic.

Sráží se kapky na kameni, pod mostním obloukem. Odkapává tu studený čas. Dopadá na mou kůži. Třpytí se odlesky vody, řeka s nimi třaslavě hýbe, obrazce v pravěké jeskyni, možná jen ruka následovala a obtáhla paprsek, který se proklestil do jeskyně

v Altamiře. Posadím se, kocábka se zhoupne. Hejno vypasených kachen čeká. Nic pro ně nemám. A i kdybych měla, nedám. Od chvíle, kdy jsou spolu, není už třeba se ptát na něco jako život nebo příběh.

Kobold své děti každou neděli odpoledne naložil do loďky. Dovesloval pod místo, kde chyběl *jeho* svatý, dávno nahrazený kopií. Kopie namísto kopie. Dovesloval pod toto místo. Vesla zavěsil jako kachní nohy. Loďka se pohupovala pod těly svátečních chodců. Pod mostem. Vždycky jen pod mostem: nahoru mě s bratry dlouho nevzal. Přezkoušel nás z vědomostí v místě, kde se ozvěnovitě rozeznělo každé slovo. Z vědomostí, které nám předával on. A které byly, podle něho, pro život naprosto nezbytné.

„Kdy mrzne voda?“

„Voda mrzne při nula stupních Celsia.“

„A v co se mění?“

„Mění se...“

„No!“

„Mění se v led.“

„Proč se led nepotopí?“

„Protože...“

„Odpověz sakra.“

„Nevím.“

„Proč se led nepotopí!?!... Dívej se mi do očí. No tak!“

„Já...“

„No!“

„Já... to... já to taky nevím.“

„Proč se led nepotopí, zatraceně!?!“

„Protože je o devět procent lehčí než voda. Proto plave na hladině.“

„Voda! Alchymisti v tomhle městě furt hledali látku, která všechno promění ve zlato, v cennosti. Dyť je to voda!“

Kobold stojí v loďce s rozpaženýma rukama, loďka se kymácí. Kobold křičí, nevnímá nás.

„Umí to. Táta mi nasadil šlajfky a bruslili jsme. Jezdili jsme jí po hřbetě od Braníka až ke Kamennému mostu. Umí to. Vod padesátých let už nezamrzá. Ale umí to, umí.“

Pramínek potu mi stéká po zádech, šimrá podél páteře, ztuhne v rampouch. Ti malí, co chybují, jsou odhozeni. Pulci v šatech máchají rukama a hmatají po okraji lodě, ve které trůní žába na prameni. Mí dva bratři, oči rozevřené, i pod vodou, nikdy nekřičí. Kobold si sedne. Přes okraj loďky je zamyšleně sleduje, čeká, jestli se promění. A nehne brvou; vesla vnoří do vody, odstrčí, zabere. Bratři plavou. Ztrácíme je. Tu, kterou si odváží ke břehu, která odpověděla správně a může stát osiřelá nasuchu, nevnímá vůbec. Kobold rozhodne, že jedno z dvojčat se stane námořníkem. V zemi, která moře nemá.

Jeden zemře na moři. Nezbude z něho nic. Druhého utopí ve vězení. V kbelíku s vodou. Což je ještě ta lepší varianta.

Voda nezamrzá ode dna. Ne proto, že by pomrzli živočichové a sladkovodní rostliny.

Protože by zamrzly sladkovodní panny a sochy pod mostem.

I poušť je šírost. I moře je šírost. Písek všechno přeskupuje a vzdaluje a vrací. Voda všechno přeskupuje a vzdaluje a vrací. Není snadné vyluštit, co se má stát právě jí.

Tak zbytečně pomalý, táhlý rozklad. Stáří je velké překvapení. Nutím se spát, nutím se jíst. Zpomaluju, nepilním, pohybuju se rozvázně, pohyby vláčné, v tekutém vzduchu prorážejí odpor. Malátná, ztěžklá, nacucaný černý hadr, mokrý kabát, který mi svěšuje rama a koutky úst směrem dolů, do hlubin.

Die raffinierte Eleganz und der Wohlstand der britischen Aristokratie dominierten den Yachtsport Ende des 19. und Anfang des 20. Jh. Příliš toho o fotografii, kterou si Kobold otiskl do mozku, nezjistím. Jachta Erin.

Fotografii jachty Erin nechá viset na původním místě. Před ní bude Hella klečít. Tady bude platit za to, že Kobold na žebrovní plachet nedosáhl, i když se pro svět plachet cítil zrozen. Protože Kobold se mohl dívat jen na to, jak u Palackého mostu plavili koně a jak na sebe volali šífaři, převozníci a voraři, kteří plavili kmeny až do Hamburku. A na náplavce ledaři. Pradědeček z matčiny strany býval v mládí vášnivý jachtař. Alexander von Battenberg mu předal ve městě Le Dourduff cenu v jachtařských závodech. Slavili na jachtě Erin.

„Tvého pradědečka tam nejvíc fascinoval bidet,“ řekne mi Hella. A naškrábe další ze svých divných básniček, píše je divnou řečí a ve stavech, kdy chce, aby zamrzlá moře místo duše roztála, aby se slova odstrojila, píše ve stavech, kdy řeč je možnost hry. Všechno je ve slovech, všechno je ve slovech, která slyšíme v dětství.

lod' utonulých

hlad ladem

jez předák

lad hladem

jez zadák

lad ladem

jez špekový vor

hlad hladem

jez slabák

Helliným rodičům nevadí, že Kobold je sirotek. Vadí jim, že mluví česky. Pouze česky. Doktor Brod německy mluví. Mluví anglicky, mluví francouzsky, čte rusky, španělsky, italsky, hebrejsky. Když Kobolda, který dny prospí, po dusném týdnu z bytu vypoklonkují i s vánoční výslužkou, doprovází ho ke dveřím jen znejistělá služtička. Přisaje se jí bolavě na ústa, přes vyděšené rameno zaburácí do chodby.

„Vrátím se pro slečinku, ukážu jí sochy, který mám rád a který vochráním, ji taky vochráním, vylovil jsem si ji z řeky, je moje, vona je můj úlovek.“

Seběhne s dupotem po schodech. Klečící domovnici převrhne kbelík, v němž máchá rozbředlou, ještě prosincovou špínu z pošlapaných schodů. Vyradí na ulici a hromotluckou botou do sněhu vyryje srdce, uprostřed písmeno H. Strídá nohy. Tanečník kozáčka ví, že malátná Hella vstane, zachytí se v třetím patře, zesláblá, naškrobené záclony, mázdru na očích. Vnořila se do řeky. Ta ji políbila na obě víčka. Stojí. Slíbila to. Neodvází se slib nesplnit. A Kobold ví dobře, že u vedlejšího okna stojí jiná ženská postava. Pevnou, pěstěnou ruku přes bezmocná ústa. Do kůže na hřbetu ruky zahryzne zdravé zuby. Papír se zmuchlá, zašustí.

Písmeno H. Žebřík. Nemíří vzhůru, je položený. Koleje, které nikam nevedou, uvězněné v lipovém listu. List pohřbívají milosrdné vločky. Snášejí se a vyplňují jizvy vyhloubené patou do netknutého, bílého poprašku. Odstraňují vyzývavý vzkaz matce, holčička, za kterou by dýchala, se odpoutává, pupeční šňůra se napíná, napružená praská, moc nad její holčičkou bude mít nečitelný cizinec, holčička se poddává, matka bezmocně přihlíží a ohryzává lítostí hřbet vlastní ruky až na kost, *vypadni už konečně, zmiz*, intuice vysílá varovné výstřely do spánků. Srdce, nebo vězení. Písmeno, nebo polámaný žebřík. Záleží na tom, co kdo vidí. Přitom se obě ženy dívají na totéž.

Matka si ováže ruku a Hellu odveze z města. Na zotavenou. V lednu. Do Švýcarských Alp. Během jízdy ve vlaku a v saních, pod kožešinami, kdy za přitakání rolniček vzhlížejí k zasněženým vrcholům, ochranně rozhodne, že po návratu zdvojnásobí počet hodin soukromého vyučování. Aby se Helle nekalé myšlenky z hlavy vyplavily, aby byly vytěsňeny větami moudrých. Bojí se, aby dceřina mysl nebyla nakažená. Už nakažená je. Krev není voda.

Hella prosedí bezbarvé hodiny na terase, v tmavých brýlích, obalená dekami. Výmluvně mlčí. *Manželství má cenu, jen když je ti ten druhý přítelem v moři lhostejnosti*, dotírá z dálky matčin hlas. Hella hypnotizuje vrcholky hor, kolem kterých se povaluje vata

oblaků. Nerozumí, kdy a proč se jí proměnilo čiré vidění, z komínů alpské vesnice se kouří, černé plamínky stoupají a proplétají se v ornamenty Koboldovy chlupaté hrudi. Hella si promne oči. Pěstmi zatlačí na bulvy chráněné víčky. Zašátrá po tmavých brýlích jako po kyslíkové masce.

Z prosluněné terasy schází do hotelové jídelny zatěžkané nábytkem. Jen na oběd. Ráno dlouze spí. Večer brzy usíná. Spánek je trezor.

Ožije jedinkrát. U vedlejšího stolu poloprázdné jídelny vidí mladou chůvu. Vyděšenému chlapci rychle a jemně vytahuje sotva viditelnou třísku z bříška ukazováčku. Jehlou. Chlapec se vrtí, ucukává. Přetahují se. O zem se roztříští křehká porcelánová konvička s horkou, sladkou kávou. Perský koberec polyká, nehlučně saje. Jehla se lekne, zavrtá hlouběji do masa. Krůpěj krve podobná pevnému vaku se plní a zvětšuje. Chlapec zavřeští. Hlavy v místnosti se otočí. Prázdné oči, plná ústa. Nikdo se nezvedne. Úporný křik přivolá rodiče, rozespalé, s pomuchlanými obličejí. Žena za běhu spěšně zasouvá jehlici do drdolu. Jekot zesílí, vyrazí okny, skály se o něj poperou. S otevřenými ústy a zasychajícími slzami a s nudlí u nosu chlapeček zaskočeně sleduje výjev. Rodiče plísňí skloněnou chůvinu hlavu, ne jeho; pochopil, že za všechno může obvinít druhé. Tak to objevil. Přestal být panic.

U protějšího stolu vysokohorské jídelny černovlasá laň, odloží sluneční brýle. A místo léčivého podmáslí rozradostněně objedná pozdní, velmi pozdní francouzskou snídani. Così ji polechtá na tváři, přejeđe obličej dlaní. Do čaje sklouzne zrnko písku.

freier fall

ruku v ruce

wange an wange

arm in arm

I matka se rozjasní. Po návratu vydechne úplně. Zaduní kámen spadlý ze srdce. Dcera se nečekaně zabaví sama; rozhodnuta naučit se stehovat, šít, sešívát, párat.

„Das ist doch keine richtige Beschäftigung für meine begabte Tochter!“ rozčiluje se nepřičetně otec, když matka objednává nejdražší šicí stroj značky Singer a pro výuku povolá švadlenu z velkoměstského salonu Podolská.

„Und warum gerade roter Samt?!“

Je rozladěný. Nechce švadlenu pod střechou. Nikdy nechtěl žádnou švadlenu pod svou střechou. Je na švadleny a krejčí od dětství alergický, na zkoušky ke švadlenám a krejčím se odjakživa v této domácnosti vyráží mimo dům. S odporem osahává štůsek přívětivého, rudého sametu. Matka mu látku vyjme z rukou, konejšivě.

„Gerade jetzt brauchen wir, mein lieber Engel, dass sie zu Hause sitzenbleibt und der komische Typ aus ihrem Kopf endlich und für immer verschwindet.“

Otec si nasadí klobouk. Popadne švihácky hůl. Zabouchne dveře. A vztekle vyrazí směrem k mostu.

Včera jsem osahávala podobný samet. V posledním patře nákupního centra. Rozlehlé oddělení látek. Barevné špulky nití. Sady jehel. Špendlíky s kovovými i modrými hlavičkami. Tady se lidé, co se potkávají, nezdraví. Osahávají pyramidy látkových komínů. Zanechávají na nich otisky prstů. Prodavačka těžké komíny odhazuje na pult. Některé se přes okraj ohnou jak zplihlá cigareta. Prodavačka rozhodí materiál, rozdá karty, květ barev rozkvete. Míček je na hřišti zákazníků.

Přistoupí blíž. Přikládají si látku k obličejí, zkoušejí na omak, přehodí přes hlavu, vdechují vůni. Prodavačka za nimi pobíhá, odmotanou látku z postav stahuje, jako by odkrývala sochu a zahajovala výstavu.

Jsem na řadě.

„Ten rudý samet, prosím.“

„Na bolerko? Nebo na potažení křesílka? Kolik metrů?“

„Vezmu si všechno. Děkuji.“

„Všchno?“

Čeká na vysvětlení. Nedostane se jí ho.

„Jak si milostpaní přeje. Pokladna je na druhé straně.“

Milostpaní. Tomu oslovení nerozumím, slovo odkutálené z jiných dob.

„Co jste to říkala?“

„Pokladna je támhle na druhý straně.“

„Ne, to jsem nemyslela...“

„Máme vám to přivést firemním autem, nebo chcete pomocníka, aby vám to odnesl?“

„Pomocníka. Půjdu pěšky. Připlatím.“

Neobjeví se muž. Zpoza závěsu vyjde padesátiletá žena, obočí vytržené do mostních oblouků, váčky pod očima, svaly kulturistky. Snaživě oblečená, ústa pečlivě obkroužená třeshňovou rtěnkou. Jen vesta je firemní. Na svalnaté rameno přehodí kládu sametu, konce se pohupují. Řeknu jí, kam zamíříme.

„Na most?!“

„Na most.“

„Tam já to dobře znám.“

Jdeme mlčky, proti proudícímu davu, vyhýbají se nám.

„Proč děláte zrovna tuhle práci?“

„Aspoň si procvičím svaly. Ty na pažích se nejhůř shazují a upevňují. Dyť to určitě znáte sama. Zvednete ruce, podíváte se napravo a nalevo, holt svěšený záclony.“

„Co jste dělala předtím?“

Žena si přehodí sametový koberec na druhé rameno.

„No... tak... různě.“

„Říct mi můžete cokoliv. Mě nic nepřekvapí. A s největší pravděpodobností se už stejně nikdy neuvidíme.“

„Chodila jsem... s chlápky.“

„Za peníze.“

„Jo. Ale v mém věku už se tím neuživím.“

„Vždycky pod mostem?“

„Pod mostem. Za nocí nikdo moc po mostě neštrádoval. A tak jsem je vykourila, teda pardon, i tam. To bylo romantický.“

„I my uděláme něco romantického.“

Noc nás přivítá hlučně, noc je ještě mladá, hvězdy zastíní rej na mostě. Stojíme nad řekou. Uprostřed mostu, který voda nemá ráda. Ženě řeknu, ať samet opatrně položí na kamenné zábradlí, strhne z něho obal a vyrovná. Příkaz plní s dychtivou zvědavostí. Zadívám se na řeku a vzhůru k soše, zašeptám to slovo. Zašeptám to slovo, už se nebojím. Nebojím se, chci zakřičet. Nebojím se ani draka.

„Koberec rozhoupeme.“

„Cože?“

Žďuchnu vši silou do látky, překulí se. Žena sebou trhne, lekne se.

„Ježiši, co to děláte?!“

„Mlčte. To je běhoun pro krále.“

Samet padá z mostu. Ve vzduchu se rozmotává. Na řece se rozprostře červený koberec. Řeka se pod ním protáčí, prohlíží se v oblacích, nevěrná fíflena. Rackové se slétávají, jeden z nich přistane, veze se na voru. Koberec se zesponu vyboulí, mizí do dále na hřbetu vodního draka, který si pohraje, než látku spolkne. Holandský turista za námi vytřeští oči, ukazuje prstem, popohání rodinu, ať se podívá. Přibíhají další, nějakému obtloustlému muži se vyplazený jazyk kinklá ve vzduchu, jako by se houpal zvon.

„Nešťastná náhoda.“

Usměju se. Opouštím ženu, která gestikuluje s Holanďanem. Naklání se z mostu. Až se otočí, už tu nebudu.

Babička z bytu na nábřeží samet koupila. Mohla zasáhnout. Mohla osudu utnout tipec. Scelený rudý samet. Rozstříhá se. Mění formu. Totéž není totéž. Babička z bytu na nábřeží měla osud ve svých rukou v podobě sametu. Můj osud.

A taky druhá socha.
Kdyby se proměnila.
hoffnungsfunken
unken
unken

Kobold osahává sochu. Škrábe nehty do kamene, celou vahou naléhá. Počátkem března, za úsvitu. Přes most se potácí opilý flašinetář. Nebe se barví rudě, v odlesku vody je sytost rozmělněná, do růžova. Ožrala zavravorá. Kecne na zadek. Přimhouří oko, zamžourá. „Dvouhlavá socha, do prdele.“

Z kamene vyrůstá živé stvoření. Část pískovcového těla se odpojí, ožívá. Tvor se vylupuje z kamene. Kámen dvojníka vcucne zpátky. Píjan nebes se vyškrábe na nohy, zaostří. Socha se rozvlní a zakymácí.

„Do hajzlu... tak to snad...“

Automaticky začne točit klikou a chraplavě zpívat. Zpívá morytát opilecky sebelítostivým hlasem, odsekává tóny, zajíká se. Zpívá pro oživlou sochu. Pro sochu se čtyřma rukama. Dvě se nehýbou. Dvě přehazují přes tuhá ramena purpurový plášť bez rukávů, kouzelníkův plášť. Sametový plášť pro krále, neuměle spíchnutý Hellinou rukou. Flašinetář kvílí pro sochu se dvěma hlavami. Jedna strnulá, druhá kmitá. Odrhovačka nemá nekonečno slok. Flašinetář se bojí zmlknout a přetrhnout zaříkávadlo, řve uřňukanou melodii, omílá ji pro přízrak.

Preclíkář s nůsí na zádech, blíží se na kole, šlápne do pedálů.

„Co tu hulákáš jak na lesy, sklapni, přišero.“

Prašťí flašinetáře čepicí. Flašinetář mumlá, bradou naznačuje směr. Čtyřruká bohyně. Preclíkář se zmást nedá. Flašinetáři do úst,

ze kterých táhne kořalka, vrazí teplý slaný preclík. V tichu se zataví pohyb. Magie zázraku mizí, rozplývá se, rozsednuta všedním dnem.

K preclíkáři seskočí oživlý stín. Mohutné mužské tělo. Vysvětluje, že nastal čas pro další zázračnou proměnu, chvalte pána, radujte se, těšte se na měkoučkou sladkovodní panenku, na každého se dostane. Handrkují se. Flašinetář zpívá, co chvíli rozkašlán preclíkem. Prská slané drobky a rozemílá melodii napadř. Hlas se nese nad hladinou. Chodci osiřelí v zneklidňujícím rozbřesku natahují krky. Žirafy zrychlí krok. V nevelkém srocní kdosi připomene loňské štědrodenní pozdvižení. Tragédii utonulých.

*kolkolem dokola
mají mě za vola
má paní zavolá*

Preclíkář zavelí. Kolem Kobolda se stahuje neprodyšný půlkruh. Smyčka. Krok vzad, Kobold se vyhoupne k soše. Kymáci mlčenlivou v plášti. Buší do ní, pěsti zkrvavené, jako by chtěl vyrazit z kamene duši. Vytáhne ze záhradří pilku, poklekne. Pokouší se podetnout sochu, ztuhlý kmen stromu. Zuby pilky drkotají, lámou se. Kov vrže, drolí se prach. Socha zakolísá. Kobold zrychlí pohyb, napíná svaly. Socha svatého Kryštofa, svatého Kristova pomocníka. Kolísá, nepovolí. Jen hůl se zlomí. Skočit do řeky Koboldovi preclíkář nedovolí. Chytne Kobolda za kotníky. Podrazí mu nohy. Kobold sebou praští, žebra zapraskají.

Tehdy strážníci vyvěsí šilencův portrét na zdiva věží z obou stran mostu. Kobold je lidem na mostě nebezpečný. Flašinetář ztratí hlas. Melodii vcucne voda a přivlastní si ji. Přijde o živnost. Preclíkáři kdosi ujede s kolem i voňavým nákladem.

V ruce mu zůstane Kryštofova hůl.

Koboldovi zbude jediná panna. Hella.

Jinou sochu už nepromění.

Posadím se zprudka. Žáda studí. Loďka to chápe jako povel. Opouští líně mostní oblouk. Když chceš psát o této řece, musíš ji pozorovat celý život. Pak o ní můžeš psát. Seshora se naklánějí turisté, ukazují si na mě, ukazováčky vytrčené. Šípy míří do kolosea, halasí, fotí. Takhle tam kdysi stála. Mladinká Hella. Nakláněla se, v rukou kornout s horkými kaštany. Takhle tu kdysi pod jejím očima ležel mladinký Michael Kobold. Muži oživovali promrzlé tělo a zakalenou mysl. Duše zůstala pod loďkou. Na dně řeky. Kde si hvězdnou korunu upravovala osvobozená socha.

Chodím. Jako oni.

Jím, dýchám, spím. Jako oni.

V hlavě se mi dějí prapodivné věci. Se kterými si nevím rady. Co z okolního světa se nalepí v mysl. Musím pryč, přídí ke břehu. Než někdo seshora skočí. Popadnu vesla. Zadíívám se do vody.

Vztahy s ním jsou problematické odpradávná. Mezi ženami to není jiné.

Tak se ukaž, ukaž se, na co čekáš, ty parchante.

Hella mívala hlavu napěchovanou příběhy a ději, které jí nedávaly spát, byla takovým životem rozbolavělá. Kobold měl jistotu v té své přehledné jednoduchosti, všechny nejasnosti nechal odplout s vodou, bouřka ovzduší vyčistila, kal smeten, usadil se.

Matka žila minulostmi.

Otec budoucností.

Matce do hlavy bolavou skutečností přitékaly širší a širší kalné proudy. Z Koboldovy hlavy odtékal slabší a slabší pramínek. Rozpínalo se prázdno, převalovala se poušť. Ze které občas vítr odvál k Helle několik zrníček. Přibývalo jich.

„Co udělali Angličané s tou drzou holkou, Johankou z Arku?“

„Upálili ji.“

„Jo, správně. Kdo jediný jí moh pomoci?“

„Ten... no... asi francouzské král... nebo ne?“

„Přemejšlej trochu! Upálili ji. Kdo by jí asi tak jako jedinej v týdle chvíli moh pomoct?“

„Voda?“

„No jistěže voda. Upálili ji. A pak?“

„Pak... pak... pak nic.“

„Jak nic?!“

„Pohřbili ji... teda její popel.“

„Ne, nepohřbili ji! Teď ty... mluv, ještě jsi ani nepípla.“

Nepípla, protože vidím jezdce na břehu. Vidím, jak seskakují z koní, z pytle pohazují hrsti teplého prachu. Popel jim z dlaní krade vítr a rozfoukává nad vodou. Prach se rozlétá do všech stran, koňské nozdry ho vdechnou. Prachu je hodně, pytel vyklepou. I pytel spálí.

„Angličané popel té... drzé holky Johanky z Arku naházeli do řeky. Aby nebyla uctívána.“

„Jo, pro příště si to zapamatujte, je to vostuda, když ženská ví víc než vy. Co si to tam pro sebe furt meleš?“

Je uctívána. A bude uctívána. V každé kapce té své řeky. Jako Hella.

Vyslýchán je i Kobold. U nedělního stolu, v rámci oslav Helliných osmnáctin. Pozve ho Hella, tajně. A rodiče pozvou doktora Broda. Celý týden se střídají v bytě na nábřeží gratulanti. Příbuzní a kolegové a studenti pana profesora, zahraniční přátelé paní profesorové. Toto je rodinná večeře, intimní. Hella vklíněná mezi rodiči.

„Ještě trochu toho sósu, pane doktore?“

„Nein, danke, gnädige Frau.“

„A... vy?“

„Já si dám rád. Maso musí plavat, knedlíčky veslovat.“

Cinkot stříbrných příborů v trapném tichu. Vidličky s ostrými hroty přidržují nadýchanou hmotu. Nůž do ní zajede, vidličky odstraňují oběť, trápení ulehčí ponořením do omáčky, sousto za soustem mizí, lapeno a nabodnuto, zástupná smrt. Stroje se zarazí.

Služčino vyděšené *jéminkote šmarjápano tss ssssss*. Opaří Koboldovi kůži. Přes Koboldovu pravici přelije pečení horkou omáčkou příliš prudce. Rozžhavená slza ukápne na zarostlé zápěstí. Vypálí cejch. Modré oči služtičku zmrazí.

Mužská ruka se zvedá k jejím ústům, ona – hypnotizovaná – poslušně skloní k chlupatému hadovi zrudlé tváře. Vysaje a slízne mastnou, kořeněnou skvrnu, v koutku úst přilepený černý vlas. Matčiny rty, stažené do smuteční podkovy. Otcovy jemné ruce, sevřené v pěst, položené při okrajích talíře místo příboru. Před očima rozmazané řádky potupných článků o Koboldovi, slova rozsypaná do omáčky, vklíněná mezi maso a knedlíky. Každým skousnutím se do patra zabodne párátka vzteku.

Vyřčené věty v této místnosti se táhnou a lepí k patru, těsto na štrúdl. Doktor Brod mlčí s kamenným a posmutnělým obličejem, měl to být jeho plodný den, poněkud se vymkl. Léty vypilovaný a procítěný dopis Helle předal. Doktor Brod náročný výcvik sebe sama dokončil. Umění citlivých bodů dovedl k dokonalosti. Připraven na mistrovský koncert. K němuž potřebuje vyzrálý nástroj.

Sedí kolem kulatého stolu, zchlazení horkým jídlem o pěti chodech, parkety na podlaze se hýbou, ano, do místnosti se připlazil had. Proplétá se pod nohama, a nikdo se ho neděsí.

Po brazilské kávě a přezdobených zákuscích od Myšáka doktor Brod ubrouskem setře stopu šlehačky v koutku úst, odkašle si a na stůl obřadně položí krabičku. Zvedne sametové víko, v jarním slunci osvobodí zlatý prsten s červeným kamenem. Zásnubní dar.

Sedí kolem blyštivé nehybnosti, had zvedá hlavičku, zasyčí. Hella slavnostně vstane. Obejde stůl, nahmatá Koboldovu ruku. Která na hřbetu hicuje rudým flekem od omáčky. Kobold roztáhne prsty. Hella si přitiskne tlapu na břicho. Vtlačí si do útrob pěticipou hvězdu.

Kobold svůj nevratný zásnubní dar obalil Helliným tělem.

Pomohla jsem Koboldovi vítězit.

V té chvíli jsem vypadala jako malý pulec.

Možná rybička.

Sedí si kolem kulatého stolu. Mohla bych se proplazit mezi jejich nohama, had leze z díry, vystrkuje kníry, Hella se ho lekla, na kolena klekla, Hello už se nelekej, na kolena neklekej. Proklouznout po čtyřech. Nebo obtančit jednoho po druhém, proklepat bříšky prstů obrysy těl, horce zašeptat, je pozdě, už je rozhodnuto, koryto vymleto, jak se z něho chcete vydrápat.

Nejdéle postojím u šťastně rozechvělé Helliny postavy.

Nepotřebuje vnější svět. Má svůj.

Zabírám vesly, pozoruju řeku. Nevěrnou a tutéž, omývá mysl.

Kde by byla něha, kdyby byla podporována jistotou. Mámu přestalo všechno bavit. V ničem neviděla smysl. Dvojnásob unavená každý den. Pracovala, chodila, dýchala. Odpojená. A k tomu ji vysával vnitřní svět, svět příběhů, které se honily v její hlavě a ujídaly klid a zdravý rozum. Zakusovaly se do ní. Neměla čas se jich zbavit, neměla čas příběhy odhodit, vysypat na papír. Nám věnovala příběhy, ale já chtěla slyšet ten její, a ten neznám, jen fragmenty, nevěřila v možnost celku, jen v útržky toho, co je. „Musím najít pravdivé věty, které odpovídají našemu stavu vědomí a tomuto proměněnému světu.“

Kobold.

Vlnění jeho nálad kopírovala. Můj otec Kobold se přišel zeptat do nemocnice, co jí je. Sestry se vsázely, zda opravdu přijde. Vrah se přišel zeptat na stav své oběti.

„Manžela můžeš vždycky vyměnit.“

Řekla mi tenkrát.

„Nevyměníš však otce svých dětí.“

Řekla mi tenkrát.

Nevyměníš vzpomínky na to, jak se k tobě choval, mohla jsem dodat. Na to, že jsi mu dovolila, aby se k tobě před našima očima takhle choval, mami, mami, maminko.

Všechno dlouho odkládám. Se vším váhám. Jdu si koupit plavky na jaře. Než je vyberu, nastane podzim. Popadám dech, hladina je neklidná a kolísavá, tolik modelů na výběr. Ztráta času, neumím si vybrat. Koupím si plavky jindy. Příští léto. Třeba.

Svět změnil kontury. Zatřásl se. Možná ta krize patří k věku. Posunutí do jiné etapy. Vyvléknutí z kůže. Ona byla ale mladá a prožívala pocity, jaké mám já ve stáří. Už nic nemá smysl, všechno jsem už zažila, ochutnala, všechno jsem už viděla, zažila, ochutnala, zažila. Zažila, zažila, zažila.

Nemá smysl nic načínat. Život v šeru. Přidruží se strach. A ten je zhoubný.

Emoce odsunout stranou. Sny, veteš. Jednoduchý popis. *Nezvládla jsem to.* Napsala nám. A my jsme to jako děti zvládat měly. Nejvíc jí dělalo starost, aby po ní nezůstaly nějaké odpadky. A všechno své oblečení pečlivě přeprala a vyžehlila.

Když Kobold spal, skřípal zuby. Skřípal zuby silně. Všechny odrolil na zubní moučku, na dva protilehlé bílé řady. Srostlé pařezy zbroušených zubů.

„Mám strach být sama se sebou. Že to nezvládnou.“

Proč by to nezvládla? Proč? Ze samoty člověk nesmí utíkat, člověk je vždycky sám a musí o tom vědět. Vracím muži v pruhovaném námořnickém tričku loďku. Řetězem ji přirazí k otráskaným sestřám, zatetelí se. Tvoří se čerstvá fronta zájemců o romantiku. Dívají se ke břehu, zdvihají oči k domům, k lidem. Pod sebe by se měli zadívat.

V hotelu si napustím vanu horké vody. Těsně po okraj. Zarovnaná hladina, stěrkou zklidněná dortová poleva. Až vstoupím, přelije se.

„Archimedův zákon!“

„Ah... medův...? Já nevím, nevím, na co se mě ptáš. Tak mě zab, no, třeba mě zab!“

Šplouchnutí listopadové řeky. Lhostejné. Obratná tempa prvního dětského tělíčka. Psík se hrabe ke břehu.

„Tak teda ty. A dělej. Je mi zima.“

„Nevím... Ve škole jsme to nebrali... Moh bych namalovat třeba...“

„Na ty tvý čmáranice není nikdo zvědavej. Říkal jsem vám to!“

Druhé šplouchnutí prvňáčkova těla. Usilovně plave za starším bratrem.

„Ted' ty.“

Ano. Ted' já.

Každou neděli večer, když absolvujeme nedělní školu pod mostem, zašpuntuje Kobold odtok. A otočí kohoutkem. Voda natéká, vrhá se za námi, šlahouny po okraj. Kobold si nás vyrovná k vaně. Nahé. Čekáme poslušně, než se voda zklidní. Hladina je nehybná. Číré zrcadlo. K vodě se pomodlíme Koboldovu modlitbu, *očisti nás od všech hříchů, smyj z nás vše nečisté... at' jsme jiní... at' jsme silní...* Přezkouší nás jednoho po druhém. Jak dlouho vydržíme pod vodou. Jednomu po druhém přidrží zátylek pod zrcadlem, odpočítá čas.

Když nás rejžákem postupně vydrhne a napění a ponoří, mokří a nazí tu stojíme zas. Drkotáme zuby. Roztřesené kapky vody klikaté sjíždějí, drkotavě vyhlížejí koryto na zrudlých tělech, spojují se a rozpojují. Hella netrpělivě ťuká na zamčené dveře, vyťukává neklid, ťuká rychleji, nervózně.

Čekáme poslušně, až se voda zklidní, rozdrásaná a rozrytá našimi těly. Na hladině se pohupuje šedá vata mýdlové špíny. Kobold křičí.

„Vidíte, jak jste ji zasvinili, vidíte to, hajzlové, čumák bych vám do toho měl strčit, řekni, kolik litrů má jeden hektolitr vody, řekni, tak proč tu hubu nevotevřeš.“

Večeři jsme nedostali.

V neděli nikdy.

Dnes tu stojím sama. Čelem k vaně. Hladina, čiré zrcadlo. Zhoupne se a zvlíní. Špunt se hýbe. Nadzdvihne se. Nadskočí. A kvapně dosedne. Nadskakuje, rozkomíhá vodu. Vzpěrač namáhavě nadzvedává průsvitnou masu. Vysílen ztěžka povolí a vydýchne. V pravidelném rytmu. Někdo vyráží těžký poklop, špunt vytlačuje.

Tlukot Koboldova zasraného srdce.

Špunt po koupeli nikdy nevytáhnu.

Každý druhý den se přestěhuju.

Do jiného hotelu. V tomto městě je jich plno. Obkružuju cíl. Stejně jako on obkružuje ten svůj.

Ponořit se do vany. Projít dekontaminační komorou.

Po několika měsících vstoupím do dveří drahé realitní kanceláře. Ať mi ukážou byty v tomto obvodě. Ať mi laskavě ukážou všechny volné byty s vanou.

A s výhledem na Kamenný most.

Stoleté dítě. Stále ještě dítě. Konečně dítě. Muže bych vedle sebe nesnesla. Jsem dítě, které odmítá být zneužíváno.

Na přechodu pro chodce. Směrem k nábřeží. Před divadlem. Stačilo by vykročit včas. Na červenou.

Jsou jisté hranice, které překročit nesmíš.

Hlava napěchovaná příběhy, kry na sebe narážejí, z minula do budoucna a zpátky, přítomné narazí na skrytý ledovec, nemůže se hnout. Nic z paměti se nesmazává. Odpočívá. Poučení se mi dostalo záhy. Člověk je schopen všeho.

„Jsou jisté hranice, které překročit nesmíš. Nesmíš.“

Řekl Kobold mé matce Helle.

Hella, učí se od tchyně vařit. Nesmí kupovat knihy, na které je zvyklá. Touží po určitých slovech a myšlenkách, překotně po nich touží a nemůže si je dopřát. Roky hladovění. Chuť nepoužívaných slov zapomíná. Polyká naprázdno, jazykem rejdí mezi zuby. Hledá

zapomenutou chuť. Začne psát. Nejprve na pytlíky od mouky. Slovo. Slovo slovo. Slovo slovo slovo. Fragменты próz a verše v hraničním prostoru dvou jazyků publikuje. Publikuje ve vídeňských a berlínských literárních časopisech. Moje máma píše. A Kobold za ní nemůže. Nebo jen do určité míry. Kobolda přivádí k zuřivosti, že jí nerozumí. Kobolda přivádí k zuřivosti její chytrost. Kobolda přivádí k zuřivosti všechno, co nemá pod kontrolou.

Šetřím si mince do prasátka.

Kobold ho rozbije paličkou na maso.

„Koupím si cirkus a odjedu s ním,“ řeknu.

Peníze shrábne dlaní, zatěžká si kapsu u kabátu.

„Dobře,“ řekne a odejde.

Hektolitry příběhů natěsnat do hlavy, litry slov vylévat ze škopíku, hektolitry nepřetržitě vlévané trychtýřem.

Moje hlava.

Napěchovaná.

Udusaná zemina, kde se semínko neuchytí. Tlaku ulevím. Sli-sované plátky z mysli vysunu teplé, housky z pekárny, obtisknu je na papír. Slisované historky vyšklubnu z mysli pinzetou. Stříbřité plátky staniolu pošlu po proudu. Jako listy javoru. Ať si je voda odnese.

„Jedem na dědkův hrob, protože tam na něj serou ptáci, ať to nejní posraný. Taky vůbec nevím, co budu smolit k vobědu.“

Moje první vzpomínka na babičku, Koboldovu matku. Kobold Helliným rodičům lhal.

Kobold nebyl sirotek.

Mlynářova holka je svěží, pěkně roslá, se silnými stehny. Generál a sprostý dlaždič v jednom těle. Odsekává uštvanému otci. Vdovec kromě mlýna vlastní i velký grunt. A dcerka mu ujíždí na kole, které si půjčuje. S kamarádkami navěšenými na řídítkách, sedle, rámu

drkotají po cestě, až dohrkají k návsi. Sprostě pokřikují a smějí se. Smějí se mlčenlivému chlápku na pile, kde se vantroky prohání voda z řeky. Tady pramení. Dětská a útlá.

Muž se dívá, z dálky klusá kuň. Cval roztáčí dráty v kolech, hřívá vlaje. Mohl by být jejich tátou. Cizinec, usadil se před lety. Náplava. Dře a večer si na břehu balí cigaretu; přivolává soumrak. Tabák si suší na půdě polorozpadlé kůlny. A schraňuje v piksle, kde tabák jednou za měsíc svlaží vchrstnutou lžičkou rumu, aby nepřeschl. Sedí u náhonu a kouká na vodu, občas hodí kamínek.

Těsně před ním se rozcákne placatý balvan.

Slétl z nebe. S výsměšnou silou ošplíchne zasněného kuřáka. V okně nad ním se rozvihňají dívčí hlasy. Skřeti. Muž se lekne toho skřehotání. Prudce se otočí, zvedne mokrou hlavu. Obličej si otře čepicí. V půdním okně se zablýskne nahá zadnice. Jalový smích zesílí. Muž vrátí obličej k vodě. Mlčí. Mokrou cigaretu otáčí v prstech. Rozmáčkne ji v dlani. A hodí po proudu.

Za rozbřesku se vyškrábe po žebříku na půdu. Rukou prohrábne jediný luxus, tabák. Jako pokaždé v tuto hodinu. Ruka se zarazí. Tabák je vlhký. Muž se zakloní. Hledá otvor, kterým sem protéká. Pak přičichne. Tabák mezi sedřenými prsty rozemne. Přičichne znovu. Vztekle tabák odhodí. Napřímí se. A vykročí do tmy.

Už nikdy si cigaretu nezapálí.

Sedět na kameni. Kulka v těle řeky. Voda je hustá, mokvá. Jsem její součástí. Proměnlivá jako voda, voda nemůže být nehybná. Kam s přebytky lidí. Namočím slisované příběhy, ve vrstvách, smočím plátky stříbrného staniolu.

Ať vylisovanou vodu vantroky odnesou a semelou.

Muž čeká. Mlčí. Kromě pily, kam plavební kanál připlaví každý den dlouhé kmeny, začne vypomáhat ve mlýně. Sám se nabídne. Tahá

těžké pytle. Soumar poponáší náklad. Trpělivě čeká. Dá se na něm dříví štípat. Jeho pokorná lhostejnost provokuje. Na urážky a smích nereaguje, nereaguje na vysypanou mouku, za kterou je peskován. Zatímco dívčí drzé čelo se krčí za trámem a hihňá do dlaní. Počká si na úplněk.

Drzé čelo se vyhladí, když rozveze kamarádky, když osamí, když se ohlédne. Šlape do pedálů. Kobylka po lesní cestě drkotá přes jehličí a kořeny, suché větve praskají, zlomené vyjeknou. Napjatá tuhá tepna vrostla do lesní pěšiny. Drzé čelo přepadne přes říditka, nemá kam utéct. Ruka mlčenlivce překryje bílé zuby. Přidusí výkřik. A smýkne tělem, jež se brání, směrem k potoku, který bude o kousek dál řekou, smýkne tělem k vyrovnávací komoře, takzvanému vodnímu zámku. Zaskočené modré oči se nezavřou, ani když mužská ruka dívčí hlavu ponoří a vtlačí do žabince, tak dlouho, dokud tělo nezemdlí a nezvláční. Nezavřou se, když mužský hlas brumlá *holka modrooká, nesedávej u potoka, v potoce se voda točí, podemele tvoje voči*. Nezavřou se.

Vlasy se rozprostřou. Koňské žíně, proud je rozvlní. Běllice plouvajíc nazelenalou hřívou a honí se, mihne se vodní had, a nikdo se ho neděsí. Muž dozpívá v duchu. Hlavu uvolní, přehmátne přes boky k nártům. Aby mu tělo neuplavalo, povytáhne ho za kotníky na břeh. Rozvažuje, jaký trest zvolí. Tutéž spršku, jakou ona znectila jeho tabák. Rozkročí se nad obličejem. Nemá dost tekutin.

Rybí modré oko vyvleče z vody na břeh, přes balvany. O jeden jí natrhne lalůček a odře ucho. Táhne hadrovou panenku, vykasá jí sukni, rozepne si poklopec a přirazí. Rybí oko se zavře, víčka se sotva znatelně zahýbou, tělo se třese v mokré trávě. Muž mlčí. Na konci hýkavě zasténá. Mlynářovu dceru pečlivě oblékne. Ona oči zprudka otevře a dáví. Ve vsi kokrhají kohouti. Chraplavé hlasy drží v zobáku noc. Kloktají ji.

Sprška nadávek, před kterou není úkrytu, ho provází zbytek života. Až na hřbitov.

Pod vodou je ticho.

Po matce zdědí Kobold modré oči. Po otci dráždivou nevyzpytatelnost.

Nemýlím-li se.

Jeho sladkovodní panna i moje dětská panenka skončily stejně. Možná Kobold nemohl jinak. Možná opakoval model, který se zadrhl v podvědomí. Možná nemohl překročit svůj stín. Jalová, jalová, jalová možná.

Krev se i v třesnutém mrazu rozproudí. Obrysy okovaných vojenských bot v kameni. Prošlapují Koboldovi cestu. Staré zákazy, staré zákony přestávají platit. Nové Kobolda nezajímají.

Až na jeden.

Oblékne se do sváteční košile s naškrobeným límcem a manžetami. Svléknutou košili rozprostře přes kovovou postel. Matka mu váže kravatu. Stočí hadí kluzké mládě do uzlu. K synovu krku nedosáhne. Křečové žíly se napínají. Stoupne si na židli. I na židli musí stát na špičkách, primabalerína. Kobold drží. Bradu s pichlavým strništěm vytrčí vzhůru. Poslušně se otočí zády, matka napomádá černé vlasy. Zdvihne ruce, žehná. Od spánků táhlý pohyb k zátylku, několikrát. Vyhladí prameny do kovového lesku. Já s Hellou, naparáděné, v šatech a kloboučku. Je březnový den, fouká dutě a ledově sněží.

„Řada lichých čísel nikdy neskončí, pokračuje i dnes,“ tetelí se blahem Kobold a Hella musí opakovat.

„Rok 1357, den a měsíc 9. 7., čas 5 hodin 31 minut, rok...“

Vyšlapujeme 15. března za Koboldem a babičkou, Koboldovou matkou. Líbí se mi to. Na jazyk chytám vločky něhy. Nedržím se Helly. To ona se drží mě, její ruka se třese. Kobold roztává pohledem na všechny svaté. Otočí k němu nehybné tváře. Vstupuje na Kamenný most, roztáhne ruce. Galerie pod zrudlým nebem, postupujeme od objektu k objektu. Rámy k viděnému chybí. Sníh se nakupí, vločka narazí na předchozí, zaklesnou ledové šípy. Orámují sochy. Obřadně postojíme, pokloníme se. Voda v řece je měděná, liší

se od ostatních. Kobold vykládá, zamilovaně se na ně dívá, po kolika měsících tu smí stát. Vojenské vyleštěné holínky ho osvobodily, zákaz vstupu na most zrušen, štempl, rána. Osahává sochy, štípe do nich, škrábe, nehty olámané, čelem se jich dotýká, flirtuje s nimi.

„Jsem zpátky.“

„Samí muži. Tak málo žen. Jen Panenky Marie a babičky Ludmily.“

„Asi toho víc dokázali.“

„Erodují,“ pípne Hella. „A pískovcové kvádry pod námi také.“

Kobold neposlouchá. Tvrdí, že sochy by se měly obalit tenkou vrstvou malty. Krustou ze stejného těsta, jakým bylo zaděláno na most, než se z vody vynořil. Maltu promísit s vajíčky, našlehat bílek.

„Sochy si vo nic neřeknou.“

„Vzdaly to,“ řekne Hella.

„To není rezignace! To je osvobozující, pokorná lhostejnost.“

„Ne.“

„Co zas ne!?“

„To je neustálá, trvalá sebevražda, kterou člověk nakonec stejně nikdy neudělá.“

Ale to je taky cesta ke svobodě. Řeklo by jí mé dnešní já, doplněné pozdějším prozřením. Tehdejší já rozkošnický lapalo na jazyk sněhovou něhu.

Sochy stojí v sněhových rámech, stojí v hrobech. Kolem projíždějí automobily. Bílé obdélníky před smradlavými výfuky mizí. Autobusy na pneumatikách tu už jezdit nesmějí. Prořídli chodci zastrkují ojíněné hlavy do vztyčených límců. Zavrtaní červi. Ze své výšky vidím bezhlavé kabáty. Udivené, že potkávají rodinku v slavnostním chvění. Naše procesí obejde řady soch. Z dálky je slyšet řev a pochodování.

„Panorama Hradčan je zbytečné,“ řekne Kobold. Hellin profil natočí k bazilice svatého Jiří.

„Vidíš ty dvě věže. To je Adam a Eva. Eva je menší.“

Kobold popadne Hellu kolem pasu. Vysadí ji na obrubeň mostu. Vítr fouká pod sukni, zvedá kornout, v němž si své slízne Hella.

Jsme jako ze škatulky, vždycky jsme nastrojení jako ze škatulky. Kobold kleštěmi neoblomných prstů stiskne pas své matky. Babička vzlétne. Kobold postaví její tělo vedle Hellina. Vyzdvihne mě. Jedinou rukou. Jeho stisk je pevný, teplý. Odhodil by ptáče daleko, silou nastřádanou od svého otce, který na pile tahal klády a ve mlýně pytle s moukou. Vůně pomoučeného dřeva. Přehodil by mě na Vyšehradskou skálu, v blízké porodnici se Hella narodila. Přehodil by mě na Hrad, k té vystríhované z papíru. Nebo kamsi vzhůru. Jeden z rozčilených racků by mě zobákem zachytil za dětskou botičku, protrhl oblaka, vynesl do nekonečna.

Kobold se vyšvihne k nám. Rodinné sousoší, vedle kopie Jana Nepomuckého, z bronzu. Držíme se za ruce, otočení tváří k řece, proti proudu, čekáme na povel.

Za námi se ozve prudké zatroubení. Německý důstojník štěká, řidič přibrzdí, nechtějí mít vodu znečištěnou *ksindlem*. Tomu Kobold rozumí. V tom jsou zajedno.

Schöne Schattenzeiten, bude vzpomínat Kobold na dobu, kdy mu najednou němčina nevadila. Tacet.

Socha Jana Nepomuckého přikývne.

Řeka se nedá. Řeka Hellu nedá. Olízne město. Povodeň je nápořem vody a ledových ker.

Lovím v kalných vodách, které jsem rozčeřila.

Nepozoruj vodu. Bud' spontánní.

Kdo by potom dovyprávěl Hellin příběh.

Opouštěla jsem vilu u berlínského jezera Wannsee, které roztálo. Směr letiště. Předjížděli jsme v dešti kamion. Ten nápis na boku byl vzkazem pro mne: *Bis man die Äpfel per E-mail nicht schicken kann, müssen wir uns die Strasse teilen.*

Nic jiného mi nezbyvá.

Nastupovala jsem do letadla. Čekalo mě velkoměsto obalující přemostěnou řeku. Poslední zastávka na tomto světě.

Kobold se učí německy, trakař drkotá. Hella opravuje hrkavou výslovnost. Za to, co Kobold vysloví nepřesně, dostane ona vynadáno. Hella nevychází z domu. Do kavárny nesmí, do parku nesmí, k řece nesmí. A Kobold má rád pořádek. Má rád lidi, co mají rádi pořádek. Začíná obdivovat německé umění. Zvrhlé. Ne dekadentní. Zvrhlé. Vystřihne si obrázky dětí s ofačovanými hlavami, zavírací špendlíky mají přišpendleny do masa ve tváři. Obrázky dětí s blondatými vlásky a bílými podkolenkami si zarámuje a pověsí vedle kuchyňských hodin; odkapávají Hellin čas, který rezignoval. Hella se upřeně dívá na žluté hrany hodin. Aby nemusela očima sklouznout na pravou nebo levou stranu.

Bydlíme u babičky, Koboldovy matky. Denně leští dubový rám s rozmazanou Koboldovou podobiznou. Hella stojí u sporáku, vaří knedlíky a omáčky a polévky a pomáhá tchyni prát. Babička pere fajnovým partajím. Mnohé jí svěřují i to nejjemnější prádlo. Zákaznic přibýlo, chtějí si prohlédnout Hellu. Chtějí vidět, jak si slečinka z jejich kruhů kvůli harantovi pokaňhala život.

Ten harant jsem já.

Hella se na ně usmívá. Prádlo mne mezi prsty a škrobí krajky. Do noci žehlí a ze židle opatrně sundává Koboldovu košili. Aby si návštěva měla kam sednout. Tchyně si podle vlastních slov medí, protože kšeft se hýbe. Není u necek s valchou sama. Dny s pohyby jako ve zrychleném filmu. Kobold zavěsí obrázky dětí s ofačovanými hlavami a Helle přijde nesrozumitelné předvolání a zdobí se hvězdou podobnou té, co má nad hlavou socha Jana Nepomuckého. On jich má pět, Hella jen jednu. Kobold si zamyšleně prohlíží její profil a ve slovnících pátrá po významu slova Dutzenteich.

Všichni byli nakaženi. Nakaženi dobou, kdy po mostě chodily vyleštěné holínky.

Kobold se nakazil. Nákazu šířil po válce.

„Jsi prašivá,“ řekl Helle Kobold.

Hella se uprostřed dne odlepí od necek, dlaně plné mydlin. Vyždímá košili. Mydliny setřese, ruce neosuší. Popadne mě za ruku. Do druhé ruky popadne kabáty a tašku. Kabáty přehodí přes loket tak, aby nebyly vidět klopy s cejchem. Kabátek mi neoblékne a ke krku nedopne, je mi zima. Tuhnou mi prsty a dlaň, kterou mi Hella tiskne, přimrzne k její kluzké. Ale mlčím, vím, že mám mlčet. Stejně by mě neposlouchala. Je ve světě, kam nedohlédnu. Já mám taky své světy, kam zase nedohlédne ona a nikdy ji tam nepustím, když je taková. To si v té chvíli drkotajícma zubama nenávisťně přísahám.

Řítí se uličkami.

„Všechna slova mám v dlani, potězkám je, než je napíšu. Vyrvu je z otvorů, kde potrhám okraje, pořezaná slova.“

Cupitám za ní, za chvíli je mi teplo. Lehnout si na její větu. Lehnout si na tvrdou lavici. Co to ze sebe vyřvává. Mateme stopu. Vracíme se do ulic, kterými jsme procházeli. Stopujeme samy sebe. Hella je rychlá jako vítr. Procházíme uličkami dokola a zpátky. Jsou úzké a klikaté jako koryta říček. Nedivím se, že se řeka někdy nudí. A vydá na průzkum, vyzkouší si nepřírozené, kamenné cesty. Proudí si ulicemi a stoupá, nakukuje do oken a přelévá do bytů, kde ochutnává a krade, tisícíhlavá saň. Běžíme labyrintem. Prcháme ulicemi, které si prohlížím znovu, hadí hlavička se před námi mihne a proplazí neznámo kam. Vybírám koryto pro řeku, kde by se jí tak líbilo nejvíc. Až se vylije z břehů, vodě poradím, kam se má hnát, Kobold moje slova do řeči vod přeloží. A znovu končíme tam, odkud jsme vyšli. Hella k řece nesmí. Nesmí do lodičky na řece a nesmí ani sejít k řece, nové nařízení z tohoto roku, roku 1942.

„Jsi prašivá,“ řekl jí Kobold.

Ted' namíříme oklikou a přebíháme most. Na každou ze vztyčených soch vyplážnu jazyk. Ohlédnou se za mnou, culí se. Pán s hvězdnou čelenkou ne, je to asi princ, vyplážnu jazyk co nejvíc, stejně mě nikdo nevidí. Hella určitě ne, vyzkouším si ji, říkám *mám tři oči, jedno mám pod vlasy tady na zátylku, vidím, co se děje za*

námi, elcepelce. Odpoví jako vždycky ano, holčičko, ano jistě, zlato. Řeknu upadla mi ruka a má sedm prstů a smrdí. Řekne ano, holčičko, ano, jistě, zlato. Existuje slovo, které by ji vrátilo. Probudilo ze sna. Slovo, kterého se bojí. Já je nevyslovím, teď ne.

Vlaju za ní jako cár papíru, nohy ve vzduchu. Hella uštvanež do-
bíhá. K doktoru Brodovi. Celá nesvá ho podrobí výslechu. Co se to
děje v bytě s naškrobenými záclonami, kde na zdech visí fotografie
jacht. V bytě, ze kterého utekla. V bytě, o jehož obyvatelích dlouho
nic neslyšela. Snad včas odcestovali, odlpuli jachtou.

extra

lichtwechsel

gefiihlewechsel

kampf contre l'oublie

Jenomže od Kobolda, kterému nikdy neřekne Michael, se odtrhnout
nemůže. Srdce má zjizvené, ale co všechna ta pouta a neviditelná
vlákna. V srdci nosí palčivé kopí. V tom bodnutí je tolik bolesti, a jaké
bolesti, já to nevím, já to sdílet nemůžu, a ona čeká, že někdo přijde
a kopí vytrhne. Kdykoliv se zadívá na řeku, kdykoliv omývá svoje
tělo a voda stéká z černých dlouhých vlasů, kdykoliv nabere vodu do
hrnku a přiloží okraj k ústům, kdykoliv smočí hadr v kbelíku, stojí
tu. Stojí tu jeho vzrostlý stín. Jako socha. Jako duch vody, ze šosu mu
kape. Doktor Brod procítá ze zimního spánku. Dobrodinec. Dočkal se.
Voda se prospala jako ledovec. Nervně plánuje. Hellu spěšně odklidí.
I on je vděčný naleštěným holíčkám. Za tuto příležitost. Rozprodává
vzácné obrazy a staré tisky. Koupí černé auto, luxusně vybavené.
Obchází vlivné známé, podplácí, sklání hřbet i poroučí, vyjednává.
Aby Hellu vyreklamovali a nemusela na nástupiště, do dobytčího
vagonu, ačkoliv se tam Hella tak strašně těší. Chce od Kobolda pryč.
Kamkoliv. Sama to nedokáže. Musí být od něho odstrčena.

„Schovat se a psát,“ zaprosí Hella v transu.

„Jediná šance po tebe jsem já, holčičko,“ sklání se doktor Brod.

„Psát. Schovat se do vět. Schovat se do slov. Jinak a znovu.“

„Zmizíme odsud.“

„Nalézt pravdivá slova –“

„Ano. Najdeme je.“

„Které odpovídají našemu stavu vědomí.“

„Ano, drahá.“

„A proměněnému světu. To musíme.“

Hella z police vyrve knihu, listuje v ní, prohrabuje.

„Tady byla ta věta. Překládali jsme ji spolu...“

Doktor Brod jí opatrně vyjme knihu z mokrých prstů a zaklapne.

„Spálenou rukou psát o povaze ohně.“

„Spálené mám obě ruce. Oheň popíšu.“

Doktor Brod je políbí.

„Ach, ty. Máš mě?“

Dostanu od doktora Broda panenku. První a poslední panenku v životě. Doktor Brod je dobrý. Jeho mysl je za ta léta zaplavená literárními světy a frázemi z nich, které s realitou Hellina života nemají příliš společného. Doktor Brod má dny rozčleněny na minuty. Na dveřích plandá přišpendlený rozpis hodin. S červenými políčky, kdy pracuje, a žlutými průduchy, kdy může být rušen. Nevšimne si, jak Hella postává zamyšlená, uprostřed práce i hovoru, propadlá do vychrtlých myšlenek. Jak horkou vodu spěšně zabarví čajem nebo ji nervně vchrstne na hromádku melty. Aby akva zčernala, zabarvila se. A nebyla vodou.

Nevšimne si, jak se Helle zalijí oči slzami, kdykoliv se vodou naplní umyvadlo nebo vana, kam mě, svou malou dceru, opatrně položí a strnule přihlíží, jak se otáčím, potápím a rozkoší cákám. Smaragdové oči vyplují ze dna moře, zamlží se, plavou, zalijí se slzami, tolik slz, žádné nezbudou, zbude horká, suchá vůně písku na poušti, pod očima. Olíznu sůl. Osuší mi tělo. A jemňounce mi zlíbá dětské prsty. Jeden po druhém.

„Musíme spoléhat na slova.“

Omývá se sama, tráví za zamčenými dveřmi dlouhý čas. Sedím u stolu, pod zadečkem dva polštáře s třásněmi a listuju knihami. Doktor Brod mi je položí na stůl. Trhnu sebou. Domovní zvonek burácí. Z ulice proniká tatínkův hlas. Koboldův hlas.

„Byla to královina, Hello, vomlouvám se, vrať se. Přece nezůstaneš u toho úchyláka. Vrať se, prosím.“

Tvářím se, že neslyším. Tváříme se, že neslyšíme. Doktor Brod zabouchne okno. Okenní tabulky uvězní listí kaštanu. Do pokoje vlétne dlažební kostka. Střepy se válejí pod oknem i na vestě doktora Broda. Když chci ze židle slézt, vysadí mě zpátky a *Alenku v říši divů* v angličtině rezolutně přisune. Neumím číst, to nahlas neřeknu, to jeho nezajímá. Předstírám, že čtu. Řádek, rovná řeka. Na konci prudký spád, vodopád ticha, skok do prázdna. A znovu záchytné lano, přímý proud titěrných obrázků, kterým lidé říkají písmena. Někdy mě doktor Brod nechá malovat. Vyhladí papír z koše, na jedné straně počmáraný. Vidím auto s rozvrzanými koly.

„Auto.“

Ukážu na vozidlo s vysokou střechou a přívěsem. Rozjíždí se. Před kola mu spěšně maluju silnici, dvě čáry. Aby nenabouralo.

„To není auto, to je strofa.“

Řekne on. Podrážděně. Když se otočí zády, vyplážnu na něho jazyk. A začnu si v duchu povídat s tatínkem, chci, aby si pro mě přišel a vzal mě na klín.

Doktor Brod zajde do kuchyně, vaří vodu na čaj. Sešplhám ze židle a z Helliny tašky ukradnu křehkou stříbrnou lžičku, kterou dostala od doktora Broda, když jsem se narodila. Schovám ji do kapsy. Vyšvihnu se na židli a dál čtu tajnou zprávu.

Doprostřed stolu doktor Brod nachystá čínský čajový servis a same-tovou krabičku s perlovým náhrdelníkem. Dárek pro Helle. Čekáme na ni oba. Propojení vzájemnou nenávisť a spojení i poznamenání láskou k Helle. Vychází víla, z koupelny se vyvalí pára. Vychází se

zarudlýma očima a husí kůží na pažích a stehnech. To všechno doktor Brod nevidí. Možná vidí. Ale podceňuje. Věří, že jinde, mimo dosah řeky, bude líp.

Je posedlý Hellou, kterou zbožňuje a chce mít jen pro sebe a které se ze samého strachu, aby neodešla, dosud ani nedotkl. Přisune Helle psací stroj.

„Vysmýčíš svou mysl a najdeš tam poklady. Za to musíš být vděčná.“

„Věty se mi honí v hlavě na koštěti, když se v noci probouzím. A které zapomenu.“

„Silné, nezdolné věty. To je bohatství.“

Doktor Brod odstraní překážku. Haranta. Doktor Brod vidí Mariinu ruku, jak vyplácí Ježíška, který zlobí. V předvečer odjezdu černým autem za bezpečné hranice odvede v tichosti mě, Hellinu rybičku, zpátky ke Koboldovi a babičce, jeho matce.

*i bi der freund
de täglich bringt
was du brauchst
friend on the road
bitte sauberhalten*

Kobolda je nutno milovat.

Kobold je láska.

Hraju si s panenkou, ponořená do hry. Nade mnou hučí slova dospělých, ale moje panenka potřebuje zachránit před drakem, moje panenka se jmenuje Hella a nerozumí lidské řeči, má svou řeč. Vtom ji kdosi vytrhne a odhodí. Letí, roztrhne se o zed'

„Neumíš poslouchat, když na tebe mluvím.“

Naseká mi, já se strachy počůráám. Do rytmu ran babička, Koboldova matka, skloní ke mně hlavu.

„To se teda pěkně chováš k svému tátovi.“

Nad městem hučí, v útrobách města prskají draci, plivou oheň. Kobold má strach. O své sochy. Aby je v posledních dnech války nerozstříleli.

„A co máme dělat my?“

„Co chcete.“

Odpoví Helle a vyběhne do ulic. K mostu se nedostane. Zastaví se v místě, kde staví z dlažebních kostek barikádu. Děti z mateřské školky, skládají na sebe kostky. Jednu vezme do ruky i Kobold. Rukou potězká kamennou kostku, očima potězká domy. Zahlédne muže. Vydá se za něj. V průchodu ho vši silou praští. Dlažební kostka má červený nádech. Muži sebere samopal a z průchodu vyběhne a křičí, jsou tady, přímo v domě, náckové, nechte ty kostky bejt, pojdte za mnou.

Muže zabalí do československé vlajky, vedle těla položí zruřovělý kámen. Kobold nad ním pronese plamennou řeč. Kobold se stává vůdcem. Vběhnou za ním do domu. Rozrazí dveře všech bytů. Každý musí promluvit. Česká slova jsou ochranným štítem. Německá rozsudkem smrti. Ve dveřích stojí vyjukaný muž se ženou a dítětem, je k nezastavení, soptí a hlásky se zadrhují v hrdle a žena vezme dcerku do náručí a dlaň opře Koboldovi o hrud', je to gesto důvěry. Kobold jí dítě z náručí vezme a postaví vedle otce. Zvedne samopal. Oba zastřelí. S ženou si ještě ostatní mohou pohrát. Nikdo z těch tří neuměl říct *ach, Čechy krásné, Čechy mé*. Neuměli to.

„Mluvili holandský.“

Ozve se tiše za ním, když prohledávají šuplíky a plní si kapsy.

Kobold se otočí. V ruce otáčí kapesní hodinky.

„Podívej se mi prosím do očí. Chceš říct, že podporuješ zrůdy a zrádce národa?“

Kobold hodinky zasune do kapsy. Kobold zvedne samopal.

Zbytek dne sedí u okna holandské trojice. Vybral si tento byt. Potřeboval tento byt. Vyhlídku. Sochy pod ním jsou párátka zabodnutá do mazlavé hlíny. Jakýkoliv stín Kobold zastřelí. Nečeká na to, až promluví. Most zůstane prázdný. Kobold most střeží. Sochy otočí hlavu a pokloní se svému pánovi.

A co.

My jsme mluvili taky jiným jazykem.

Nikdo se nás nezastal.

Obrázky dětí s ofačovanými hlavami, špendlíky mají přišpendleny do masa ve tváři. Ty obrázky Koboldova matka rychle strhne ze zdi a spálí. Viset zůstanou kuchyňské hodiny. Odpočítávají tekoucí, nehybný čas. Průtok hodin maloměsta velkoměsta.

Hella tvrdila, že každý má právo na svůj příběh. Každému z nás ho darovala před usnutím. Když nás v neděli uspávala. Hladové.

Hella se stala na Koboldovi patologicky závislou.

das meer fehlt mir

du fehlst mir

das meer ist halb so wild

Na Koboldovi, který ji ničil chladem tůně. Kam naházené napadá, propadne se, voda se zavře. Hella léta, celá desetiletí nechápala, že buší do zavřených vrat. Paže obroušené po lokty. Chytala denně vodu do dlaní. Vysilovala se a zraňovala. Kobold soucítit se svými sochami. To už měl zase vstup na most úředně zakázaný. Hella se divila, kde se vzalo tolik udavačů za okupace. Na Koboldy přitom nemyslela.

Kobold. Scelená, pevná, tvrdá socha. Koboldova matka byla zazděná ve svém vidění světa, škvír ve zdech bylo pomálu. Hella se v druhých rozpustila.

Voda vším proplouvá, přizpůsobuje se, v hranaté době hranatá, v kulaté době kulatá, třídím, co se naplavilo.

Nepozoruj vodu.

Voda pozoruje tebe.

Je červen. Autobusy ráno vyplivují školní třídy. Učitelky kráčejí v čele dětí seřazených do dvojic. Nad hlavami vztyčují barevné

deštníky s dlouhými držadly, na přechodech staví auta a husí pochod brebentí. Školní výlety z celé země míří k mostu. Nad mostem vyrůstají barevné houby. Nad Hradem visí vlajka. Pod sochami leží zvodlé šeríky, bílé a fialové. Hnědnou.

Kdosi se objímá s kamenem.

Vášnivě.

Děti zírají s otevřenou pusou, narážejí do sebe. Šiky se promísí, učitelky jako chobotnice zavírají dětem oči a popohánějí je pryč. Lituji, že samy nebyly pozornější a nic pořádně vlastně neviděly. Odvádějí si nesprávné děti. Přepočítávají je. Domáhají se policie. Jsou sepisovány protokoly a viděné nabývá obludných rozměrů.

„Vosahával je, vosahával sochy před dětmi, obnažoval se a smilnil s nima, před vočima dětí, prasák jeden.“

Píší rozezlené soudružky do novin a na magistrát. Kobold je pokárán, že ohrožuje národní kulturní památku, je pokárán opatrně, koncem války sochy zachránil a dostal prezidentovo vyznamenání.

„Všechno všude samý kopie, kopie pařížskýho mostu, kopie Eiffelovy věže, kopie, kopie. Zachraňoval jsem nemocný a ubohý sochy, já jedinej je zachraňoval a slepoval. Já jedinej zachraňuju most, který je v tomto městě originál. Drolí se, rozpadá. Vítr ho vofukuje. Déšť rozežírá. Lidský ruce votlapkávají. Na to se já dívat nebudu. A vy byste taky neměli. Pro pět ran do čepice, proč nepostavíte nad mostem střechu? Proč nedáte každý soše do ruky kamennej deštník?? Proč něco ksakru neuděláte??“

Pozdvižení nekončí. Kohosi napadne, že za tím bude něco víc, že Kobold je nastrčená neškodná figurka, most je naše rodinné stříbro a taktická výhoda uprostřed města, jde o státní bezpečnost. Muži prohledají kámen, jestli někde není připevněna trhavina. Podél soch je z obou stran natažen řetězec lidských těl, se zbraní v ruce napochoduje jednotka. V rozestupech se zastaví. Každá socha má osobní stráž. Každá socha, která lhostejně odolává času a shlíží ze soklů.

Muži v rádiovkách se rozhlížejí. Plní rozkaz. Nepřítel nikdy nespí.
bitte
schliessen sie zu ihrer optimaler sicherheit
die tür třikrát ab

Nepřítel nikdy nespí, spí tedy jenom přítel, přemýšlím, když zívám. Plížíme se v noci. Kobold je uražený. A rozhodnutý ve své výuce pokračovat. Vytáhne nás z postýlek. Přes pyžamka přehodíme kabátky. Kluci mžourají a kňučí. Popadne je do náruče.

„Ticho, nebo vám pořídím psí náhubky.“

Pod nohama praskne větvička. Postaví kluky na zem. Zhasne kapesní svítilnu. Nasedáme do loďky, obhlížet budeme sochy zezdola. Voda šplouchá, blížíme se k reji rudých světlušek, poletují v hejnu kolem soch.

„Zavřete voči, blejskají se vám. Nebo koukejte jen škvírkou.“

Kobold s očima upřenýma k mostu říká, že jednoho dne se sochy rozevrou jako futrály od basy a z kamenné slupky vystoupí zakleté panny.

„To je škoda, že ne bojovníci.“

Řekne Starší. Kobold přestane veslovat. Pravou ruku ponoří do vody, zašeptá. Posílá pokyny, řeka nás neslyšně řídí a veze na svém hřbetu k ledolamům. Obhlížíme sochy z vodní hladiny, proplouváme pod mostem. Pod náš mostní oblouk.

Nedělní noc, lapáme šeptané otázky a pokoušíme se z paměti vydolovat správné odpovědi. Nad hlavami dupou nevyspalí, unavení muži. Přešlapují, vypjaté hrudi se bortí a povolují. Poposedávají, podřimují. Kouří. Močí z obrubně mostu do řeky, která se zakuckává a prská. Muži se nudí. Z nudy zamíří samopaly doprostřed čel barokních soch. Kulky se odrazí, v tělech zanechají důlky. Neštovice po tělech se šíří. Kobold sebou s každým zásahem trhne. Jako by rozstříleli jeho tělo. Popadne vesla. Nechce být opatrný, odšploucháme odsud. Barety se nahrnou do houfu. Nakloní se nad nás.

„Ty vole, co to je?“

„Ňáká lochneská příšera nebo co.“

Dikobrazí hejno se rozesměje, vděčné za zpestření. Střely prší kolem loďky. Kobold v kovovém dešti loďku rozhoupe. Řeka pochopí, pomůže, drcne čelem. Loďka se převrhne. Podplaveme ji, kopeme nohama. Nejsme pod víkem sami. Kdosi je v temnotě s námi. Připojilo se cosi mokrého, slizkého, pohybuje se mocným vlněním. Přitisknu se ke Koboldovi. Zrychlujeme. Skořápka je kryt.

Do želvího krunýře bubnují neúnavně. Rytmičné krupobití ustává. Ruka či ploutev mizí.

Číhají marně. Odpochodují. Proti kameni zbraň nepomáhá. Na kámen platí jedině. Trpělivost neúnavné kapky vody. Říkala Hella. Vlož kámen do řeky a vrať se za několik desetiletí, bude ohlazený. Říkala Hella.

Ne, drahá Hello. Kámen lze i přeskočit.

Obejít.

Nebo roztlouct kladivem.

Sakra, Hello. Někdy je čas metat kamení.

Živé maso. Brnkám o ně zavíracím špendlíkem.

„Kdo nepracuje, ať nejí.“ Opakoval Kobold, co slyšel vyřvávat z tlampačů. Říkal to Helle, které pracovat zakázal.

Hlad.

Soutok všech bývalých zranění. Chuť zbavit se bolesti. Vzít nůž a zajet do masa na stehnech, rukách a dloubat, dloubat.

Hella se od Kobolda nedokáže odpoutat. On ji miluje a chrání. Přesvědčil ji o tom. Setkání s lidmi ji oslabuje, křehké já si uchrání jen o samotě, cítí v zátylku cizí dech a bodavé píchání smrkového jehličí na tváři. Předstírá, že je napojená na myšlení a svět ostatních. Není. Nechce slyšet hlasy jiných. Chce slyšet svůj hlas. Který v davu

slábne, zaniká. Křehká rovnováha. Po celou dobu závislá na dalších dvou lidech, to mi přihrálo dětství.

„Takových možností.“

Řekne Hella nad neckami, když přibyly pleny pro mé dva bratry.

„Takových možností. A moje popadaly do trychtýře.“

Když všichni usnou, z pytlíků od mouky a cukru přepisuje svá slova. Zoufale usiluje o nevyslovitelné. Psaním se zorientuje v tom, o čem nedokáže mluvit ani mlčet. Sází je ostrým hrotem pečlivě ořezané tužky. Kolibřím písmem. Na titěrné lístečky. Volání o pomoc smotá do ruliček, vsune do lahve od vodky, zašpuntuje. V lahvi se lístky velikosti poštovních známek rozevřou. Bílé kvítky rozkvetou, černě žíhané.

Ráno tlačíme nízký, bíle bužírkový kočárek s buclatými dvojčaty na procházku, podél řeky, *sieben acht – gute nacht*. Zatímco ona na lavičce kojí dvojčata, u každého prsu jedno jako vlčice, protože se jí v blízkosti vody vždy mléko spustí samo a v dravém proudu, že je pak chvíli odchyťává do kojenecké lahve, musím se rozhlédnout, propátrat okolí. Jestli Kobold nestojí na nábřeží. Nebo neslídí pod mostem. Nakrmená dvojčata jsou potupně navlečená do holčičích růžových kabátků a krajkových čepiček. Babička, Koboldova matka, se jinak urazí, když Hella pletenou červeň a růžové bambulky nepoužije. Dvojčata uloží do kočárku. Starší saje vždy s chutí a mocně. Bere si, co mu patří. Hella syká, bradavka ji bolí. Mladší opatrně ucucává, bradavku brzy opustí. Hellina hrud' mě leká, jedno prso je vyprázdněné, druhé bolavě nalité, hruška a míč. Musím bratry drncat a uspávat. Starší se vzpěčuje a vzteká, odkopává peřinku. Mladší – ukonejšěn dumláním vlastního palce – pokojně usíná. Pumpuju kovovým držadlem. Studí.

Hella se vzdálí.

Zneklidním pokaždé, když ji nemám nablízku. Zoufalé napětí. Kolem se rozhostí prázdno a neklid. Nepoznávám svět. Bledne.

Prostor se zabarví a naplní až jejím návratem. Štíhlá postava s prvními šedinami v husté černi okukuje na kolenou odraz na hladině. Vlastní podobiznu. Dotkne se ukazováčkem rtů a předá polibek vodě. Vstane. Rozpřáhne se. Dohodí daleko. Řeka jí rozumí. Spiklenecky lahev s bezmocí řeči na hřbetu odhoupá, pryč z města. Voda v řece je krásná podle toho, jak ji ozařuje světlo. Jednou týdně Hella odhazuje svá poselství, jednou týdně odlupuje sebe samu v lahvích, které Kobold vyprázdní. Pod několik lístečků se i podepíše.

Lahev je vylovena. Je vylovena studentkami, které tajně na břehu kouří a doufají. Přenesou květy k doktoru Brodovi, aby je rozšířoval. Rozumí podivnostem cizích jazyků a dívčí dychtivosti. Stojí mu za zády. Nedutají. Zklamané výsledkem. Ty věty napsala „ňáká ženská“. Doktor Brod ví, jaká ženská je psala. Zařídí, aby Helliny magické obrazy byly otištěny.

„Mohla jsi to přinést rovnou, ne to povalovat v mokru.“

K Hellinu psaní má jedinou poznámku.

„Je nutné rozpoznat, že v textuje něco, co sem nepatří, co brzdí proud, toho se zbav.“

„Celý život čtete, to jsou ty fráze, které se vám derou na jazyk. Takhle se to říká, takhle se to neříká.“

„Lidé se dorozumívají frázemi, holčičko.“

„Ale jazyk má být stvořen a objeven. Je to moje zkušenost.“

Oba se drží svých nadějí. Zuby nehty.

Hella odolává. Chrání svůj prostor. Vyrobí visačku, kterou večer pověsí na kliku kuchyně, když usedá ke svým sáčkům od mouky a cukru. *Bitte, nicht stören.*

Podobnou cedulku mnohem později ukradnu v hotelu. V jazycích, jaké mě naučil spolehlivý doktor Brod. *Please do not disturb. Priére de ne pas déranger.*

Každý líc má svůj rub.

Bitte Zimmer aufräumen.

Kvůli mně. Já jsem ten důvod. Já. Kobold se svou matkou mě drží pod zámek. Rukojmí nevydají. Hella stojí na prahu. S kabátem přes ruku. S prázdnou taškou, její žaludek zasytí mými věcmi.

Přes ramena mi visí Koboldova košile, až na zem. Jako hadroš se vypínám na špičkách, u klíčové dírky. Za zamčenými dveřmi kuchyně. Mohutná Koboldova záda a babiččina přihrbená páteř, gestikuluje s klíčem v ruce. Došlápnu. Přesunu se malinko doprava, o fous. Přimhouřím oko. Zachytím v puklině Hellinu bleděmodrou tvář. Medailonek madonky, vyřezlý obrysem klíčové dírky. Tiše zašeptám Hellino jméno. Strkám do klíčové dírky ukazováček. Proleze ze tří čtvrtin. Zarazí ho blánitá překážka.

Z oprýskané židle opatrně svléknu Koboldův kabát. Přisunu židli k oknu. Vyzuju červené pletené tlapky od babičky, Koboldovy matky. Vyšplhám se na parapet, chytnu se mosazné kliky. Balancuju za záclonou. V dlouhé pánské košili, v oparu vůně Koboldova těla. Na chodníku vidím toho pána, vypláznu na něho jazyk. Žádnou rozervřenou knihu mi pod nos přisunovat nebude, já patřím Koboldovi a Hella patří mně, heč.

Doktor Brod vartuje před domem, za volantem černého vozu, v kufru nacpaná zavazadla. Bubnuje prsty na okno. Nervózně vystoupí. Zavazadla přerovná a kufr zabouchne. Přechází po dlažbě. Zastaví se a zadívá vzhůru. Vyleštěnou polobotkou cosi zamyšleně kreslí na chodník, asi srdce. Tančí na jedné noze, špičku během piruetky propnutou, šlachy napjaté.

Odjede. Na hranici si to rozmyslí. Vykouří cigaretu, auto otočí. Vrací se do země, kterou má rád jen proto, že neleží u moře.

ra ra ra rastplätze

jeong

Kolik promočených měsíců Hella prostojí nad mýdlovou vodou. Těší se na svou druhou holčičku.

„Jestli ti jeden harant nestačí, udělám ti další, aby tě přešly roupy.“

Řekne Kobold. To už bydlíme v říčním zámku, který obstaral.

„Já se vo svou rodinu postarat umím.“

Bydlíme v bytě nad řekou, s fotografií plachetnice na zdi. Hella před fotografií odklečí svou vinu, v pokoji, kde Kobold košilemi a spodky překrývá umyvadlo, postel a dvě fotografie lodí. Na nic tu sahat nesmím. Zarazí mě, že Hella byt zná. Když do haly vstoupíme poprvé, netápe. Vchází do jednotlivých dveří najisto. Bere jednotlivé věci do ruky. Přikládá si je k tváři, chladí si o ně lícní kosti, s důvěrou. Nepřekvapují ji, neděsí. Jako by je znala. Zelenkavé oči, vylouplé ze dna moří, zamlžené. Koboldovi nepoděkuje. To já ano.

„Nevšímej si jí.“

Řekne mi Kobold. Nevšímám si jí. Jeho matka pozve kněze. Místnosti vykourí a pokropí svěcenou vodou.

Hella kyne požehnaně. Břicho odložit nemůže.

„Všechno v rychtyku, maminko, všechno je, jak má být.“ Zklidňuje lékař. Hella před sebou tlačí nafouklý balon. Přikládám k němu ucho. Kdybych se nebála, zabubnovala bych na buben vařečkou *tluče bubeníček, tluče na buben a svolává holky, holky, pojd'te ven.*

„Jak ses nám takhle vokotila, pěkně do kulata, bude to zas holka, to je jasný, to já vyprdla kluka hned napoprvý.“

Chlubí se Koboldova matka. Puritánka. Ráda pracuje. Plete růžové svetříčky a botičky a čepičky s vázáním pod bradičkou. A červené dupačky a tápky, pro mě. Na kmitající jehlice nabodává oka, na kmitající slova nabodává Hellu. Babička.

Na prohlídku chodím s Hellou já. V čekárně je v hejnu brebentících almar v bezpečí. Povídá si se mnou. Jediný čas, kdy si povídá se mnou, kdy je přítomna, kdy nemluví uvnitř s někým neviditelným, nenapojená. Čekám, kdy načne příběh svých rodičů. Každý má právo na svůj příběh, to jsou její slova. Nic o své druhé babičce a dědovi nevím. Čekám marně, nebezpečné téma. Vodnímu víru se vyhýbá.

„Další!“

Leží na voskovaném plátně. Lékař přitlačí na vypouklé břicho poslech. Srdíčko tluče výrazně. Duní pravidelně. Srdce si plave v plodové vodě. Smím si poslechnout. Přiložím ucho. Dunění a jemný zpěv, cinkavý.

„Moje další holčička.“

Těší se Hella. Pohladí mě. Když mě pohladí, zatetelím se. Víím, že zaslechnu hřejivá slova, nacvičený rozhovor.

„Víš, že mám veliké štěstí?“

„Nevím.“

„A víš, jak se jmenuje?“

„Nevím.“

„No přece Judita!“

A přitiskne mě k sobě.

„Já tě mám tak ráda, že bych tě snědla.“ Zlíbe mě.

„Bude to moje další holčička.“ Opakuje a hladí si břicho.

A moje. Řeknu si v duchu. Už nebudu sama.

Nikdy.

Při prvních kontrakcích dopere krajkové vyšívané ubrusy. Naškrobí je. Vypne a vyžehlí. Svíjí se u topení, prosí, stěžuje si. Bolest nevydrží.

„Ne,“ rozhodne Kobold tentokrát. „Moje máma taky rodila doma.“

Pod Hellou se zvětšuje loužička. Mezi nohy si strká ručník. Kobold jí ho vytrhne. Vzácnou tekutinu odchytává do zavařovací sklenice. Daruje plodovou vodu řece. Chci Hellu obejmout. Odstrčí mě.

„Nech toho cicmání. Mazej radši pro doktora.“

Promluví slovníkem Koboldovy matky. Na jiná slova by tu nikdo nereagoval. Do ucha mi pošeptá adresu.

„Ty s tím naděláš cirátů.“

Řekne Koboldova matka.

Uraženě si kecnu na schody v prvním patře. Pro žádného doktora já teda nepoletím, když je na mě taková. Pak před sebou znovu

vidím ten strhaný obličej. Rozeběhnu se ze schodů. Přidržuju se zábradlí, sjíždím, oheň pálí v dlani. Domovnici převrhnu kbelík se špinavou vodou, stírá schody. Špína odcapkává schod za schodem. Curúčky hledají koryto matky královny.

„Už?“

„Jo.“

„Tak... pámbů požehnej.“

Vyždíme hadr. Zaplácne roz dováděnou louži.

Dýchavičný lékař, který mě nechával sklonit ucho k poslechu, někdejší kolega Hellina otce, přiběhne s černou kabelou. Se mnou v patách.

Stojím u Helliny hlavy. On se sklání mezi její kolena a cosi montuje. Za zády má Kobolda, ten se nehne. Zírá mezi Helliny nohy. Místností zazní kníknutí. Na zdi se pohne fotografie jachty. Vyklube se chlapec. Má černé chmýří na hlavě.

„Tak je to... ehm... přece jen kluk...“

Lékaři rozčilením vyschne v ústech. Odloží brašnu a vykasá rukávy.

Hella se svíjet nepřestane. Lékař skloní hlavu.

„Je zhejčkaná, vždycky byla zhejčkaná a pojančená. Já Michaela vyprdla ve mlýně a druhý den ráno jsem pomáhala počítat pytle s moukou.“

Lékař si roluje rukávy výš. Zvedá hlavu od tajemného otvoru. Hledá odpověď u každého z nás. Rozpačitě si odkašle. Promluví zaraženě ke všem, hlavně k sobě.

„Tlačte dál. Ještě nekončíme.“

Poslechnu. Stlačím Helle ramena. Tlačím, nevím, kam zpocenou Hellu dotlačit. Tlačím poslušně, po spánku jí stéká potůček, políbím a slíznu. Slaná mořská voda. Hella dýchá prudce, bradu na hrudi, odsekává slova, vypráví doktorovi, nečekaná zmíní druhou babičku.

„Dítě... byla jsem... dítě... s mámou... jezdili jsme k jezeru... k jezeru Wannsee... zamrzalo... a tálo... zaneslo se bahnem...“

„Nevím, kde je jezero Wannsee.“

Řeknu nahlas.

„Rozpomeň se... ty jsi... holčičko... vyvolená.“

Zašklebí se Hella. Zavzdychá *mami, mami*, ale to už se z Helly vykulí druhý černovlasý chlapec. Hella ho pokládá za hezčího než všechny ostatní děti. Ochmýřené housenky se vrtí a kuňkají.

Babička kecne na zadek. Sedí tu, bohyně pomsty. V rukou muchlá růžové a červené oblečky, mnohaměsíční marnou práci.

„Tudle ti nikdá nevodpustím, to jsi udělala naschvál.“

Kobold se cítí poctěný, Neptun rodu mužského.

Já jsem podvedená. Moje sestra se neobjevila.

„Srdíčka jim tloukla stejně,“ obhajuje se lékař.

Nikdo ho neposlouchá.

V noci se propířím. K mocné řece. Mrmlá a hučí, čarodějka, tisíciletá paní. Modlím se k ní, z kapsy vytáhnu dar. Stříbrnou lžičku. Nejprve ji ohmatá měsíc, odlesk potopím. Řeka se pokochá leskem. Ocucá chlad kovu. Pak si stoupnu a rozmáchnu se. Vší silou hodím, doprostřed proudu, div nepřepadnu. Válí se chvíli na hladině. Nabírá vodu. Než ji odulé rty spolknou. Stříbrný kov zchladí rozpálené vnitřnosti. Oblak v podobě polibku zakryje měsíc v úplňku. Obejmout úplněk jako bílou hlavu a zavěsit se na ni. Zavěsit se na tvarohové kolo, které se pod rukama rozpadne.

Celý svět se zrcadlí ve vodě. To sklo nelze kamenem ani stříbrnou lžičkou rozbít.

Doma se přihradu k Hellině posteli. Odkryju pokrývku, přitulím se k boku. Čekám zpocená pod peřinou, jestli se mezi nohama neobjeví hlavička mé sestry. Ty dvě malé pijavice přisáté k Hellině hrudi se mě netýkají.

echt echt echt

schutzengel und knecht

Větrem rozvibrované bílé plachty. Trojúhelníkové tanečnice se prohánějí po jezeře. Pradědečkova jachta na jezeře Wannsee nemá bidet. Bidet obdivoval na jachtě Erin. Dědečkova jachta má na dveřích židovskou modlitbu pro štěstí.

„Znamení nás vyvolených.“ Řekne nadutě dědeček. „I ty jsi vyvolená.“

„A máma?“

„Ta taky, ale dodneška to nepochopila.“

„Ti jsou taky vyvolení?“

Ptá se malá Hella a ukazuje ke břehu na dvojici v bílém, která sestupuje po schůdcích z jachty na břeh. Muž si přes ramena přehodí svetr a podá ženě ruku.

„Ti ne.“

„Ale mluvíš s nimi.“

„Když to musí být. Vyvolení jsme my, my jsme nad všemi těmito lidmi, my jsme nadlidé. A neotravuj.“

Léto tráví malá Hella ve vile u Wannsee. Vila je postavená z červených cihel, pyšní se rozsedlou kopulí. Kopule připomíná turban posazený na střechu. Hellin dědeček nezávodí. Pomáhá jachtařské závody po světě organizovat. Za jeho nepřítomnosti si ho babička idealizuje. V jeho přítomnosti se bojí.

Hellino tělíčko v jednoduchých červených plavkách položí na jezerní plochu. Přidrží si vnučku pravou rukou pod hrudníčkem. Dvěma prsty levé ruky drží ve vzduchu rozplácou žábu. Žába nekváká, bojuje o život. Hella žábu napodobuje, vyvalí oči, roztáhne nohy a odkopne vodu. Žába ji naučí plavat a žába ji naučí skoky do vody.

Dědeček s Hellou snídá na terase. Za větrného počasí hrají v zimní zahradě dámu, pod sebou protrhanou vodní plochu.

Dědeček přidrží ve dvou prstech pulce, žábu i rybu. Hella umí všechny plavecké styly a umí se potápět, jen vodoměrku napodobit neumí. Po setmění nesmí vcházet do zahrady. Zatoulala se sem

divoká prasata a taky liška. Viděla kopýtka. Uklouzávala divokému prasátku na mokré cestě. Mládě se hnalo za matkou.

Berlíňané se sem hrnou na nedělní výlety. Nakukují přes živý plot. Dědeček věří vodním a vzdušným a slunečním lázním. Zklidní pocuchané nervy. Píše o jejich blahodárnosti do novin. Výletníků přibývá.

Dědečkovi nervy rupnou. Když si po nedělním obědě hoví a opaluje se nahý v trávě, přeskočí ho párek výrostků. Rádi by přezkoušeli blaho jím doporučované vodní lázně. Dědečkovi rupnou odpočaté nervy. Nechá vyrobit výraznou plechovou ceduli a osobně ji přitluče:

*kein zugang zum wasser
schiff ahoi*

Hellina matka v mládí nelpí na ničem. Je jí jedno, kde bydlí, kterým z jazyků mluví, z jaké rodiny pochází. Přechází ze země do země, z jazyka do jazyka. Do vztahu ke skutečnosti je uvedena mnoha jazyky, přitom je odkázána na zkušenost jezera. Lpí na lidech, nelpí na věcech.

„Jsem movitá, nepotřebuju nemovitosti.“

Odsekne otci, když s ním plachtí na jezeře a on jí dalekohledem ukazuje, že tahle vila z červených cihel bude přece jednou její, tím si může být jistá.

Zakouká se do nadaného studenta medicíny. Z Čech. Nosí manšestrové kalhoty a vlněné sako, po celý rok. Chodí veslovat s ostatními studenty. Vypomáhá v jachtařském klubu.

„Proboha Čech, čeledín.“

Dcera matce oponuje, že je to rakouský Čech.

„Původ je původ a krev není voda, ta země nemá moře a lidé ze zemí, které nemají moře, jsou úzkoprsí a zákešní a nečitelní, chybí jim velkorysost a nadhled, věř mi. Neznají horizont, který by je inspiroval k přemýšlení, co je za ním. Lidé s mořem chtějí vědět, co je za horizontem. Lidé bez moře nemají horizont.“ Vypůjčí si od manžela dalekohled. Z terasy špehuje dvě postavičky na palubě.

Lod' pluje.

Dalekohled vrátí, dceru urychleně odklidí. Odveze ji do města Le Dourduff, svědka velkolepých manželových úspěchů. Ráno je budí křik racků. Dcera pozdě vstává, večer brzy usíná. Matka s dcerou zatřese. Zatřese i svou hlavou, kde se uhnízdíuje starost. Chce ji setřást, sklepat. Nutí dceru zírat na azurové nekonečno. Zhluboka dýchat sláný vzduch. V kabince navlékat plavecký komplet.

„Es gibt Freundschaften, die nur eine Zeit lang gut sind.“ Omílá dceři místo večerní modlitby. Bojí se. Aby dcera nebyla nakažená. Unikly včas. V dopisech zaúkoluje manžela. Rakouský Čech bude povýšen, aby byl odstraněn. Pradědeček využívá kontakty. Doporučí českého mladíka z Vídně jako lékaře na zaoceánské plavby.

Pozdě. Dcera tajně studuje jazyk země, která nemá moře.

strč schnelle hilfe

prst lebenswichtig

skrz ein schiff

krk hab' ich unter kontrolle

Vila s turbanem. Patří spolku, jenž poskytuje útočiště těm, kteří se zbavují tlaku v hlavě, upouštějí slova, vyrovnávají hladinku, aby se přehrada neprotrhla, aby hlava nepraskla. Spisovatelé v tichu naslouchají větám, zažíhají slova, která se vznášejí nad vodou a převalují v ranní mlze. Helliny sestry a Hellini bratři, zapadnou za nimi dveře pokojů. Odpojí se. Věty vycítí, kdy nastane jejich čas, kdy nemusí soupeřit o pozornost s ničím a s nikým.

„Psaní je obřad, potřebuje samotu.“

Říkala Hella, když mě večer, uštvaná, popoháněla a vystrkovala z kuchyně. Přibouchla mi dveře před nosem. Neměla samotu pro svůj obřad.

Dům jejích prarodičů ji poskytuje.

Listopad, bezútesný měsíc. Poslední zastávka před cílem. Tak kde příběh přestával plynout, kde se slova zasekávala. Kde se to dalo zastavit, aby můj život zůstal opravdu jen mým. Aby se neřídil

Koboldovými pravidly. V jakém vývojovém stadiu on ustrnul. Mezi plazy. Dařilo se mu ovládat svou agresivitu, dokud neztratil kontrolu v blízkosti vody.

Kopu do listí mezi procovskými vilami. Žena v mysliveckém kloboučku, s pérem za uchem, mě pozdraví. Jestli nevím, kde je ona vila, kterou si nedávno koupil Brad Pitt.

„Nevím, kdo je Brad Pitt, paní.“

„Nevíte? Proboha! Kde to žijete?“

„Já nevím, kdo byla moje babička, paní! To je horší. A nevím, kdo je Kobold, jeho původní, autentická, nefalšovaná podoba, do hajzlu.“

„Prosím?“

„Do hajzlu.“

ententýky

dva špalíky

vyletěla komínem

bez klobouku

bosa nova

Kolem jezera smetou žluté listí. Nakupí do hromádek. Odsoudí ke spálení. Vyrovnané kupky rozkopu. Plné náruče naházím do vody. Hejno se drobí, žlutý plášť se rozprostře, bezbranné pohupování. Krášíím jezero. Nahrne si listy k sobě, tvoří obrazce. Můžu z nich hádat jak z kávové sedliny.

Hry bratrů bývaly brutální. Vodu bolely. Proti měkkému, oblému tělu metali tvrdé oblázky. Mrštili. Jeden hod, tolik ran. Žabky odska-kovaly, zraňovaly. Chtěla jsem rány pofoukat. Nejsem vítr. Nebyla jsem vítr. Hnal se po hladině, vyfoukal zanícené, bolavé oděrky. Rozpohyboval stojaté vody. Vyčesával v pravidelných hřebíncích z říčního těla parazity. A odfoukl je na břeh.

Nahrnout vysokou kupu listí. Nahrnout listí na sebe. Schovat se pod měkkou kupkou, zetlít.

Na jednom břehu dům, kde vyrostla lehkomyšlná babička. Na druhém břehu dům, v němž vzdělaní muži u třpytivé vody rozhodli, že novorozeně se narodilo s nesprávným cejchem, babička bude odmáznuta, hmyz na skle. Vědci z oboru rasové hygieny měli s hmyzem zkušenosti, s hladomorem v Indii, s africkými tábory smrti na ostrově Shark Island. Možná se na sebe ten den dívali. Dalekohledem. Namyšlení muži a namyšlená dáma. Koho to dneska zajímá. Ani mě ne. Na vině jsou všichni. Přesvědčeni, jak jsou vyvolení. A pak se chtějí vidět jen jako oběti.

V prolukách rostou rodinné domy, skleněné. Lidé v akváriu, všem na očích.

Snídám v zimní zahradě. Za okny oranžové a žluté listí. Listopadová ztuhlost má tady barvu cihlovou.

V této chvíli jsem si nemyslela, že budeme možná zítra šťastni. Nebo také ne. Jen jedinkrát se setkáme a jen jedinkrát si řekneme, že to všechno bylo proto, aby... že to všechno bylo nutné jen proto, aby...

Distanz.

Distanz rovná se Sicherheit. Opakovala Hella. Opakovala Hella. Hella ozvěna.

Plavala jsem dřív, než jsem viděla.

Plavala jsem dřív, než jsem chodila.

Plavala jsem dřív, než jsem mluvila.

V skomírajícím teple indiánského léta vezou mě Hella s Koboldem do míst, kde se řeka zrodila, kde země vyplivla tenounkou slinu. Nedaleko náhonu zrušeného mlýna. U něhož se kdysi propojili Koboldovi rodiče.

Nahé Helle sahá voda pod prsa nalitá mlékem. Voda je uznale nadzvedává a potěžkává. Hella mě drží nad hladinou, ve vzduchu, v obou měkkých dlaních. Dýchá na chmýří, které se mi chvěje na boltcích. Kobold zacouvá několik metrů, čelem k ní. „Pust' ji.“

„Nastydne. Je tak malá. Pulec.“

„Pust' ji, dělej. Proud si s ní pohraje, krev se jí rozproudí.“

„Ne, slíbil jsi, že ji vodou jen symbolicky pokřtíme.“

„Hod' ji do vody. Potopit se musí celá.“

„Počkáme pár měsíců, je droboučká.“

„Dej ji sem.“

„Ne!“

Kobold vykročí. Pevná stehna nastavená proti proudu. Hella couvá. Smeká se po slizkém kameni, ztrácí rovnováhu, zapotácí se. Lokne si nazelenalé vody. Kucká, hmatá po pevné opoře, voda proklouzává mezi prsty. Kobold rozhrnuje pasem vodní štít. Hella ho odstrkuje jednou rukou, druhou drží na nazdviženém lokti nahé tělíčko. Zatímco se perou, sklouzávám po teplé klouzačce. Zaskočená mokrým chladem seznamuju se s vodou, přátelím se s ní. Nadnáší mě. Tulí se k mojí kůži. Olíbává mě.

Vyklouznu úplně a rozhrnu jí šaty. Pod které se schovám. Vede moje pohyby, našeptává. Tělo poslušně následuje ten hlas, rezonuje s ním. Vyhýbám se čtveřici dlaní, které zoufale máchají kolem mě, kruté k vodě, trhají pevný plášť, plácají a cákají. Vyhýbám se instinktivně a obratně. Za pomoci nové přítelkyně, která je něžná a hebká. Tančíme spolu v objetí. Točíme se, baletíme vláčně, na špičkách. Co mi to jen šeptá?

Ještě si mě ponechat nechce. Vyplavu.

Co jiného mi taky zbývá.

Jsem strašně šťastná, že jsem to přežila. Jsem tak šťastná, že jsem svůj život přežila.

Sjedu výtahem do hotelové haly. Za sebou vanu se špinavou vodou a drcavými pohyby kolem odtokové roury. Funící Kobold.

Kufr čeká na recepci, odevzdávám klíč, odhlašuju se, zaplatím kartou. Nabídnu vějíř platebních karet, recepční si může vybrat.

Rozhoduje se. Přemýšlí, podrbe se na hlavě a zvolí tu uprostřed. Naznačí, že za mnou se něco děje.

Z křesílka na prosklené terase zírá mladá žena v kostýmku. Chvilí váhá, pak čiperně vykročí, s úsměvem. Napřahuje ruku. Mladá, dynamická, voňavá, opálená. Realitní makléřka. Single bez závazků. Jak signalizuje její prsten. Nosí ho jako poznávací znamení. Signál nezávaznosti. Jak by asi zvládla mateřství, děvenka, jak by zvládala pijavice: černovlasé chlapce a rybičku. Nechce potěr. Nechce závazky, nechce nekonečnou odpovědnost. Jakkpak by obstála v prověrce vodních vírů. Užívá dne naplno, vytěží do podběráku maximum, pro sebe. Neliší se. Není jiná než moji příbuzenští pulci rozesetí po vodách Evropy a za velkou louží. Nehlásím se k nim. Jen připluju, zdálky kontroluju přístavy. Nemají rádi moje divné stáří, nemají rádi nečitelné stoleté dítě. Nový rozpad říše římské nastává právě teď, myslím si, mezi sportovními slečnami a byznysmeny za neprůstřelnými ploty, v době největšího blahobytu nastává rozpad říše římské, sexuální třesnění a blaho pěstěných těl, mladých těl. Blaho z mučení. Mučení z nudy. Myslela jsem si už tolikrát, že nastává konec světa, teď jsem si jistá, teď to cítím. Přestože se zdánlivě nic neděje.

Potopa se blíží, mírné čeření, šustot sotva viditelných vlnek. V hlubinách moří se neustále něco děje, i tehdy, když je jejich povrch hladký a nehybný.

Labuť se uprostřed řeky snaží vzlétnout. Ztěžkle. Zamává křídly nízko nad vodou. Ovívá hladinu. Klesne zpět. Řeka ji nepustí. Přidrží si její tělo. Labuť marnou snahu vzdá. Plave k ostrovu. Jako by se čelem dotkla pevniny. Hlavu schová pod křídlo. Tady je ostrov, a co chceš.

Otočí se. Plave s hlavou vztyčenou. Šíjí do oblouku. Do stejného oblouku, jaký má řeka v tomto městě. Přítulnost komplikovaných příběhů, které voda odplaví.

V taxíku si slečna rozbalí desky s logem nadnárodní realitní kanceláře. Vytukne tečku značkovým perem. Na něž si nechala vyrýt své jméno a pod ně *Master of Masters*. Otáčím se na ni z předního sedadla ledabyle. Co chvíli neposlouchám. Vystoupíme na nábřeží. Dům nemá výtah. Tak jinam, prosím. Pokračujeme k secesnímu průčelí. Výtah přilepen na dvorku, dodatečně přistavěn v zadním traktu. Nový pokus o prolomení bariéry. Přeladí na osobní tón.

„Změnilo se toho jistě hodně... za tu dobu, co jste tu nebyla.“

„Vůbec nic se nezměnilo.“

„Tak to neříkejte, kdybyste viděla tu původní šed', cestovat se nesmělo.“

„Vůbec nic se nezměnilo. Jako dítě vnímáte jen rodinu. Pro mě se nic nezměnilo.“

„To je přece nesmysl, protože –“

Nepustím ji k sobě. Odvedu pozornost k širšímu toku.

„Touha po partajních výhodách přežila. Je nebezpečná česká zapouzdřenost, která se nezabývá tím, co se děje za humny, lidé tu mají pocit, že všemu rozumějí nejlépe, že jsou pupek světa a všem to osladí a natrou.“

„Máme svobodu.“

„Stále dokola jde o majetek, zvůli, zpupnost. Chybí pokora a vědomí, že život nemusí být soutěž. Masaryk se obával lokajské mentality, jak nás poznala Vídeň, mentality služky a čeledína. Lokajství, nasycené asijskou mentalitou, hledá viníky kolem, na nich si odreaguje pocit méněcennosti.“

„Vůbec nevím, o čem mluvíte. To tedy promiňte, takhle to vůbec není.“

„Máte pravdu, křivdím. Je to obecné, mezi lidmi panuje atmosféra obdivu k silnějším. Oběti jsou ponižovány ze dvou stran: těmi, kteří je zničili, a těmi, kteří jim vyčítají, že se zničit dali. Celé generace vyválené v onom čase. Jakmile solidaritu nahradí soutěživost, zůstávají jedinci odkázáni sami na sebe a na své žalostně hubené

prostředky. Kam se rozplynuli příslušníci Státní bezpečnosti, kam se poděl Kobold. Koboldové mají tendenci hlasitě, okázale mít poslední slovo.“

„Kdo? Myslím, že bychom to téma měli opustit. Ukážu vám výhled z opačné strany –“

Lezu jí na nervy. Chce mít setkání za sebou. Každé vyřčené slovo je důležité, děvenko.

„Stále se tváříme, že jsme někdo jiný. Pro některé lidi je to součást výzbroje pro přežití.“

„Nežijete tady. Jsme rádi, že máme kapitalismus. Netušíte, kolik dobrých věcí –“

„Tahle varianta kapitalismu vrací zákon džungle: silnější ovládá slabšího. Zákon lidské společnosti by měl znít: silnější chrání slabšího. Křivdy neodčiněné během života jako by se nikdy nestaly. Jedině cynici se nedají nikdy lapit. Koboldův svět je zvláštním způsobem přízračný, bizarní. Jinak než v hororu, protože lidé neztrácejí lidskou tvář a kontakt s realitou.“

Odkašle si. Mlčí. Odkašle si. Zmatená zaútočí.

„Mluvíte krásně česky. Ale můžeme mluvit anglicky.“

„Ne. Česky.“

„Ty vaše háčkované rukavice jsou krásné. Ladí vám s brýlemi.“

„Háčkovala je moje matka.“

„A není v nich horko... když je horko?“

Zmlkne, neuspěla. Pohodí odbarvenými vlasy, odstín tizian. Stojí proti mně v úzkém výtahu. Stačí se přiblížit několik centimetrů a můžu ji políbit. Nedívá se mi do očí. S úlevou vyleze z pohyblivé kobky. Nesnese neúspěch a nesnese trapno. Ji si k tělu nepustím. Nasadí masku makléřky mocné realitní kanceláře. Kdyby sundala všechny masky, poznala bych tvář.

Tolik času nemám.

V třetím patře odemkne. Vejdeme do sluje tmavých, vlhce vonících místností. Zařízených těžkým, hladkým nábytkem. S prostornou

koupelnou. Na balkoně se dopracujeme ke světlu. Přes silnici, přímo pod námi, se třpytí stříbřitý tok. Cítím svrbění mezi prsty. Pootevřu ústa, jazykem zvlhčím rty, pozdravím sotva znatelně. Co s životem. Odžitým. Než ji vzal za ruku, tak ji uhodil, mám tě přece rád. Tolik žen skrytých v jednom těle uprostřed písečné bouře a nad hlavou konfliktní nebe. Bílá oblaka. Chuchvalce, jen mezi ně vklouznout, vnořit ruku, ohmatat záhyby, vlhké, necudné.

nebe

ebbe

flut

kobohell

Z té doby, co jsi žil.

Stačí popsat, co se prohání v hlavě. Nebezpečné obrazy. Nikdo by jim nerozuměl. Možná Hella. Přelévají se. Proplovám mezi nimi. Ucakávám chodidly. Vynořují se, mizí. Hejna piraň, chňapnou, zacykají zoubky. Nepřetržitý proud je příkrmován prožitým. Kruhy na vodě. Staré vzpomínky se omyjí čerstvou vodou, novými přítoky informací. Potopa jedné mysli. Patřím vodě. Ne suchozemcům. Nastřádalo se to.

A já to zastavím.

Helle se mezi nohama rozpustil Kobold.

Rozpadal se jí v mysli.

Ten žár nejde uhasit.

Kobold řekne, aby mu Hella uvařila kávu. Hella ji uvaří. Kobold řekne, lžičku cukru. Hella ji přinese. Ještě jednu, a plnou, nešetří. Hella přinese ještě jednu lžičku cukru a nešetří. Kobold kávu soustředěně míchá, usrkne. Odstrčí hrnek, je přeslazená, uvař mi jinou. Hella uvaří novou kávu.

Ale je to jiné, tentokrát je to jiné.

Hella klidně vykonává všechno, co jí Kobold říká. Pohyby má jisté, vyrovnané. Nic ji nepřekvapí, jako by se nudila. Netěká před Koboldem. Netěká myš před kočkou ani kočka před myší, jako těkám já, jako budou těkat mí bratři. Kobold k ní přistoupí, zezadu. Zatajím dech a zalezu pod stůl, s polámanou panenkou a bez dechu, dech umím zatajit hodně dlouho, mistrovsky dlouho, několik hodin, vnímám vzduch, který praská napětím, a čas, který se zahušťuje.

Hella se otočí.

Poklidně se zadívá do jeho modrých svýma zelenýma, smaragdovými očima a neuhne. Dívá se očima, které už nejistě neplavou, ale potemní. Kobold pohledem neuhne, udělá krok, těžkou botou šlápne na Hellin nárt v pletených červených tlapkách, které nám všem neustále plete babička, Koboldova matka. Přišlápne. Hella mlčí. Koboldova bota drtí nárt. Hella zdvihne obočí, mírně, jako by si říkala, co tohle má znamenat. Jako by to bylo poprvé. Jako by to snad bylo poprvé.

Kobold mlčení nevydrží. Nakáže Helle, aby šla do ložnice. A já at' vylezu a uklidním řvoucí mimina, černovlasé bratry. Hella si sundá zástěru. Složí ji, položí na židli. Jde.

Držím dlaně miminům na krouticích se pusách, rudnou jim tváře. Řvou. Kobold se bude zlobit. Vezmu kovovou krabičku se svěracími špendlíky. Sešpendlím jim rty, špendlíky v tvářích měly děti na obrázcích ve starém bytě babičky, Koboldovy matky, a mlčely. Hrot vyzkouším na tváři panenky, neprojde.

Za nekonečně dlouhou dobu je slyšet sprchu. Osprchovaná Hella se vrací do kuchyně. Kapky vody na krku a v konečcích vlasů, zástěru si zase oblékne, klidně, rozvážně, jako kdyby si jen právě pro něco nedůležitého odskočila do špajzu. Kobold neklidní, Hella se pečlivě vyhýbá jeho tělu. Hella se nebojí, jako by čekala, až to přejde, ale vlastně Kobolda nevnímá. Kobold je pokořený, ostře vnímá, že ho Hella nevnímá. Hella ho ztrapňuje, jeho pozice ztrácí význam, viklá se jako socha na mostě. Bouchne pěstí do stolu.

Hella tiše řekne: „Ještě kávu?“ Jako by obsluhovala neznámého otrapu v nádražní restauraci, s nímž to musí vydržet, než mu pojede vlak, než navždy zmizí, ale nebere ho na vědomí, do svého soukromí ho nepustí. Kobold zkusí jinou taktiku. Není zvyklý prohrávat, nikdy a nikde, detaily přechází. Přistoupí k ní, ona, drobná, se ztratí v jeho silných pažích.

„Tak co, ty moje sladkovodní panno...“

Políbí ji na rty, jazyk sune do jeskyňky. Bere její hlavu do dlaní.

„Podívej se mi do očí.“

Hella se podívá.

„Podívej se mi do očí, prosím.“

Hella se dívá poklidně do modré hlubiny, kontrolu nad svým chováním neztrácí. Když se Kobold odtáhne a uvolní sevření, aby zkontroloval, jak Hella omámeně roztává, Hella si ústa otře, s odporem, a vyčkává, nic ji nepřekvapí, nic. Koboldův vztek narůstá. Ta zášť ho chrání před studem, který by ho zákonitě musel pohltit. Přivolává si ten vztek a uhodí.

Hella je odpojená.

Kobold Hellu políbí, pusou plnou střepů. Jeho matka má pravdu. Hella se neměla vdávat. Ale ne z důvodů, které vykřikovala na Kobolda, „na co ses ženíl, když ti ani nevyžehlí, no na co ses ženíl, ptám se tě“.

Hella se neměla vdávat, aby neztratila samu sebe.

Starší je o kapitoly napřed. Jako první leze. Jako první chodí. Jako první mluví. Mladší zatíná zuby a pěsti. V křeči, přísný sám na sebe, kopíruje vzor. Zaostává, klopýtá. Přimknuti podobou sedávají v koutě. Stejně velcí, stejně oblečení, k nerozeznání. Dokud neotevrou pusou.

Starší promluví brzy, rozhlíží se po světě, ohmatává jej, opakuje existující slabiky. Mladší urputně otevírá ústa, nestačí. Ponořen do světa, který má jiná pravidla a jiný řád a jiné zvuky. Vnitřní zrak

upíná na obrazy, které s vnějším chaosem nesouvisejí a vnější svět pro ně slova nemá. Jako nůžky se mezi bratry rozevívá propast zvuků. Starší lapá do podběráku slova. Skládá z úlovek věty. Mladší žvatlá, jako by na jazyku převaloval citron. Nebo mlčí, nereaguje.

„Snad nejni mentálně zavostalej.“

Vyděsí se Koboldova matka.

„Má divnej obličej. Šplouchá mu na maják. Jestli nejni posedlej zlym duchem.“

Dlouze ho pozoruje. Dloube do něho vařečkou.

„Spíš je vychcanej jak díra do sněhu.“

Dotýká se ho co nejméně. Spát ho nechá na prostěradle v koupelně. Bez deky. Jídlo mu přiděluje jednou denně, Mladší má hlad. Na procházku bere Staršího. Mladší si zatím hraje pod kuchyňským stolem, na němž Hella vyhlazuje pytlíky od cukru a mouky. Okusuje lodičku vyřezanou ze dřeva. Hella nic nevidí.

Nic než slova nevidí.

To jsou ony citronové dny, kdy mám strach, kdo mě ochrání.

Jeho ruce se ke mně proklestí.

Dýku nezanoří.

Přesto sebou tělo zacuká.

Trhá sebou.

Vytvoří si svůj jazyk.

Černovlasí bratři intuitivně stvoří způsob komunikace. Kterému rozumí jenom oni dva. Starší vysloví čísla. Mladší odpověď nakreslí. Tvary, obrazce. Sedávají v koutě, pohrouženi v sebe. Přiblížím se, překvapeně zvednou oči. Dívají se na marťana. Časem mě tolerují. Jsem zticha, jejich abecedu neznám. Čísla, která vyslovují, mají řád. Řád, kterému Mladší dává podobu na papíře. Pro něho budou čísla tvarem, obrazem, tváří.

Krajíčkem chleba.

Na černém šicím stroji značky Singer stojí vánoční stromeček. Babička tam postaví Mladšího. Navěšuje na něho vánoční ozdoby. Kovové háčky zachytí za oka pleteného svetry.

Hella si prozpěvuje.
*ich hab mir was ausgedacht
was dir sicher freude macht
mach deine augen zu
blinze nicht
sonst schwindest du
ich zähle jetzt bis 10
dann wirst du was schönes sehen
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10*

Všechno prožité odfouknout. Sfouknout prach z kamene. Oblázek potěžkat v dlani.

Důvěřivé a přátelské můžou být jenom děti?

Kobold nás tentokrát nevede ke své oprýskané lodce. Ta se choulí pod jeho zimním kabátem.

Jdeme podél nedělní řeky, všichni, kromě babičky, Koboldovy matky. Ta míří ke hřbitovu. U dědečkova hrobu odříká seznam stížností, pomluví bližní, vypláchne usazenou, zteplanou vodu, napumpuje chladivou a do vázy zastrčí čerstvé květiny. Krade je na okolních hrobech. „Nekradu, měním je za zvadlý ze smetiště. Mrtví s tím souhlasej.“

„Pojď s námi, babi.“

„Nepudu se máchat k řece, ve který se utopil dědek.“ Jdeme podél řeky, která Koboldovi vzala tátu. Kobold dělá, že matku neslyšel. Praží slunce. Jdeme bosí. Ucukáváme chodidly na rozpálené dlažbě. Město je roztavené, mizí za zády. Vedeme si řeku jako věrného psa. Čeká na podrbání. Na louce si sedneme do trávy. Koupání nadivoko.

„Říční lázně, slunečné,“ řekne Kobold.

Kolem se uvelebují rodinky. Kobold je zdraví, *to máme pěknou neděli, co*. Hella vybalí obložené chleby a jablka. Kobold jablka kapesním nožem rozkrájí, nastrká stroužek Helle do úst, ona uhýbá a směje se, oba se smějí. Kobold zlechtá černovlasé syny, Mladší polekaně ucukne.

Válejí sudy.

Tráva za nimi se ztěžka zvedá a upravuje. Válejí sudy k řece. Svléknou trička a rozepnou kalhoty.

„Plavky adamky,“ usměje se Kobold a pomáhá jim.

Řeka je natěšený pes s rozevřenou tlamou, panáčkuje. Do vody skočí tři těla. Je ledová. Rychlá tempa zahřejí.

Hella do vody jít odmítá. Nakročím k řece, rozmyslím se. Zůstanu s ní, na břehu. Hella nakloní kudrnatou hlavu a ukazováčkem si namotává pramen černých vlasů. Jehož konec předtím dlouze olízne a ocucává. Ocucávám stéblo trávy. Na hlavě mám stejné strniště jako bratři. Stříhá nás babička, Koboldova matka.

„Škoda peněz vyhozených za holiče.“

Cákají na nás rozpustile. Mladší se rozesměje. Řeka v něm natáhla strojek, motor burácí. Předvádí šipky, podplave Kobolda, potápí se a vyplave v rákosí. Žebra o pochvalu, chce se zavděčit. Kobold kluky vytáhne. Košilí je osuší a namasíruje jim promodralá záda a rychle, hejbat se, šupito presto, šup šup. Půjčí od vedlejší rodinky míč. Řeka zpomalí tok. Kolem Kobolda se stahuje hejno kluků. Rozdělí je na polovinu, branky z chlebníků. Hrají fotbal a všichni kluci nám závidí tatínka. Tatínka, který s námi laškuje, vymýšlí hry, vtipkuje a sází góly. Protože okolní otcové se unaveně rozvalují na trávě, podřimují, čtou noviny, teď aspoň fandí. Fotbal je dohrán. Ke Koboldovi se lísají kluci. I šťastná Hella, to je můj muž, víte. Synům podá zmuchlaná trička, mimoděk se dotkne Koboldovy ruky. On ji chytne. Strneme. On ji chytne a políbí, je to nečekané, okolní rodinky se na Kobolda také usmějí a ženy zatleskají. Kobold bude dáván manželům za vzor, bude součástí mnoha zkyslých večeří.

Vracíme se.

Kobold zrychluje, nestačíme mu, neposlouchá. Jdeme vstříc městu.

Kobold vztekle, ty jeho změny jsou nenadálé.

Je daleko před námi. My čtyři popobíháme za ním. Kluci unaveně kňučí, Hella je střídavě nese na zádech. Kňučím také, není mi to nic platné. Unaveni vpadneme do dveří bytu na nábřeží. Kobold sedí u stolu.

„Jak to, že večeře není hotová?“

„Vždyť jsme právě –“

„Jak to, že večeře není hotová? To se mám jít nažrat jinam?“
Práskne dveřmi.

Kluky vezme s sebou.

Nic nechápající Hella si přes hlavu natáhne zástěru. Postaví se k plotně. Bříšky prstů si jemně přejede horní a dolní ret. Místa, kudy jí Kobold před několika hodinami sunul šťavnaté jablko. Té radosti nesmí být mnoho. Jinak se podvyživená duše pomine.

Vběhnu se sklenicí sádla. Které jsem měla donést ze sklepa. Z velkého kameninového hrnce se lžící odlupuje zásoba nahamoněná babičkou, Koboldovou matkou. Hella stojí u plotny, hlavu zabořenou do Koboldovy košile. Vdechuje jeho vůni, prostředníček pravé ruky zabořený mezi stehny. Překvapeně na mě zírám, jako by mě viděla poprvé. Vytrhne mi zavařovací sklenici se sádlem. Prostředníček pravé ruky se jí leskne, jako by ho do sádla už namočila.

kobohell kennt keine grenzen

bei uns viš

ist nur

das obst saftig

für ewigkeit

Mladší stojí u stolu a dívá se, jak Kobold jí.

Kobold ho pozoruje a sousto převaluje v puse dlouho, prodlužuje každou lžící. Než polkne. Mladší polkne s ním.

Rýži může. Rýže je květina vod.

Rybí růže.

Brouci zalézají. Slézají se večer. Proplížím se po čtyřech. Ladná lvice, kladu packy na parkety, nezavržou. Vypelichaný lev zemřel, to já vládnou říši zvířat. Mám měkké packy. Jsme v celém bytě samy dvě. Hella za mnou nepřichází. Po čtyřech se tiše připlížím. Stopuju kořist. Had se odplazil, šňůra od vysavače se zakmitne v komoře. Obhlížím kuchyni, kde Hella o samotě hekticky drobí svá písмена. Je posedlá, roztěkaná. Krade minuty, krade je... krade... komu... proč... Hlavou jemně drcnu do dveří. Rozevřou se na skulinku. Nakouknu dovnitř.

Židle je opuštěná. Na stole tužka a puntíkový hrnek s čajem. Hella má puštěné rádio, na sobě Koboldovu košili. Smyčce si ji vodí na nitkách. Ona tu není, je s Koboldem. Tančí. Tělo vsakuje tóny, vlní se. Víla si objímá ramena. Objímá samu sebe v Koboldově košili.

Mě zaplaví vlna chlemtavého pocitu, kterého se leknu. Udržím šelmu na uzdě. Jsem lvice. Hella je tak snadná kořist.

„Zůstaň mi,“ říká on.

„Nech si mě,“ říká ona.

Kobold se v den, kdy Mladšího zatknou, vztyčí. Vyhoupne se na okraj balkonu. Z rohu vykukuje květináč s uschlým oleandrem. Hella Kobolda tahá za nohavici, prosí. Kobold se dívá na řeku. Vyměřuje délku skoku. Dívá se strnule před sebe, křičí na mě.

„Weisst du, wie viele, viele tausend Quadratmeter, Kubikmeter, Hektoliter so ein Meer an Freiheit hat, weisst du das?“

Zavřu oči. Zacpu si uši.

Odkopne Hellu. Odrazí se a vzlétne. Skok daleký, třepotá se ve větru, přelétne silnici. Ve směru znavené řeky se šourá jediné černé auto. Letí po hlavě přes chodník, silnici a zdymadlo. Míří šipkou do vody. Těsně u kameny zpevněného břehu tělo zanoří. Zařízne se do měkkého.

Hladina se nepohne, voda nevystříkne, žádné kruhy na vodě. Řeka ho s rozkoší vcucne, nenápadně, beze stop si vezme to, co jí patří. Hella skok nevidí. Sedí na studené dlažbě balkonu, onípává suché listy oleandru. Ramena se třesou, rukama obejmje kostnatá kolena, zády k vodě, na tváři otisk Koboldovy boty. Zvedne se, uhladí sukni. Mezi prsty na prach rozdrtí list.

Zaleze do kuchyně. Na prázdný sáček od cukru třaslavým rukopisem napíše slovo. Vráť se na balkon. Pomuchlaný papír pečlivě poskládá. A vyše vši vervou za Koboldem; z papírové vlašťovky opadáva cukrová drť.

Posílá řece vzkaz, pomoz mi.

Myslí to s vámi dobře, má vás rád.

Helliny věty. Změkčilá vata slov. Kterými obaluje bodnutí. Kudla v zádech. Místo aby čin pojmenovala, kolem rány navrší chumáče bílé vaty. Aby zbraň vidět nebyla.

Poztráceli jsme všechny vrstvy své identity až na jedinou: jsme Koboldovy děti bez užitku. Jsme zajatci Koboldovy řeči, jazyk je záhadný.

Helliny věty. Pravdu si nechává pro ta svá slova na pytlících od mouky. Zašifrované věty se vinou podél předtištěných slov o výrobku hladkém, hrubém, polohrubém. O cukru z cukrové řepy nebo cukrové třtiny. O cukru sypkém nebo kostkovém, o krystalu nebo moučce. Ukládá si pravdy na odpad. Mají se číst po kapkách. Schovává zmačkané pytlíky. Byl to pořád odpad, nic jiného.

Lístičky skladuje. Nám je přečíst nedá. Doktor Brod kdysi nechal otisknout několik příběhů, ještě zakuklených, bezpohlavních. Teď už se oči zvednout bojí. Neodváží se jít mimo přikázanou trasu, jako

se odváží na Štědrý den, kdy se rozběhla dychtivě k mostu. Tehdy byla dobrodruh. Za neposlušnost a dobrodružství draze zaplatila. Byla potrestána. Neurvale. Riskovat nebude. Bude se řídit příkazy.

Copak se musí řídit nějakými příkazy? Hella už dávno není dítě. Jen si toho nevšimla.

Myslí to s vámi dobře, má vás rád.

Starší se vyloupne do síly. Nebojí se vzepřít. Vytrhne Koboldovi žehličku z ruky. Přiloží mu ji ke spánku. Ať si tentokrát poslechne horko on. Teplo vzlíná. Horké telefonní sluchátko stačí přimáčknout k ušnímu boltci. Vzpírají se vlastní geny. Princ sesazuje krále. Starší neodpovídá na nedělní otázky. První forma vzdoru. Klade otázky sám. Kobold kamení. Všechno je nakonec otázka síly.

regardez mois et oubliez mois

au revoir

wasserspeicher

Na balvanech mezi proudy někdo stojí. Řeka je mělká. Proud sílí. Mně síly odtékají.

K Staršímu se přismývá Mladší. Hella zvedá hlavu, vykukuje za synovými rameny. Kobold to cítí. Pudově. Stojím mimo, pozorovatelka. Narozena proto, abych svědčila, když nikdo o svědky nestojí. Narozena proto, aby se ve mně slily příběhy. Které nikdo slyšet nechce. Atmosféra bytu se zakalí. Starší obnažuje prostor. Trhá otěže držené v Koboldových rukách. Seškrabuje Koboldův nános. Tvrz je vratká, podemele ji slabý pramínek. Kámen je dobyt trpělivou prací kapky.

Nebo ranou kladivem.

Starší dává světu najevo, že pokud nebudou přijati s bratrem takoví, jací jsou, nebudou na oplátku oni stát o tento svět. Který pro ně nemá vyšších úkolů. Než urvat kus žvance. Mladší po boku silného bratra ožívá. V jeho nepřítomnosti chřadne.

Kobold to ví.

Odešle formuláře, žádosti, oběhá razítka, podklady, fotografie. Hella zabalí Staršímu kufr. Kobold Staršího na sever doprovodí. Co si cestou mezi sebou řeknou, nikdo neví. Řeka je neúplatná.

„Alespoň na jih,“ prosí Hella.

„Neuškodí, když ho u kormidla vofoukne a ta jeho horká hlava zchladne.“

Opácí Kobold. Na stůl rozkládá zeměpisný atlas.

„A taky jsou furt spolu. Dyk vypadaj jak teplí.“ Rozkašle se Koboldova matka.

„Tak nám na krku zbude ten, co mu šplouchá na maják.“

Podívá se na mě.

„Vlastně dva.“

Hella se odpojí. Ještě naznačuje, prosí o pomoc, letnými dotyky žadoní. Zastavuje neznámé na ulici. Lidé se na sebe podívají, zatukají na čelo a pak si za jejími zády říkají, bůhví jak to je, bůhví co mezi těma dvěma je, nebudeme se do toho míchat, každý má dost svých starostí. Společenský a úspěšný Kobold přijde do bytu, zavře za sebou dveře a probudí se monstrem. Nikdo se nás nezastane, nikdo. Kobold je chladnokrevný. Má na Hellu hypnotický vliv. Bere její hlavu do dlaní.

„Podívej se mi do očí.“

Hella se vykrucuje.

„Podívej se mi do očí, prosím.“

Uhýbá před modrou hlubinou.

„Podívej se mi do očí, prosím.“

Hella se mu podívá do očí. A cítí, jak nad svým chováním ztrácí kontrolu. I k tomu, aby spáchal člověk sebevraždu, si potřebuje vážít sám sebe.

Hella pak sedí a pohybuje unavenými rty.

„Jsou to přizdisráči,“ říká, „přizdisráči.“

Jediné sprosté slovo, které kdy vysloví. Je na sebe přísná, ve všem. Nikdo si nechce pálit prsty, nikdo se nikdy k ničemu nepostaví čelem, tvrdí Hella. I o Hitlerovi jsou schopni říct, vždyť to byl umělec, uměl malovat, zavraždil tolik skutečných malířů, ale to je jedno, to nikoho nezajímá, i v této zemi jsou schopni o těch čmáranicích mluvit jako o umění, v této zvrácené zemi, kde dodnes nikdo nepřizná, že si počkal na konec války, aby si zahrál na soukromou válku a beztrestně si zabil svého německého civilistu, protože nacisté už dávno včas utekli. Obviňují oběti. V této zemi nikdo není na straně oběti.

V žádné zemi není nikdo na straně oběti. Poučila bych dnes Hellu. Proč by taky byl. Hranice vede od člověka k člověku. Od zvířete k zvířeti. Jiná neexistuje. Kdo přežije, a bez zranění, je vítěz.

Ve válce a v lásce je dovoleno vše.

Mladší si povídá se Starším. Mluví sám se sebou. Já rozkládám se svým druhým já jménem Julie, nedefinovatelné si povídá s nedefinovatelným... Julie, ty jsi tak dokonalá... Julie, nemůžeš za to... co jsi vlastně udělala špatně, Julie...

ich bin erschöpft

čerpaná

červ a panna

Na stole stojí dvě sklenice s mlékem. Jsou pro chlapce. Nesmím se jich dotknout. Kobold sedí. Těší ho sledovat, jak mi jeho příkaz zalézá do morku kostí.

Kručí mi v břiše. Polykám naprázdno. Mléko je teplé. Zahřeje útroby. Zaplní prázdno, vystrnadí bolest. Příkaz zaškrábe uprostřed čela. Zatuká ve spáncích. Mléko je teplé. Lahodné. Polykám naprázdno.

Judita se napít nesmí. Judita poslechne.

Julie se napít smí, pro ni příkaz neplatí. Mléko je teplé. Lahodné. Hlad je prázdná studna, potřebuje naplnit. Julie se vrhne ke sklenici, lačně polyká, vypije ji do dna, mléko jí zahřívá bradu, stéká po krku.

Kobold se pomalu zvedá. Julii vysvlékne a odtáhne do koupelny. Posadí ji do ledové vody, nechá ji tam sedět několik hodin, voda sahá po ramena. Kobold odejde a zamkne. Pak přiklekne k vaně a podá Julii sklenici. Donutí ji vypít vodu smíchanou s octem. Aby si zapamatovala, že bude poslouchat, svině jedna malá. Julie sedí ve vaně, drkotá zuby. Modrou sochu vysvobodí až Hella, zabalí ji do peřin. Judita nic necítí, trest se týkal Julie. To Julie onemocní.

Judita všechno jen pozoruje.

Vazba na toho, kdo mi ubližuje, je silná.

Vazba na Kobolda, který Helle ubližuje, je silná.

Člověk čeká na změnu.

Člověk čeká na vysvětlení.

Slečna z realitní kanceláře spěchá na víkend. Firemní víkend. Teambuilding, budou utužovat... co... co vlastně... Čas, který by mohly prosvětlit pro rodinu, pro potě, sdílet čas, sdílet prožitky. Budoucnost přestala všechny zajímat. Minulost přestala všechny zajímat. Rodina se rozdrobí, obětována, hrůzná a tragická uskupení. Zůstaňte se sebou sama, o samotě, moje milá, no tak, schválně, no. Nebo si najděte někoho, s kým můžete být beztrestně svá. Chce se mi té milé slečně, která rozpráví o víkendovém paintballu a špičkovém golfu v lesích, zašpitat do voňavého ouška. To je přece ta pravá zkouška, holčičko. Jestli vydržíte sama se sebou.

A s hlasy.

Které vycítí svůj prostor.

„Jsme rodina jako každá jiná,“ řekne Kobold Helle blízko levého ucha. „Jsme šťastná rodina jako každá jiná. Já jsem hlava té rodiny. Tak se mi věnuj. A jim taky.“

Hella mě přihlásí na balet. Staršího na fotbal. Mladšího na kreslení a grafiku. Mladší kreslí geometrické tvary, do sebe prorostlé.

Povídá si s čísly, zjevují se mu v groteskních podobách. Hlavně pryč od vody, syčí si pro sebe Hella, hlavně pryč od vody.

Před protáhlým zrcadlem, lesklým, propínám špičky. Na zdi je nalepená řeka. V ní se odrážím. Protahuju nohy a rovnám páteř a labutí šíjí a plavu vzduchem. Plaveme vzduchem obě, Judita i Julie. Julie na zrcadlové ploše. Mrkám na ni a klaním se jí. Vláčné pohyby cukrové panenky s modrýma očima. Před baletkou, která v pětatřiceti letech odešla do důchodu. Obtiskuje do nás zbytky života, který si odžila.

Kobold má koupit baletní špičky. Rozhodne jinak.

„Nohama tam bude mrskat... Přitom to pořádně promluvit neumí, jen žbrblá. Je jak ryba.“

Tichá voda. Třeba jsem opožděná. Třeba není co říkat. Umím zodpovídat Koboldovy otázky. Nikdo po mně odpovědi nechce. Hella brání své poslední území, mateřské území, tasí argumenty. Kobold láme přes koleno papírové meče.

„Ona... děti nejsou hloupější než dospělí. Mají jen míň zkušeností. Říkal jsi, že tam může, že máš balet rád.“

„Říkal jsem, že je na ně pěkněj pohled, jak se vlní.“

„Balet máš rád kvůli tanečnicím? Jejich nohám a svalům?“

„A má ho normální mužskej rád kvůli něčemu jinýmu!“

„Ona má talent. Plave vzduchem.“

„Musí se naučit pořádně vymáčkout. Je na to stará dost.“

„Je droboučká, má vysedlé lopatky, potřebuje zpevnit páteř.“

„Ne. Ztracenej čas, vyhozený peníze. Nakrucovat by se mohla, kdyby vypadala trochu k světu, dyť se na ni podívej.“

„Tak ať se rozhodne sama.“

Otočí se na mě. Modré oči neuhýbají. Smaragdově zelené těkají. Není důležité, co chci a co si myslím. Nejsem k světu. Je důležité, komu přiřknu palmu vítězství. Kdo klesne ke dnu.

Skáču očima z jednoho na druhého. Dýchám, dýchám, dýchám, dýchám. Potápěč obléká oblek. Nasazuje přístroje. Skočí. Modré

bulvy se zvětšují. Obrovská kola, studna vcucává, pevné obruče, hrdla písmene „o“, náhrdelník v podobě dlaní, které mi obemknou krk, mužské prsty tisknou. Jak si hrají kočky s myši? Potřebuju se schoulit, kolikrát jsem se potřebovala schoulit.

„Tak se vymáčkni. Vidíš to? Vidíš? Mlčí. Je to k vzteku a pro vostudu!“

„Jestli mě... někdo... naučí...“

„No... no... tak co?“

Schoulit se. Kam jsem se měla schoulit, když i Helle, vlastní matce, sloužím jako útěcha. Místo aby tomu bylo naopak.

„...tak...“

„Julie, řekni ano, řekni ne. Tvoje odpověď necht' je jasné ano ano, jasné ne ne.“

„Judito, řekni ano, řekni ne. Tvoje odpověď necht' je jasné ano, jasné ne.“

„Jestli špatně mluvím... jestli mě někdo... naučí... mluvit... tak já...“

„No?!“

„Já chci. Ano ano.“

Kobold se rozchechtá. Bublá kýchavě. Jsem šťastná. Kobold mě chválí. Vezme kolem ramen. Poprvé v životě.

Jsem šťastná. Bože, děkuju.

Budu jako ona.

Nechám věci plynout.

Nechám sebe plynout.

V životě si nemůžeme být jisti ničím.

er er er

was er

wasser

wasserfeuer

feuerwasser

cukr káva limonáda

čaj

rum

tváří v tvář smrti

návaznost na druhé přerušena

bum

Kobold zazvoní. Vyslovuje mé jméno v řeči, která není moje. Mluví v řeči, která není moje. Mlčky mě předá paní Rosenkranzové. Zestárlá herečka prvorepublikových filmů udělá na Kobolda pukrle. Další z bývalých, zasvěcených žaček doktora Broda. Paní Rosenkranzovou za zavřenými dveřmi oslovuju madam nebo milostivá. Mimo dům soudružko Růžičková. Sedím na sametu, rudě vybledlém, s otevřenou pusou. Napudruje si šedou pleť. Podmaluje zelenkavé oči. Přes ramena přehodí modrý žinylkový šál nebo fialové, vypelichané boa. Ona to s muži umí, ona ano.

Posluhovačku si dovolit nemůže. Posluhovačku posílá a platí doktor Brod. Do kuchyně otevřeným oknem vlétají holubi. Ťapou po stole. Rozdrobí jim suché rohlíky. Drobí rohlík a vzpomíná na životní lásku, přeběhlíka z ruského carského baletu. Zmizel neznámo kam. Holuby vypouští před příchodem posluhovačky, svůj plat si ta holka musí zasloužit, hihňá se potouchle. Holubi se slétávají. Máchají křídly. Z boa odlétají fialová pápěří, hrabou se vzduchem ve stavu beztlíže. Zachytí se paní Rosenkranzové ve vlasech. Holubi klovou do rohlíků. Převrhnu šálky s čajem. Rozťapou čaj po stole, drobký se rozmočí. Jeden přeletí na kuchyňskou linku. Pochoduje na puklici od hrnce.

Milostivá vytáhne karafu s těžkým červeným vínem. Do stopiček ukápné krev. Srká a zamlaská potěšením. V nejlepším rozmaru otevře skříň. Ta skříň je trezor. Musím se otočit.

Zadáva kód. Nebojí se prozrazení číselné kombinace. Stydí se. Nasazuje si nepěkné dioptrické brýle, aby numera rozluštila.

Stěna pokoje je oblepena zrcadly. Jako baletní sál. Stoupá si před ně. Podívá se na sebe přes obnažené rameno. Kochá se. V trezoru visí šaty. Plesové róby, ve kterých sváděla filmové milence ve fraku. Ze stejného módního salonu pocházela švadlena, která učila zacházet Hellu se šicím strojem značky Singer. Rve do šatů neforemné tělo. S tímto tělem nesouhlasí, s tímto tělem se odmítá ztotožnit. Ztepilou slečnu vcucel čas. Uběhlo hodně vody. Voda žije tehdy, když přepadává. Když se zalyká a zadýchává. Když proudí kupředu. Když mocní ze soutoků. Když roste proud. Strouha zvládne málo, unaví se. Tůňka zvládne málo, nehýbe se. Šaty malé mořské víly ze salonu Podolská vlastní i Hella. Barva vody a zelenorezavá trest' řas.

Kobold je daruje cikánečce, která ho vezme něžně kolem krku.

Učím se zpaměti úmorné jazykolamy. V nedýchatelném pokoji, kterému milostivá říká budoár. Pokoj zažloutlých fotografií, usušených růží, poletujícího prachu a holubích pírek. Holubi z kuchyně dorážejí na prosklené dveře, ťukají zobáčky. Připomínám, že se nejmenuju Julie, ale Judita. Julie se živí mou krví a za odměnu mě chrání, bydlí uvnitř, prohání se v mém těle, fouká na bolest uvnitř, obšlapuje kolem duše, kde sídlí ticho, obšlapuje a každou řeznou ránu v mé duši pofouká a vyhojí. Milostpaní mluví o jiné Julii, tu neznám.

„Tvé jméno je jméno Shakespearovo, až dozraje čas, budu tvůj Romeo, až dozraje čas.“

Vrká umanutě. Lámu si jazyk, zaokrouhluju písmeno „o“. Milostpaní našpulí rudě obkroužené rty. Přiblíží je k mým. Červeň v okrajích protilehlých rtů se rozpíjí a vtéká do hlubokých vrásek. Vlasečnice zmaru.

„Až budete, Julie, křičet o pomóóóc, musí to znít. A cvičit, děvenko, cvičit. Vzdělání je sladký plod kořene hořkého.“

Lvice leze po čtyřech. V bytě nad řekou. Poctivě vykružuje zřetelná pomóóóóc.

Slečna se mi snaží vlichotit, vetřít krém do kůže. Přerhává svůj životopis. Podtrhne, že ona je ochotna se stěhovat za prací kdykoliv a kamkoliv, ne jako ti místní. Ona to zná z Ameriky, kde rok studovala, ve třinácti letech. Tam sbalí děti, vyklidí dům a stovky kilometrů se přesouvají za prací. Ale tady ti omezení, tupí peciválové.

„Proč si myslíte, že je to negativní?“

„Prosím?“

„Proč si myslíte, že je to špatně, když se člověk nechce stěhovat.“

„No... člověk... člověk dnešní doby musí být flexibilní, dynamický.“

„Člověk hlavně musí někam patřit.“

„Domov si nosím s sebou, v kufru.“

„To jsou kecy, které slýchávám sto let. Amerika je mladá. V Evropě jsou na sobě naskládány vrstvy, kultura se rozpustila v každém kameni. Když někde žijete, teprve objevujete, otevírá se vám svět. Člověk je jako strom. Aby mohl vyrůst do výšky, musí pevně zakořenit. Na jediném místě.“

„To se mýlíte. Člověk musí být flexibilní, dnešní doba žádá –“

„Ne. Člověk musí mít kořeny. Jinak je vykořeněný a nikdy k tomu životu a světu nepřilne tak, aby mohl být šťastný. A život a svět nepřilne k němu.“

„To bude asi rozdílný generační pohled, zdá se mi.“

Rozhodila jsem ji. Několikrát přetřené rty si znovu přetře různou rtěnkou. V zrcátku si je olízne. Jazykem přeleští zuby. Ta slečna mě začíná bavit. Cokoliv prosvětlim z jiného úhlu, vykolejí její svět. Nuda mi nehrozí. Svět je groteskní a směšný. Víc než nespravedlivý a zlý.

miteinander

oder

roder

gar nicht

Mám jí vykládat, že skutečné a jediné poznání se zrodí v hloubi duše. Dívám se na řeku zklidněle. Obě jsme zmoudřely. Řeka to ví. Nemám vchod zatarasený, už ne, voda mění hustotu, řídne.

Dítě se narodí. V první sekundě mu uříznou svobodnou hlavu. Napasují a vnutí hlavu vytvarovanou na běžícím pásu. Způsoby vidění, které se předávají z generace na generaci. Vnutí mu jazyk, náboženství, národnost. Narodí se v kůži muže nebo v kůži ženy. Nevybředne. Celý život se diví.

A zbytek života se s dětstvím vyrovnává.

Neměla čas starat se o své děti. Nechala je v tom.

Lvice houpavým krokem přechází po bytě. Rok za rokem krájí slabiky slova pomóóoc. Poctivě zaoblí zavalité válečníky Koboldova jména.

Mladší si listuje v obrázkových knihách půjčených od doktora Broda.

„Aristoteles píše, že i ryby spí.“

Opřený čelem o chladivé sklo sleduje řeku. Řeku barvy indigo, vpíjí se do ní očima, obrazy prostupují srdcem. Sejde k ní za soumraku. Řeka tmavne. Líbne se s ošuntělým obzorem. Nastane noc. Mladší vloží do vody štíhlé dívčí ruce. Otáčí dlaněmi, rozevívá prsty, hladí špinavý tok, mazlí se s ním, nabírá do dlaní, omývá obličej a s vážnou tváří vyslovuje čísla. Řeka, jeho vrba. Čísly převypráví starozákonní příběh Jákoba a Ezaua. Jákob, druhorozený z dvojčat, dosáhl svého lstí a úskokem.

Řeka čaruje, řeka barvy indigo. Voda nezná hranic. Mladší posílá po proudu doteky. Pošle lodičku z kůry. Kterou si bratři v dětství vyřezali.

Dýchne na okenní tabulku. Za kterou sněží. Ukazovákem do zamženého okna kreslí geometrické tvary, sněhové vločky. Vykružuje obrazce a číslice a písmena slova *utur*. Stejně obrazce vykrouží ponořeným ukazovákem do ledové hladiny. Sedává nad Koboldovou

mapou. Ukazovákem pronásleduje řeku od pramene k soutoku. K moři, kam řeka doputuje pod jiným jménem, vdaná. Vdané přejímají jméno, odevzdávají část identity. Plochu moře překryje prsty obou rukou. Na prsty klesne čelo.

Mladší navštívuje sešlého doktora Broda. Opravují a leští vůz, jezdí podél řeky vypucovanou černí. Dalekohledem pozorují mizející přívozy a vznikající mosty a přehradu.

„Měl by sis najít nějakou slečnu, chlapče, ulevilo by se ti.“

„Nechci.“

„Můžeš ke mně chodit na hodiny, s některými tě seznámím, s těmi přítulnějšími.“

„Nechci.“

„Někoho mít musíš.“

„Mám řeku, to je moje přítelkyně.“

„Jsou i jiná vlhká potěšení.“

„Nechci se o tomhle bavit.“

„Jsi jako tvoje matka. Upnula se na řeku.“

„Řeka je rodu ženského.“

„Ne v jazyce tvojí matky. Tam je to řádný mužský.“

Drahý kdykoliv se mě dotkneš, projede mnou šíp, milostná rána z milosti.

Psala Koboldovi Hella, tělo v předpotopním oblečení.

Usazují se vrstvy. Usazují se ve mně. Cosi odpočívá na dně. Zvedne se po staletích, když se voda zakalí. Voda zvrací. Kal stoupá vzhůru. Pachuť zteplalé vody v jícnu a na jazyku. Pachuť vody plné nazeleňalých sinic.

O Mladším Kobold rozhodne bez váhání: stane se sochařem. „Já nechci být sochařem.“

„Budeš sochařem.“ Řekne Kobold hlasem, před nímž se postavy na mostě zachvějí. Je to hlas napájený z hlubin.

„Chci studovat matematiku.“

„Nebudeš studovat posraný čísla.“

„Já chci...“

„Uděláš mi navlas stejný sochy, jako stojí tamhle na mostě. Ale tyhle se drolit nebudou. A nikdo mi nic zakazovat taky nebude. Budou to jen moje sochy.“

Mladší je do ateliéru přijat. Jeho bratr ještě pluje na správném, přátelském, spolehlivém moři. Mladší sochá dělníky s kladivem a rolníky se srpem a rozesmáté ženy v šátku. Kobold čeká na své svaté.

„Copak je kurva nemůžeš udělat tajně?“

„Myslíš, že je to tak jednoduchý?“

„Politika mě nezajímá. Voda je pořád stejná. Něco vymysli.“

„Myslíš, že si tam jen tak přijdu a do kamene si nenápadně vytesám postavy se svatozáří v nadživotní velikosti? A budu tvrdit co? Že to jsou horníci a slévači?“

„Živím tě.“

„Nemusíš.“

Starší se naparuje. My kloktáme sladkou vodu. On se může do sytosti zakuckat slanou. Koboldův rozkaz poslechne do poslední kapky. Zmizí. Emigruje. Ano, když člověk zažije nespravedlnost, buď se rozhoří bojem, nebo žebrá o milost.

„Žádný prostor není úplně svobodný.“

Troufne si Koboldovi oponovat Hella.

Starší zná jen přímé cesty, chladnokrevné, neosobní a tvrdé. Mladší zkoumá množství odboček. Starší je rovný kmen a suchá větev. Mladší košatý strom, se zelenými lístky, rozvěšenými do záhybů větvíček.

Námořník o svůj chleba nikdy nepřijde, jsi zajištěný, jaký výtlak a jakou tonáž má loď, na které pluješ, odpověz...

Píše Staršímu Kobold. Domáhá se odpovědi. Aniž sám nějakou poskytne.

Dvojčata si píšou šifrované dopisy. Do jednoho z nich vylisuje Starší květ limonky obecné, květ rostliny, která přežije všechno, snáší slané prostředí, dokáže žít podél pobřeží Severního moře, *eine kinderfreundliche Nordsee*, říká Starší. Počasí je zasmušilé, chladné.

„Já smutním víc.“

Píše nám Starší. Píše nám, že tam prší voda, která neškodí. Píše nám, že proteče sítem nebes s chlórem a může se pít.

Dvojčata si stvoří česko-německou vodní tříšť. Ochucenou drobnými slepenci slov, která si vypůjčili z jazyků doktora Broda. Hra skončila. Jsou k tomu donuceni.

První dopisy Starší nedostane. Zabaví je úředník, kterému se líbí kresby na okraji papíru. Úředník si založí sbírku. V době, kdy se zdržují listiny z politických důvodů, projde taková krádež milovníka kreseb bez povšimnutí. Kresby prodá. S dodatkem, že jsou od neznámého, předčasně zemřelého slibného talenta.

Mladšímu chodí obálky rozlepené. Některé věty přečmárané černí tak, že nejdou vyluštit. Táhnou se bílou stránkou jako černý močál. Kdo má tím močálem černým táhnout káru dál.

Hella.

Hella sedí u stolu. Se zavřenýma očima. Prsty pravé ruky přejíždí slepá místa, z bažin vytahuje slova a věty. Čte bříšky udřených prstů, pokorně luští. Levou rukou drží zkřehlé, zženštilé prsty Mladšího.

„Napoj se, mami, řeka je propojená od pramene po ústí, nemůže se odpojit a rozkrájet a naporcovat, věta je jako řeka a řeka je jako krev, od prvního slova k poslednímu, stačí pramínek, první slabika, nezastavuj se, nezastavuj, mami milená.“ Hella čte. Posunuje ukazováček, bříško prstu škobrtá. Oči pevně zavřené, aby viděla.

hercundzalc jed mo kuanu ha iluj kobohell

fišboje cverg boje nord
ave ava
ave

Měsíce tu ruku v ruce prosedí, než se písmena slijí a pošlou si je po řece.

„Co je to za dobu, která porcuje řeku jako rybu?! Řeka není ryba, na řeku se mám položit a mám se nechat nýst až k ústí, do moře, do oceánu. Voda nepatří nikomu, jak může někomu patřit řeka, řeku nevoplotíš, neprodáš.“

Kobold křičí na Hella. Na kousíčky roztrhá dopis, který tu nechal Mladší. Nacpe je Helle do pusy.

Něčí vina to být musí.

Hella dělá dobré papání. Jak říkává babička, Koboldova matka. Zadělavá těsto na knedlíky, Schweinebraten mit Semmelknödeln und Sauerkraut, papání, které Hella nenávidí, které vyzvrací.

Její paže už nejsou jemné. Jsou svalnaté. Zabírá dřevěnou vařečkou v modře smaltované míse, div si ruku nezlomí. Těsto se v míse lepí, těsto dávno uhnětené. Hella zabere.

„Ale on přece neplul.“

Dopis byl adresovaný Koboldovi.

„Kolik vody musí ještě utéct, otče, než budu smět být svobodný a šťastný i já. Odpověz. Nebo skoč do řeky. Ava.“

Kobolda zbaví kapitánské funkce v čističce vod. Tehdy Kobold vyjde na balkon. A skočí.

A tak se ptám, jestli se Judita musela do vody házet.

Voda si ji najde sama.

Stačí přebrodit.

Potok.

Řeku.

Přejít suchou nohou po hladině.

Mladší se nechá zaletovat pod zadní sedadlo černého, napomádaného veteránu. Který *ukradl* doktoru Brodovi. Ono slovo zazní před soudem; doktor Brod ale Mladšímu auto nechával, půjčoval mu ho, sám měl špatné oči.

„Kdybychom nežili v době rozporcovaných řek, dělal by mi tvůj bratr osobního šoféra.“ Řekne mi.

Doktor Brod bratrovi půjčuje auto. A Mladší na oplátku doktoru Bodovi předčítá. Doktor Brod neposlouchá. Se skloněnou hlavou píše, špičkou nosu. Pracuje na svém životním díle.

„Vždyť mě stejně neposloucháte.“

„Jde o tu atmosféru, chlapče. Kvůli té atmosféře nesmíš přestat číst.“

Ani Mladší nevnímá, co čte. Cizí jazyky prokoptá. Proust, Céline, Brasillach, Drieu La Rochelle. Museli by psát v číslicích, aby rozuměl.

Auto je samo o sobě nápadné. S tím vším mahagonem, koženými sedačkami, řadicí pákou vykládanou perletí. Na hranici protůkají kapotu, vykuchají útroby. Řidič, dávný Brodův žák, profesor zneprátelené země, má doklady v pořádku. Dědeček automobil startuje.

Odcházející samopal, sběratel starých vozů, si uvědomí, že tu něco nehraje. Jedna ze spár neladí. Podezřelý svařený steh je rozpiitou skvrnou. Kov roztaví. Jiskry narážejí do skel. Pod tenkou dekou se jako v maminčině děloze krčí Mladší. Koupe se ve vlastním potu, zadržuje dech. Z plechového krytu vytáhnou zapáchající sardinku.

„Vrátil bych se. Jen potřebuju vidět bratra.“

Šeptá dokola jedné hlavni po druhé.

„Na chvíli se ho dotknout. Prosím.“

„A navrch je to úchyl nebo co.“

Pokus o nedovolené překročení hranic. Je zatčen, odsouzen.

Mladší sedí u stolku. Před sebou má mříž. Rybářskou síť spletenou z geometrických ok. Houpe se mu před očima. Hella přisedne na-proti. Židle je vysoká, zalitá do podlahy. Vyhoupne se na ni jako na barovou sesli. Drží se statečně. Barman očima počítá čtverce.

„Jsem jako máslo v chládku. Ztrácím tvar. Roztěkám se.“ Hella zopakuje, co řekl obhájce.

„Máš štěstí. Doba doživotních trestů i trestů smrti je za námi.“

Oba se rozmluví najednou. Vztahují k sobě ruce. Hella pravou dlaní v háčkované rukavičce uhladí desku stolu. Na tabuli kreslí ukazovákem obrazce a číslice. Bachaře ignorují. Toho prvního i všechny přibíhající. Ignorují křik, nadávky, rány. Vyměňují si hlasy vod. Které bachaři označí za šifry.

Koboldova matka si rozmazanou fotografii vnuka, kterou otisknou v novinách, vystřihne. Nechá zarámovat. A pověsí vedle Koboldovy podobizny.

Slavní nepřátelé státu.

komcit lajbe strom und bach

sten brik sten

kobohell

ava kom

Hella miluje Kobolda.

lieber michael

ich kann nicht mehr

Miluje ho tak, že mu napospas nechá svoje děti. Měla se bránit. Vedle Kobolda se chvílemi jemně zasní o galantním doktoru Brodovi. Sen uskutečnit nechce. Neví a nikdy se nedozví, že i v čase přetnutých řek zestárlý a senilní doktor Brod přijímá dívky na doučování, trénuje bez přestávky. Nejvíc ho zajímají a vábí křehulky a kalupinky ve věku kolem šestnácti let. Jakmile dosáhnou dvaceti, přestanou ho vzrušovat, cosi nezvratně zmizí; jediná výjimka je Hella. Tyto návyky se za žádných časů nemění. Jen v některých

obdobích je na ně víc vidět. Trénuje. Ne aby se zdokonaloval. Tentokrát aby nezapomněl. Pod oknem v druhém patře postává auto se dvěma zaměnitelnými muži. Nic nezjistí. Mladší podle výpovědi veterána skutečně ukradl.

*lieber michael
mit dir kann ich mehr
meer*

Bylo mi třináct, když mě k doktoru Brodovi Hella dovedla poprvé.
stein vom herzen

K čemu návraty. Drásám se, rozcitlivuju. Nejvíc ohrožuju svoji duši. Myšlenky nasáklé pocity, náladami. Vyházet vzpomínky. Vymést prach. Hřebíkem z mozku vyšťourat všechnu zažranou nečistotu. Odpad bolavých emocí. Čekám na břehu, kterým směrem budu odplavena já.

V sebelítosti jsem se neutápěla nikdy, schopna rychlé regenerace. Moje emoce se denně nakazily emocemi ostatních. Ryby o nich nemluví... dlouho... dlouho... než...

Když se odpojila, říkala věty, kterým jsem nerozuměla a za něž jsem jí pohrdala. Už nezkoumala slova, jazyk zkoumal ji.

„Člověk se drží. Ale nikdy neví, kdy se přehrada protrhne. Nejhorší je stud.“

„Jaký stud?“

„Za to, co on mi udělal. S tím se nejde vyrovnat.“

A já se s tím vším vyrovnat mám.

Přestala jsem být imunní vůči jejich neurózám. Moje myšlení přestalo být imunní.

Ne úplně.

Kdo by potom dovyprávěl Hellin příběh.

„Jak vysoký jsou útesy Beachy Head?“

„Sto osmdesát... kilometrů.“

„Prosímtebe, vzpamatuj se, idiote.“

„Teda... metrů.“

„A jak se menuje země, kde ty útesy leží.“

„Anglie?“

„Chci přesnej název.“

„Spojené království Velké Británie a...“

„A?“

„A... Severního Irska.“

„Vodpověď uznám, i když se vleče jak šnek.“

„V který části Anglie leží?“

„V anglickém Sussexu.“

„Krátký vlasy, dlouhej rozum, vidíte, kluci.“

„A prémiová nedělní otázka. Čím jsou ty útesy proslulý? No tak, nikdo?“

Věděla jsem to. Věděla jsem, že jsou proslulé krásou dotírajících vod.

A oblíbeným místem sebevrahů.

Ztratili oba syny.

Hella se odpojí.

Když se k onomu rozhodnutí stmívá, je paradoxně kolem nejvíc světla.

Prostírá pět talířů. Jíme ze třech. Ze dvou, když Kobold stráví noc jinde. Ona se obléká do košil načichlých jeho potem. Poskládá jeho oblečení přes stůl, židli, umyté nádobí, pивní pùllitr, vinnou sklenku, štamprli. Poskládá oblečení na věci, které má on rád. Zarámovaná fotografie jachty pod jeho košilí vypadá na zdi jako dětské divadlo za zataženou oponou. Útěchou jsou jí moje ruce. Osahává pístaly varhan. Profukuje mezery, kolíčky promačkává, masíruje. Bolí to. Mami, bolí to.

„Rybička uplave, rybička všemu uplave, rybička maličká pod mostem si plave.“

Přepočítává a doprostřed svého čela si vtlačuje jeden prst po druhém.

Večer složíme hlavy na polštář. Ona vypráví. Vypráví pro sebe. Já tam být nemusím. Přestože umím skvěle artikulovat. V jazycích doktora Broda. O můj hlas nestojí. Na záda si nakládá břímě, o kterém přemítá stále dokola. Přestala žít svůj život. Přemýšlí o všech okolo, přestala žít svůj život.

bar tunder

bar wunder

bar sonder

A bylo to tak? Opravdu? Nezabila je ona? Nezabila je? Mé bratry? Mě? Říká, že mě miluje.

Normální rodina.

ehe

eh

e

Postel v pokoji černovlasých bratrů zůstane netknutá. Vor u břehu. Mladší ji před odchodem ustlal, povlečení uhladil. Kobold přes postel přehodí svou košili a kabát a kalhoty. Látkový panák. Koboldova matka protáhne rukávy a na místo hlavy položí zarámovanou fotografii.

Hella se odpojí natolik, že se před mýma očima začne Kobolda dotýkat. Nedbá, že ji vidím. Nedbá, že ji pozoruje tchyně.

„Potřebuje si zapíchat. Však von ji pořádně napustí,“ řekne mi babička.

Hella nedbá, že ji odhání. Rýha nelibosti mezi obočím se mu prohlubuje. Myje mu nohy, ona, Ježíš v sukni. Rozepíná horní knoflíčky a líbá černý porost na hrudi, zavrtává do něho čelo a nos. Hoří peklo. On znechuceně ucukne. Ona doráží znovu.

„Nech toho, mami, prosím.“

Běžím k řece, klopýtám ze schodů, dveře od bytu nechám otevřené. Běžím k mostu. Noc polyká město i s mostem. Zmazaný úplněk je uvězněn v růžovém kruhu. Jako oko.

Mezi siluetami soch se pohybuje sousoší. Mladá kurva klečí před mužem, zarazím se, ona se vymaní z rozepnutého poklopce, otočí se a olízne.

„Těbůh, kotě, přidáš se?“

Rozesmějí se.

„Seru na coury a vypelichaný kocoury.“

Vyplážnu jazyk a uteču zpátky dolů k řece. Prší. Kapky se líbají s hladinou. Pleskají o ni a bolavě prorážejí panenskou blánu. Při spojení zalkají. Skláním k vodě zmáčenou tvář. Odrážím tvář na hladině, kapky pronikají průhledným příkrovem, prorazí blanku a mlasknou. Koncert kladívek, bubnují do těla řeky, mé matky. Skláním k jejímu tělu zmáčenou tvář. Z vlasů se odpojí curůčky, dopadnou, kolem doteku se rozjíždějí kruhy, v pravidelných odstupech. Zaostřím. Pod vodou se cosi kovově zablýští. Hřbet ryby. Kmitne se tvář s doširoka rozevřenýma, nehybnýma, smaragdově zelenýma očima. Ústa se němě pohybují. Slyším lísavé vzdychání, zacpávám si uši. Strkat hlavu pod hladinu. Strkat vodu pod hladinu. Zatlačit prstem zvuk, neodbytný. Uším nesvědčí. Voda ho odsává.

Mocný pramen znovu vytryskne.

Hella potratí. Viní nesmyslně samu sebe. Že si nedokáže udržet dítě. Žádné dítě.

Kobold jí neodporuje.
flus majkob flus majhell
kus majhell kus majkob
ave hoy
ava no
ava si

Mladší se z vězení vrátí křehčí a průsvitnější. Zachumlený v kapce vody. Přetáčí čas proti směru hodinových ručiček. Do minut, kdy byla dvojčata spolu. Přestává jíst, aby cítil chuť hladu.

„Proti proudu času nemůžeš, proti první slabice nemůžeš, tu nezměníš.“

Vpisuje mu Hella tužkou do dlaně. Zvuky k němu nedoléhají. Ta písma rozpustí voda v řece.

Olízne je s velkou chutí.

Hella se na něho bojí promluvit. Vpisuje mu do dlaní. Hledá čáru života. Mladší hladoví a mlčí odevzdaně, dlaně nastavené. Koboldovy otázky ignoruje. Kobold není zvyklý na neposlušnost. Kobold musí mít věci pod kontrolou. S mlčenlivým, lhostejným stínem soupeřit nelze.

Mladšího do sochařského ateliéru nepustí. Kriminálník umetá cestičky mezi hroby na městském hřbitově. Shrabuje listí. Odváží v kolečku uschlé květiny a věnce utopené v spleti sesychajících trav. Hází je za kamennou zídku.

Každé ráno si vyzvedne klíč. V poledne si sedá na lavičku pod topoly. Pozoruje zaměstnance pohřební služby, podivína, který přináší plato sazeniček, macešky a afrikány, a kypří půdu na zaplevelených hrobech, o něž se už nikdo nestará. Do obnažené a zkypřené půdy sazeničky zasadí. Pečlivě, v obrazcích, hroby vypadají jako barevné mandaly v rámu. Jednoho dne se Mladší zvedne. Přistoupí k podivínovi ve stíněném rohu hřbitova, kde právě zápasí s andělem bez hlavy. Osloví ho. Muž se lekne. Zápasí se svým tělem, které ho neposlouchá a kroutí a mění tvar jako rozžvýkaná guma. Muž se pochyťá do dlaní a dýchavičně se roztančí, aby svaly a končetiny usměrnil.

„Pomůžu vám.“

Muž si klekne na kolena v obdélníku hrobu. Jazyk se vyvlékne ze sluje a v panice se provětrává. Muž je teď na čtyřech, zaparkovaný,

na vyhrazeném místě. Mladší poklekne beze slova doprostřed vedlejšího hrobu s rozlomeným náhrobkem. Začne vytrhávat plevel, škuže svědomitě. Tak tu o polednách, na jaře a v létě a na podzim, na liduprázdném parkovišti mrtvých opečovávají zahrádky. Anděla přesunou na hrob s nápisem *Li-Tu, Artist (1899–1944)*.

„Škoda že nemůžeme zasadit mrkev a brambory. Snídaně v trávě pro ty, co spí pod ní.“

„Můžeme.“

„Můžeme?“

Nezvyklou zahrádkářskou kolonii udá vdova důchodkyně, která se chodí na hřbitov procházet. Mladší pak od října zametá ulice. Čistí plochy na nábřeží. Občas odloží káru i s košťaty. Sáhne po síťce, podomácku vyrobené z mých starých rukaviček. Sítkou z řeky loví nedopalky a listí a odhozené lahve.

Než lahve odhodí do odpadkového koše, každou pečlivě prohlédne proti slunci.

O víkendu Kobold syna vodí k loďce. Spolu ji natírají, ošetřují. Kobold se zadívá do dálky. Při pohledu na sochy se rozlítí, odloží štětec, až převrhne plechovku s barvou.

„Musíme se kát. Musíme na to jinak a s kamennou tváří. Musíme být mazaný jak bazilišek. Štít rodiny se vomyje, za minulostí se zavře voda. A dědek Brod nám pomůže.“

Co si myslela? Co si vlastně myslela? Že když uklidní situaci a zbytečně nerozbourá vlny, loď ztroskotat nemůže? Slova měla psát na hladinu řeky. Nikdy by nezmizela. Měla svá slova nasypat do pytlíků od mouky a cukru, vytřepat do řeky, zadělat těsto.

Slova rozhodují o tom, kým a čím se staneme.

Voda necenzuruje, nehodnotí. Poponáší. Ví, že za první zákrutou může být všechno jinak. Nebránit se pohybu.

Kobold prostuduje noviny. Zatne zuby. Přepadne doktora Broda nad jeho záhadným rukopisem. Průvan rozfouká listy, vyfoukne je ke stropu. Bílé stránky se houpavě snášejí. Zasněží sedícího doktora Broda i stojícího Kobolda.

„Vás bych tu tedy opravdu nečekal.“

„Potřebuju poradit. Bez zbytečných řečí.“

„Posad'te se.“

„Postojím. Abych vám nevynes spaní.“

Kobold zůstane stát na prahu. Svědí ho prsty, jak rád by ze sebe strhl košili a přehodil ji přes tu nádhernou stojací lampu v rohu.

„Chci si zas vydobýt místo v proudu. Už nechci bejt uvězněnej v nehybný vodě zatuchlý zátoky.“

„A co vlastně... kromě vůdcovských schopností... a čištění vody... umíte?“

„Umím proplavat hloubky. Umím zadržovat dech.“

„A rozumíte... vodním proudům a protiproudům?“

„Jo.“

Doktor Brod ukáže Koboldovi místo, kudy přejít Rubikon. S nadějí, že se skřet nevynoří. V týmu potápěčů začne vyhledávat poklady zmizelé doby. Protože rozezná slova jazyka, který se namočil do válečné viny.

Než Rubikon přejde, před radou mocných se veřejně zřekne Staršího. Kaje se. Vyjádří hlubokou lítost nad chováním Mladšího. Zdůrazňuje válečné utrpení Helliných rodičů, které se snažil zachránit. Pomáhá, kde může. Vstoupí na doporučení rady starších do strany. Rada mocných promne brady a kývne.

Na Hellu se nikdo neptá.

Dlouhé měsíce Kobolda prověřují a zkoumají. Odvezou ho se zavázanýma očima uprostřed noci k hraničním lemovaným dvojitou krajkou z ostnatého drátu. Kobold vyfasuje skafandr, potápí se ve skafandru i bez něj. V jezeru hraničního prostoru, v jezeru

utopeném v moři tmavých, hustých lesů a kopcovitých vln. Úkol státního a nanejvýš tajného významu. Akce vypadá jako fraška, ale Koboldovi vrací právo dívat se jezeru pod kabát i řece pod sukni. Ráz krajiny určují kopce, moře hor a vlnivá zeleň lesů. Voda jezera je hustě černá. Kobold prochází mezi kopci. Ohmatává je. V křivkách skal vidí zakleté boky svých svatých. Křídou si je označí, do březové kůry vyryje monogram.

Potápí se a snaží se nahmatat dno. Je tvořené skálou. Ruka se zaboří po rameno. Kal víří, tělo v kalu mizí. Kal je na dně jezera nakupen v několikametrové vrstvě, ukládal se po tisíce let, chrání vyhlazenou skálu na dně. Kobold se snaží nalákat Mladšího.

„Můžeme tam nakrájet rozdílný kvádry pískovce. Jaký budeš potřebovat.“

„Je to nesmysl. Chytí tě. Já už do vězení nechci.“

„Mám to promyšlený. Lidi jsem podmáznul. Nákladák je domluvenej.“

„Kam to chceš odvézt?“

„U řeky pod mostem je stará garáž, nikdo tam nechodí. Pod svícnem bejvá největší tma.“

„Nebudu sochat svaté, které už někdo v kameni viděl přede mnou.“

„Z takovýho kamene, co jsem ti vyhlídnul já, by je mohl tesat i takovej Matyáš Braun. Kámen je nejen nasuchu, je i pod vodou.“

„Tak mě nech vytesat, co chci já. Neřesti. O ctnostech nevím nic.“

Ochutnávám vodu, rozvzpomínám se, ta chuť, ta chuť, co to jen bylo za chuť. Nepolknu. Dlouze ji v ústech ochutnávám, zahřívám, utápím v ní jazyk, přelévám.

Dávím.

Vyplivnu.

Kobold bez odezvy vypráví, jak proplovává v spleti kořenů stromů, podeplouvá loď a leká nadřícené. Kteří na palubě s horkými

termoskami v ruce a se strachem v očích čekají, co za dokumenty černá hlubina vyvrhne.

Mladší zametá. Jednoho dne se koště zastaví, než se znovu rozběhne a zakmitá v obvyklém tempu. Hledání válečného zlatého pokladu Mladšího inspiruje. Stojí ve špinavé vestě s koštětem v ruce, u řeky. Horečnatě vmetá listí, které dosud z řeky lovil. A sleduje, jak řeka s listy flirtuje. Nalepí drobný žlutý list na jazyk a polkne. Jiný políbí a položí na hladinu, koketně se jím zdobí, drcá do některých čelem. Listy odsune západním směrem. Všechny.

Vnořit se do toku, nechat se trpělivě nést do moře. Kde bude vyloven Starším. Ano.

*wenn einer übers wasser läuft
dann ist es wohl ein basilik
kobohell*

Starší nepíše o emigrantských snech, které ho tíží a ve kterých ho pronásledují tajní, odvedou a vyslychají v kobkách bez dveří, bez oken.

Je posedlý myšlenkou na Mladšího v zapouzdřené zemi. Sám je jako pes na vodítku, uvězněný na řetězu vodou. Voda je droga. Voda je rodina. Když není voda nablízku, mrská sebou ryba nasuchu. Abstinenční příznaky jsou kruté a bolavé. Pokud nepluje po moři nebo po řece, putuje podél. Pěšky. Pokud neslyší zvuky moře, zvuky vod, neslyší nic ze zvuků života. Uvázne ve vyschlé, mrtvé krajině, neumí se napojit na život bez Kobolda, osamělý tak, že na něm břímě jeho existence lpí jako nějaký náklad, výrůstek, hrb. Potřebuje někomu vzdorovat.

Amputovaní bratři se snaží propojit. Rozpůlená porcelánová figurka s pošramoceným hracím strojkem.

Dívat se na protější lesklé střechy, po dešti, se slizkým matem, tašky červených střech pečlivě seskládané, rudé šupinky. Vystoupat na

střechu. Vyplašit holuby, balancovat na okraji a skočit. Odrazit se a šipkou dolů.

Kobold to uměl.

Voda si ho přitáhla pod krkem, padal do měkkého lůna. Právo první noci. Voda Kobolda milovala. Zásobil ji, tu vybíravou sběratelku, zásobil ji vzácnými, delikátními kousky. Díky němu byla plodná.

Pustím vodu z kohoutku, vtéká do vany. Vytéká z potrubí zrezlá a ševelí, kucká, brblá. Mezi šplícháním slyším hlas, kterému rozumí málokdo... básník... svatý František... nějaká žena...

Hella vodu musela nenávidět.

Ale já jsem tu byla taky. Já jsem tu taky.

Zvědavá sama na sebe. To bude smysl mého života. Ano. Byla jsem na sebe zvědavá.

Netlač na řeku, teče sama.

Přiženou se jako velká voda.

V jediném týdnu se minou.

Mladší propluje v potápěčském skafandru, který za Helliny mlčenlivé pomoci ukradnou Koboldovi. Propluje, dvakrát překročí hranici rozkouskované řeky. Podporován hejnem ryb, které ho obstoupí v husté cloně, podporován rychlým proudem řeky, která pokračuje pod změněným jménem, voda stále táž. Podepluje i vlečnou loď Rembrandt. Dlouhý prst směřuje k Praze. Za sebou nechává zvlněnou bílou stuhu, kterou vyplivuje.

Mladší je doplaven jako vzácné dřevo na sever. Zmodralý a přešťastný vysvlékne druhou kůži. Zhluboka se nadechne. Vykročí k přístavu.

Starší v téže chvíli a na téže řece, u kormidla vlečné lodi Rembrandt, veze k hranicím spřátelený náklad. Vstoupí do služeb, jen jedinkrát, přísahá si, jen jedinkrát se namočí do podivné hry.

„Vrátím se, já se hned vrátím, jen potřebuju krátce vidět rodinu, bratra, dotknout se ho.“

Jednou se namočí. Neuschne. Závora se zvedne.

„Pust' mě, pust' mě,“ buší do něho Hella. „Posloucháš mě, posloucháš mě vůbec?“

„Ne,“ řekne Kobold.

A přibouchne jí dveře koupelny před nosem.

Koboldova matka otočí klíčem.

„Prošla jsi její branou,“ řekl mi doktor Brod.

„Ty jsi prošla její branou, vyvolená.“ Hladil mě. Mojí brány se nedotkl.

Utrápil ji. A ona se nechala.

Což je nejhorší.

Skládala ruce do klína. Nebo to bylo jen ochromení. Měla pravdu, nejhorší je ponížení.

Stěsnané vzpomínky. Byt si najmu. Je zbytečně velký. Hala, dvě tmavé ložnice, kuchyň, někdejší pokojík pro služku, přebudovaný na šatnu. Byt si najmu. Právě proto, že je vlhký.

„Byt si najmu.“

Rozjasní se. Tvář s dokonalým mejkapem, dnes je odstín vlasů nazrzlý, můj souhlas spustí vodopád slov.

„Oukej. Sama vidíte, že je to byt skutečně... famózní, nadstandardní, atypický, s atmosférou první republiky, na dobré adrese. Vráťte se domů.“

„Vracím se.“

„Pomůžeme vám vytvořit domov.“

„Je to... je to celé o návratu k vlastním pocitům, co vlastně cítím já. Někde jsem se poztrácela. Poztrácela jsem se po cestě. Po té se vrátit. A sesbírat se. A teprve pak pokračovat dál.“

„Aha... No... Ano, jistě. Rezervační poplatek složíte na tenhle účet, smlouvu vám –“

„Vyzkouším si ho. Jen pro tento víkend.“

„Prosím?“

„Pronajmu si byt na tento víkend. Vyzkouším si jeho... energii. Jak se tu spí.“

„Mám vážné zájemce, kteří –“

„Zaplatím částku rovnající se... řekněme tříměsíčnímu pronájmu?... Tak čtyřměsíčnímu! A v pondělí chci vidět další byt v pořadí. Podél vody.“

Po vyřčené částce nehne brvou, prošla kvalitním školením. Rychle si propočte, kolik zaplatím za každou minutu, ve které tu vydýchám vzduch. I kdybych ji požádala, aby mi v rámci transakce vyřízla kus masa, za tučný příplatek udělá to. Udělá. Byznys. Jasně myšlení. Dvě cesty, tato vede k zisku, tato nikoliv, tou první jdeme. Žádné pochybnosti a znejišťování. Barbar Conan koná. Nepřemýšlí. Nezávislý logický střelec, který odhaduje možnosti. Miluje peníze, miluje moc. Nemá morální kodex. Vždycky bude chtít uklidnit situaci. Studený balvan. Kdo žije ze štěstí věcí, nemůže být pravdivý. Hella byla z jiných genů.

„Víte, jak dlouho trvalo, než se z ryb vyvinul člověk?“

Zasměje se. A rychle sklouzne zpátky k výkladu o zbrusu nové dlažbě. V hale.

Nevtipkuju. A neuteče mi. Zopakuju otázku německy. Anglicky. Francouzsky. Nabírám vodu sítem. Neví.

Kobold by jí ponořil hlavu do řeky. Nebo do kýble se studenou vodou. Přežily by její drahé vodotěsné hodinky.

Mladší bloumá přístavem. Usuší se v hospodě u horkého čaje a eintopfu. S blízkostí moře, které vidí poprvé, vtéká energie do žil. Roztáhne prsty nad kamny, která hučí v přístavní putyce. Slečně v krátké sukýnce a vysokých červených kozačkách zaplatí šnaps. Nechápe, co ona chce po něm. Okouzleně sleduje plachty a buclaté boky bárek. Na přídi zaoceánské lodi zahlédne povědomé jméno. Jméno zakleté v dopisech, příslib ráje. Loď s kajutami. V jedné z nich má domov Starší.

Je ohromen velikostí lodi, loď se chystá dál na sever. Vykročí na můstek. Mladšího postaví k řídicímu panelu, ke kormidlu, ačkoliv nerozumí ani slovo. Spletli si Mladšího s jeho bratrem.

Mladší umí vnímat tvary a barvy a čísla a geometrické obrazce, slova jsou mu cizí, odlétají a nenacházejí vchod do jeho mysli. S doktorem Brodem se raději projížděli autem, *učit tě jazykům je ztráta času, mladíku*, vzdychal doktor Brod. Řeč místních se podobá ryčnému hulákání. Pokřikují, vyrážejí zvuky hravého jódlování, chytají se za hlavu, pobíhají, starší vousatý muž s náušnicí v uchu ho radostně obejmě. Otec tiskne ztraceného syna. V blízkosti strniště se zarazí.

Popadne Mladšího za bradu. Natočí tvář ke světlu. Studuje zamýšleně jemné rysy, očima se zarazí u zženštilých rukou. Vrtí hlavou. Nakonec vzdychne. Odevzdaně poplácá Mladšího po tváři, ukazovákem překříží ústa, tajemství neprozrazeno, usměje se, šťastný, že se lodivod vrátil, že nebyl při své dobrodružné plavbě přes hranice chycen, tamní sladkovodní vzduch zřejmě působí jako elixír mládí.

Mladší prochází lodí, prohledává a pátrá, zvedá smotaná klubka lan, nahlíží pod ně. Než se nalodí náklad i posádka, prošmejdí kajuty, strojovnu, kuchyň, jídelnu, sklady, zásobárnu pitné vody, všude na něho s přátelským respektem zahalekají. Vyslovují stále dokola jméno Staršího, to jméno zní všude kolem, jako by s ním hráli hru *samá voda – přihořívá*. Mladší propátrává loď, čeká, kdo vykřikne *přihořívá a hoří*.

Oni jen přikyvuují a poplácávají ho po ramenou a jméno Staršího souhlasně zopakují. S vousatým mužem se Mladší skloní nad námořní mapy, v naději na vysvětlení ukazuje řeku, která vtéká do rozlité modři, ukazuje porci od Prahy po Hamburk, v naději nad mapou roztahuje prsty, než v zoufalství zauvažuje o tom, že se ohlásí na policii.

Loď vytáhne kotvy, rozřízne první vlnu. Proti silnému větru. Mladší zírá do map, zvyklý na modré vlasečnice a tepny, rozlité modř ho mate. Marně hmátne do vzduchu levicí. Ženská ruka, která

by mu pomohla rozluštit černé propasti, vedle něho chybí. Mladšího postaví ke kormidlu.

Lod' se potopí.

Kobold, odborník na pouště, poklad nenajde.

„Ostrov, ostrov je ohromná síla, chráněná ze všech stran masou vod. Budete jako ostrovy.“ Říkal Kobold, když nám zakazoval kamarádit se s dětmi ze školy.

„Ostrov je samota. Žraločí ostrov.“ Řekla Hella.

„A souostroví?“ Ptala jsem se já, tichá voda.

Nikdo neodpověděl.

„Tak kolik procent?“

„Šedesát. Asi. Nech mě.“

„Kolik je to procent!“

„Au. Sedmdesát?“

„Víc jak sedmdesát procent zemskýho povrchu je pokryto vodou. Voda nestárne. A když, tak se pročistí. Voda, která se zastaví, onemocní, zakalí se.“

Koboldův vztek se i tentokrát obrátí na Hellu. Ona je magnetem pro jeho nálady. Na ní se odreaguje. Proto se jí nikdy nevzdá, nikdy ji nepropustí, potřebuje ji. Z potápěčské elity Kobolda propustí, nedokázal si ohlídat potápěčskou výstroj, někdo mu ji ukradl. Vrátil se do čističky vod, kde ho respektují. Majetek má, pracovat nemusí, majetek má, Hellini rodiče si u hodného kluka schovali všechno.

„Vysušených těl, co se drolí, se já nedotýkám.“

Hází na Hellu její tenký kabát nebo osušku nebo vyšíváný ubrus. Nikdy ji nepřikryje svými věcmi, věcmi, které nesou pach jeho těla. Těmi přikrývá jen to, co má rád.

Hází na ni tenký kabát nebo osušku nebo vyšíváný ubrus. Ne aby ji chránil. Aby se na ni nemusel dívat, na mizející buňky. Chrání své věci, aby je Hella nenakazila. Hella, sedí tu jako skrytá madona.

Hella stárne, scvrkává se. Jako by si to přála. Když se jí nepodařilo odpojit jinak. Jako by nutila svoje tělo, aby urychlilo odchod.

„Chci živou vodu, ne mrtvou,“ křičí na ni Kobold, když se snaží do bytu proniknout s mladou žabkou.

Hella zatarasí dveře: „Proč není rovnoprávnost, proč není mnoho-
mužství, proč nenosíš zahalenou tvář, proč tě za nevěru neukamenu-
jí nebo zaživa nezahrabou.“

Měl pocit, že to právě je jinde. Netušil, že to právě zrovna ztrácí.

Kobold stárnout odmítá.

„Voda totiž nestárne, moje milá, voda jenom plyne, nemělas tu
bejt, patříš vzduchu, ne vodě, patříš vzduchu jako ti tví zazobaní
rodiče, vyletěli do vzduchu, šššš ššš ššš.“

Stoupnu si po bok zesláblé Helly. Není to hrdinství, on mě nevidí.
Čtvery paže se odhodlaně zapřou proti dveřím. Kobold na druhé
straně bublavě oddychuje, tlačí s mručením, škvíra se zmenšuje.

„Tlač, tlač, tlač. Jen ať si to svoje semeno roztrušuje po světě.“
Závora zapadne.

Čekám. Celou noc. Jako když jsme s černovlasými bratry trénovali,
střídavě. Abychom v kbelíku vydrželi pod vodou co nejdéle. Nádech.

Věděli jsme, že trest přijde. Nebála jsem se. Vydržela jsem
nejdéle. Výdech.

*aquamar
sam tu lej
las und tej
ava
kuss
dej*

I Kobold vypráví. O ctižádosti, dravosti a houževnatosti člověka, kte-
rý se spojí s vodou. O síle muže. Který záměr stát se prvním mužem
v Římě a pánem impéria zpočátku tajil. Tísníme se v malém bytě

babičky, Koboldovy matky. Plavat umím. Mluvit začínám. Začínám rozumět vlnění vět, když si mě posadí na klín. Zatímco Koboldova matka učí Hellu vařit. Stojí u rozžhaveného sporáku.

„Uděláme si dobrůtku, vopravdu dobrý papání, to sem se naučila ještě ve Vídni, tam jsem krátce sloužila, tam jsem se vyučila, než jsem ztvrdla u táty a pak u manžela, hausgemachte Tellersülze vom Knöchle.“

Vaří poté, co doperou ranní várku jemného prádla. Než došel Caesar jako velitel římských legií do Galie, kterou přilepil k říši římské, spojil se s Crassem a Pompeiem. Za něho provdal dceru Julii. A vytvořil diktaturu tří.

„Ty můžeš bejt jednou taková Julie, česká Julie,“ stiskne mi ramínka Kobold.

„Ave, Caesare,“ směju se a obejmu ho. Voní.

„Tvoje dcera se jmenuje Judita,“ zasáhne unaveně Hella.

Crassus zemře. Vládou posedlý Pompeius se rozhodne strhnout moc na sebe. Senát mu dá povolení a nařídí, aby Caesar své legie okamžitě rozpustil. Zpráva o tom stihne Caesara na říčce Rubikon. Nadejde rozhodná chvíle. Teď, anebo nikdy. Váhá. Váhá, víš, Judito. Ale bohové mu sešlou pokyn. Nedaleko tábora sedí neznámej mladík. Hraje řece na píšťalu. Zničehonic vytrhne vojenskému trubači troubu. A zatroubí fanfáru. K útoku. Ceasar v tom vidí příkaz shůry. Vojska, která měl podle senátu rozpustit, zamíří k Římu. Přejdou Rubikon. Přejdou řeku, Judito. Řím se mu vzdá bez boje. Přinutí senát, aby ho jmenoval neomezeným diktátorem. Prchajícího Pompeia porazí v Řecku.

„Rubikon, slyšíš, Judito, řeka umí dát sílu... tolik energie... moře a oceány se zaírají do pevnin... voda nemá pána... má vlastní zákony... jen na Měsíc reaguje přílivem a odlivem... jen Měsíc a Slunce si to k ní můžou dovolit... člověk... nikdy.“

Je mi divné, že se nedívá na mě, že se dívá na Hellu, když opakuje Caesarovu větu.

„Raději bych byl prvním v ubohé severoitalské vesnici než druhým v Římě.“

Opakuje ji po svém.

„Raději budu prvním tady než druhým v zazobaným bytě na nábřeží.“

Hella válí pod sokolím dozorem rezignovaně své první knedlíky. Dívá se na mě, nepřestane moučnit vál a tvarovat válečky. Mluví se mnou, slova míří ke Koboldovi.

„Právě u Rubikonu byl zasazen kámen, na kterém byl vytesaný zákon: kdo překročí říčku v čele vojska směrem k Římu, je zatracen a rouhá se bohům a je roven otcovrahu. A Rubikon není řeka, ale potok.“

Tehdy poprvé mnou projede nůž. Neznámý strach, který mě olízne. Kobold prudce, vši silou svého rozmachu smete talíř ze stolu na zem. Přestanu na jeho kolenou dýchat. Dlouze zadržím dech, jak mě to naučila voda. Tehdy poprvé Hella ustrašeně zamete střepy. Smetáček a lopatku jí podá Koboldova matka, naše milá babička, šťastná to žena.

„To se teda pěkně chováš k svému manželovi.“ Řekne Helle.

O vytesaném zákonu v Caesarově příběhu se už víckrát nikdo nikdy nezmíní.

totensee

„Tvoje mysl je narušená,“ křičí na ni Kobold.

„Není,“ křičím já, sedmileté dítě. Bráním její tělo.

„On to říká.“ Apaticky souhlasí Hella. Jako by se jí vlastní tělo netýkalo, bylo jen domem, do něhož se nastěhovala. Jako by otlučená omítka a vysklená okna nebyla důležitá. Opadaná omítka má rudou barvu.

On není tvůj soudce. Proč mu všechno věříš. Když sama víš, že to není pravda.

Zbav se ho. Nebo tě zničí.

Zbav se ho. Nebo nás zničí.

Moje mysl je narušená. Strašidelné věty se mi rozpouštějí, slova rozpadají a potápějí. Vyslovované v řeči, která není moje.

kobohell eiskalt

majhel majkob

freiwillig macht sie das nicht

eis frei nicht

is rei icht

ave ava

ave

Tisknu si je k tělu jako lahev zteplalé koly. Držím si je u těla. Všechny mrtvé. Lepí se na patro.

„Jedete k rodičům?“

„Ne, to by mi zabralo spoustu času, než bych je objela.“

„To je jich tolik?“

„Jsem ze střídavé péče. Naši se rozvedli. To nepatříte nikam. Jste všude a nikde. K ničemu nepřilnete.“

„Není kolem vás ochranný val. Dítě jako válečná kořist na bitevním poli. Hlad jste přece neměla.“

„Prosím?“

„Nic. Ale jste zase volná. Když k ničemu nepřilnete.“

„Volná? Všem jste ukradená. Nikde nejste doma, s nikým nejste spolu. Žijete v meziprostoru úplně sama. Protože se těší, až odejdete a budete u druhého z rodičů. Aby si mohli zvelebovat nový partnery a hýčkat nové rodiny a nové potomky. A vy jenom strašně závidíte, že ti „noví“ sourozenci, cizí, mají vašeho tátu a vaši mámu pro sebe po celou dobu. Máte pocit, že vás nechce ani jeden. Žádnou oporu v zádech nemáte. Oni si odškrtnou jen své majetnické práva. Vy žádný nemáte, jen posloucháte, jak o vás rozhoduje soud, což je ve vašich představách hrůzná instituce, a myslíte si, že vám vidí až do žaludku. Pořád jako byste stála před tribunálem. A když vás zraní něco, co

řekne sedmá tátova partnerka – všechny si je hned vodil domů, než se znovu oženil –, tak o ní dneska už vůbec neví, i když mně polepila dospívání. Nikdo se ničeho nedohledá. Nakonec jsem záviděla kamarádkám a kamarádům, co byli jen s mámou nebo jen s tátou, stmelení.“

„Měl vás na hraní.“

Slečna Conan upije neperlivou vodu z umělohmotné lahve.

Ucucne způsobně, dodržuje pitný režim. Hrůza je v ní, a jestli ne, stejně jí nikdo nepomůže. Usrkne vody prodávané v plastových nádobách. Copak to pijete, čím se proléváte, mohla bych položit otázku. Já vím, co je to za vodu. Voda nasycená energií soch, lidských soch.

Olízne rty, zašroubuje víčko. Lahev zasune do síťové přihrádky značkové kabely. Dopíše poslední údaje do smlouvy. V ultralehkém notebooku. Přetře si rty kvalitní přírodní rtěnkou, přelízne jazykem, do úst vstříkne sprejem ústní, svěží vodu, jazykem zkontroluje každý z drobných zoubků. Závan levandule nebo šalvěje. A odchází. Kdyby mohla, určitě by si přelakovala i nehty. Unavila se. A znovu odpojila od svých pocitů.

Dívám se k řece, která tuhne v horku, zlenivěla, tělo namazané hustým olejem, vleče se a sluní. Pohled sklouzne k pružné postavičce, slečna Conan nastupuje do sportovního auta. Řidič je majitelem realitní kanceláře, s mobilním telefonem u ucha, přijal mě poprvé on, přidělil tuhle pohodovou žabku, *dám vám naši nejspolehlivější sílu, mladá, výkonná, dynamická, ve squashu mě porazí vždycky, seznamte se, slečna...* Seznamovala jsem se. Se slečnou, která vzhlížela k šéfovi a dívala se lhostejně na pracovní stůl.

„Včera jsme trošku kalili,“ řekla mu, když si přepudrovala nazeleňalý obličej.

„Promiňte. To se dneska tak říká. Zakalili jsme,“ řekla mně.

Sekretářka uvařila silnou kávu, zatímco jsem listovala nabídkami. Na stole ležely noviny. Přečetla jsem si ten článek. Moje dvacáté století ještě neskončilo, ještě o mně píší. Ještě pořád jsou všude na světě připraveni. Cvičí se. Koncentrační tábory. Rodina

je koncentrační tábor. Všude na světě. Děti vězni. Rodiče bachaři. Rodiče vlastní a rodiče nevlastní. Většina si děti pořizuje jen proto, aby se měla na kom odreagovat, aby měla koho týrat. Z války vyklouzneš živý, z rodiny nikdy.

Hlad. Pamatuju si na něj. Hlad není to nejhorší. Hladit, volají ústa. Dostanou hlad. Nejdostupnější, nejsnadnější rodičovská zbraň. Zemřela. Byla nalezena v domě své matky vyhladovělá. Pomoci se jí už nedalo, byla tak slabá, že v nemocnici podlehla. Otec u soudu řekl, že ji bil rákoskou, v chladu ji nutil stát venku a lil na ni studenou vodu. Když se žalobce zeptal, zda se cítí vinen její smrtí, řekl: „Ne.“ Před soudem vypověděl, že sám byl brutálně týrán a v pěti letech viděl, jak otec málem ubil jeho mladší sestru. Jídlo pár odebíral i dalším dětem, o které se staral. Děti nedosáhly na zámek, který matka s otcem umístili na kuchyňské dveře vysoko. Ačkoliv byla lednička i spíž plné jídla, děti téměř nejedly, jen občas suchý chléb a ovoce, které konzumovaly ve svém pokoji na zemi holýma rukama. Pokud byly přistiženy při snaze dostat se k jídlu, byly bity, nebo donuceny jíst, dokud jim nebylo zle. Zemřela Judita, nebo Julie?

Hlad přece není to nejhorší.

Existuje žízeň.

Řeka je volavka. Povožit se na jejím hřbetě láká.

Neteče tudy voda, ale splašky. Celá ta země, celé to město. Na chodníku neurvale chytne matka dítě za ruku a vláčí ho a ječí. Kolik možností má dítě; svět tě změní dřív, než ho samo změníš. Kolik možností má dospělý. Vodní kolo. Neexistují narušené děti, existují narušené domovy.

Opustím balkon.

Stopuji vlhké skvrny na stěnách. Obtáhnu je ukazovákem. K rukavici přilne mazlavá omítka. Zeď se boulí. V marné snaze vyplivnout mokrého parazita. V knihovně leží několik zapomenutých knih. Dubové police jsou vyklizené, naleštěné. Rozevřu jednu z nich.

„Co se mnou bude, bylo mi úplně jedno. To moje podivné a nikterak pěkné chování, vysedávání po hospodách a naparování, to byl můj spor se světem, má forma protestu. Přitom jsem se ničil a občas mé stanovisko vypadalo asi takto: Nemůže-li svět potřebovat lidi jako já, když pro ně nemá lepší místo, žádné vyšší úkoly, potom se prostě lidé jako já zahubí. Škodu ať si laskavě připíše svět.“¹

Přes stránku přejedu zašpiněným ukazovákem. Bílá mazlavá stopa, písmena mizí. Knihu zaklapnu.

Zbytečné knihy. Kde je ta jedna jediná, která mě zajímá? Kam zmizela? Četla jsem Helliny věty. Podobné snům, podřízené logice fantazie. Hledala původní chuť nepřezhývané řeči. Na sáčcích od mouky a cukru, na kolibřích lístečcích. Obracela jsem je ze všech stran, labyrinty písmen. Oddělovala jsem, co je přeložitelné a co zůstává nepřeložitelné. Mžourala jsem na ně přes lupu. Přepisovala jsem ta drobná slova, korálky pečlivě navlečené do vět. Napsala knihu knih a nikdo kromě mě ji nečetl. Nahmátla způsob, jak zabalit život do slov. Život, jak ho viděla a vnímala ona. Takovou knihu musí člověk umět číst doopravdy. Anebo nečíst vůbec.

„Najít pokoru,“ řekla. „Najít sílu. Sílu k pokoře.“

Hella nezestárla. Hella se vysušila, vyplakala, dehydrovala. Snažila se odpustit těm, kdo jí ublížili. Ne proto, že by si to dotyční zasloužili, ale protože si to zasloužila ona.

Kobold nechápal, co se s ní děje.

Byla jsem to já, kdo kufrů nacpané sáčky odvezl. Z blízkosti řeky. Jsou pryč. Jsou pryč i dopisy, které jménem Mladšího psala a posílala přes hranice, sešňěrované ostnatým drátem. Šifrované drobné zprávy. Psala dopisy plné stesku a zároveň lásky a její slova držela oba bratry pohromadě a psala provokativní slovo *udán*, ale to bylo jméno vody v prastaré řeči, staroindické.

1 Úryvek z knihy Hermanna Hesseho *Demian*, Argo, Praha 2008, s. 87, překlad Vratislav Slezák.

Já jsem se nenaparovala, já jsem nevysedávala po hospodách, kam by mě ostatně ani nepustili, já jsem se zahubit štítla. Já pozorovala svět, jak se zachová, až zjistí škodu. Když odejde taková duše jako Hella.

Nestalo se nic.

Vůbec nic. Pouště přibylo.

Já se rozhodla, že se nezahubím. Budu poušť zasypávat oázami. Při rýžování zlata se říční písek musí trpělivě mnout a přes sítko zkoumat dlouho. Třesu sítem sto let.

mir fällt ein stein vom herzen

ein wasser für den vater

ein kännchen kaffee für die mutter

morgen

ins meer

kobohell

Copak já vím. Válka pohlaví skončila. Nikdy nebyla, jen v hlavě. Co já vlastně vím, voda je jednoduší, svobodná, a přece neúprosný koloběh. Vzhůru se vznese, navrací se v podobě dešťových kapek. Prosakuje do vrstev.

Já uvízla. Mým úkolem je navrátit se do koloběhu v tomto městě, pod tímto mostem.

Kdo by chtěl žít bez útěchy matek?

Hella chodí po světě, v hlavě se jí točí víry, visí uprostřed úzkosti, kde se zastavil čas. Na písmena rozstříhá článek, který zná nazpaměť. Článek, který jí propašoval doktor Brod. Osiřelá písmena. Mušince, ze kterých skládá nová slova. V mističce mísí mouku a polévkovou lžici vody. Vytvoří lepidlo. Moučnou hmotou lepí písmena na sebe, jedno na druhé, tlačí se v zástupu, v jediném vysokém, navrstveném písmenu spresuje báseň o synovi, který zmizel.

„Vrtulníky a záchranné čluny pátrají po posádce. Podle vedoucího záchranné operace Bindera Knutssona byly nalezeny záchranné

vesty, čluny a trosky. Loď ani posádku ale záchranáři nezahlédli. Na lodi byli muži z Německa a Švédska a Dánska, s nákladem plavidlo vážilo 2500 tun. Za nehodou je pravděpodobně silný vítr, loď se před ním chtěla ukrýt v Kosterově fjordu. V jeho blízkosti se zřejmě plavidlo potopilo. Pátrání znesnadňuje záhadný jev, mimořádně zvýšený výskyt chřestivců, kteří patří do řádu ďasové a potravu lákají pomocí látky vypouštěné k tomu uzpůsobenou hřbetní ploutví.“

Než ji odvezou do domu s mnoha okny podruhé, prchá z bytu na nábřeží. Potuluje se po putykách v čtvrtích daleko od řeky. V jedné ji najde Kobold. Hella ho zahlédne ve špinavém mléčném skle. Hospodskému poklidně řekne: „Zavolejte polici.“

„Policii? Snad esenbé.“

„Esenbé?“

„A na co mám volat esenbé, ženská?“

Hospodský nikoho nezavolá. S rukou na pípě sleduje příchozího. Pivo se hrne k okraji půllitru, aby se porozhlédlo.

Kobold se blíží ke stolu. Hella se dívá na svoje ruce, které objímají půllitr. Nesedí u stolu sama. Přisedli si nějací muži v dlouhých vlasech. Máničky se vrátily z koncertu. Mohly by být jejími syny.

„Tak s těma ted' šukáš?“

Hospoda tichne. Hella se nehýbe.

„S těma se kurvíš?“

„Už spolu nejsme. Nech mě na pokoji.“

„Seš moje žena!“

„Nejsem ničí žena.“

Koboldova ruka je rychlá. Hella se skácí i se židlí. Cestou jí do spánku vtrhne zapomenutý hřebík. Viklá se v ostění kolem zdi. Hella vstane, narovná židli. Sehne se, roztrěsenou rukou nahmatá zakutálený půllitr v louži vody. Postaví půllitr na stůl. Sedne si, znovu půllitr obejmě. Ze spánku se dere curúček krve. Obarvený vlas stéká do rýhy kolem úst, najde si koryto. Hospoda ztichne,

jen pivo bublá ze sklenice, výčepní se bojí pohnout, aby nepřerušil dramatický výstup.

„Hni se, vostudu dělat nebudeš.“

Hella ukazováčkem sáhne na spánek. Konec prstu olízne.

„Nejsem ničí.“

„Patříš ke mně. Zvedni tu svou rozteklou prdel a dem.“

Koboldova ruka zajede do drdolu. Klubko hadů se rozleze. Kobold popadne trs vlasů, černých žíní. Koboldova ruka je pevná, žíně vzdorují. Kobold táhne. Hella vlasy následuje, skloní hlavu, Kobold ji vodí na nitkách. Červený curúček mění směr, teče přes tvář, hrbolek nosu, do protějšího ucha. Kobold loutkou smýkne, vlasy si omotá kolem zápěstí, Hella se kroutí.

„Zavolejte esenbé, prosím.“

Není jasné, ke komu mluví.

Kobold druhou rukou vypne hostinskému pípu. Bublání ustane.

„Kolik vám dluží?“

„To je dobrý, šéfe. Vona chtěla do půllitru vodu z vodovodu.“

Kobold s Hellou na vodítku odchází. Mizí do noci směrem k řece. Z putyky se ozve pobavený potlesk.

Když tlak nemůže vydržet, sedá ke svým papírům. Chlad vanoucí zvenčí a chlad vanoucí zevnitř navléká do písmen. Růže z Jericha se zakuklí jako ošklivý pavouk. Nic jiného jí nezbyvá, aby přežila. Háčkuje dlouhé řetízky slov. Vypouští do světa kostky ledu. Roztají, vyprázdní se, rozlijí se na papír. Hodí sebe samu na papír, vyzvrací se. Už to nejsou lichotivá slova a hříčky, jako když jsme spolu tlačily po nábřeží bíle bužírkový kočárek s dvojčaty. A potom...

Žádná slova. Nic. Prázdno v mysli a prázdno v tělesné schránce. Kůže obaluje maso a maso obaluje nic. Ono nic se nebrání. Ani když Koboldovy uhrančivé modré oči přestanou mrkat. A přistanou na Hellině tváři.

Nikde to nekončí.

Vlhkou skvrnu na stěně stopuju celou noc. Vytlačená rýha zvýrazní obrysy. Obrysy těla. Miluji tě, Kobilde, miluji tě. To nebyla nenávisť vůči mužům, to nebyla nenávisť vůči ženám. Miluji tě, Kobilde. Řeka v matčině rodném jazyce je rodu mužského. Zvoní budík. Proč někdo vstává tak brzy? Do práce? Učit se před zkouškou? Vzít prášek? Ujistit se, že žije?

Roztočím kohoutek na pravé straně. Kohoutek s rudým středem. Má tvar kormidla. Napouštím vanu.

Horkou vodou.

Vařící vodou.

Místnost se plní párou. Pára se sráží. Na zdech. Kapky chladnou. Smutně stahovány k podlaze, zbytečné slzy. Zbytečné, protože opožděné, tak opožděné. A v celém těle písečno.

Svléknu se. Vstoupím, kůže rudne, fialoví. Poddám se bolesti, pomalu si sedám, odevzdám se laskající, sadistické náruči. Zrudnou mi vrásčitá lýtka s papírovou kůží. Zadek, kolena, stehna, břicho, prsa. Jsem nahá, ne, nejsem nahá. Jako poslední stáhnou z prstů háčkované rukavice, bílé. Položím je na okraj vany.

Nevěsta si sedá do klína horkokrevnému ženichovi. Na zemi ve speciální kožené tašce s přihrádkami čeká hromada jiných, naskládaná v komíncích podle barev.

„Ty háčkované rukavice tě oblékají, s nimi jsi v bezpečí,“ říkávala Hella.

Opatrně dosedám. Horkost mě obejmě v kříži. Tělo pokryté jizvami. Vodu rozčeřím prsty, mezi nimi se rýsují průhledné blanky.

Palce, ukazováčky, všechny výběžky na dlaních a chodidlech vznikají z ploutviček. Jimi embryo uchycené v děloze mává kolem sebe. Jednoho dne začnou v ploutvičkách odumírat buňky ve svislých proužcích. Postupně se tak osamostatní všechny prsty.

Někdy se příroda rozhodne jinak.

„Jen ten, kdo vyroste na břehu moře nebo oceánu, je svobodnej, je sebevědomej,“ říkával Kobold, když jsme nastupovali do vratké loďky na nedělní výukovou projížďku pod mostem. Neodpustí Helle nikdy, že ona v mládí u moře byla, a často. Neodpustí Helle, kde všude ochutnávala vodu. S rodiči na břehu Jaderského moře, s prarodiči u jezera Wannsee, na dědečkově jachtě. Hella, jako každý dobrý člověk, je slabá. Kdyby se to naučila, zesílila by. Ale pak by byla zlým člověkem, a to ona nechtěla.

„V týchle zemi moře není, ale kdysi tu bylo. Budu vás vychovávat tak, jako kdyby nikdy nezmizelo. Představíme si, že tu je. V jeho hlubinách se pořád něco děje, i tehdy, když je jeho povrch hladkej a nehybněj.“

Lístky posílám po vodě. Slisovaly se v mysli. Opatrně rozevřu škebli. V ní perla nebo prázdno. Další lístek posílám po proudu, ať ho proud odnese. Strach nemizí, strach, že se zachytí u jezu nebo napíchne na větev u břehu. Že se přilípne na mastné labutí křídlo. A vrátí se mi. Jsem malátná. Voda se už v těle nezachytí, voda chce mizet z mého těla.

Ale ještě pořád mám na výběr.

nástěnná mozaika

studených vodních kapek

báseň o vodě

kteřou je nutno polykat po slzách

skákat z kamene na kámen

skákat bosou nohou

po rozžhavených kamenech

uprostřed řeky

wasserfeuer

Hellin otec, tak usilovně studuje, vypomáhá v jachtařském klubu u jezera Wannsee, v létě. Nikdo o něm nic neví. V zimě se prochází

mezi vilami u jezera. Za jejich solidní zdi by rád pronikl. Jezero ve sněhovém rámu zamrzá a Berlíňané bruslí. Desítky barevných teček, slečny vykrouží do ledu spanilé jizvy, hřejí si dlaně ve štucíkách. Představa hluboké vody pod nohama vzrušuje, zrychluje dech.

Když voda zamrzá, kluci házejí psům klacky ze břehu. Vyhublí a vyhladovělí chlupáči se rozeběhnou, nohy jim podkluzují, některý zavyje a zmizí pod hladinu. Jiný se vyškrábe z průrvy, drápy vytrčené, vyškrabuje vzkaz do ledu, zoufale hrabe, než se vydrápe. Otrese ledovou spršku a vyrazí zděšeně zpátky ke břehu. Pokud se nepropadne žádný, je čas nasadit brusle.

Sněhové závěje. Otvory vysekané v ledu. Otvory velikosti zavařovacích víček. Nad nimi pánové v klobouku a v dlouhém plášti, s malými udičkami tahají naději obezděnou ledem. Mladý muž si dýchá do dlaní a sleduje dívku, která se rozmáchne na bruslích, odhodí kožešinovou čapku. Černé husté vlasy jí ostrý vítr čechrá do očí, směje se a sviští, svobodná, sebevědomá. To sebevědomí provokuje, takové dívky nezná. Když se dívka vrací, aby si lokla horkého čaje, má tváře zrudlé. Odhrne si ojínné pramínky z čela. Jeden z nich namotá na prst v rukavičce a koneček olízne. Na ten koneček mladý muž myslí; černý pramínek, který okamžitě ztuhne. Do podoby útlého rampouchu.

Já, stoletá, zamrzlé Wannsee přešla po svých. Voda se na slunci rozvaluje, prohřívá, zdobí se třpytem paprsků. V zimě se balí do tlusté krusty, obleče se do ledu. Schová se pod nedobytný krunýř a podřimuje. Svět vody není světem lidí. Lidé bez vody být nemohou. Voda bez lidí být může.

Brusle si na zestárlé kosti nasazovat nebudu. Našlapuju, nervy napjaté. Poslední rituál, než se vypravím za svou nezamrzající řekou, na jih, do země uprostřed Evropy. Do země, kterou si za velkou louží pletou s Čechou. Přejdi Wannsee, jezero nadějí. Rituál rozhodne.

Panna, nebo orel. Pokud přeju a nepropadnu se, vrátím se. Pokud se propadnu, rukama máchat nebudu. Oči nechám otevřené a budu poslouchat prokřehlou hudbu. Vzkaz Koboldovi předám, jen pokud ledovou plochu přeju. Bílou, mlčenlivou. Přes kterou kdosi občas rozhodí hrst máku, drobná tělíčka černých ptáků. Hejna se rozdrobí a rozkřičí.

Led tenounce zapraská a úpí.

Chrastí staré kosti, pod svraštělou kůží bílého slona. Za mnou kachní stopy v tenké vrstvě sněhu. Ostré, záhadné písmo. Led zamumlá, cukne. Rozestoupí se, propadnu se. Propadlina se plní vodou. Ale drží mě. Pokleknu.

Černá voda polyká sníh, odhrnuju břechku, čistím zbývající led. Leštím okno. Led je průzračný, vyleštím ho. Ve sklovině zalitý žlutý list. Za listem se rýsuje obličej. Břítké kontury a rozevřené, smaragdově zelené hadí oči. Čelem se dotknu ledového krystalu. Kamene, který se nedrolí, ale roztéká. Zašeptám modlitbu, k těm dole. Modlitba, prokletí nebes. Čelem se přilepím. Jazyk nevypláznu, voda je mocná, uvěznila Titanic. V podobě ledu nabalzamuje kohokoliv. Ledovec je spolehlivá schrána. Trezor, který tajemství o životě uchová po miliony let. Voda v podobě ledu po sobě nechá šlapat. Zesponu očichává, poslední slovo má ona. Odlepím čelo, vstanu. Opráším kolena. V botách mi čvachtá voda. Kráčím rázně, prudce dupu. Naděje marná. Nepropadnu se.

Voda mě odmítá. Nejsem jezerní, jsem říční panna. Pod nohama ucítím pevnou zem. Hudba jezera taje.

Je to vaše věc, je to úplně vaše věc, mě už se to netýká.

Hellin otec, tak nadaný, studuje chemii a medicínu, publikuje odborné články, do Berlína odešel z Vídně. Jeho otec je krejčí. Český krejčí, který se německy nikdy nenaučí. Řeči, kterou je obklopený, nerozumí. Zasekl se ve věčném zimním spánku. Prostředek sloužící

k přežití mu je odepřen. Tlumočí mu žena a syn. Ženě, která je původem také Češka, se průlom podařil. Málo chodí mezi lidmi. Když ale slaví narozeniny nebo výročí svatby nebo posvícení a jsou dobře naladěni, zpívají písničku na Straussovou melodii. Slova pro ně ztratila jakoukoliv ironii. Obejmou se a v parádním pokoji zatančí valčík.

*Wien, Wien, Wien, du schöne Stadt,
kterýpak Čech by tě neměl rád.
Tvá píseň nitro povznáší,
kulturu po světě roznáší.
Ve Vídni každý smrad
směl se vždy o Čecha otírat.
A proto Čech co vlasti své syn
vždy volá Wien Wien Wien.*

Krejčím se vyučil na Moravě. V rodném městečku se zasnoubí s málomluvnou dívkou. Mate ho u ní jediná podivnost: dívka ráda čte. Než si krejčí otevře vlastní živnost, odejde do světa na zkušenou. Aby měl u zákazníků větší vážnost a vydělal si do začátku. Po návratu je naplánovaná svatba. Dívka mlčky souhlasí, knihu veršů na klíně.

Když se mladý krejčí se zlatkami v kapse a zkušenostmi v paži a oku vrátí, zjistí, že v městečku vypukl skandál. Mlčenlivá dívka s knihou se bezhlavě zamilovala do herce z kočovné společnosti. Láska nezůstala bez následků. Herci dohráli a dívka je nemocná. „Nemocná?“ podiví se naivně krejčí. „Tak se vyléčí.“

„Je nakažená.“

Pošeptají mu a krčí rameny. Než si s dívkou stačí promluvit, ona vyskočí z okna. Žádný vzkaz nezanechá.

Krejčímu se všechny dívky v okolí vyhýbají. Bojí se, že nakažený je i on. Ačkoliv si sežene lékařské potvrzení, kde stojí černé na bílém, že je naprosto zdravý, že se své snoubenky ani nedotkl, že se žádné dívky dosud nedotkl.

Kluci za ním pokřikují. Kamkoliv se hne, házejí kamení. Naznačují ukazováčky rohy. Jejich rozpustilý nápěv se na krejčího lepí na každém rohu, i když hlasy ztichnou. Každý je životem ohrožen.

*Koupil jsem si kozu
od jednoho kupce
a ona, potvora,
ona dojit nechce.
Prodal jsem tu kozu
ve čtvrtek na trhu,
aby zas jinýmu dělala ostudu.
Tak je to, mládenci,
se všema kozama,
když ji chceš podojit,
kopne tě nohama.*

Krejčí zvažuje situaci. Klidně a zdlouhavě. Rozhodne se. Musí smysluplně přečkat čas, než voda skandální historku odnese. A klepny se unaví. Zjistí si, kde se v okolí chystá svatba či jiná sláva. Do městečka či vesnice rychle přispěchá. Ubytuje se v místním hostinci a nabídne své služby. Na zádech si nosí štos látek, zakoupených levně. Pod paží dřevěnou pannu. Kvůli které za ním dál drze pokřikují bosí kluci. Vybalí si nůžky a křídou a jehly a nitě a špendlíky. Šicí stroj si v místě zapůjčí. Vždycky se najde statek, kde panímáma šicí stroj vlastní. Sám je vyšňořený jako elegán. Vlastní práce, nejlepší reklama. Oblékne postupně celou ves. Intuitivně zabrnká na strunu lidské malosti. Závist a ješitnost mu jdou na ruku. Když má na nové kalhoty soused, budu na ně mít i já.

Pak putuje dál. Za sebou šik vesničanů v uniformách, chór, který si pod vousy potouchle zvesela brumlá „tak je to, mládenci, se všema kozama, když ji chceš podojit, kopne tě nohama...“ Většinou ony kalhoty a saka a košile a sukně vydrží do konce života.

Rozhodnuto.

Kdo přiděluje příběhy, ve kterých se ocitáme. Kdy byl čas všemu zabránit.

Ztratila jsem se v příběhu jako voda v písku. Ale napřed jsem se plavila oceánem, nejrozsáhlejší vodní plochou.

Čekala jsem několik měsíců, dokud jsem nebyla úplně připravena. Čekala jsem, až jezero roztaje. Čekala jsem na vodní clonu, přívalové deště. Začalo hustě pršet, pršelo v celé Evropě. V Evropě hustě pršelo a v Asii řádily tajfuny a v Americe tornáda. Pršelo na celé zeměkouli. Byl čas zvednout kotvy, vydat se na letiště, doputovat k řece. Nebráním vodě, nebráním proudu, nechám se unášet a vím, že můj čas přijde. Smíření s osudem. To je poslední stadium bolesti.

Hella měla větší představitivost než on. Ani netušil jak.

lauf včera

kreislauf dnes

blutwäsche zítra

Krejčí po nocích objímá svou dřevěnou pannu. Vydělává, šetří, bohatne. Není mu to nic platné. Skvrna skandálu se vleče za ním. Zažrala se do paměti kraje, všechny dívky jsou opatrné, co kdyby. A na každém šprochu pravdy trochu. Když jim bere míry na jupku nebo svatební šaty, stojí kolem houf mužských ostřížích zraků, otcové, bratři, snoubenci. Aby se nedotkl holé dívčí kůže.

Po letech zvažuje situaci znovu. Klidně a zdlouhavě. Odejde do Vídně. Uteče před minulostí, do které zabředl, ani neví jak. Uteče před příběhem, který mu kdosi přidělil, v kterém se ocitl nevině a žádnou roli v něm hrát nechce.

Ožení se s první dívkou, která neuhne pohledem. S veselou českou švadlenou, plnou života, o šest let starší macandou. Ona je mu prostředníkem mezi cizí a jeho řečí. Umí péct české buchty, moravské trojctihodné koláče a smažit palačinky. Narodí se jim syn. Kterého nutí, aby převzal firmu po rodičích. Otec se vypracoval. Po

dvaceti letech postává nejen před krejčovstvím, ale i před přidruženým obchodem s látkami, ten mu patří také. Švadlenky vědí, že k nim bude spravedlivý. Nesnáší jedině. Pokud by přiznaly, že rády čtou, čeká je okamžitý vyhozov. Negramotné mají dokonce příplatek.

Stojí tu, zestárlý krejčí. Na chodníku, pod vývěsním štítem se svým jménem. Každý den dopoledne, v klobouku a psích dečkách, v perfektně střiženém obleku a kabátě, s hůlkou. Kývnutím hlavy zdraví kolemjdoucí. Stojí tu každý den.

Syna ale ruce neposlouchají. Má obě levé. Syn čte a čte hodně a uteče na studia. Daleko. Nenávidí zvuk šicích strojů. Nenávidí nitě, jehly, nenávidí dřevěné panny a nenávidí tupé pohledy rozhiňaných švadlenek. Syn uteče daleko. A jeho procházky kolem jezera začnou směřovat k jedinému bodu.

K vilce z červených cihel a kopulí.

K bráně s cedulí *Kein Zugang zum Wasser*.

Hlavu si nechám umýt u kadeřnice. Zakloním. Obnažený krk čeká na břitvu. Teplá voda omývá spánky. Vyžádám si horkou.

„Ještě.“

Kadeřnice ucukne.

„Ale...“

„Ještě.“

Dotěrný pramínek podjede pod ručníkem, chladí se a šimrá na zádech. Mohla jsem to skončit mnohokrát. Vždycky mě zachránila zvědavost. Byla jsem zvědavá, jak to bude dál, kam můj život dopluje. Jaké důsledky má dnešní krok za několik let. Vždycky překvapivé. Zatoulaný střep svůj smysl a místo vyjeví po staletích. Stála jsem tu a dýchala a ze břehu pozorovala sebe samu, jak tu stojím a dýchám.

„Ten talíř je horký.“

Kobold talíř smetl na zem. Helle se třásly ruce. Zametala střepy v blízkosti Koboldových bot, které podupávaly. Zatímco Starší do sebe statečně házel horká sousta.

Aby dokázal, že ten talíř horký není.

hella im wasser gereift

zum wohl

winterschlaf

utur

Piju campari. Rozhlížím se po okolních stolech. Talíře plné jídla. Sklenky plné pití. Tolik jídla. Tolik pití. A není na závoru. Slečna Conan přiběhne do baru, potěžká v očích moji sklenku.

„Já jsem nikdy nepila campari v poledne.“

„Vždyť je to aperitiv.“

„Máte hlad?“

Máte hlad. Slečna Conan je netrpělivá. Na zem vedle sebe pohodí tašku s bílými bruslemi.

„Jdete bruslit?“

„Ne, prodávám je kolegyni. Partner se bojí, je po operaci kyčle.“

„Váš šéf?“

Přikývne. Mýlila jsem se v ní. Není single, asi zlatokopka.

„To je problém se starými, ženatými partnery, bude vám vnu-
covat svůj pesimismus. Skálopevný názor, že právě s ním odchází
ten pravý, správný svět. Vy byste si měla objevovat ten svůj.“

„On je jiný. Je flexibilní a dynamický.“

„Všechny ty věty, že to tehdy bylo lepší a jiné...“

„Vy tímhle pesimismem netrpíte?“

„Ne, netrpím. Mně tenhle dnešní tekutý svět vyhovuje.“

„Mně zas vyhovuje vztah s ním.“

„Omlouvám se, jistě, nic mi do toho není.“

„No, někdy je rozčilující, jak má ve všem pravdu, jako bych
byla školačka, kterou je nutné vodit za ruku, poučovat a ukazovat
správný směr. Všechno s dobrým úmyslem. Před dvěma týdny jsem
si v letadle chtěla objednat víno, zadržel mě, tady si víno nedávej,

nebude dobrý, alkohol si v letadle nedávej, dej si kolu, ta je dobrá na žaludek, dvakrát kolu prosím...”

„A všechno s dobrým úmyslem.“

„Jo, ale jinak je flexibilní a dynamický... a fyzicky... výkonný.“

Rozumím mu. Stárne. A potkal někoho, kdo ho vrací do života, oživil a přísál se ke kyslíkové masce. Ona je jeho kyslíková maska a ještě neví, jak marně se ho jednou bude snažit odtrhnout. Možná jsem se v ní zase zmýlila, možná to není zlatokopka. Možná se jí jen stýská po střídavé péči. Nikde nikdy nezakotví. Dítě bez břehů.

Starší na vlečné lodi proplul mezi Skyllou a Charybdou. V prvním městě za hranicemi zakotví. Vystoupí na pevninu. Podupává. Ze strachu, aby mu pevnina neujela pod nohama. Vejde do putyky. Je večer. V zakouřené a hlučné místnosti se dělníci v montérkách prolévají půllitry s pivem.

Starší se posadí ke stolu v rohu. Objedná si pivo. Číšník mu nejdřív nerozumí, pak položí prázdný popelník na plný. Mocným rozmachem hodí půllitr na stůl, pěna ušplíchne a stéká po studené sklenici. Číšník utrhne lístek, položí ho na stůl před Staršího, nervně vyryje čárku. Starší zírá na tu podivnou zprávu. Opatrně papírek překlopí dlaní. Zbytek místnosti ztichne, hlasy ztlumí, Starší zpocenou dlaní vzkaz zmuchlá a zastrčí do kapsy. Přesvědčený, že muž s černou šrajtoflí u pasu, která rozevívá chřtán, se ho snaží tou šifrou varovat.

Sedí tu někdo z nich, z tajných.

Sedí tu nebezpečí.

Starší naráz vypije hořkou tekutinu. Chce vstát. Číšník proběhne kolem. Starší nereaguje. Oči upřené na pyramidu z popelníků. Číšník něco zamumlá, hodí na stůl malé pivo. Utrhne nový lístek, tentokrát na něj namaluje křížek.

Starší se vyděsí. Čelo orosené stejně jako masivní sklo. Lístek sevře v pěst. Od vedlejšího stolu si ho prohlížejí dva muži. Jeden vstane, jde ke dveřím. Starší přemýšlí. Zvedne se od stolu. Směrem

k záchodům. Zamkne, provlékne se okýnkem. Až na lodi mu dojde, že muži v bíle špinavém saku, který roznáší nebojácně své varovné vzkazy, nezapltil.

Zatknou ho za úsvitu. Hustě prší. Emigrace je cela smrti. Ne, tohle jim neřekne.

Předjede černé auto. Odveze ho do města s rodným mostem. Dovolává se právníka. Pracuje s informacemi, jaké o zemi přetnutých řek má.

Nemá žádné.

staubereich

udán

gemeinsam in bewegung

Ochutnávám příběhy, chuť nasládlé hrušky. Lepkává, slastná. Jeho hrud' ve vlnách, jeho hrud', která se vlní.

Můj zip, který se rozepíná.

V hale se hejno mravenců paprskovitě rozuteče. Vbíhají do dveří a vybíhají, míjejí se a zdraví. Čekám, že nadzdvihnou klobouk, *až po vás, soudruhu*. Vyházejí věci ze šuplíků, komod a skříní. Vzduchem létá pestrá směs motýlů. Rozpárou peřiny. Karneval vrcholí. Odnesou Koboldovu rozpitou lahev vodky a fotografii s nebezpečně nerosrozumitelným popiskem *Bei Begegnungen dieser Giganten strömen die Neugierigen herbei, wie hier bei der Cowes Week im Jahre 1880*. Odnesou desítky pečlivě slisovaných pytlíků od mouky a cukru, na jejichž okraje Hella vecpala svá slova. Odnesou staré německé časopisy, s Hellinými verši.

„Tak vy ještě k tomu všemu pomáháte revanšistům?“

Hella stojí, bledá, do této chvíle věřila, že Mladšímu se útěk zdařil. Mladšího mají ve vyšetřovací vazbě, řeknou jí. Chtěl prchnout znovu, za hranice se na vlečné lodi dostal, ale spletl si v tom

nočním dešti a mlze směr. Kobold se ozve. Není větší urážky, než že by si jeho krev spletla směr na vodním toku.

„Můj syn zná zákony a pravidla vod.“

„Pokud je to váš syn.“ Odvětlí pánové pobaveně.

Kobold se zadívá na Hellu s vytaženým obočím.

Ona couvá ke dveřím koupelny.

„Mladé ženy jsou pro staré muže totéž jako plastika pro ženy.“

„Promiňte, ale myslím, že je to moje věc, s kým chodím.“

„Jako zacelené vrásky.“

„Já –“

„Jako dohánění ztraceného. Jako umění nemožného. Obelstít čas. Přidělený čas.“

„Nechápu, o co vám jde –“

„To napsala moje máma. Takovou... báseň. Pořád psala divné básně v divné řeči.“

Ne, nelíbí se jí to téma.

„Utekla jste před komunisty?“

Slečna Conan udržuje štiplavě konverzaci. Ostří konce vět. Co jí mám vykládat, moje zkušenost nemá posluchače. Neutíkala jsem před komunisty. Nevnímala jsem, kdo vládne břehu. Podléhám hlasu Koboldových vod. Jsou totality, které jsou věčné. Co jí mám vykládat.

„A... nebylo to zbytečné?“

„Zbytečné?“

„Zbytečné. Můj přítel to vidí... jinak.“

„Každý všechno vidí jinak.“

„Důvod k exilu byl rok 1939 a 1948. Šlo o život, židovským rodinám o krk, pak ostatním hrozil kriminál. V roce 1968 nic takového nehrozilo a sedmdesátá léta byla jen parodií, dozvukem roku 1968. To by pak museli emigrovat všichni.“

„Vždycky jde o život. Když si ho člověk nemůže žít po svém. Víte, co je to švédský syndrom?“

„Myslíte ty únosy? Když vás někdo unese a vy po delší době cítíte něco jako soucit s trýznitelem.“

„Utíkala jsem před švédským syndromem. Ten je i v manželství. Domácí násilí je možné jen kvůli soucitu s trýznitelem. A soucit je mocná vazba. To je vám ukradené, v jaké době žijete.“

„Nerozumím vám. Skáčete z jednoho tématu do druhého.“

„Mám jen jedno téma.“

„Nechtěla jsem se vás –“

„Lidé vymysleli v Osvětimi i ruských gulazích ghetta. A já zažila tuhle izolační techniku, která je dokonce předčila a které není možné vzdorovat. Život, ze kterého není úniku, zabraňuje jakémukoliv jinému způsobu života.“

„A co tomu všemu říkali v Americe?“

„V Americe? V Americe se nikdo nechce dívat na život.“

Slunce odhrne mraky, vysvitne a rozsvítí řeku. Voda je zrnitá. Zrnitá jako skelná výplň dveří jejich ložnice. Jako husí kůže na těle mé matky.

Hella leží. Nespí. Kobold spí tak hluboce, že k němu žádný sen nedolehne. Hella leží každou noc s očima otevřenýma. Špetky prachu poletují vzduchem a usedají na nahá těla. Poletují v neviditelném řádu jako planety ve vesmíru. Kolem čtvrté hodiny ráno se pod polštář stočí do klubka had. Hella se rozhodne, vstane. Zdvihne polštář. Pod ním je had jako kluzká ulita. Hella jde do koupelny.

Ze skříňky nad umyvadlem vytáhne pruhu vosku. Vráť se a v noční košili stojí nad Koboldovým nahým tělem. Koboldova hrud' šediví, černé prstence se podobají chmýří odkvetlých pampe-lišek. Hella se dívá smaragdovým hadím okem, rozehřeje vosk mezi dlaněmi. Nalepí vosk spícímu Koboldovi na holou, zarostlou hrud', přitiskne dlaněmi. Do dlaní tluče jeho srdce. Pak prudce trhne.

Hella Koboldovou hrudí proklestí hladký, zrudlý pruh. Most v houští. Hella drží v ruce skalp s Koboldovými kudrnatými chlupy.

Hrud' se zakrouťí bolestí. Kobold se probere ze zlého snu. Sáhne si na lysinu. Zařve jako tur.

Přibíhám ke dveřím.

Kobold sedí. Nevěřicně osahává lysé místo na hrudi. Hella stojí nad ním. A podává mu skalp.

Kobold vstane.

„Vidíš, co mi tvá matka udělala!? Vidíš to? Je vymaštěná. To si vypije!“

Vystrnadí mě z pokoje. Zamkne. Hella se nehýbe. Jedinkrát se pomstila. Mýcením.

Kobold Hellu ostříhá. Vlasy jsou síla. Ostříhá ji. Ne dohola, jak by si přála, ale cikcak do zubata.

zuba zuba zubatá

zahnhaar

„Běda mužům, kterým žena vládne,“ řekne mi Kobold.

„Proč jim vládnout nesmí,“ řekne mi Hella.

Mohla jsem se vrátit dřív. Kdykoliv během posledních jednadvaceti let jsem se mohla vrátit. Kobold, směšné dědictví jeho myšlenek. Pocit neštěstí a pocit křivdy by mě činil nespravedlivou. Musela jsem počkat. Až řečiště vyschne. Odpustit křivdu chce čas, sílu. Odpustit křivdu. Nejtěžší druh odpuštění.

Ochutnávám příběhy jejich života, chuť pelyňku, hořká, štiplavá. Tento svět je most, nestavěj si na něm dům.

Kobold i Hella se dívali jiným směrem, než jsem stála já. Jinak to neuměli. Vysílení sami sebou.

Hella, hluboká, bohatá tůň. A Kobold, v zádech se svou matkou. Mělčiny, přesvědčené, že skrývají hlubiny, zahledění do svého obrazu, který se odrážel na hladině, na povrchu. Hellin obraz byl vrstevnatý, zurčivý, proměnlivý, jemná studánka emocí. Hladina se ale nikdy nemohla ustálit, Helliny obrysy se zklidnit nikdy nemohly;

na hladinu tůně dopadaly plivance, Koboldovy kameny. Padaly do hlubiny. Naskládaly se na dno. Nikdy nevyloveny tížily a bolely a zvedaly kal.

Koboldovu mělčinu kamení netížilo. V Koboldově mělčině byl patrný každý kamínek, tak patrný, že mohl být okamžitě odstraněn; bez zátěže proud pokračoval dál. Kobold, muž bez minulosti. Hella, žena se všemi minulostmi, co jich tento svět vymyslel.

A já mezi nimi.

Nejhorší z nejhorších variant: dítě bez přítomnosti.

Vydrží samotku. Vydrží mučení nedostatkem spánku. Vydrží zimu. Vydrží bití. Nevydrží týrání žízní. Je v tom sám.

Kdo není.

Lijí si před ním vodu do úst, omývají si obličej, podávají mu plechový hrnek a těsně předtím, než ho uchopí, ucuknou a vylíjí. Olizuje popraskané rty. V ústech se hromadí sliny. A palčivá touha. Má podobu hadích uštknutí. K obědu dostane slanečky. Bez chleba. Musí polknout do posledního sousta. Bachař neodejde, dokud ešus není prázdný, dokud zbytky nevylíže. Pak se před Starším zhluboka napije, zbytek vylíje na podlahu. Starší nevydrží, struna praskne, klekne, plazí se, aby kapky z podlahy svým jazykem zachránil.

Uražený spoluvězeň cholericky vyskočí z pryčny.

„Co to děláš, ty hovado?“

„Žízeň.“

„Chceš vodu, ksindle, máš ji mít.“

Smýkne Starším ke kbelíku, strčí do něho bratrovu hlavu. V kbelíku není voda. Pod vodou by vydržel se zadrženým dechem. Tentokrát dech nezadrží, umře studem, můj milý bratr.

Tehdy nás Hella opustí podruhé, podruhé se odpojí. Myslí si, že Starší žije v bezpečí moří. Myslí si, že Mladší zemřel ve vězení. Hella sedí, nejí, na čele se jí krabatí od usilovného přemýšlení a modlení čerstvá vráska.

Vor bez vesel.

Hella sedí s nožem v ruce, žíly napjaté jako struny, zabrnkat na ně chce sólo, ostrým smyčcem, jednou provždy.

*für jede gelegenheit der richtige schnitt
messerkollektion*

Jako bych našlapovala po pomerančové kůře. Oranžová.

Náhody neexistují. Co všechno se musí ve vesmíru spojit, než se vody zvednou. Kolikrát budu muset do vody ponořit ruku v háčkované rukavičce.

„Musíš být pevnina, ne ostrov.“

Říkala mi Hella a zalévala květinu v bílém květináči. Dávala květině nalokat odstátou vodu z úzkého hrdla konvičky. Vyslovovala její jméno, zaklínadlo, *chamaedora*.

„Proč?“

„Co proč?“

„Proč musím být pevnina?“

„Protože ostrov napadnou piráti.“

„Můžu se stát korzárem, ostrov bránit.“

„Jsi v tom sama. Můžeš ostrov bránit. Ze střehu ale nevyjdeš nikdy.“

Byli jsme ostrovy, co pluly v moři. Ostrovy.

Žádné souostrovní.

„Z čeho se skládá lidské tělo?“

„No... z masa a kostí.“

„To taky... ale čeho je nejvíc?“

„Vody?“

„Táák, vody, správně. A jaký vody? Slaný?“

„Sladký.“

„Kolik procent?“

„Sto procent.“

„Bohužel.“

„Osmdesát procent?“

„Osmdesát procent.“

Do vody nikdo nepřepadne. Sedím tu s Koboldem sama: dospělí lidé v nedělním odpoledni. Neposloucháme se. Zkrotlý muž se dívá z řeky vzhůru k mostu. Sbírá odvahu ke své otázce.

Nikdy ji nevyslovím.

Mladší stojí zpocený nad přístroji, jejichž čísla a střelky a barvy mu jsou vzdálenější než fata morgana nad pouštním obzorem.

Lod' se potopí.

Je to šťastná náhoda. Mladší pod vodu chce. Tělo cítí, že Starší dodýchal, pod hladinou, paměť těla je neúprosná. Cítí, jak se mu krev smršťuje, klesá, srdce namáhavě pumpuje, krev nevypumpuje. Mladší dobrovolně odevzdává dech. Dvakrát do stejné řeky nevstoupí, život je jinde a to jinde neplatí pro každého. Musí pod hladinu, musí domů, k sobě, musí ukonejšit úzkostného chlapce uvnitř. Jákob dosáhl svého lstí, to přece nesvědčí o morálních kvalitách, a Jákob spěchá za Ezauem. Spěchá za všemi utonulými Jákoby a Ezauy, aby dokonané opláchl. Cítí ty vibrace.

Na pravém i levém boku lodi se pohupují stíny. Stíny ryb podivných tvarů. A stíny utonulých soch lidských staletí. Stíny, které mu pomohou zdolat tenhle kolos, rozežerou a roztlučou ho zespodu. I jeho stáhne podivný tvor, doprovázený delfínem.

Nezvěstní utonulí. Dostrkala je sladká voda řek všech kontinentů, evakuovala přednostně ty, kteří sami nebojácně skočili. Doputují vlásečnicemi a žílymi a tepny k srdci oceánu. Tady končí přebytky lidí.

Slaná voda je nabalzamuje, stávají se z nich pod vodou mumie, stávají se z nich sochy. Podvodní svět, bájně říše soch z někdejších lidí na dnech oceánů. Škeble, v nichž se nenajdou perly, v nichž se

zadřelo zrnko písku. Zrnko písku v koutku oka, pálí a zadírá se, mrkání zkresluje pohled na život, který už nikdy nebude jako u lidí s nebolavým, nezkaleným pohledem. Zrnko písku, vtlačené v bělmo, které připomene úzkostnou vzpomínku na nežitý život. Život lidí, kteří byli vyvoleni, řeky je spolklly a v útrokách dopravily do cíle dřív, než byli vyloveni suchozemci. Jen tady lze ještě slyšet původní zvuky a slova světa, které stvořil vesmír, ne ty, které vyprodukoval člověk.

Mladší přestává slyšet. Hukot vod se valí do vědomí. Vnímá rybí ústa, která se němě pohybují, ústa lidí s vypoulenýma očima, pobíhají a dorážejí, spouštějí čluny, zoufale skáčou do vln. Někteří si navléknou záchranné kruhy a vesty. Skočí po hlavě. Strachem voda opovrhne. Vesty, které je měly zachránit, je zradí a podrží pod vodou nohama vzhůru. Utopí se v nafukovací pasti, nohy do výšky. Tykadla se chvíli komíhají. Než jsou cizí silou protažena kruhem do hlubin.

Vousatý muž s náušnicí v uchu se vrhne na strnulého Mladšího, od blikajících přístrojů ho odhání, odstrkuje, rve mu košili, škrábe, až má Mladší na zádech krvavé pruhy, hrozí pistolí. Nakonec vystřelí. Je pozdě.

Tentokrát směr neopustil Mladší.

Jsem unavená.

Už několik let.

Už několik desetiletí.

Neovládnout se před nimi, nezadržet strach a vztek a pláč znamenalo nepřežít.

Pít z řeky už se nedalo. Smíchána se splašky. Ani bruslit v zimě se nedalo. Odmítala odpočívat pod pleťovou maskou, odmítala se nechat zazdít pod ledem a zbrzdit pod mostem, kde se dřív tak rozkošnický a líně převalovala. Spěchala z Prahy pryč, zdrogovaná

splašky a chemikáliemi, spěchala za hranice obtažené ostnatým drátem. Bylo jí to jedno, bylo mi to jedno. Regulovaná řeka, regulovaná láska. Vír okolních dějů nabíral na síle. Když slábl, začal se vytvářet jiný. Zaslepena vírem, ve kterém jsem se točila, jsem řešení nikdy vidět nemohla. Nemohla jsem se vyznat. Až po letech, kdy zaslepení ustoupilo, jsem procitla. S vědomím, že každá krize je dar. Možnost začít psát novou abecedu.

*nebrañ se ted' moje milá
čeho bys tím docílila
slova se ti v jedno slila
kobohölle*

Sada jemných rukavic. Peru je sama, nevěřím čistírnám, nevěřím pradelnkám.

Sedím nahá ve vaně. Mnu háčkované pavučinky mezi blankami. Poctivě vymleté otvory, pospojovaná prázdna. Podobáme se. Hella mi předávala příběh, který bude můj. Usínala a vplétala své prsty do mých. Ona první si všimla, že nejdou zaklesnout až na doraz. Neviditelná rašící průsvitná křídélka. Každý večer je zlíbala, jedno po druhém. Tiskla ke mně tvář, třela nosem o nos, eskymácká pusa, holčičko moje. To teplo, když jsem ji objímala.

Nejtěžší bývaly večery, kdy byla duchem jinde. Automaticky mě uložila, chvíli ležela, obrátila se zády, štkala. Hladila jsem její třesoucí se rameno. Ona dětskou ruku opatrně setřásla. Chtěla být sama.

Já jsem sama být nechtěla. V hlavě vyvrtanou díru tím věčným divením a mlčením.

Už sto let pracuju na jedné soše. Posvítíš si na ni a ona se ti vysměje.

*koleben ist easy
Hellebe ist ici
koleben is easy
heliebe ist ici*

Vykoupaná, kosti prohřáté. Na balkoně, s pohledem na soumrak, kterým se líná řeka přikrývá, se rozhodnu. Zamknu tmavý, snobský byt. Zamknu obtažené kontury zazděných vlhkých bytostí. Zamknu zaklapnutou knihu se špinavým znamením. V koupelně postojím nad masou vychladlé vody. Špunt tentokrát vytáhnu. Prudce trhnu. Kovový řetízek se urve. Spodní dunění vychutnává špagety, které vzápětí z jícnu vydávají. Víř vcucává moje vlasy, co plavou na špinavé hladině.

Kobold se na mě přestal dívat. Nemohl přinést lopatku a smetáček, aby mě Hella jako rozbitý talíř zametla pod koberec. Už jsem nebyla jeho Julie, která usedne na trůn.

Jako Judita jsem neexistovala dávno.

Hella čárala řešení na své sáčky. Věděla, že těch se Kobold nedotkne. Naučila se háčkovat. Nikdy nebyla na ruční práce, háček se vzpíral. Do noci vysedávala omotaná upoceným několikametrovým řetízkiem. Za který Kobold se smíchem tahal. Naučila se kvůli mně háčkovat dokonale. Háčkováním nás nakrmila, zásobovala paničky nového věku, zásobovala je rukavičkami a límečky a vánočními ozdobami. Tehdy hladu odzvonilo, když jsme ani na příděl nedosáhli. Babička se vztekala. Trestala Hellu za útěky k doktoru Brodovi.

Hella válela knedlíky, dotknout se jich nesměla. Jídlo babička, Koboldova matka, odpírala Helle a Mladšímu. Nedosáhli jsme na zámek, který Kobold s babičkou umístili na kuchyňské dveře vysoko. Lednička i spíž byly plné jídla. Hella a Mladší nejedli, jen kaši a suchý chléb na zemi, holýma rukama. Některé dny nesměli pít. Hella téměř nejedla, a pokud se k jídlu dostala, dávala ho Mladšímu. Byla silně podvyživená. Vážila 39 kilogramů. Kobold řekl, že je to pro její dobro. My se Starším jsme se ládovali. Já s pocitem radosti, že patřím mezi vyvolené, mezi nadřazené. Koboldovi nadlidé.

Nestyděla jsem se, myslela jsem, že takhle to má být, že takhle se to děje všude. Na ulici říkali, taková šťastná rodina. A Hella byla štíhlá, průsvitná, krásná. Víla.

Hella líbala moje ruce.

„Ty jednou tomu všemu uplaveš, tobě se to podaří, ty uplaveš.“ Cinkala háčky, hlavu skloněnou. Do rytmu andělského zvonění mi odříkávala věty, přebírala růženec.

„Život je jako přeplout moře, osud pomůže, jen když sama vesluješ, sotva přestaneš, utopíš se, nalokáš se slané vody.“ Mám rukavičky všech barev, odstínů, velikostí. A odstupňovaného prostoru v meziprstí. „Musíme se připravit, porosteš, soutoky budou mohutnět.“

Sjedu výtahem. Zahučí melodii, ženský hlas nesmyslně ohlásí *stanice nula*. Ovane mě chlad. Rozejdu se za ním, směrem k řece.

Nůž zařízlý do hladiny vodu nezraní.

Řeka na mě hází prasátka.

Znamení.

Mladší se díval na vodu. Šedavě zelenou, u veslařského klubu, kam se nikdy nepřihlásil. A řekl: „Voda je moudrá, voda vymyslela kubismus.“

Díval se na odraz stromů, budov a lodí na vodě. Odraz pohyblivý, rozteklý, nalámaný. Pravda nestojí, pravda se děje.

V loďce obeplouvám osiřelý ostrůvek. Muž na břehu zakloní hlavu, v ruce baňatou lahev. Popíjí portské. A hází cosi do vody, plnými hrstmi. Kachny se kolem té spršky shromažďují. Dav roste, natlačuje se, hysterie stoupá, nikdo neustoupí, každý chce urvat svědeckou chvíli, připlouvají další, ty uprostřed se k okraji hrnou netrpělivě, nic nevidí a mají přece právo vidět, uhněte. Zpomalím. Přestanu veslovat. Předstírám, že si prohlížím panorama města. Řeka mi na vlnkách přinese důkaz. Hnědé lentilky. Muž hází do vody... čočku.

Jeho synové zemřeli proto, že nic nepochopili. Jednoho zabil nedostatek vody. Druhého její přemíra. Každý má v podvědomí heslo, kterým se řídí, aniž to ví. Všechny nás někdo nese na tácu, jednu

sklenici vedle druhé. Když jedna spadne, ostatní se mírně zhoupnou. Nebo zakymácí a rovnováhu vybalancují. Nebo se rozbijí. Zakymácel se, můj život. Mnohokrát. Jen zakymácel. Já chtěla pozorovat. Ale ne ty u kormidla, co drží jen svůj směr.

Čekám na taxík. U trafiky jsou vystavené pestré obálky. Noviny už slova nepotřebují. Lidé už slova nepotřebují. Kaddáfího syn je krásný muž. Kaddáfího syn zmlátil v hotelovém pokoji manželku. To se nás netýká. To se jí netýká. Než ji zmlátil, postěžoval si na odpolední konferenci, jak těžké je probojovat spravedlnost ve světě.

Taxíkem předjede slečna Conan z realitní kanceláře. Dochvilná, v jiném kostýmku, rozesmátá, dobře naladěná. Teambuilding se evidentně povedl, v posteli jen ještě nezakotvilo tučné konto. Prsten na ruce dál vysílá signály, ale udice s háčkem nahozena. Zbrzdí. Otevře mi dveře. Podám jí klíče.

„Je třeba uklidit.“

Je tak milá, tak asertivní. Jako bychom osobní rozhovory nikdy nevedly.

„S tím si nedělejte starosti. Dneska vám ukážu něco speciálního, nadstandardního a atypického, určitě se tentokrát trefoíme. Zmenežovala jsem to tak, že tam pojedeme rovnou, a pokud budete spokojená, okamžitě vám předám klíče. Nakonec se vám tu zalíbí, uvidíte. A zůstanete.“

„Zůstanu?“

Vyklouznout nelze. Koboldovu zemi měli nechat za železnou oponou. Je jako mor. Místo aby přejala od civilizovaných zemí slušné návyky, zamořila druhé a rozpíjí se. Nikdo nezmění to, co má pod kůží. Asimilace není možná.

„Každý má heslo, kterým se řídí, aniž to ví.“

„Prosím?“

„Každý má svůj slogan.“

„Ovšem. Já převzala ten firemní. Vyjadřuje nejen filozofii firmy, ale i moji osobní.“

Musím se otočit levým uchem, na pravé špatně slyším.

„Jaký slogan?“

„Úspěch druhého je tvým neúspěchem.“

Ach, Hello, vždyť ty bys byla nešťastná v každé době.

Řeka je ucpaná velkoměstská dálnice. Městem proplouvají zašmodrchané prameny vlasů. Kdosi je táhne za sebou, obtočené kolem zápěstí.

Řeka hnisá.

Hellin život se ucpal. Potok nikdo nečistí. Studánku neotevře. Odtoková roura chroptí.

Kobold. Takový hodný kluk. Takový spořádaný, slušný člověk. Za dveřmi bytu poškrábe pod bradou monstrum, které v něm dřímá. Monstrum procitne.

Kdo by to Helle věřil. Zmanipuloval okolí, aby mu šlo na ruku. Mistr věrohodných výmluv.

vasrteer vasrteer

soch hell

ava tov

ava ava

„Ahoj, tak za kolik mega? Míň už nejdi, vykomunikuj to na úterý, to je deadline. Na revanš ti dohodím tu secesní vilu.“

Slečna Conan mluví do mobilu jinou řečí. Revanš. To slovo Helle předhazovali, mávali s ním před nosem. Studené skopové. Nedovařené.

Taxikář má puštěné rádio.

„To je zvláštní,“ řeknu zamyšleně, když slyším, že řidič ujel z místa činu.

„To se nás naštěstí netýká,“ usměje se slečna.

„Co tam maj co čučet, u silnice, haranti, s nataženejma haksnama,“ uleví si taxikář.

Kobold přihlížel, jak do transportu odcházejí Hellini rodiče. Na nádraží zvesela mával, když se zastavili. Vlekli své kufry, holínky je popoháněly.

„Co tam maj co čučet,“ řekl.

Nikdy mu neodpustili, že jejich těžce vypiplané, vzdělané, jemné dítě podlehlo chlupatému monstru. Že lesní studánku zakalil cizí proud. Majitelé rozlehlého bytu na nábřeží se s Hellou přestali stýkat. Čekali, až se Hella vrátí, poučená a odprosí je.

„Zbav se ho, Hello, než tě zničí.“

Jaký je rozdíl mezi mávajícím Koboldem a řidičem, který sjel včera do levého pruhu, přejel klukovi a holce, kteří seděli na krajnici, nohy a ujel. Jaký je mezi nimi rozdíl. Dvě slova.

Dnes.

Včera.

„Další zprávy. Na základě rozsáhlé studie o násilí páchaném na mladistvých došel tým britských lékařů k závěru, že přibližně každé desáté dítě ve vyspělých zemích světa je týráno. Bití, svazování a další tělesné násilí ročně zažívá mezi čtyřmi až šestnácti procenty dětí. – Dnes bude mírně zataženo, dopoledne očekávejte sněžení, teploty kolem dvou stupňů. Jsme rádio, které rozehřívá, jsme rádio, kde slunce nezachází, jsme vaše rádio.“

„Proto děti nechci.“ Slečna z realitní kanceláře vyťukává esemesku.

„Proč ne?“

„Značná finanční zátěž. Ekonomicky se nevyplatí. Chci si užívat. Dokud nenajdu někoho, kdo je patřičně zajistí.“

„To je hlavní důvod?“

„Vlastně mám důvody tři: chci si zachovat dosavadní životní standard. Chci mít volný čas. A chci si život užívat jako dosud. Já dítě jako symbol naplněného života nepotřebuju.“

Děti jsou starost. Tak pravil Kobold.

A taky radost. Zdvihla oči od svých slov Hella.

„A vy?“

Mlčím.

„Vy máte děti?“

Mlčím.

„A muže?“

„K čemu? Na oplodnění jsem stará. Na sex? Na povídání? Svě tělo znám nejlépe. Popovídám si s přítelkyní uvnitř.“

Slečna Conan zaútočí.

„A vnoučata máte?“

Je zvyklá být paní situace. Je zvyklá manipulovat. Neodpovím.

Pokud nedostane odpověď na svou otázku, bude vzteklá. Ať si nechá dítě odnosit přímou příbuznou.

„Nemám děti, nemám vnoučata. Příbuzné... mám.“

„Jednou chci mít rodinu. Později. Až budu mít dost času a práce nebude na prvním místě.“

„Individuální přežití... neexistuje solidární jednání.“

„Cože?“

„Nic.“

„A proč vy jste nechtěla děti?“

Druhým odpovědi a vysvětlení dluží. Pravda se dá přizpůsobit, myslí si. Pravdu čas vždycky vyplaví na povrch. Stačí zvířit kal. Lidi, kteří musejí vynikat a ovládat, si držím od těla.

„Posloucháte mě, je vám dobře?“

Ucuknu. Mých háčkovaných rukaviček se dotýkat nebude.

Ona rozhodně ne. Ona tedy ne. Jen ať bouchá prachy, za které si koupí sporták a v tom se zabije, aspoň o jednoho blba míň. Vida, ještě se umím dětsky rozparádit, když se chce někdo dotknout mého nejcitlivějšího místa.

„Vyřeš to rychle, nejcennější je čas. A život není nekonečný,“ říkal doktor Brod Helle. Když ji chtěl odvézt poprvé.

Na jedno zapomněl, staroušek.

Nejcennější je nejen čas... i děti. Dočasná vzácná návštěva. Která dokáže lézt na nervy.

„To děti mě smířily se životem,“ řekla Hella.

Co to bylo za život. Kdo byl oním plynoucím já.

Když chtěla ode všeho utéct, chodila s nákupním košíkem mezi regály. Bezmyšlenkovitě naskládala chleba, mrkve, pytlíkové mléko, cibuli. Ve stejném pořadí vše vrátila zpátky. Prodavačky si tukaly na čelo, hihňaly se, hlídaly ji.

Chodila mezi regály. Několikrát naskládala chleba, mrkev, pytlíkové mléko a cibuli. Odpočívala.

Nejraději by seděla u řeky a poslouchala déšť.

Jsem řeka.

Nejkrásnější neděle. V pláštěnkách sedíme v loďce.

„Proč ji nenechají na pokoji. Samá propušť a plavební komora a támhle jez, nadvakrát lomený, nadvakrát řece zlomili páteř,“ rozjímá usměvavě Kobold.

Kobold otázky vynechal. Jsme schovaní pod mostem. Déšť ševelí, nepolevuje, město zamuchlané do šedé páry. Podmostní pokojík je útulný. Kobold se zul, nohy vyklouzly z gumáků. Smočil je do vody, na kterou prší. Je bos, učí nás plivat do dálky, vypráví bratrům o Caesarovi.

Bylo to hezké a mělo to konce.

„Posloucháš mě?“

Hella zopakuje otázku. Upřený, zatvrzelý Koboldův pohled. Do udivených, smaragdově zelených Helliných tůní. Marně očekává reakci na předchozí slova.

„Tak posloucháš mě?“

Upřený Koboldův pohled do udivených Helliných očí. A jeho tiché, ostré, ponižující „ne“.

Zbude ze mne obal. Ten jeho život. Tváří se jako hra, a přitom je to zlé a nebezpečné uštknutí. Uměla jsem baletní kroky, uměla jsem nosit hlavu vzhůru, uměla jsem labutí mávnutí, uměla jsem zřetelně vyslovovat *jeho* jméno, zaokrouhlovat všechna *jeho* o, zabalená ve jménu Kobold. Jinak nic. Hello, co ty jsi mě naučila, bylo k nepotřebě. Hlavu nezvedlas, chomout byl ze slov. No tak, co takovou skutečností říkáte, paní.

Všechno, co mi pomohlo přežít, mě naučil Kobold.

Nějak jsem se živit musela, když mě nenechal studovat, když mě nenechal vyučit. V hotelu jsem nastoupila jako uklízečka a pokojská. Nechávali mě čistit záchody, drhnout vany, umyvadla. Rovnat měkoučké žluté ručníky, smotané na toaletách v proutěném košíku. K utření rukou. Na jedno použití.

Cídím vany a kohoutky. Lesknou se jako mladá, třpytivá voda. Zdroj léčivého pramene. Do vany se každý den ponoří jiné lidské tělo, smývá hříchy.

Hotel má čtyři drahá apartmá, jedno s mramorovou koupelnou. Tam mě nadřizená o samotě nenechá. Časem i odsud odbíhá. Nejsem nebezpečná. Nikomu nejsem nebezpečná. Julie drží na vodítku Juditu. Judita drží na vodítku Julii.

Před vyleštěným zrcadlem v stříbřitém rámu tančím, labutí jezero Sch-wannsee. Vypnout lýtka, propnout špičky, úklona. Mávat rukama ve žlutých, gumových rukavicích a zaokrouhlovat ó, přeříkat monology podivné Julie. Jsem dcera dvou živlů.

Do zrcadla prskám jako křeček, bublám zvuky, které nemají smysl. Pokropím plochu zrcadla sprškou slin. Abych na ni pak namířila čisticí prostředek a leštila a leštila. Namířím voňavý revolver proti své tváři. Zacílím. Oko zmizí pod pěnou. Roztéká se.

Čekám, až pěna nabere rychlost, steče k okraji. Než přepadne na vykachlíkovanou podlahu, rozmáznu ji. Jako potrhlá ji rozkroužím do lesku. Pak zamířím na druhé oko.

Každý den v jiném pokoji.

Každý den jiný parfém. Dámské i pánské. Navoním se zmámenou, zmutovanou vodou. Nechám v koupelnách vzkazy. Po vzoru Helly. Lístečky s drobným písmem. Pero obejmou prsty v gumové rukavici. Stisk zavrže. Inkoust vyteče, leskne se. Písmena pofoukám.

Nikdo si jich nevšímne.

Horkou kávu, černou, vychrtnout z porcelánového šálku, bílého, na dveře barvy banánu. V hotelu tohoto města.

„Jde ti jenom o peníze.“

Obviní Kobold Hellu, když stojí s nataženou dlaní. Nemá za co nakoupit mouku a cukr. Stojíme tu mezi nimi, tři děti. Víme, že obvinění je nestoudné, nevíme, co z takového obvinění vzejde. Vyčkáváme.

Hella mlčela, mlčela, znovu mlčela. Rozplakala se.

Zklamala nás. Styděly jsme se za ni. Že se nebránila, nevzepřela. Nenaučila nás se bránit.

O silných lidech je známo, že respektují sílu.

Stáli jsme tu všichni proti ní.

Kobold překročil Rubikon.

Možná už nemohl být dobrý. Zdokonaloval se v umění být zlým.

Přicházela jsem za ní, mami, ty jsi zase smutná, podívej se na mě, já nejsem smutná, mami, tak mami.

Strávila celý život hledáním jediného slova.

„Dneska už si raději našetřím na pořádnou dovolenou. Jezdím jednou za tři roky na Havajské ostrovy. Nebudu se někde mačkat s ostatními. A je tam ten nejjemnější písek na světě.“ Řekne slečna Conan.

„Co je to odliv? Co je příliv? Co příboj? Jak se jmenuje ta hora nedaleko ostrova Ibiza?“

„Nevím.“

„Jak se jmenuje ta hora nedaleko ostrova Ibiza, co se tyčí v moři?“

„Nevím.“

Mutující hlasy nevěděly. Věděla jsem já. Jim rašily vousy, mně prsa. Nedaleko pobřeží se tyčí magnetická hora Es Vedrá. Proti pláži Cala d'Hort. Všechno v jejím okolí mizí beze stopy. Magnetismus stometrové hloubky.

„Tak jak se jmenuje ten horskej masiv, krucinál?“

„Vyšehrad.“ Drze vypískne Starší. Hlas mu přeskakuje.

Mohla bych oblečená skočit do vody. Hlavu zamířit dolů. Prozkoumat skryté moře pod řekou. Moře je překryté řekou. Slanost je přelita nasládlým likérem. Do hlubin se tělu nechce. Skrytá, zamrzlá moře musí nejdřív roztát uvnitř mě samé.

Jak hluboká je řeka pod mostem, vím jenom já.

Řeka je jako Kobold. Chladná, autoritativní. Se sladkou polevou.

Po letech jsem pochopila. Před rodinou není záchrany.

Celý život jsem se na sebe dívala jejich očima.

Nabízený byt je nepřátelský. Plný ostrých hran, lesklého kovu, skla, chladu. Plný výstupků, nerovností, s rohovou vanou a umělými květinami. Téměř bez nábytku. S chromovanou kuchyní, kde i lednička se dá naprogramovat. Oznámi majitelům, aby včas dokoupili jogurty.

„Takovou mám doma. Mohu ji jen doporučit.“

Představuju si, jak se slečna Conan z prestižní realitní kanceláře vrací z firemního bowlingu či squashe. Večer osiří ve svém prvotřídně zařízeném bytě. Nerozsvítí. Jen doleje sklenici na vysoké noze červeným vínem. Rozevře zakoupené balení sushi, zahoupe nasládlou tekutinou, přivoní, pozdrží mokro v ústech, než polkne, olízne rty. Po prvním loku odkopne boty na vysokém podpatku. Přisune barovou židli k vysoké lednici. Strídadavě otevírá a zavírá dveře ledničky. Ledové světlo ozáří sportem vytvarovanou siluetu

a ovane ji chladným dechem. Slečna Conan upíjí, zavírá a otevírá ledničku, aby měla s kým promluvit. Předtím naprogramuje dlouhý seznam potravin, které nikdy nepotřebovala a potřebovat nebude. A které vždy chybí. Když ji rozhovor omrzí a témata nudí, seznam položek po týdnu mění.

Byt odmítnu.

Mně stačí hlasy, které slyším ve své hlavě.

Trojúhelníky vpálené do Helliny kůže.

Hella žehlí. Kobold se vrací z práce. Dívá se na Hellu, která žehlí a mlčí. Dívá se na Hellu, potřebuje zkrotit neklid uvnitř. Hella kropí jeho košile. Pokropí je křížem, svěcenou vodou.

„Je to voda z řeky?“

„Ta je špinavá, dělá fleky, musela bych košile prát znova.“

Kobold neodpoví. Zvedne se a jde do kuchyně. Nudí se. Přečte si noviny. Zvolá na Hellu, aby mu otevřela pivo. Hella nemůže najít otvůrku, Kobold je netrpělivý. Vytrhne jí pivo z ruky a otevře lahev zuby. Hella se vrátí k žehlení. Bruslí po látce jako dítě, které si hraje s autíčkem, zajíždí ke krajům a zpátky.

„Kde je máma?“

„Šla na hřbitov.“

Kobold sedí dál. Dívá se na Hellu. A dívá se na rozpálený trojúhelník. Těžký, kovový, s černou rukojetí. Hella cítí na tváři a uprostřed čela jeho oči. Bojí se promluvit, bojí se zeptat, bojí se udělat pohyb navíc. Pečlivě přežehlí límeček, rukávy, zadní díl. Kobold vstane. Vezme vrchní bílou košili z hromádky vyžehlených. Zatřese s ní. Rozkvete květ. Kobold květ zmuchlá. Do dlaní se mu vejde celá sněhová koule. Položí ji na okraj žehlicího prkna a připlácne pěstí. Hella stojí, žehličku ve svěšené ruce jako kabelku. Sevře ji pevně.

„Byla špatně vyžehlená. Znovu.“

„Byla vyžehlená... dobře.“

„Špatně jsem slyšel.“

„Byla...“

„No!“

„Byla... špatně vyžehlená. Vyžehlím ji znovu.“

„Živím tě.“

„Ano.“

„Potřebuju mít vyžehlenou košili. A žádný zapraný límečky.“

Hella žehlí. Ruka se začíná třást. Látka se nechce vypnout. Krabatí se, vzdoruje. Košile se přidává k pánovi, košile se přidává k silnějším, pomyslí si Hella. Musím se víc snažit, budu se víc snažit a všechno bude v pořádku.

Hella s námahou dožehlí. Složí pečlivě košili. Pravítkem přeměří vzdálenosti, aby košile byla souměrná. Hella stojí.

Kobold se zvedne. Košilí zatřeše, rozkvete bílý květ, zbouchá květ do koule. A hodí k hromadě vypraného prádla.

„Dojdi k řece pro vodu,“ řekne mi Kobold. Podá mi kropítko, které Hella používá na kropení prádla. Neodporuju. Kobold stojí těsně u Helly. Vytrhává šňůru ze zástrčky, pevně si ji obtáčí kolem zápěstí. Hella couvá. Kobold sáhne po druhém konci, po horké žehličce. Otočím se, uteču.

Celé to šeptám řece, ruce sepjaté pod hladinou. Ten strach, který ochromí čas. Úzkost, o kterou se není s kým podělit.

Je jedno, jaká je doba a je jedno, kdo vládne. Protože náš čas určuje Kobold. Zkušenosti jsou nepředatelné. Hella žádnou energii nemá. K mým dlaním se z hlubiny vztahují jiné, stejně sepjaté. Vezmu je do svých.

Beru vodu do dlaní a voda bere do dlaní mě.

Doktor Brod nabídl odvodněné Helle, že ji ochrání. Šourá se, přidržuje se holí a opěradel křesel, vyschlý. Nabídne Helle, že dokončí, co před lety načali. Hella už není Hellou.

„Jen když bude chtít on.“

„Most a ty sochy nikdy neopustí, to přece víš nejlíp, děvenko moje.“

Hella sedí v bytě doktora Broda. Byt se podobá zchátralému, zanedbanému muzeu. Proměna barevné krajiny v poušť. Záclony šedivé, rozpadají se. Pavouci se roztahují ve všech koutech. Poloslepý doktor Brod je nevidí. Na stěnách svítí bílé mapy v rámu špíny. Slepá místa po prodaných obrazech. Roztřesenou rukou podá doktor Brod Helle dopis. Psal jej dlouho, celý život. Psal je groteskním, zrcadlovým písmem. Hella ho bude umět přečíst, Hella porozumí.

Jedna věc je umět přečíst. Druhá věc je chtít přečíst.

Hella nezamíří domů. Zamíří k mostu. Z několikastránkového dopisu skládá u zábradlí vlašťovky. První podá mně. Rozpřáhnu se, hodím vzhůru. Papír se zasekne v hvězdné koruně jedné ze soch.

„Jsi nemehlo,“ řekne Hella.

Starší se mrštně vyšplhá. Soše balancuje na ramenou. Vlašťovku vysvobodí. Mladší vztáhne ruce. Házíme vlašťovky. Vzlétají nad řeku, narážejí na sebe. Snášejí se na hladinu jako bílí rackové. Řeku pokropí vločky.

„Můžeme odjet. Okamžitě.“ Řekne doktor Brod.

„Jen když bude chtít on,“ opakuje Hella. Hella ozvěna.

Kobold Helle nebrání. Mladšímu nebrání. Mně a Staršímu to zakáže.

„Proč že neutečeš? Kvůli harantům?“ diví se Koboldova matka. Hella odmítne odejít bez harantů. Které tu Kobold drží jako rukojmí.

„Dýchat,“ řekne Hella. „Snažím se už jen dýchat.“

Pokaždé, když se pokusí uniknout, zahraje Kobold na strunu, která ji dostane na kolena. Ta struna rezonuje s čímsi skrytým v ní.

Slepá skvrna.

Doktor Brod nebydlí u řeky. Tvrdošíjně odmítá bydlet u vody, a to kdysi jezdil v létě k moři, na sever, na Fríské ostrovy, Sylt, Amrum, Föhr. Na úplný sever tehdy jezdil málokdo, lepší pražské rodiny jezdily nejdál na Rujánu. Tady si mladý doktor Brod v klidu čte, studuje, překládá a pije podmáslí, laškuje s vesničankami. A chodí na dlouhé

procházky podél Severního moře. Tady zažije ničivé rozmary vody. Mohutný příliv zaplaví tři čtvrtiny ostrova, masivně. Ve vsi voda dosahuje až do výše osmdesáti centimetrů. Téměř všechen dobytek se utopí. Úroda poničená slanou vodou, domy s doškovými střechami pobožené. Z pracovního stolu voda odšplouchne rukopisy překladů, na kterých usilovně pracuje. Knihy, které stihne vylovit, uschnou. Některá písmena i slova sůl rozežere. Slaný drak je slízne, odnese si je na vlnivém hřbetu, spravedlivý, nic není nízké a nic není vysoké, nic není posvátné, kráva, kůň, vzácný tisk.

Rodina, u které bydlí v domě z červených cihel a s doškovou střechou, události přijímá se stoickým klidem. To není normální, není to normální, říká si doktor Brod. Věší na šňůru utonulé papíry. Na onom provaze tahali dobytek. Věší papíry a stojí ve vodě po pás. Prosolený jako slaneček čeká, až listy uschnou. Nad ním létají rackové, zobáky plné. A divoké kachny, vogelkojen.

„Solche grösste Schaden,“ řekne hospodyně.

„Tolik škody,“ vzdychne doktor Brod. Každý má na mysli něco jiného.

Výška vody je čtyři metry nad normálem.

Hospodyně přemýšlí, jak se v budoucnu bránit drsnému náporu mokra.

Doktor Brod přemýšlí, jak ochránit klid svého života. Dospěje k rozhodnutí, že nesmí do blízkosti vody. Nikdy.

Doktor Brod trčí uvězněný na ostrově. Uvězněný v slané vodě čeká na trajekt. Bez oblíbených knih, bez papíru. Na ostrově, kde se lidé zdraví *mojn*.

Je sám s vodou. To člověk znejistí. Není pochyb, kdo je tu pánem. Sám sobě odkázán, dotkne se vnitřní struny. Zabrká na ni. Nikdo mu neříká doktore. Nikdo si ho nevšímá. Je k nepotřebě. Slova jsou k nepotřebě.

Muži odklízejí trosky, staví přístřeší. Ženy sbírají plody, rozdělají oheň a pečou ze zbytků potravin placky, aby nakrmily děti.

Všichni se modlí k paní vod. Modlitby vyhlížejí déšť, aby přivábily a pochyťaly sladkou vodu. Shromážděny na jediném suchém místě, v nedotčené čtvrtině ostrova.

Doktor Brod sedí, čeká. S pohledem na sukně mladičkových ostrovanek začne vyprávět. Večer se všichni u ohně sesednou. Může být konečně užitečný. Vypráví příběhy, při nichž zapomínají na panství vod. V oněch příbězích voda svou moc ztrácí. Vypráví o místech, kde voda lidem chybí. O pouštích, kde je písek bílý, navátý v dunách, čím dál jemnější a vítr rozfouká lidské stopy, stvoří své vlastní obrazce, postavy se boří po lýtka, zapadají po kolena, písek horce obaluje jejich stehna. Ale ani tady voda, ač nepřítomná, svou moc neztrácí.

küstennebel majhell

festland hochwasser

festwasser hochland

Dívám se na slečnu Conan. Řeku nevnímá. Ale řeka vnímá ji.

Nastřádalo se to ve mně.

A já to zastavím.

Chci zpátky svůj život.

Koboldova šachovnice. Vyptával se pod mostem, já šachovnici propátrala, všechna místa, která on vyslovil, jsem navštívila. Všechna místa světa, o kterých tvrdil, že je jeho řeka navštíví. Kamkoliv se ve světě hnu, je Kobold se mnou.

Magnetická hora se tyčí k nebi, proti pláži. Opálení, lesknoucí se tuleni v teplém písku. V lodích a katamaránech rejdí kolem. Majitele v černých brýlích uprosím, aby hodinu motorové čluny nepůjčoval. Souhlasí. Majiteli půjčoven je pláž poseta.

Hora se vzpíná, má sukni pod vodou. Vyplazuje jazyk proti slunečnímu kotouči. Párá hrotem bílá oblaka na modrém pozadí. Oblaka zrychlují, nechtějí být nabodnuta.

Plavidla se zadrhávají. I když lidé veslují urputně, i když motory běží na plné obrátky. Nikdo se nepohne z místa. Vypukne panika. Jsou rozeseti v moři. Někdo je přidržuje magnetem. Někdo je přikoval řetězem. Křičí. Bojí se do vody skočit.

Hýbe se jediný člun. Kličkuje mezi těmi, kteří ustrnuli. Rozkolébá se jediným směrem. Neohlížím se, neposlouchám změt' jazyků.

Hora si mě přitahuje. Chce mi cosi pošeptat. Ostatní lodě zatavila do vodního sulcu. Odpuzuje je od sebe, obrátila znaménko svého magnetismu. Stačí přeznaménkovat chování, aby okolí znejistělo.

Dopluju ve skořápce jediná. Abych se hory dotkla. Abych ohmatala kámen a dostala svou odpověď. Odpověď má hora připravenou. Já k odpovědi dozrála. Slunce zapadá. Moře cení zuby. Doráží a je to hukot, který nepřináší uklidňující zprávy. Monolog, který není zvědavý na city druhých, pohrdá jimi.

S horou strávím noc sama. Jen horské kozy se tu rozmnožily.

Cítla jsem Kobolda. Rozezvučel horu. Metoda cukru a biče.

er er

was er

wasser

kobohell

„Popojedeme kousek dál. Tentokrát mám pro vás něco klasického, téměř konzervativního, řekla bych.“

Sedíme v taxíku. Podzim řeku opouští, drobně sněží. Všechno roztaje, zima je teplá. Byty v centru podél vody. Prázdné velryby, které vyčkávají, koho spolknou. Velryby chycené do sítě realitní kanceláře. Slečna Conan mě vodí jako návnadu.

„A tady? V této části řeky byste něco neměla?“

„Tady? Vlastně ano, ale to je spíš taková kuriozita a prozatím byt klientům ani nenabízíme. Pokud chcete, můžete se tam podívat, jen tak pro osvěžení a pro případ, že třeba v budoucnu by se vám tato lokalita zalíbila. – Na rohu nám zastavte, prosím, hned jsme zpátky.“

Řidič prudce zabrzdí.

„Já teda, paninko, ten smrad vod řeky nemusim.“

Slečna z realitní kanceláře strne, zatne zuby. Lícní sval se vzteky zavlní. Řidiče sjede plamenným pohledem. Udělal osudovou chybu, byl autentický, není návratu. Spolupráce s realitní kanceláří skončila. Tučná ryta taky.

Byt na nábřeží.

Několik let v něm bydlíme s babičkou, Koboldovou matkou.

V rozlehlém bytě označuju rohy hračkami, abych nezabloudila. Stěhováci staré kufry a truhly s knihami a písemnostmi nejdřív odnášeli. Stopy předchozích obyvatel se zahlazovaly. Hella stihne vyrvat několik listů a matka Koboldovi říká: „Vona nejni štorc ani uklidit, natož něco zařídit.“

Je mi třináct, když mě Hella zatáhne do špajzu, chytne se mě. Tanec barevných prstů.

„To jsem napsala já. To jsem napsala já. Tatínek byl pyšný, tak pyšný. Myslel si, že všemu uplavu.“

Držela jsem v ruce věty, které napsala jako dítě. Hellino roucho. Divné věty. O zvířatech, co se brodí pouští. Těm větám nerozumím. Hellina dospělá ruka vpisovala mezi řádky.

Umravňovala slova dětské mysli. Slova se nedala.

Pročetla jsem i druhé roucho, do něhož otiskla tvář. Na druhé straně linkovaného papíru se vsakoval citát napsaný zeleným inkoustem. „Nur wenn der Abschied gelingt, können wir uns auf das Neue wirklich einlassen, kann Neues in uns wachsen.“ To vzkázalo dospělá já Hellinu já dětskému. Naivní, průsvitný text. Z předkoboldovské éry. Nenáviděla jsem ten smyšlený text. Dávala mi bláboly, když byl čas metat kamení.

720 minut

„Každý mladý člověk chce být brzy dospělý. A přitom se tolik dospělých své dospělosti bojí. Bojí se třicátých a čtyřicátých

a padesátých a šedesátých narozenin. Nikdy nežijí v přítomnosti. Žijí ve strachu a nikdy nejsou spokojeni se svým věkem. Rozhodla jsem se být jako moje maminka. Je schopna žít v tomto okamžiku, protože jinak by na konci života zjistila, že vlastně nikdy nežila. Ona prozkoumávala tajemství každého věku a nikdy nesrovnávala svůj věk s žádným jiným, ani s tím minulým, ani s tím, který ji čeká. Porodila mě pozdě. To ona mi řekla větu, kterou ji naučila její učitelka: Es liegt an uns, wie wir auf das Geschehen des Tages reagieren.

Jeden den. Popíšu ho. Tento den jsem prožila v bdělém stavu celkem 720 minut. Je to dvanáct hodin, kterými jsem se proklestila a které jsem přežila a na které jsem se rozhodla reagovat vděčností. Maminka už z postele nevstává. Je nemocná. Leží a tvář má sněhobílou jako povlak na polštáři. Než odejdu do školy, políbím ji na čelo. Ona mi pohladí vlasy, promne je v prstech, přivoní k nim a její radost nezná hranic.

Ve škole sedím v první lavici a bojím se hlásit, i když všechno vím, vím to dokonce přesněji než moji učitelé. Cítím tu propast přede mnou i za mnou. Jsem z vyvolené rodiny a to ostatní cítí, to se neodpouští. Jsem z vyvolené rodiny a čtu a mám ráda knihy a taky jsem ve škole ráda, což je samo o sobě podezřelé. A tak se snažím nehlásit. Při každém setkání s rodiči učitelé opakují: je nadaná, to ano, hodně nadaná, ale vůbec se aktivně neúčastní, nehlásí se. Je vyvolená, řekla jim maminka.

Přežiju i přestávky, chleba a mandarinky nebo banány rozdám, tak si nasbírám u ostatních body. Ovoce bývá jen před Vánocemi a jinými svátky. Oranžovými stroužky všechny podělím. A myslím na radost, která se má znásobovat, když se člověk rozdělí, jak říká maminka. Jenomže necítím žádnou radost, natož znásobenou, já si přece ty děti sprostě kupuju a jsou mi lhostejné. Kupuju si je, aby na mě už nepokřikovaly a nečekaly za školou a nehodily pavouka za tričko. Nebo mrtvou rybu. Po obědě mě čeká hodina piana. Ani tam žádné z dětí nechodí. Mám dlouhé prsty a klávesy i noty mě poslouchají.

Cestou domů na mě na ulici pískají velcí kluci, bojím se, ale přesto drze zapískám taky a přejdou na druhý chodník. Je mezi nimi i On. V tlupě je drsný a nevyzpytatelný, se mnou o samotě nejistý, bojí se mých otázek, nebojí se vsunout ruku pod mou blůzu a hladit mi kůži. Dělán, že ho nevidím. Tak mu pomáhám. Být spojovaný se mnou není výhra. Mamince koupím v cukrárně do kornoutu vanilkovou zmrzlinu. Olízne ji jenom jednou, podél kornoutu, kde se zmrzlina roztéká. Hlavu má opřenou o polštář, dívá se na mě. Zbytek žluté zmrzliny se rozteče v misce, vypije ho. Ležíme vedle sebe, předčítám jí, jsem šťastná. Nikdo ve škole neví, že moje maminka je nemocná, je tak nemocná, že už nemluví, jen se usmívá. Tatínek se vracívá pozdě, záhadný a hodný. Je vyvolený. Slyšela jsem to jednou říkat ředitelku školy. Vyvolený. Nevím, jestli je šlechtic, nevím, jestli patří k panstvu, nevím, jestli má rád vanilkovou nebo pistáciovou zmrzlinu. Je mi to jedno. Hlídám si věty, které mi říká maminka, a těmi se řídím, i když se tak vzdaluju světu kolem. Vzdělávám se. Vzdělávám se hlavně uvnitř, sama pro sebe. Vnitřní, neviditelnou radost, jak říká maminka, ti nikdo nikdy nevezme. Nikdy nebudu ničí vlečkou. Nikdy se nenechám nakazit nemocnými dušemi ostatních lidí. Nenechám se nakazit nadávkami. Uchránit si svoji duši, kterou musím vychovat a vzdělat a chránit, zachytit vnitřní melodii. Bude mi čtrnáct a žiju na ostrově. Kolem se střídá odliv a příliv. Moře je plné tajemství. Nad vodou se honí rackové. Když svítí slunce, vyvezeme maminku do stínu stromů. Nastavuje tvář větru a zrníčka písku se jí zachytí na rukávech a tváři. Opatrněji očistím. Při odlivu za sebou moře zanechá písek seskládaný ve stupíncích. Varhánky vypadají jako obrovský terasovitý vějíř a písek je pohyblivý. Když šlápnu bosou nohou, písek je měkký, pohne se, kolem chodidla zesvětlá. Dnes maminku k moři nevezmeme, nebe se zatáhlo. Je květen a na stůl si přála nějaké květiny. Žluté tulipány. Větší zázrak neexistuje, řekne.

U večere sedím u stolu s mamincinou pečovatelkou. Po večeri se jdu učit. A pak si čtu pod peřinou. Zalezu pod peřinu, vydýchávám

vzduch. Teplo je záhadné. Usnu. 720 májových minut, v nichž jsem nečekanému unikla. 720 minut ze dne, kdy v noci moje maminka zemřela.“

Vteřiny. Kapky vody.

Když se vypaří, vyjeví, s jakou silou dopadaly.

Kobold se odmítá vrtat v minulostech. Hella se v nich topí.

Kobold se obklopuje žabkami. Tentokrát vyváží na loďce je. Jim klade otázky, za které jsou odměněny nebo potrestány, latinsky voda, jak se řekne, víš to, ty malá štiko, ano, správně, unda.

Jde jen o úhel pohledu. Pokládá je na dno loďky. Která se pohupuje a roztáčí, zatímco na dně vystříká Kobold svůj pramen mezi bílá stehna nebo chytá do dlaní a daruje řece. Hella vysychá. Uvnitř ztvrdne na kámen. Slova na sáčcích ubývá. Sáčků od mouky a cukru ubývá. Hella nemá, pro koho by pekla. Její chlapci jsou mrtví.

Kobold se upne na rtuťovitou cikánečku. Zamilovaný si ji vodí k řece. Cikánečka mluví jako babička, Koboldova matka. Kobold si ji přivede ke stolu. Hella je musí obsluhovat. Baví se o ní, jako by byla neviditelná. Je to poprvé, kdy vidím, že má někdo nad Koboldem moc.

„Odved' ji pryč,“ řekne Hella.

„Neser.“

„Už vám vodku nenaliju.“

„Jsi vylízanej mozek.“

Řekne Kobold a cikánečka se směje a uhýbá zadečkem, když ji chce Kobold štípnout. Kobold pustí nahlas rádio, tančí kolem stolu. Cikánečka se před ním nakrucuje, paže jsou hadí mláďata, plazí se ke stropu. Kobold je pyšný, jako by si ji stvořil. Hella stojí otočená zády, socha na hanbě.

Kobold cikánečku popadne. Ona ho odstrčí. Kobold se směje. Kdyby totéž udělala Hella, stírali bychom rudou šmouhu z podlahy.

Cikánečka přesně rozpozná, kdy se Koboldova nevole rozroste. Utne jí hrot. Přitulí se. Zmámený Kobold s ní odchází. Kvílení kovové, zrezivělé postele, na které Kobold celý život spává. Kterou si přistěhoval do bytu na nábřeží. Kvílení cikánečky. Hella si už ani uši nezacpe.

Hella láme věty jako suchý rohlík. Dosud skládala slova do vět. Řeka písmen se hrnula. Jak se její věty mají číst? Vodní slalom mezi řádky. Teď věty trhá. Písmena drolí pod stůl. Droby píchají. Rozdrceny podrážkami Koboldových bot.

Já psala vzkazy, nechávala je v hotelových pokojích. Vytištěné pruhy papíru „Wir haben die Toilette für Sie desinfiziert“ jsem navlékala na dveře toalety. Na druhou stranu jsem razítkovala rukou „Ich. Ich habe die Toilette für Sie desinfiziert“. Pod zrcadla v koupelně jsem zasunovala titěrné vzkazy. Na jejichž konci stála adresa a mapka bytu na nábřeží. Psát jsem uměla. Psát jsem uměla, jen mě nenavštěvovala slova jako Hellu.

A k čemu jí vlastně byla.

„Bude na tebe hodný. To je nejdůležitější.“

Bude na mě hodný. To je nejdůležitější.

To, co chtěla, aby říkali lidé jí, říkala Hella druhým.

Du. Du hast die Toilette für mich desinfiziert. Jdi do hajzlu, Hello.

Nikdy to neskončilo. Copak to mohlo někdy skončit. Jakmile tohle jednou člověk zažije, tak se života účastnit nemůže. Jsou rány, které se neuzavřou. Nevyčistí. Rány, které nelze propláchnout borovou vodou. Rány, které se musí vyříznout. Rány, které rozpustí jenom rodná, plodová voda.

Nikdy to neskončilo. Skončí to až smrtí.

Ale čí.

Kontaminovaný život, který nelze vyléčit. Jediný život a je k nepotřebě.

Kde a u koho ho mám reklamovat.

Jaký je rozdíl mezi skutečným zklamáním a pomyslným.

Kobold mě vytáhne z hotelu. Roztrpčený, že postele stelu cizím, movitým mužům. Přivede mě do čističky vod, kde kromě očištného dobrodružství na dně jezera vládne celý život. Kde i já mám pracovat celý život.

Kobold pozoruje vodu, kterou kvedlá, která víří, namixovaná, mísí se, vaří se a pění jako za lodí.

Kobold stojí na kapitánském můstku. Vodu má ve své moci. Voda pění za zaoceánským parníkem. Kobold propluje. On na ledovec nenarazí.

Je to nepřátelská voda. Hučí, zmazaná tím vším. Vyčištěná a upravená se hrne ven. Předchozí je zapomenuto, propláchnuto. Voda je jako Kobold. Rozumí všem kolem, jen sobě ne, své vině.

Kobold se mýlí. Nanočástice se dostanou všude. Zbytky antibiotik a léků nelze přefiltrovat ani v čističkách. Člověk je konečnou stanicí pro toxické látky. I když se brání sebevíc.

Měsíční pobolívání v podbřišku neucítí, už neucítí teplý závan předjaří a touhy.

Nepíše. Slovům nevěří, slov se už bojí.

Sedí doma s háčkem v ruce. Tak daleko zašla její nechut' přijímat cokoli v zvenčích a vzrostla jistota, že je znásilňovaná v každém spolubytí. Neštěstí ostýchavých, jemných, mírumilovných. Štěstí ostýchavých, jemných, mírumilovných. Trvá na tom, že musím studovat.

„Ještě není pozdě, nikdy není pozdě.“ To opravdu vypustí z pusy právě Hella. Musím se smát, na co si to hraje.

„Musíš odejít daleko. Jako kdysi odešel můj táta, z Vídně do Berlína. Musíš pryč, daleko. Stačí z jedné ulice do jiné. To je v naší situaci vzdálenost světelných let.“

Plácnutí do vody. Kobold vzdor smete ze stolu. Jako poslední talíř z porcelánové výbavy.

„Podívej se na sebe, študýrovala jsi a k čemu ti to kdy bylo. Na hovno. Vona bude vydělávat. A vdá se. Stejně se furt neumí vymáčkout.“

*kokokobohell wasserschutzgebiet
marschwesen*

Svět vítězů, kteří lžou, a nejvíc sami sobě, je přehledný a jasný a silný. Svět Koboldův. Dneska to vím. Nikdy by soud děti nenechal Helle. Nikdy. Přiřkli by je Koboldovi, byl okouzlující, byl vůdce, byl čitelný, byl úspěšný, věděl, co chtějí druzí slyšet. Měl jedinou slabost. Sochy nad vodou.

Nevzepřu se. Jako Hella. Nevzepřela se Koboldovi. Nevzepřela se tchyni. Která měla neměnný názor po celý život, zatatá, uvnitř pevnosti. Nikdy jí nebylo dáno vzlétnout na křídlech sebereflexe, přesvědčená o nezvratné pravdě. Útočná žena musí vítězit. Hella narážela na tu tvrz. Vysvětlovala, přesvědčovala, slepá a hluchá. Místo aby se věnovala sobě. A dětem. Vysvětlovala tchyni, která se změnit nechtěla a která se změnit nemohla, něco, co druhá strana nikdy přijmout neuměla, nehodlala. Jen se uškříbla. A Hella začala věřit tomu, co jí ta druhá strana říká. Nevěřila sama sobě, věřila nepříteli. Kobold tu stál, na rameni ruku své matky, dýchala za ním. Kobold tu stál a sílil. Protože získával energii od matky a bral energii od Helly. Ji nikdo za rameno nedržel.

*vermiss vermiss vermiss
seufz seufz seufz
lust a dál
satt se smál
blutwurst
kobohellkuss*

Vrátila jsem se až poté, co se mi to podařilo. Voda se vzedmula. K sochám nedosáhla. Ač jsem se snažila sebevíc. Kobold, vůdcovský typ, bál se komukoliv otevřít. Bál se říct, o čem přemýšlí, kdo doopravdy je.

Voda ho donutí.

Koryto se plnilo nenápadně. Voda nezapomíná. Předává zprávy napříč staletími, napříč tisíciletími. Jen je roztrousí. Vysílá je vzhůru. Spadají zabalené do vodních kapek. Vsakují se do země, zatímco se planeta otáčí. Voda ví o Koboldovi a voda ví o Helle. Tiché nebezpečí, co břehy mele. Boží mlýny jsou poháněny pozemskou vodou. Pozemská voda je spravedlivá. Někdy nedočkává z pomalosti zrezivělých božích mlýnů, které obsluhuje někdo dementní. Pak raději vtahuje těla pod hladinu sama.

Člověk. Pyšný, že vymyslel ponorku. Člověk. Pyšný, že vymyslel letadlo. Přitom tu už všechno dávno bylo. Ryby, ptáci. Je toho mnohem víc, co čeká na objevení. Voda naučila člověka lovit na návnadu. Pohazuje na břeh mušle a škeble, v mělčinách hejna chutných ryb a mořských živočichů, mírná ochutnávka. A tušený hodokvas v hlubinách.

Člověk se chytí, voda polkne.

Plavu v široké řece. V mastném oleji. V hlubině se mi někdo věší na nohy, odkopávám závaží, snažím se uplavat. Nemusel ji bít, stačilo v ní probudit pocity viny. Rozrážím vodu, kopy. Dopluť ke břehu, stoupnout si na pevnou zem, nic jiného. Kobold mě stahuje. Probudím se. Vstanu. Jsou tři hodiny ráno. Jdu k oceánu.

Člověk se musí rozhodnout. Jestli se přizpůsobí světu. Nebo si vybuduje svět svůj. Nesmí jít sám proti sobě. Ostatní mu odpustí. Vlastní já nikdy. Hellina slova dospěla ke své pravdě. Přiměla je k tomu.

Kolik času jsem prostála na břehu oceánu. V místech, kde hulákala splašená spřežení, pod jejichž kopyty mizeli zdatní plavci. Klečela jsem hodiny v písku u klidnějších mořských břehů. Kde drobní koníci přepadávali a předháněli se ve vlnkách s bílou hřívou

a polykali dětské hrady z písku a srdce milenců, seskládaná z kamínků a mušlí. Krotila jsem je. Nasazovala ohlávky, práskala bičem nad hlavou. A znovu je vypouštěla, ochočené. Tu scelenou vodu jsem vracela zpátky. Domlouvala jí, rozčísila ji hřebenem a vracela v protiproudu do koryt, kterými přichvátala z jednotlivých měst a lesů. Vracela jsem ji s přísně tajným posláním.

To já způsobila povodeň.

To já přilila do plného poháru.

Příliš dlouho jsem tu chodila se džbánem pro vodu. Povodeň, která v tomto městě vylila vodu z břehů, byla mým očištným rituálem. Voda spolykala vše nečisté, vrátila se zakalená. Vyčistila jsem ulice, kterými jsem znovu chtěla procházet. Ulice Koboldových a Helliných chodidel.

Já věděla, že jinak se vrátím do stoky.

Ne.

Nebylo to tak. Takhle to nebylo.

„Nechci nikomu ublížit.“ Bránila Hella své zmrzačené věty. Jak potom ale říkat pravdu.

Starší přece neodešel za hranice proto, že ho Kobold vyhodil.

Staršího by Kobold nikdy nevyhodil.

Starší odešel proto, že ho drsně vyhodil bratr. Starší uhodil Hellu. Uhodil ji přes tvář, až upadla. Uhodil ji jenom proto, že si totéž léta nechávala líbit od Kobolda.

Nepamatuju se na žádné jiné tváře. Přitom jsem jich potkala tolik. Pamatuju se jen na dvě tváře. Neustále přítomné. Přitom jsem měla učitele, spolužáky, sousedy. Pořád kolem mě jako stráž byli přítomni oni dva.

Očista.

A můj účet s tímto městem je vyrovnán.

Řeka a lidé kolem ní. Lidé se chovají, jako kdyby totalita neskončila, jako kdyby komunismus trval. Mají totalitu pod kůží. V čem byli vychováni, v tom pokračují. Koboldův svět. Svět podle Kobolda. V čem se dítě narodí, takový model chování přenáší. A není to nakonec i s národem tak, že sice fyzicky přežil mnohaletý žalář – šestiletý za nacismu a čtyřicetiletý za socialismu – ale je to jako s člověkem, vrátil se do svobodného světa jako troska schopná a ochotná jen urvat pro sebe, co se dá? Téměř neslyšně se valí hluboké vody.

Tváří se, že je navoněná, stříbropěnná, nevinná.

Proud splašků. Nekonečný proud podlosti.

Prázdné, navoněné nic. Které nejde setřít, vypít, vysušit, odklonit. Všechny sračky připomíná. Nevstoupíš dvakrát do stejné řeky. Ale vždycky si na ni vzpomeneš. Připomene vlhkost všech jeskyněk. Kdy odtékal Juditin pramínek, zatímco Julie se vzpírala.

Pustím si každý večer hlasitě Bachovy *Goldbergovské variace*. Naplno. Variace. Z okolních hotelových pokojů a z okolních bytů se ozývá ťukot a klepání a z recepce přicházejí a prosí a u dveří naštaně zazvoní. Prudce otevřu, za mnou se přiřzenou tóny a vyrazí na chodbu. Rozohněné tváře, uvidí mě, zarazí se, jejich věta se zlomí, najednou prosí, žebróní.

„Taková bezohled... dobrý den, nezlobte se, mohla byste to ztišit, trochu, aby...“

Jsem staré, bohaté, nečitelné dítě. Sebe ztiším. Hudbu neztiším.

„Neztiším. Kde jste byli?“

„Prosím?“

„Kde jste byli? Proč jste neklepali a nezvonili tehdy? Ani jednou jste nezaklepali a nezazvonili. Ten křik se přece ozýval každý den. Dětský křik. Zatímco si v kuchyni psala na pytlíky od mouky a cukru sobecká Hella. Sobecká Hella dělala, že neslyší. Protože už neměla energii na nic. Ta slova byly její špunty do uší. Ta slova měla pofoukat její bolavou duši.“

A nikdo nezazvonil.

Pokaždé druhý den Kobolda pozdravili. Usmíval se a ptal se, jak se mají.

My jsme mlčeli.

„Všude se přece něco děje,“ řekli občas.

Kolik podob má *něco*?

At' jdou do háje. At' jdou do českých luhů a hájů.

Moje kůže je suchá a napjatá. Hrozí, že bolestivě popraská a chrastivé šupinky odpadnou. Nepopraská, neodpadnou. Jakmile se kůže dotkne vody, zjihne. Začne dýchat. Začne se vlnit. Zřasí se. Varhánkovatí do pravidelných řad. Buňky se šikují do slizkých, vyboulených, vlhkých plíšků.

Smočím prst v rukavici. Ochutnávám řeku. Je slaná. Tolik slz Hella vyplakala. Kobold se svého moře dočkal. Řeku tohoto města prosolily Helliny slzy.

gerüche des slastné wassers

bedrohung der insel kobohell

das slastná wasser kommt immer wieder

Advent na náměstí Starého Města bliká modrými, tekutými světly a ozdobnými vánočními koulemi. Agresivní jsou po celý advent. Aby byli tři dny o Vánocích milí. Mířím k jedinému místu. K vánočnímu trhu. V kovové lázni se pečou kaštany. Vystojím frontu. Vhodí mi kaštany do papírového sáčku. Hemžení lidí, z amplionů burácejí koledy, zkřehlé ruce v rukavičkách obemknou vyboulený obal. Ze kterého se kouří. Ohřejí se. Než se vrátím na most, k sladkoslané vodě. Které je čas lhostejný. Činy si pamatuje.

Není sama.

Kolem Helly se zdvihaly masy vody. Chňapaly průsvitnými ústy. Lapaly kořist, skelná ústa se rozevřela. Hella vešla, nerozhlížela se,

kráčela za Koboldem, nevšimla si, že stezka mezi vodami je užší a užší. Kobold se díval, jak ob stojí. Přes Hellu se přelila voda, víry si předávaly ženské tělo.

Kobold přecházel po hladině. Suchou nohou.

Starší se do krve rozhádá s Mladším. Uteče z domu. Schová se u bezradného doktora Broda, pronásledovaného přívalovou vlnou. Kobold toho využije. Rozhodne, že odolný syn se stane námořníkem.

Mladší se bratra snaží vystopovat. Při pohledu na zmodralé Hellino oko a natržený koutek úst jeho vztek narůstá. Roste tak, že zastíní vše okolo. Zaslepený Mladší potřebuje trefit cíl. Bojí se sebe. Bojí se, kterým zástupným směrem by vzteku ulevil. Hella stojí nedaleko.

A Hella mu vždycky odpustí. V mysli jeho hlad.

A Hella řekne, nech ho být, je můj prvorozený.

„Drž hubu,“ rozkřikne se Mladší. „Drž hubu. Mohla jsi tomu postavit hráz. Kdybys ukázala jasné stop, postavila bys tomu všemu hráz.“

Rozkřikne se na ni. Bezmocný a lítostivý pak uteče do ulic.

„Tak jakpak se dnes máte?“

Slečna Conan si přes víkend kdesi v moravských lesích zkusila akci s názvem *Přežití*, zimní varianta. S celou firmou, samozřejmě. Vypráví, jak to bylo super a co se jí povedlo na jednotlivých stanovištích a jak se osvědčila, protože tělo má pružné a reakce rychlé.

Tak jakpak se dnes mám. Snažím se vydržet do doby, dokud nepocítím, že nastal čas. Do té doby vytrvám. Od jistého věku člověka nic nepřekvapí. Všechno se opakuje. Člověk se jen rozvzpomíná, co ho tak udivovalo, rozeznilo, rozplakalo kdysi dávno, v dětství. V padesáti například.

Jak se mám. Dokázala jsem popsat, jak se mají bratři. Jak se má Kobold. Jak se má Hella. Když se někdo zeptal holčiček, které nosily

moje jméno – které to bylo, Judita, nebo Julie –, když se někdo těch dvou holčiček usídlených v jednom těle zeptal, jak se mají a co dělají, neuměly odpovědět. Necháply otázku. Sebe vymazaly. Protože je vymazali nejbližší. Taky slepé místo. O vlastním já holčička se dvěma jmény nevěděla nic. Upřela mu právo hlásit se o slovo. Příliš ji zaměstnávaly životy druhých. Musela být ostražitá, aby na sebe neupozornila, aby přežila.

Kobold zvedá lžiči. Ptá se bratrů, co přes den dělali. Několikrát odpovím i já. Jenomže mě se nikdo neptá. Na toto nikdy.

Ne.

Tak to přece nebylo.

No tak.

Nevečeřím s nimi u jednoho stolu. Vcházíme s Mladším, když dojídají. Pomůžeme Helle sklidit ze stolu. A zamést střepy na podlaze. Hltavě večeříme spolu. Kobold nesnese pohled na ruce v háčkovaných rukavičkách. Nesnese pohled na nepodarek. Nesnese, když se po vidličce sesmekne maso a já po vzoru bratrů lovím kuřecí stehýnko. Rukou. V žaludku vzpomínku na hlad. Nebo sáhnu po koblize, rukavičky zamaštěné. Před spaním mi je Hella vymění, jsem její děťátko, místo plenek mi mění vlastnoručně uháčkovaná ochranná zbarvení.

Cikánečka s Koboldem otěhotní. Je přítěží, tmavou ropuchu už vidět nechce. Porozhlíží se po jiných žabkách.

Cikánečka sedí u nás v kuchyni. Těhotenské břicho si láduje Hellinými knedlíky. Nepřišla se omluvit. Má pocit, že Hella za to všechno může. Chce, aby si ji Kobold vzal za ženu, nebo aby si Hella vzala dítě, které se má narodit. Hella už není soudná. Všechny hříchy světa si do náruče naskládá. Cikánečku vykrmuje a šatí, jako cikánečku předtím šatil a živil Kobold. Kobold ropuchu najde v kuchyni u stolu. Dá facku Helle.

„Co tu dělá ta čubka, přes práh mi tohle nesmí.“

Cikánečka čeká na nábřeží pod mostem. Když Kobold není doma, posílá mě pro ni Hella. Pokuřuje na bobku, nabobtnalé břicho v průrvě mezi stehny. Nedopalek odcvrnkne do řeky. Řeka bolestí zasyčí.

„Že sem se na něho nevysrala. Nasliboval, a zatím mě jen napumpoval.“

Hella se rozhodne, že dítě přijme. Sama mít dítě nemůže, její čas vypršel. Cítí se odhozená. Na smetiště nepotřebných, kteří už smysl, proč na této zemi jsou, vyplývali. Kobold o tom nechce slyšet.

„Bůhví čím ten fakan je.“

„Ona sama je dítě.“

„Je to kurva.“

Kobold nedovolí, aby se dítě ocitlo v domácnosti na nábřeží. Cikánečka s Hellou, ty dvě Koboldovy ženy, sedí nad trhacím kalendářem. Na jazyku převalují jména. Pro holčičku vyberou Justýnu.

„Po mý prabábě,“ řekne cikánečka.

A pro chlapečka Michael. Jako by jiné mužské jméno neexistovalo. Jako by se neodvažovaly o jiném přemýšlet.

Hellina stanoviště. Ve hře na přežití. Nestrhávaly se body. Stačilo uklouznutí, život končil. Když vypuklo šílenství, které se ukázalo být normou v lidském chování, schovala služka zaskočené, nepraktické rodiče do sklepa. Kobold je ponižoval beztrestně.

„Ted' jsem vyvolený já.“

Vynervovaná služka mu servírovala. Kuchařka, zestárlá a pološlepará, vyráběla z mála hostinu. Vyhodil ji, když našel myši ocas zapečený v chlebu. Nevšimla si, neviděla. Bylo tomu naopak. Naservírovala ho Koboldovi právě proto, že ocásek viděla.

Kdosi Helliny rodiče udal. Odešli s pečlivě vyváženými kufry. Pomáhal jim s nimi Kobold. Vložil do nich zabalenou šunku, kterou sehnal. A na peronu jim zamával. Hodný, ohleduplný chlapec.

Hellu opatroval doktor Brod. Proč se cítila zavázaná Koboldovi.

„Protože Kobold tehdy moh udat nejen rodiče. Moh udat ji. Mohl udat tebe. I když vás ten starej teplajzník pomoh vyreklamovat,“ řekne mi Koboldova matka.

Neudělal to.

Zachránil ji. Zachránil mě.

„Zachránil ti kejhák. Zachránil i malou. Bez něho... Líbat ruce bys mu měla...“ vtloukala Helle do hlavy Koboldova matka. Vtloukala Helle hřebíky do hlavy. Boží mlýny melou pomalu. Věděla to. Mlynářova dcera.

Cikánečka porodí holčičku. Z nemocnice se vypaří. Jako by se po ní zem slehla. Dítě předají do kojeneckého ústavu. Hella obíhá sestřičky a obíhá porodní lékaře a dovolává se otcova jména, které už dávno nikdo nezná. Chce holčičku adoptovat. Řeknu jí, že se zbláznila, vypadá spíš jak její bába nebo prabába.

„Je to tvoje sestra,“ hladí mi ruku.

Moje sestra, čekala jsem na ni příliš dlouho. Nebyla tu, když jsem ji potřebovala já. Moje sestra Justýna. Já souhlasím s Koboldem. A Kobold adopci znemožní. Řekne, že Hella je na takové kaprice moc stará, senilní. Bohužel.

Koboldovi dochází dech. A docházejí mu peníze. Docházejí peníze, kterými žabkám vynahrazuje svoje mládí. Docházejí mu peníze, i když si nechává všechno. A Helle pečlivě odměřuje. Pracovat jí nedovolí. Nedovolí jí vycházet. Stydí se za ni.

V kuchyni vyhází šuplíky, jeden po druhém. Sklání se nad nimi, vylizuje jazykem, ještěrka jazykem oblepuje drobtý, smýčí zákoutí a škvíry. Když neuspěje, vtrhne do spíže.

„Máma taky mívala prachy ulitý ve štrozoku.“

Prohrábne brambory a cibuli. Ohmatává bachraté sáčky s moukou a cukrem. Osahává je a nadzvedává. Závaží, která zatěžkávají Hellinu tíhu. Slisované popsané sáčky, po léta shromažďované. Rozhazuje je po místnosti. Vylétávají, jako by kdosi vyplivoval nestravitelné plátky.

„Těm tvým čmáranicím stejně nikdo nerozumí, ty jsi fakt ujetá, jsi vymaštěná.“

Chtěla, aby ji měl někdo rád. Měla mít ráda sama sebe. Leze po kolenou. Sbírá svá slova. Napichuje je na párátka.

Kobold písmenům nedůvěřuje. Písmo ponižovalo jeho otce.

Hella sbírá svá slova, drží ji pohromadě. Co sepsala, psala vzrušeně a posedle. Jediný prostor, nad kterým má kontrolu. Jediný prostor, kterému rozumí.

„Těm ani rozumět nemáš. Je to můj jazyk. Jediné, co mi zbylo.“

Jediné, co jí zbylo.

A co já.

Hulákám na Hellu, hulákám na ni ještě dnes. „Sprich über Kinder, nicht über deine Gefühle, moje milá.“

Mám slečnu Conan ráda. Je silná. Hella se chovala jako druhé pohlaví. Chovali se k ní tak i jiní.

Mám slečnu Conan ráda. Ona se nedá. Ona je první pohlaví.

Snaží se, aby její štěstí nebylo závislé od druhých. Vztah? Ano. Obětovat mu vše? Ne.

Ví, že existují i jiné způsoby, jak život prožít. Šťastně prožít. Rodina není nezbytně nutná.

Taky jsem se nedala. Vyzkoušela jsem si muže. Abych seděla vedle posledního a věděla, že už nikdy nechci, že už chci jen svobodu, že ta svoboda je mi nesmírně drahá. A nezbytná. Po třech letech si mě americký manžel v bazénu vyhledal. Křičela jsem.

„Už nejsem tvůj majetek, jsme tři roky rozvedení, už nejsem tvůj majetek.“

„Máš dceru!“

„Udělal jsem pro ni to nejlepší, co jsem udělat mohla. Odklidila jsem se jí z cesty.“

Vlny. To je to slovo!

Vlny, to je princip života.

Tichá voda bývá hlubší.

Ještě něco říkal. Že i když se dva lidé rozejdou v klidu, i tehdy děti trpí, vždycky trpí, jen tomu nikdo nerozumí.

Cože to říkal.

Když Hella mluvila s Koboldem nebo s babičkou, Koboldovou matkou, jako by byla neviditelná. Používali ji jako rohožku, o kterou si otírali boty.

Používali jsme ji jako rohožku.

Čelem se opřu o zed' vedle dveří. Je to on.

Ano. Je to on. Vcházím za cupitající slečnou Conan do povědomého domovního vchodu. Za zády kolony luxusních, naleštěných aut. Za zády otupělou řeku.

Je to on.

Byt, kde se narodila Hella. Bez ochranných zbarvení.

Málem jsem ho nepoznala. Vstupní hala, chodba, pramen sedmi dveří. Stojím uprostřed. Slečna Conan brebentí, bere za kliky. Dveře se otevírají samy, nehlučně. Vykukují z nich zvědavé obličejy, vylupují se průsvitné postavy. Rozpité hlavy něžně plavou vzduchem. Hellini rodiče slavnostně vycházejí s velkými kufry, kufry se vznášejí ke stropu, rodiče visí jako na kruzích, kuchařka pláče. Do baťohu na dědečkových zádech vtlačí vedle šunky sklenici sádla. Hellina matka se s manželem hádá, ale on je neúprosný, připíchne si na hrud' žlutý jas, a ačkoliv nemusí, protože je árijec, chytne ženu za ruku a neopustí ji. Do lágru odešel dobrovolně. Jako ve zpomaleném filmu přeběhnou dva černovlasí kluci. Dávají do kuchyně znamení vyděšené Helle. Dávají znamení, aby se zvedla od prázdných pytlíků od mouky a cukru, aby popsané bleskurychle schovala do horní

police kredence. Vecpe písmena pod pyramidu starých plechů na pečení. Jsou zatíženy zásobou kilových balení soli a čerstvého cukru. Vykoukne, ulehčené vydechne. Je jako pápěří. Kdybych kýchla, odvane. Mezi nohama se jí odplazí had. Odpluje nad podlahou jako úhoř. Služka se lopotí s putýnkou uhlí, kterou vynesla ze sklepa. Putýnku udrží na špičce šněrovací botky. Putýnku opouští černé puntíky. Babička, Koboldova matka, si stoupne před zrcadlo, vařečkou se poškrábe mezi lopatkami Zdvihnu pravou ruku. Abych si přejela bolavé čelo. Víla Hella mě za ruku vezme. Ona jediná smí svléknout rukavičky a políbit průhledné blanky. Dorůstají mi mezi prsty na nohou, nohy mi myla. I ruce mi myla, v slzách.

Kůže se krabatí.

Je hrbolatá. Je slizká.

Jsem doma.

Průsvitná Hella se usmívá, to jsou její jistoty, fluss und fleiss, chléb svůj v potu dobývati budeš. Odstrčím babičku, Koboldovu matku. Sejmu ze zdi zrcadlo. Nasypu na něj hrst písku. Prstem vykroužím obrazce, kruhy. Skloním se. Jsem slepá. Místo očí se navrší dvě hromádky. Rozfoukám je.

Když se podívám do malého zrcadla nad tekoucím kohoutkem v kuchyni, vidím tam jeho tvář. Není to smutný obličej, je rozesmátý. Nakonec vyhlédne z ložnice.

Kobold.

Celý život jsem ho milovala. Milovala jsem ho nejvíc ze všech. Milovala jsem ho, protože jsem ho nikdy nechápala. Vychází ze dveří. Aby mi položil poslední otázku.

du bist abhängig

du bist doch schon erwachsen

himbeerenkrise

Do hlubin. Abych našla Koboldovu sochu. Nebo Kobolda.

Dluží mi to.

Nezažil ode mne nikdy pořádný vztek. Jako by u mě vypadla očekávaná emoční reakce.

Slečna Conan u sebe nemá náhradní klíče. Chybí obvyklý klientský set. Je zaskočená. Vypadává z nacvičené role. Protože je tu něco, co nelze vysvětlit, s čím ani ve snu nepočítala. Byt opravdu chci.

„Ten jsem se neodvažovala vůbec nabídnout. Ukazuju vám ho pro ten kontrast, jako raritu, chceme vám pronajmout byt v sedmém patře a ten je proti tomuhle naprosto unikátní, nadstandardní, fakt suprový. Tenhle jsme totiž zrekonstruovali, ale stále odněkud protéká voda. Majitelé se ho snaží pronajímat, ale marně, ten byt nelze ani prodat, byl vyplaven už tolikrát, a přitom se nezjistilo odkud. Čeká se na vyjádření odborníků.“

Odborník na vodu byl Kobold. Vymyslel fólii, která by zabraňovala prosáknutí vody. Vymyslel trest, kterým by neposlušnou vodu pokořil: pokrýt hladinu nepropustnou vrstvou nafty. Voda by se nemohla odpařovat, voda by se dusila, dávila, kalila vydáveným a otrávil. Promýšlel, jak dno zatížit nádobami s vlněnými látkami. Vlna nasáklá naftou. Nafta by pomalu vyprchávala. Každého lze zkrotit. Jeho slova.

Každého lze zkrotit.

Tedy i Kobolda.

Kobolda před hanbou chránila nenávist a zášť. Touha ovládat. S úsměvem. Člověk se musí vzepřít.

„Ten chci.“

„Je to byt na výtečné adrese, to ano, to jistě, dispozičně ideální, ale chci vás znovu upozornit, že se nám – tedy samozřejmě ne nám, ale majitelům bytu – několikrát stalo, že klient se ráno probudil a kolem bylo po kolena vody. Přitom byt dole byl naprosto bez poskvrnky a voda tak, jak se objevila, zmizela. Vypadá to trošku jako záhada, ale jistě to má – jako všechno – nakonec jednoduché, technické a vědecké vysvětlení.“

„Jistě.“

„Opravdu nemohu ručit za –“

„Ten byt já chci.“

„Dobře, jak myslíte. Takže zase... na víkend?“

„Natrvalo.“

„Jak natrvalo? Nezlobte se, raději pojďme do sedmého patra. Nemůžeme vám totiž v žádném případě zaručit, že –“

„Zaplatím.“

„No... ale... tak... odpovědnosti za případné následky včetně těch zdravotních se realitní kancelář plně zříká.“

„Děkuju.“

„Zavazadla vám převezeme z předchozího bytu.“

„Děkuju, nic nepotřebuju.“

„Zůstanete tu...“

„Dlouho.“

„Dlouho? Na svátky taky?“

„I na Štědrý den. Ten byt si pronajmu tak... na rok... ne, počkejte, na pět let.“

„No... kdyby něco... kdybyste si to rozmyslela... zítra zavolejte. Nebo se tu zastavím.“

„Ne. Děkuju. Jste hodná. A slečno –“

„Ano?“

„Měl vás na hraní.“

„Já...“

„Vody se bát nemusíte. A tady máte ode mě dárek, pod stromček, na památku.“

Rozpačitě v dlaních žmoulá nabízené háčkované rukavice. Nevy-svobodím ji, dokud si je nenavlékne na prsty. Mám ji ráda. Kdybych jí připínáček vrazila doprostřed čela, její bolest by byla kontrolovaná. Všechno má pod kontrolou. Nerozumí čisté a rozmanité hře vody.

innenhafen

aequo animo

U řeky prodávají ledovou tříšť. Kobold kupuje každou letní neděli jinou příchut'.

„Takhle obarvují a mrzačí vodu, šmejdi, podívejte se.“ Míchá brčkem. Ukazuje nám, jak se zeleň, modř, červeň rozpouští. Rty přilípne k brčku. Srkne, pomlaskává. Zašklebí se, zbytek vylije. Aby se vsákl do vyprahlé země. Zatímco my dětskými rty naprázdno a vyschle polykáme.

„Kdyby se takhle rozpustil ledovec a Titanic by včas počkal, než to celé roztaje, nepotopil by se?“

Zeptá se Starší, oči přilepené na průsvitném, oroseném kelímku.

„Titanic byl pyšnej. Byl pyšnej jako rodiče vaší matky. Ty by jinať než do první, zazobaný třídy nesedli. Mysleli si, že jsou nad vodou, že si uvážou motýlka a šňůru perel kolem krku a voči vobráti ke hvězdám a do vody jen plivnou. Přepočítali se. Na Titanicu umřeli i milionáři cestující první třídou, včetně multimilionářů, včetně Benjamina Guggenheima, včetně Idy a Isidora Strausových.“

„K čemu jsou vlastně třídy. Když se pak utopí všichni stejně?“

Mladší zírání na modrou loužičku v uschlé trávě. Kterou Kobold přikrmuje překlopeným kelímek.

„Voda je spravedlivá. Polkne, neptá se.“

Před prázdninami se hraje zápas kluků proti tátům. Trenér fotbalového školního mužstva řekne: „Koukám, že jsem tu jediný bez juniora.“

Starší se Kobolda nedočká. „Já jsem tu jediný bez seniora.“

Přes trávník se blíží postava. Vlasy sepnuté. Na sobě modré tepláky a pruhované tričko. Hella sotva popadá dech. Dá gól. Starší je pyšný. Do očí se jí nepodívá.

Hella tu sedí. Zvedne oči, je unavená.

„Mám právo se jim dívat do ložnic?“

„Mami?!“

„Ani písmeno slova nazmar.“

Hella je odpojená. Jediné spojení s realitou představují slova. Nerozeznává hranice reality a vymyšlených vět, z nichž vyrůstají obrazy. Žije ve smyšlených příbězích. Mluví ke mně, slova jsou bubliny z bublifuku, namířené k potěše a do nicoty.

„Co tím zastírám, Judito? Bojím se psát o své vlastní lásce, a proto píšu o cizí. Kterou si můžu přivlastnit. Promítnout do ní vlastní úzkost. Jsem přece šťastně vdaná. Nic mi nechybí. A přece se to stalo.“

„Mami, prober se. Co se stalo?“

„Voda a oheň.“

Nevím, o čem mluví.

Nevím. Ona ví?

Když se Hella odpojí poprvé, nechá ji Koboldova matka okamžitě odvézt. Odstraní smetí, zamete je pod koberec. Co s bytostí, která není k užitku, co s bytostí, která nevaří knedlíky a nevytírá podlahu.

Rytmus dní ještě zpřísní, nemá ho kdo změkčovat. Rytmus ran neumdlévá, metronom se nevypíná, perpetuum mobile věčného napětí... rytmus ran, které mohou přilétnout odkudkoliv a kdykoliv... život v neustálém napětí a strachu, protože cokoliv je uděláno, cokoliv je vyřčeno, může být potrestáno... „Škoda rány, která padne vedle,“ řekne babička, Koboldova matka, když ji prosím, ať schová Mladšího do svého pokoje, a strkám ho k ní a nastavuju Koboldovi zástupně svou tvář. Mouku v kuchyni přece rozsypala ona, ona po sobě neuklidila, ne Mladší. Škoda rány, která padne vedle, a kdo za dveřmi poslouchá, sám o sobě slýchá. Vydá Mladšího bez milosti a Kobold vychovává. „Škoda rány, která nepadne vedle.“ Řekla bych té hodné ženě, která neměla fyzickou sílu, ale o to byla vynalézavější, do dětských stehů a boků zabodávala jehlu nebo špendlík, když seděla se svým šitím, zabodla do masa a smála se, byl to přece jen žert, děti, a škoda rány, která padne vedle.

Hella se nemusela vracet. Nemusela se vracet do bažiny, když se vyškrábala na suchou zem. Ale vrátí se. Zase kvůli harantovi. A taky

kvůli dvěma černovlasým chlapcům. Ví, že u soudu by děti přiřkli Koboldovi a jeho matce. Ví, že Koboldo vi by věřili. On přece není odpojený nikdy, on pomáhá rudým světluškám hledat pod vodou poklady a sochy, za první republiky nevinně pronásledovaný. K čemu je společnosti světlých zítřků užitečná Hella, Hella z rodiny, která měla služky a vilu u Wannsee. Hella se vrátí. Změkčovat dopad ran.

Tři děti můžou vzdorovat jediným způsobem. Mlčením.

Tak už uhoď, myslí si vzdorně Judita, když se kužel světla rozšiřuje, to Kobold vchází do pokoje. Uhoď, ty zmrde, uhoď. Judita vydrží. Vydrží, protože si představuje, že toto není Juditino tělo, to Kobold vráží pěstí do těla Julie, bije Julii a Julie tak jako tak zemře mladá.

Kde trčí *můj* Romeo.

Mlčíme a stýská se nám. Vezmu bratry za ruku a vypátrám dům s mnoha okny. Čekáme dlouho a sestra i lékař i psycholožka se na sebe dívají a potom nás přece jen vezmou do pokoje.

Odpojená Hella vejde.

Do dveří za ní vcházejí i jiné ženy. Ona je postupně hladí nebo jim říká podivné věty a ony si položí hlavu na její rameno, jedna říká: „Ten muž v plášti jde pořád za mnou.“ Ale nikdo za ní nestojí. Hella ji utěší. „Já vím, ale opakuj si, že tě nikdy nedohoní, neboj.“ A jiná žena polyká nasucho a mlaská a olizuje si rty a jazykem loví drobký mezi zuby a tiše odsekává. „Nemůžu přijít na tu chuť, potřebuju ji najít, možná to byly jahody, zkusím ještě jahody, jahody, jahody.“ A Hella přikývne. „Tak dobře, zkus ještě jahody, moje milá.“

„Už deset let hledá chuť, kterou okusila v dětství, bez ní nemůže pokračovat v životě,“ usměje se na nás Hella. Černovlasí bratři začnou vymýšlet slaná i sladká, hořká i kyselá sousta, nosí té paní potravu, kterou kradou z kuchyně babičky, Koboldovy matky. Mísí chutě, paní je pro ně pokusným králíkem, baví je to dlouho, než najdou řešení... Jiná slečna vejde, cosi Helle zašeptá, najednou se

sveze uprostřed věty k zemi. Hella pozdrží pád těla, slečna přijde k sobě za několik sekund, a jako by se nic nestalo, vyhrkne: „Nakrmíš mě?“ Hella řekne: „Nakrmím a nechod' sama, nebo chod' při zdi, drž se zdi, nebo si tu na chvíli zdřímni.“

Hella je jiná. Je rozzářená, rázná. Je spokojená, pomáhá jiným, protože ona ví o světech, kam druhý nedohlédne, nebo dohlédne jen do určité míry. Hella ví, jak samota s těmito světy bolí. Chodíme, my tři králové, za Hellou pravidelně. Chceme se nastěhovat do toho pokoje, do tohoto domu s mnoha okny a pohádkovými bytostmi a žít tu s Hellou. Seznámí nás s tou milou paní, která má doma dvě malé děti a jednou, bez příčiny, napadla nožem v kuchyni milovaného manžela. Zjistilo se, že v její mysli se cosi probudilo. Propadala se do doby, kdy žila životem ženy v jiném století a pronásledoval ji muž v dlouhém plášti. Byly to krátké okamžiky, někdo jí do hlavy vsunul fotografii a rozpochyboval ji a fotografii zase nečekaně vysunul. A tento svět se rozpínal a jednoho dne se přelil do kuchyně, nepoznala svého starostlivého muže, byl to nebezpečný muž v plášti.

„Paranoia,“ řekne mi Hella. A píše svá slova na ubrousek.

„Vidíš, to je problém, ona nemůže nic, nemůže zatřást hlavou a vysypat úzkost.“

„Co tím myslíš, Judito?“

„Ty se, mami, problému zbavit můžeš, ty se problému zbavit můžeš, můžeš problém odložit mimo, pryč, paranoiou neopustíš, neodložíš, i kdybys stokrát chtěla.“

Hella se na mě dívá a obě víme, že je to jen zbožné přání.

Kobold je horší než paranoia. Hella Kobolda miluje. ”

mýtus o ostnatém drátu

kam s lidskými přebytky

čeho se lidé bojí

Chodíme za Hellou pravidelně a ona se zase chytne drápkem a vrací do svého těla a do světa, v němž se pohybují její děti, a v tom

domě s mnoha okny se držíme za ruce a ona ví, že zachránit musí hlavně nás, a všichni víme, že to nedokáže, nikdy. Kobold je příliš nebezpečný protihráč. Ale ona bude alespoň nárazníkem, který Koboldovu energii změkčí, rozpustí. Všichni to víme, ale nikdy jsme to nevyslovili. Protože bychom pohřbili naději.

Tehdy se Hella mohla zachránit. V pokoji, kde u ní občas sedávala na posteli slečna, studentka architektury, která upadala do svých nečekaných mikrosnánek uprostřed vět a uprostřed jídla. A Hella dávala pozor, aby se její tělo svezlo k zemi měkce, aby její hlava nepřepadala do polévky a nevdechla fritátové nudle.

„Vidíš, mami, tohle, tohle je problém.“

„Co tím myslíš, Judito?“

„Lékaři nevědí, proč se to děje, a ona to neovlivní, upadne na několik sekund pryč a svět kolem se mezitím posune a ona už se nenapojí, je vždycky několik sekund pozadu, je sama sobě nebezpečná, bude všude sama sobě nebezpečná, neuteče. Ty můžeš.“

Hella se na mě dívá a obě víme...

Hella se mohla zachránit, kdyby odešla jinam. Kdyby se nevrátila. Kdyby nezamířila z domu s mnoha okny do bytu na nábřeží. Kde všechno začalo nanovo. A voda neodnesla nic. Oba chlapci rostli. Jako z vody, říkala babička, Koboldova matka. Vyčkávala jsem, lovila chvíli, až jednoho dne, v jediné sekundě Koboldovu hlavu přerostou. A všechno mu vrátí, všechno se změní.

Marné naděje.

sowieso

Sochy na mostě posedle ochraňuje. Sní o nich. Michaelu Koboldovi jsou tři roky, když se potopí Titanic. Maluje onen kolos stále dokola. Nedobytnou, nezničitelnou, hrdou loď. Skloněný nad papírem. S tužkou, kterou mu do špičky ořezává otec, prudkými zářezy. Odštěpky létají kolem a rozlítí matku. „Jak si to malý Moricek představuje.“ Šišlá na manžela zlověstně. Otec po kolenou sbírá ořezané

zbytky, matka projde kolem a křísne mu záhlavec, často mu křísne záhlavec, může si to dovolit, ví, že otec je závislý na Koboldovi, že se nevzepře, a jestli ano, ona zajechí.

„Vidíš, co mi provádí tvůj otec, jestli tohle máme zapotřebí, ať si táhne.“

Je závislý na Koboldovi a žena ho má v hrsti i jinak. Během svatebního obřadu vyšlo najevo, že otec neumí pořádně psát a číst jen koktavě. Nechte a číst nechce, nechce propadnout neřesti čtení. Ostrá špička černé tuhy se Koboldovi zaryje do papíru, zasekne se. Musí papír znovu vyhladit a začít měkčeji. Jiný papír pro ten den nedostane. Maluje přerostlou kocábku, o které sní jeho mlčenlivý, deptaný rodič. Otec si přál léta utéct do Ameriky, nalodit se na takovou loď, o které psali *träume nicht deinen Traum, sondern lebe ihn*. Snil o milionářích, o multimilionářích s opojnými jmény. Benjamin Guggenheim. Ida a Isidor Strausovi. Josef Kobold.

Skupuje noviny, a když mu nestačí peníze, obchází kavárny a loví články v odložených listech. Žijí v městě u řeky od Koboldova zrození, majitel mlýna donutil ničemníka postarat se o oplodněnou dceru. Jí zase zakázal mluvit s kýmkoliv, natož s lidmi z četnické stanice, o okolnostech početí. Vystrojil svatbu, napakoval dvojici penězi a moukou a po narození vnuka vypoklonkoval do dlážděných ulic. Do dláždění se ostuda vsákne.

Můj dědeček, Koboldův otec. Řeka zamrzla na Tři krále. U Braníka nasadí synovi šlajfky a pod krkem pevně zaváže čepici. Sám nasedne na kolo. Michael Kobold roztáhne nohy, zachytí se rukavicemi pevně klacku přivázanému k provazu, drží se klacku, jako by to byla řídítko. Táta šlápne do pedálů, Michael Kobold udržuje rovnováhu, nohy napnuté. Stopa za nimi je trojitá. Po zamrzlé řece dojedou ke Kamennému mostu. V letech, kdy řeka zamrzne o Vánocích, prosviští mezi sádkami s kapry.

Můj dědeček, Koboldův otec. Pečlivě skládá informace o Titanicu. Se synem se rozmluví jen na mostě. Mezi sochami, které občas pohladí.

„Dokud vydrží, bude v pořádku.“

Kobold nikdy nerozumí, co nebo kdo bude v pořádku. Ptát se strachuje. Otec nevede dialog, vede monolog. Vysadí kluka na okraj a dívají se dolů. Závidí vodě. Dívají se směrem, kde je v létě první smíšená plovárna, je dál než občanská plovárna, kde se před akademií koupou zchudlí šlechtici. Dívají se ke smíšené plovárně, kam jim zakazuje Koboldova matka chodit. Tady, pod sochou Jana Nepomuckého, se dozvedí novinu, která křísne o jejich svět a roztrhává ho. Která definitivně otce zlomí, zničí ho a trosky už uklízet nezačne. Po infarktu, ochrnutý, se už nevzpamatuje. S Titanicem se potopí naděje muže, který stojí na mostě uprostřed Evropy. Koboldův otec stojí předkloněný. Jednu ruku opřenou o most, druhou objímá synovu sedínku, v tom ohbí je syn bezpečný. Voda se rozkošnický protáčí a třpytí v rozmarech dubnového vzduchu. Otec mluví spiklenecky o tom, jak jednou budou řeku stopovat a pak se spolu nalodí, vyšplhají po můstku a nastaví tvář větru, možná našetří na druhou třídu, a co kdyby na první, kdoví, a budou jíst ze stříbrných talířů.

Kamelot probíhá mostem a odsekává zpěvavým hlasem ty věty *neštěstí potvrzeno, Titanic zmizel pod hladinu, utrpení pasažérů mezi žraloky?, záhada krutého oceánu, kdo asi přežil...* Lidé se hrnou, skupují potištěné pláty. Kamelot zmizí, přikryt zvědavými těly. Muž v plášti vycházkovou holí rozevře noviny nedaleko, prohlíží křídla zplhlého motýla a jen si povzdechne: „Es kommt nichts Bess'eres nach.“

Otec se nehne. Nerozumí žádné z cizích řečí pořádně, rozumí jen své jediné větě *träume nicht deinen Traum, sondern lebe ihn*. Bledý jako ledovec nenávisťně blýskne.

„Co tu žvaní německy, v Čechách, vopovaž se mi někdy takhle kváknout, shodim tě dolu, mluv, jak ti zobák narost, esli ne, každá socha mi to poví.“

Michael Kobold, modré oči široce rozevřené, horlivě přikývne.
„Směje se.“

Podotkne otec směrem dolů, k řece.

„Spěchá, aby si tu spoušť vomrkla, kdyby se vobrátil směr proudu, připlaví nám mrtvý z Titanicu, připlaví nám kusy pasažérů, vokousaný zdechlina. Plnou parou vstříc záhubě.“ Michael Kobold pochopil. Věci nepotopitelné se potopí. Pochopil, že voda je mocná, mocnější než člověk. Někteří vylovili do záchranných člunů. Někteří zmrzli.

Tu fotografii má nejraději. Zmrzlé postavy vypadají jako sochy. Ojíněné, nehybné, ztvrdlé. Sochy. Které je třeba chránit. Zahřívát, přikrýt, rozhicovat teplem lidského těla. Aby se nerozpadly, aby se nedrolily. Každého z pasažérů polkla voda. Loví jednoho po druhém, identifikují to, co už nenávratně patří vodě. Někteří zmizí navždy. V hlubinách.

Kobold začne kreslit podivné postavy, přečárané vlnitými čarami. Představuje si, kam se propadli, co se to vlastně stalo, kde jsou všechny ty potopené lodi, koráby, propíchnutí piráti, zesláblí plavci, co se nalokali.

„Každej halt víme to svý.“ Odbude ho unaveně otec.

Existuje tajemství, které mu prozradí jenom voda. Nebo socha s pěti hvězdami nad hlavou, kterou otec pohládl naposledy. Než se utopil. Dobrovolně.

Babička, Koboldova matka, nad jeho rakví Michaelovi zlostně zašeptala: „Není vostuda jako chudej začít, je vostuda jako chudej zemřít.“

V roce, kdy se pod mostem na řece konalo mistrovství Evropy v krasobruslení, už Kobold na led nevstoupí. Stojí na mostě vklíněný mezi diváky. Vítězkou v ženské kategorii se stala sedmnáctiletá Norka. Byla ve své kategorii jediná. Kobold se na ni dívá. Kobold ji nevidí, Kobold očima hltá cyklistu, který šlape po zamrzlé řece

a mizí, propadá do ledu a voda se za ním zavírá. Cyklista šlape do pedálů pod ledem.

Kobold Norce zatleská. A doma přehodí přes židli, na které sedával táta, svůj kabát.

Mladší bratr tu neznámou paní s mnoha okny zachrání. Zachrání kapra nasuchu. Roky marně otevírá ústa, vkládá do nich sousta, aby se životu navrátila barva a chuť. Zachrání tu paní, která pátrá po chuti dětství. Přinese vodu v lahvi. Bezbarvou tekutinu. Vlije do úst, ústa ochutnávají, jazyk čvachtá, utápí se. Paní ohřívá tekutinu, polkne. Našla svou chuť. Promění se. Každý má svůj příběh, některé lze snadno zmáhat.

„Narodila se pod šťastnou hvězdou,“ řekne Starší.

„Kdo už se narodí pod šťastnou hvězdou. Ještě se zbavit předžvýkaných slov,“ oponuje Hella.

Voda vylovená z řeky pod mostem.

Prošedivělý Kobold domů přitáhne kumpána z mokré čtvrti. Vzhlíží ke Koboldovi. Blondák s vyhrzlými kouty, prořídle vlasy stažené červenou gumičkou do culíku. Trochu nesvůj, usrkává pivo. Kobold do sebe hodí vodu.

„To je on, Hello. Jmenuje se Jordán.“

„Jordán?“

„Jordán.“

„Řeka všech nadějí. Jak tvrdí tady šéf, mladá pani. Jinak můj pravý jméno je Kalivoda.“

„Prostě Jordán.“

„Narozenej ve znamení vodnáře, jak mi tady šéf závidí.“ Hella postaví na stůl misku s teplými buchtami. Popráší je přes sítko moučkovým cukrem. Kobold zakousne, rty zasněžené. Na patře ucítí horký tvaroh s rozinkami.

„Chtěl jsem makovou.“

Kobold se rozmáchně, smete mísu ze stolu. Hella posbírání teplé buchty. Smetáčkem zametá ledové střepy a drobky. Kobold podupává botama. Jordán poposedává, neví, co s rukama, pivo z půllitru vyprázdňuje naráz. Kobold ho zklidní pohledem. Dvě zvířata si k sobě čuchnou a ucítí ten cizí pach. Takhle se to s ženskýma musí, výuka začala, ruce za záda, zazvonilo. Jordán učenlivě zašátrá po svých rukavičkách, složených v klíně.

Umím to. Snášet dění kolem. Vnitřnosti šíří bolest a nenávisť. Svorně pomlaskávají. Pocity hanby a pocity viny, a kde je bezpečí, není kam zalézt. Nade mnou sedí on. Král s roztaženýma nohama, s žezlem v ruce. Trůn se převrhne.

V bahně se plazím já. Kůže slizká.

Vždycky to bylo stejné. Snaha vyplout na moře. Odpoutat se od pevniny.

Tělo mé mámy bylo i mým tělem.

„Líbí se mi, že jsi taková nóbl, pořád nóbl, i v práci a tak vůbec.“

Řekne Jordán rozpačitě, když neví, co říct, a když se pokusí mi rukavici stáhnout. Vlasy si nerozpustí. Ten ze mě rukavice svlékat nebude, ten se mě nikdy nedotkne, zařeknu se. Od začátku vím, že jsem proti manželství, proti tragické instituci. Nechci být otrokyní. Ale mám Kobolda nacpaného v hlavě.

„Šéf, ten je taky... jako ze škatulky, všechny věci na stole v práci si pěkně dycky vyleští košilí a vezme si čistou. A dyž vodejde, stůl si přikryje svým pláštěm.“

„Já vím. To dělá i doma.“

Kobold je pořád s námi. Jordán mezi pitím piva o ničem jiném nemluví. Kobold je jediný, kdo Jordánovi nabídl práci, přizval ho na kapitánský můstek, když ho ostatní skopávají do podpalubí. Jordána kdysi vyhodili ze studií za opisování zakázaných knih, přes průklepový papír, narval těch papírů do stroje i čtrnáct, na těch posledních

byly jen černé nebo fialové skvrnky, drobné otláčeniny a modřinky. Kobold byl fascinován, když se dozvěděl, že tři prostřední oblouky Kamenného mostu jsou duté a že se tu Jordán scházel s podobně smýšlejícími a předával přepsané kopie. Koboldovi se chvíli zdálo, že Jordán dělá to samé jako Hella. Jenže větám, které Jordán přepisoval, dobře rozuměl. Jordán si nedovolí odporovat, když šéf na stříbrném tácu nabídne mušli své stárnoucí dcery. Nabídne jediného haranta, který mu zbyl. Nedovolí si odporovat, přestože by mohl mít dvacetileté. Kobold se bojí, že mu zůstanu viset na krku jako Hella. Vidí, že se mužům vyhýbám. Žít s nějakým mužem znamená pro mě, že mi ujídá duši. Proto manželství vypadají jako mrtvá. Nebo alespoň jeden z partnerů.

Hella zamyšleně zvedne od lopatky se smetáčkem smaragdově zelené oči. Studuje Koboldův stín jménem Jordán. Obkružuje, tygr přechází v kleci. Jordánovi mě dát nehodlá, Jordán je prodloužená Koboldova ruka, Jordán není Romeo, něco vymyslíme. Tygr přechází v kleci, unaví se. A kousne do zkaženého masa, které leží v koutě. Taky už nejsem čerstvá. Mám si vzít mumii. Doktora Broda.

„Odejdeš za ním, ochrání tě,“ olíbe Hella prosebně moje prsty. Říká to sobě.

„To teda ne!“

Poslední pouto s Koboldem chce odsunout z kolejiště, touží po osamění, mezi koleje zalehne jako do doupěte. Nepřemlouvá mě, neosobním tónem drkotá řečí, v níž se slila slova německá a česká. Není to rychlík, ale courák. Drkotá a drkotá.

Přízi a háček vymění za průraznou jehlu a režnou nit.

Vedle sebe položí oba syny. Dva kabáty. Prodlužuje záda černého mantlu, který tu zbyl po Starším. Rozpárá obdobný kabát po Mladším. Stehuje a protahuje roury rukávů. Sedne k šicímu stroji značky Singer. Spojuje ztracené chlapečky, přišívá oddělená siamská

dvojčata. Spojuje dvojčata, jako je k sobě zaživa sešival Mengele. Ale ten je nikdy nerozpojil.

Na nic se neptám. Už nic vědět nechci.

Nemohla jsem odolávat někomu, komu nezbyla žádná jiná teritoria rozhodování než dceřin život. Kobold za můj útěk Hellu potrestá. Víme to obě, nemluvíme o tom. Nechci vědět, jak ji potrestá. Bylo to její rozhodnutí, že s ním žije. Ne moje.

Stojím vedle staříckého doktora Broda. V botách bez podpatků, v botách na gumové podrážce. Svaly na lýtkách, která už dávno nejsou baletní, mám napjaté. Podpírám ho, zatímco se chvěje. Plnou vahou natlačený na můj bok a vycházkovou hůlku. Stojím ve smetanových šatech a bílých rukavičkách, v chmurně prázdné obřadní síni, za sebou svědky. Neprostupnou Hellu a nadřizenou z hotelu, kde jsem cíдила kohoutky. Nikdo jiný je tak pěkně nikdy nevycídí. Brodovi přátelé jsou mrtví. Synové jeho přátel jsou mrtví. Já žádné přátele nemám. Vedle Kobolda se nikdo nevměstnal.

Vyslovím své ano a vyslovím ano i za doktora Broda; rozkašlal se, ohlédl po Helle a zapotácel se.

Na chodbě vyvádí rozdurděný Kobold, následovaný rozpačitým Jordánem. Kobold druhé nikdy nelituje, lituje jen sebe. Včerejšek okamžitě zapomíná, vidí jen dnešek. Vlínou dovnitř, když sama sobě navlékám prsten a pak ho navlékám na zkroucený prsteníček doktora Broda. Sunu zlatý kroužek po seschlé hadí kůži. Oddávající odmemoruje věty a Hella překvapením vydechne, když lhotejně oznámí, že snoubenci se dohodli: každý bude používat své dosavadní příjmení. Hella se naštve. Neměla tušení, chtěla mě zbavit slovníku černé magie. Ale já *jsem* Koboldova.

Kobold křičí, že nás zabije, obě. Jordánovi je trapně. Spíš se mu ulevilo, má svou čističku, pivo a průklepové papíry a neví, co by si se mnou počal. Vezmu si doktora Broda i s jeho chátrajícím muzeem

a veteší zrcadlového písma. Doktora Broda, který se mě nikdy nedotkne a kterého budu přebalovat.

„Prošla jsi její branou,“ řekne mi doktor Brod.

„Ty jsi prošla její branou, vyvolená.“ Hladí mě. Mojí brány se nedotkne.

Vysmýčím kouty. Neklidná z tikotu pendlovek. Neklidná z ticha a mrtvolné nehybnosti, celý život navyklá na stav ohrožení; mé mysli a tělu najednou chybí. Utopená v myšlenkách, prachovkou někdy setru prach i z doktora Broda. Podřimuje v křesle nad knihami Lewise Carolla, sní o Helle v šněrovaných botkách, o Helle s lesklými, rozevřenými rtíky. Vzpomíná, jak ji poprvé požádal o ruku v jejích jedenácti letech. Rodiče se smáli. On to myslel vážně. Jako to vážně myslel jeho milovaný Carroll se svou Alice Pleasence Liddelovou.

Chci jediné.

Dítě.

Lidé se nesejdou nikdy ve správný čas, šance dostávají v časových smyčkách. Chci dítě. Musím se rozhodnout rychle. Hellu, která si vydechla, jak má dceru pěkně uklizenou, už nevidím. Čas vyrchá. Plodná léta vysychají. Lovím poslední šanci.

Myslela jsem, že mě doktor Brod ochrání. Než jsem s definitivní platností pochopila, že ochránit se musím sama. Potřebovala jsem svého Kobolda.

Byla to nemoc.

Je to nemoc.

Nakazila jsem se. Trpěla jsem stejnou nemocí jako Hella. Přitahována bolestí, kterou způsoboval mému tělu a duši. Ta bolest mě oblévala. Moře, můj cíl.

„Taháš se s děvkama, celé noci na tebe čekám. Víš, kolik je hodin.“

Křičí a není k zastavení. Než Kobold práskne dveřmi a odejde. Než bouchne do jejího obličjeje. Což je častější.

Sedí na zemi a sama nevěří, že je taková. Sedí a stydí se za podobu, kterou si nechala vnutit. Nechá si namluvit, jako všechny před ní, že jinak, než útočným křikem, se bránit nemůže. Není lapena ve světě a v jeho frázích a účelech.

Nechci děti, nikdy nechci žádné děti.

Nedokážu si vlastní děti představit.

Chci.

Slyším, vidím, vnímám. Nechci. Nastavím levé ucho.

Děti jsou prý agresivní, jsou drzé. Agresivní a drzá je voda této země. Voda umí být hydra. Vhodí do ní děti. Co čekají.

Jsem zaklapnutá v automobilu jako v plechovce, s řidičem a slečnou Conan. To oni komentují slova z rádia. Nebyla jsem agresivní, nebyla jsem drzá, a kdo mě za to pochválil, nikdo. Já přece znám řešení, já znám řešení, jenomže kdo ho zrealizuje. Kdo zařídí, aby děti po narození vychovávali lidé citliví, jemní, moudří, vřelí, tekutí. Dítě je vzácný návštěvník. Jako k vzácné návštěvě se k němu mám chovat. Já jsem vzácný návštěvník. Moje dcera... Všechno jsem podělala. Všechno. Z řeky se stala stoka, já tok nezastavila. Ani neodklonila.

Copak se můj příběh dá někomu vyprávět, copak se dá vyprávět můj příběh, copak Hellu někdy někdo vyposlechl, dívali se a ušklíbli, protože křehká Hella provokovala svou křehkostí, protože křehká Hella odmítala vidět, že většina lidí uvízne na mělčině. Pravdu nemůže člověk říkat někomu, kdo ji neslyší. Pak sám sebe strašně zraňuje.

Kobold v Helle vzbudil pocit, že je neschopná, závislá. Nemohla se od něho odpoutat, každé setkání s lidmi ji oslabovalo, neuměla

si ochránit své já. Jen o samotě. Přejímala cizí mínění, protlačovaly se do jejího vědomí, kontaminovaly ji ty cizí myšlenky, ke kterým byla nucena se postavit.

*sedm acht
dobrou nacht
kdo da lacht
bývá tot
unnr*

Každý má svou Achillovu patu. A do té paty je nutno kopnout. Ne. Zahryznout se. Ne. Zabodnout připínáček. Aby dotyčný kápl božskou pravdu.

Vracím se, je to místo zoufalství a potupy.
Ve válce jsou všichni vrazi.

Ona o tom věděla, věděla o tom.

Nikdy jsem nebrečela. Nikdy jsem nedovolila, aby se ze mě slzy vylily. Slanou vodu jsem zadržovala v sobě. Jaké slzy by se bývaly měly vyplakat. O tuhle vodu jsem se s nikým dělit nehodlala. O tuhle vodu se s nikým dělit nehodlám. Chtěla jsem, aby už uhořel. Chtěla jsem to mít za sebou. Polévá mě vodou, zbožňuje mě. Hlad nebyl to nejhorší, rány nebyly to nejhorší, žízeň nebyla to nejhorší. Stála jsem proti němu, vyzývavě, blanky mezi prsty, sevřené v dětských pěstičkách, tak uhoď, myslela jsem si, tak uhoď, uhoď už, hau mich doch an, du Arschloch, bušil do mě, slyšela jsem praskat kosti, kolikrát jsem skončila v nemocnici, mlátil neúnavně, od té doby špatně slyším na levé ucho, mně se ulevilo, když začal. Nikdy jsem neplakala. Nikdy. Sto let si dítě myslelo, že si trest zaslouží. Byla jsem zástupný cíl. Byla jsem terč, figurína, Judita nebo Julie. Obě stály před Helliným tělem.

Překročím Rubikon. „Chceš-li vnímat to nejlepší z Evropy, zajed' si do Ameriky, zařídím to, holčičko,“ řekne mi doktor Brod. Ruším ho

ze snů o Helle. Zákon vytesaný v kameni odveču na zádech. Uteču. Čechy jsou nemocné, nechtějí se léčit. Řeka není naplněná borovou vodou. Nepropláchne mocným šplouchem bolavé rány. Borová voda by stejně nestačila.

At' je co nejdál. Paměť těla je spolehlivá, ochráním své teritorium.

V pase potřebná povolení a razítka, poslední vzednutí sil známých doktora Broda, který je vzpomínkou na sebe sama, značka čehosi, co se přilepilo na místa kolem mostu, přízrak, který nikdy neexistoval. Stejně jako neexistovala magie tohoto města. Vplížím se do bytu na nábřeží, kradu, než zmizím za velkou louží. Zachraňuju slisované, zachraňuju Helliny popsané pytlíky od cukru a mouky. Vysvléklá hadí kůže. Vysvlékla se psaním ze svého života, který mohl být snesitelný po určitou mez. Zbývalo jediné. Buď se odpojit, sedět izolovaná v pokoji nemocnice, v zázračném domě s mnoha okny. Nebo ze sebe setrást prožité, prožité v mysli a prožité v realitě, obě reality se promíchají, navaří peprnou směs. Moje tělo okřálo. I slovům se musí ponechat dostatek volného prostoru.

ich möchte noch vieles erleben und sehen

bevor ich sterbe

erbe

Uteču. Abych lžičkou vyškrabovala z hlavy Hellinu zátěž. A Kobolda. Žil v hrůze, že potkám jiného muže. Lžičkou jsem vyjídala ze své hlavy vzpomínky. Lžičkou vyškrábat momenty, kdy se minulost mísí do přítomnosti, být volná. Kopečky zmrzliny. Zmrzliny, která měla na slunci roztéct. Že se uleptám, jsem věděla. Věděla jsem, že jednou ty zbytky lepkavé špíny s konečnou platností smyju. V řece pod mostem. Tváří v tvář smrti je návaznost na druhé přerušena.

Na jaké planetě to Hella žila.

Na jaké planetě to žiju já.

Učím děti plavat. Tady neslyším Hellin jazyk. Slova zraňují, dikobrazí nájezdy. Stávám se člověkem. Přítomnost je léčivá sama o sobě.

Smíření se s osudem je poslední stadium bolesti.

V křiku dětí, který se rozléhá prosklenou halou, mezi baťůžky a ručníky a plaveckými čepičkami a chlorovanou modří. Postačí mi pár gest. Víím, jak se to dělá. Hodit do vody. Ať každý ukáže, co umí. Když je hozen do studené vody.

Cupitají po mokřých dlaždičkách žluté, bílé, černé. Židé, křesťané, ateisté, muslimové – jejich holčičky jen do určitého věku, pak smutně vyklidí skříňky. Všechno bylo rozhodnuto v momentě početí. Je jedno, kde žijí. Asimilace možná není. Rodina je zmasíruje, rodný jazyk zaleze pod kůži a do mozku vpálí cejch, vsáknou předsudky. Vyvíjí se v ovzduší emoční nákazy, jsou jako houby a nasávají emoční popudy z okolí. Pořád na sebe hledí tak, jak na ně hledí rodiče. Muslimské holčičky jsou taky chytré a taky svobodné, mohly by plavat, ale neuniknou, nikdo z těch dětí neunikne a za to se nenávidí navzájem. A předstírají, a pak tomu dokonce i věří, že právě ta jejich skupina je vyvolená, nadřazená. Všechna ta náboženství, nesmyslné předsudky. Komu se dítě dostane do ruky, toho po narození otešou k jednomu jedinému „správnému“ způsobu života. O rovnoprávnosti není řeči ani v jednom. Opravuju rodičovský pohled, aby na sebe konečně pohlédli objektivně. Omývám jim srdce.

Přezdívají mi Rukavička. Řekla jsem, že pod gumovými rukavicemi tělové barvy skrývám mateřská znaménka, jejichž tvary mě znervózňují. Děti jsou disciplinované. Jsou motivované: slíbím, že každému, kdo bazén přeplave sám, tajemné a mocné znaménko ukážu. Přeplavou a staví se do fronty. Když se podívá poslední z nemotorných, nemusím promluvit vůbec. Děti stojí obdivně a v pozoru, oči a pusy dokořán. Všechny viděly mateřské znaménko, všechny jsou zasvěcené, naše společné tajemství.

Za odměnu předvedu kouzlo poslední. Nadechnu se a skočím, délku bazénu přeplavu pod vodou na jediný nádech. Pomalu a s rozkoší.

Jako pod vrstvou skla. Když se sklo roztříští, lachtan se vyhoupne přes okraj bazénu, lesklý. Záblesky pohupující se vody, hala nikdy nezažila takové ticho. Děti nedutají. Na zápisy do mých kurzů plavání se tvoří dlouhé fronty. Do kurzů mlčenlivé a podivínské paní Rukavičky.

Vyplivla jsem mateřský jazyk. Vyplivla jsem otcovský jazyk. Je to Koboldova země. Tolik energie věnované tomu, aby člověk vyrval jedovaté šípy. Už jsem to nezvládala. Co se kolem mě dělo, bolelo. Nerozumím té zemi, nerozumím té lásce, nerozumím moři. Hello, už se nelekej, na kolena neklekej.

Praha nejsou Benátky. Vodu nepřezijí. Chybí pohled vzhůru, chybí vertikála.

Sbírám vodu jako jiní sbírají vzácné motýly.

V nové zemi jsou na lavičkách pamětní tabulky: „Sybil and Stu always from the witnesses of their love affair. Brad, Margita, Todd, Michelle, Emily, Jake, Tomy, Allison, Claudia.“ Mám pocit, že nesedím na zelené lavičce, ale u rodinného stolu.

Měla jsem s nimi příliš mnoho společné minulosti. To je k neunesení. Rodiče s dětmi mají vůbec nebezpečně mnoho společné minulosti.

Doktor Brod se rozpadne. V prázdném bytě. Rozplyne se v tichu. Rozprodal nábytek, lustry, obrazy. A fotografie nahých děvčátek.

Svou parodii antisemitismu nikdy nedopíše. Nedopíše knihu plnou melancholie a sebeironie, na které pracoval celý život.

eine art lesevergiftung

eine art lebensvergiftung

eine art

Vstávám časně, abych zachytila východ slunce. Sedím oblečená na posteli a čekám, ven vyjdu do šedavé řídnuocí tmy. Mířím k vodě, zbloudilá na poušti. Plechové nebe se s oceánem na obzoru políbí. Splynou.

Večer na té samé pláži stojím zas. Abych zachytila západ slunce. Ráno bývá oceán zelený, za silného větru vytrčuje hroty, naježí srst, hřebeni. Flirtuje s proudícím vzduchem a zároveň se brání. Jednou za čas se zvedne zvlášť štíplavý vítr. Přebírá zázemí ode dna, kde se končetiny sunou vpřed. Hřbet skloní první postava, vyrýpne z písku láhev. Za ní zástup podmořských bytostí, kolena neohnou. Odpad valí k lidskému břehu. Zbytky živých bytostí ne. Ty si oceán ponechává, ponechává si duše, ty jsou jeho parfémem.

Podmořský svět zůstane čistý.

Na hladině plavou Brodovy knihy, pohupují se a sluní, rozmáčené se rozpadají, rozpojí se v třísky a ryby je polykají, slova mizí. Doputuje sem stříbrná lžička. A lahve s Hellinými básněmi, sklo neporušené, s nánosem špíny. „Je to živé maso, slova jsou odštěpky s mojí zaschlou krví,“ mumlala si Hella. Uvnitř jen hromádka prachu. Hodnota lidských emocí je nezměřitelná, ona určuje časoprostor.

Oceán není tichý jako jeho jméno. Zlověstný stříbřitou šedí, žádné bouřlivé emoce. Ani tady jsem nebyla v bezpečí.

Jedna z mých sledovaných plaváček tu už se školou nebyla dva měsíce. Ta silně podvyživená dívka, má o čtvrtinu nižší váhu než její vrstevnice, do vody ji nenutím, ale mluvit se mnou o tíži nechce. Je trvale hladová. Ví, že vím. Dívám se do očí sobě samé.

Objeví se u mě doma, špinavá.

„Máš hlad,“ řeknu.

„Mám.“

„A žízeň.“

„A žízeň.“

Dám jí sendvič a vodu. Hltá.

„Jak ses sem dostala?“

„Vyšplhala jsem se z koupelny na půdu, podařilo se mi utéct.“

„Proč jsi přijela zrovna za mnou?“

Vyhrne tričko. I ona skrývá mateřská znaménka.

„Zavolám policii.“

„Ne. Musím se polepšit. Ale nevím jak.“

„Ty nic špatného neděláš. Ty se nemusíš polepšit.“

„Musím.“

Moje zkušenost učí, ale nemá posluchače. Zavolám policii. Ona sama by to nikdy neudělala. Přijedou muži zákona, jsou zaskočení, když jim bráním v normálním postupu. Chtějí ji předat domů. Rodiče se strachují, nevlastní sourozenci také. Nedovolím to. Nevědí, že takové věci se dějí každý den, že válka se vede každý den, totalita a mučení trvá.

„Nejdřív se u nich doma podívejte do koupelny.“

V koupelně, kde byla vězněná, najde policie dvacetilitrový kýbl plný exkrementů a prostěradlo, na kterém ležela na holé zemi. Táta a macecha ji dva měsíce věznili v koupelně, kde netekla teplá voda. Táta jí dával najíst jednou denně. Chléb, sušenky, jídlo z konzervy. „Zavřel jsem ji, protože z kuchyně kradla jídlo,“ řekne táta. „Bil jsem ji, protože podváděla, když počítala příklady, které jsem s ní dělal.“

„Řekni všechno.“ Řekni všechno, Julie, no tak.

Plaváček uvede, že ji otec nutil počítat příklady, dokud nepadala únavou. Když přestala, bil ji páskem a kovovými tyčemi nebo ji tahal za vlasy.

Bil ji, ale to přece není to nejhorší. Byla trvale hladová, ale to přece není to nejhorší. Z kohoutku jí voda tekla! Tak na co si stěžuje.

Měděná řeka za mnou doputovala, rozředěná a ochucená solí. Děti jsou nejvíc srostlé se svými nebezpečnými rodiči.

Láskyplní je propustí.

Ať nám dá život do pořádku.

Já vím, jakou má moře sílu, když se durdí. Dokáže podrazit nohy. A bolí. Moře nepatří nikomu. Země taky nepatřila nikomu, a přece si půdu rozparcelovali. Jednou si vyměří a rozprodají i moře.

Voda si hraje. Na mělčině olízne lidská stvoření, škádlí je. Předá zprávu do hlubin. Kam žádná lidská bytost dosud nevkročila, rozhodně ne živa. Tady odpočívají. Velkoměsto soch. Až sem se dostala socha z Kamenného mostu.

Slunce zajde, je pod mrakem. Lidské bytosti přesto stojí na břehu, uhranuté něčím, čemu nerozumějí. Jeden každý z nich se opájí mocí, mocí, kterou mu ten pocit blízkosti moře propůjčuje.

Na břehu moře potkám muže. Jsem panna. Muži rádi loví mořské panny.

*fluss und fleiss
ohne eis bitte
only hitze
mach kein mist
rigare kobohell
my destination*

„Vezmi si mě.“

„Ne.“

„Ale já tě miluju.“

„Já tebe ne. Budeš se s tím muset naučit žít.“

„Vrať se do reality.“

„Jakou realitu máš na mysli?“

„Vezmi si mě.“ Křičí, tahá mě za ruku.

„Moje matka byla vdaná. S takovým... Desítky let.“

„Patříme k sobě.“

„Nikdo k nikomu nepatří.“

„Ale já –“

„Pořád já já já. Umíš větu začít jen slovem já. Desítky let a denně vykřikoval to své miluju tě a choval se k ní odporně. Nechci, abys to říkal. Chci, aby ses tak choval.“

Rána. Setřu krev z koutku úst. Olíznu prst. Je sladká.

„Vezmi si mě.“

„Zásnubní rituál už máme za sebou.“

„Je mi to líto, promiň.“

„Takže svatba. Kdy? Za pět minut? Za deset? Zítra odpoledne?“

Potřebuju jeho vytrysklý pramen. Odrodím. Chci vyslat do světa Helliny geny, chci holčičku. A vůbec jí nerozumím. Koboldovy geny mají navrch. Vyplavou a tlačí před sebou jedině. Svá ega. Uteču od všeho, znovu.

Únikové sklony.

Utíkám i za Hellu, která neutíkala nikdy, jen se od života odpojvala. Nosila žlutou hvězdu celý život. Celý život se chovala, jako by nosila žlutou hvězdu, i když ji nosit nemusela.

K čemu rozum, když se myšlenkám nedá poručit.

Hodiny jako dar.

Hodiny, které jsou plné. Prázdné dno se začíná zalévat, nádoba naplňovat. Dny jako čerstvé podmáslí, které člověk vypije s chutí uprostřed luk a otře si hřbetem ruky bílé vousy. Moci tu tak zůstat měsíc, rok, celý život.

buttermilch

Kobold nám vnucoval představu, že tu moře je. Hella vyplakala hodně slz. Kobold moře má.

Prohráli jsme. Všechno bylo napsáno, nic nebylo pochopeno. Řekla Hella.

Lehnu si do postele.

Válka se vede každý den. Revolta je nutná, zlo neumenší. Měli jsme ho tak strašně rádi a mysleli jsme si, že ho tou láskou změníme. Byli jsme soustředěni na něj. Ostatní svět plaval za stěny akvária, šel mimo nás. Mysleli jsme si, že kámen změníme. Rozpadl se v písek, v poušť. Nezměnili jsme nic, v písku jsme uvízli.

Ležím uprostřed svého města.

V jejich posteli.

Vzduchem poletují podivná Hellina slova.

*ich hab mir was asugedacht
was dir sicher freude macht
mach deine augen zu
blinze nicht
sonst schwindest du
ich zähle jetzt bis 10
dann wirst du was schönes sehen
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10*

Ležím uprostřed svého města.

V jejich posteli.

Čekala jsem na znamení. Čekala jsem, až zemře poslední přeživší z Titanicu. Až doroste a zemře miminko, holčička, která se plavila na palubě.

Jsem taky poslední přeživší.

Cítím, jak pode dveřmi protéká voda. Zaplavuje podlahu, stoupá. Postel se pohnula, voda jí smýkla. Lod' je nadnášena. Vor se měkce pohupuje.

Začnu se pomalu svlékat.

Věci se vracejí ke svému prameni. Můžeme být šťastni ve městě změněném k nepoznání. Bratři zemřeli. Já jsem vyvázla.

Odpouštím jim.

Lépe to neuměli. Lépe to neuměl ani jeden.

Dlouho trvalo, než jsem pochopila, že Hella se stala závislou. Že se bála být sama. Zůstane sama a vypustí duši, zůstane ležet a nevstane. Bála se být sama, protože Kobold kolem ní rozmokřil bažinu. Ona chodila suchými cestami za jeho zády, následovala jeho šlépěje a směr neviděla, myslela si, že suchou nohou nepřejde, stezku nenajde, že zapadne a utopí se, když nepůjde za ním.

Byla Koboldovou obětí.

A oběť je také viníkem.

Takhle to nebylo.

No tak.

Hella se snažila. Nekřivdi jí, Judito. Nekřivdi jí, Julie.

Je čas zavrtat se do masa.

Viděla jsem... Viděla jsem z okna... Vidím, jak se Hella odtrhává. Jak ze sebe smetá jeho ruce. On chytne rukověť jejího kufru. Vykroučí držadlo z prstů a kufr odhodí do řeky. Řeka mu pomáhá, kufr na svém hřbetu posouvá dál, je jako letištní odbavovací pás.

Kobold chytá Helliny uvolněné prsty. Proklouzla. On ji stiskne nad lokty a tiskne stále pevněji. Vypadá to jako podivný tanec, námluvy. Hella se ošívá, smetá ho ze sebe jak špínu, jeho ruce sklouzávají z jejího těla, ona se otočí, nakročí. On ji rafne za sukni, trhne. Až mu nic jiného nezbyvá. Jinou formu nadvlády nemá, neposlušná, Hella je zase neposlušná.

Uhodí zezadu, pohlavek černým vlasům. Ona se zlomí v pase, přepadne, prohlíží dlažbu. Kope do ní, dlouho.

Viděla jsem... Vidím to z okna bytu na nábřeží. Nepohnu se. Za rameny se mi objeví Mladší, vykřikne a běží ven, dolů k řece. Kobolda odtrhne, křičí na sebe.

Vidím to a jen se dívám. Ještě dnes se jen dívám. Široširé moře. Překročila jsem hranici. Ochotná být už jenom zlá, jsem Koboldova krev. Hella nekřičí, ona nikdy nekřičí. Jak se v tom má dítě vyznat. Pracovala jsem s informacemi, které mi dávala Hella. Nikdy jsem nepracovala s informacemi, které mi dávalo moje tělo, zdravý rozum nebo moje intuice. Kobold přece tvrdí, že ji miluje. Že je neposlušná.

Bere si mě na kolena, vypráví mi o Rubikonu, hladí mě, drahý Kobold.

Viděla jsem... Vidím to z okna. A vidím, že jí řeka nepomůže. Proč se nevylije z břehů, neobejme Hellino ležící tělo, nevezme je s sebou, v pomalém tekutém snění, když je tak spravedlivá, no proč.

Řeka nabaluje na prvotní písmena slova, posouvá se. Hledá, kdo rozluští celek. Po svých bych měla odšlapat celý tok.

Hella Koboldovi odňala za trest slabiku.

Její jediná dokonaná forma protestu, bouře ve sklenici vody. Po ruském vzoru, kde odnímají potrestaným kriminálíkům první písmena. BOLD.

Michael Bold.

Mysleli si, že se to nedozvím. Nejprve zmizel Kobold. Prý spadl do čističky vod. Nedodržel přísná bezpečnostní nařízení.

Druhý den se Hella nevrátila z projížďky po řece.

„Hella nikdy od té události na mostě do loďky nevlezla, nejezdila, odmítala...“

„Říkám vám jen to, co víme. Že se nevrátila. Její tělo jsme nenašli. Jen zbytky loďky. Do dna někdo sekyrou vytesal díry. Rány byly patrné. Tělo asi odnesl proud, nebo zachytily kořeny, samozřejmě pátráme dál. Mysleli jsme, že nám vaše matka něco podrobnějšího poví k zmizení té sochy. Svědci ji viděli na místě jiného, tentokrát trestného činu. Viděli ji nejdřív na mostě. A až potom v loďce. Byla nápadná už proto, že stála na obrubni mostu přesně v místech u té sochy, kterou –“

„Vedle jaké sochy?“

„Někdo... jak bych to řekl... ulomil... doslova ulomil sochu na Kamenném mostě. Nečetla jste to? Jsou toho plné noviny.“

Kriminalista sedí se sluchátkem v ruce kdesi daleko, v mém rodném městě. Je rozmrzelý.

„Vlastně... asi jste je nečetla. Máme tu několik záhad najednou. Ty díry do dna loďky někdo vytesal zespodu.“

„Jak zespodu?“

„Loďka musela být dnem vzhůru. Pak je ale otázka, proč by někdo spouštěl na vodu loď, do které teče.“

„Někdo mohl zaútočit ve vodě.“

V sluchátku zarachtá.

„Jako že útočník je něco jako... mlok? Podívejte se, vážně. My potřebujeme vyřešit hlavně problematiku tý sochy. Most je národní památka, mezinárodně sledovaný, nemůžeme si dovolit nějaké báhorky.“

Případ není dořešen. Já mu evidentně nepomůžu, jsem za železnou oponou, rozhovor odposloucháván. Ráda bych ho utěšila. Existují horší, nepřekročitelné hranice mezi lidmi, než je železná opona.

Věděla jsem, že Kobold by nikdy do čističky vod nespádl. Byl největším odborníkem v zemi. A kdyby, on by se vynořil. Věděla jsem, že Hella, i když zrozená ve znamení ryb, by do jeho loďky nesedla. Vydrápala se do ní naposledy v den, kdy se naproti probouzel ještě. Ani na most by nevstoupila. Dlouho na něj nevstupovala z nepsané solidarity s Koboldem. K oné solidaritě přinutila i děti, solidarita s jejím milovaným Koboldem. K přechodu na druhý břeh jsme používali mosty okolní. Ke konci života na most nevstupovala z nenávisti ke Koboldovi.

I kdyby se vzepřela, nepustil by ji. Některá pouta zpřetrhat nelze.

„A takový... podivně dlouhý... černý... hustě přešíváný kabát jste našli?“

„Šatstvo jsme v bytě nezkoumali a nepřeměřovali, soudružko... madam... paní. Byt už je zapečetěný.“

„Tak ho odpečete. Až kožich najdete, ozvěte se mi prosím, je to důležité. Je sešitý z takových dvou naprosto stejných kabátů, takový... no, jak říkám, podivný a těžký rubáš.“

Neozval se.

Všechno, včetně bytu na nábřeží, propadlo státu.

Bylo mi to jedno. Jen to svírání v krku. Krk ovázaný ostatným drátem.

Poraněné zvíře se vleče. Do špajzu. Zavře za sebou. Na linoleu v kuchyni je šmouha, červená šmouha.

„Nerozsvěcuj,“ řekne mi.

Slyšeli jsme ty rány. A ona jenom... jenom tiše naříkala.

„Jdu zavolat esenbé,“ řekne Mladší.

„Rozbiju mu hubu,“ řekne Starší.

„Zavolám sanitku,“ řeknu já.

Hella nás zastaví. Sehnula se. Možná zase sebrala nějaké slůvko.

„Ne ne ne, to bude dobrý,“ řekne. „Ať mě nevolá, ať mě už nechá, neumím s ním mluvit, nikdy to nejsem já.“

Koho tím myslí, víme všichni tři. Co tím myslí, netušíme ani jeden.

K čemu mi to je, vidět pod povrch věcí? K čemu mi to je? Moudrost mi to nepřineslo. Přestanu se tím trápit. Vším. Vyčistit se, vydrhnout. Jinak zešílím. Stačí přitom jediné: obyčejná slušnost. Vybudovat svůj život. Každá cihla váží tunu.

Kurýrujeme ji, ve špajzce, zalezlá jak poraněné zvíře. Je poraněné zvíře. Kobold přichází z práce, sedíme u stolu, já a mí bratři, uvařím, jako by se nic nestalo, jako by ji předešlý večer nezmlátil. Hella leží nedaleko, za dveřmi. My předstíráme, že se nic neděje, že je všechno v pořádku. Kobold nám vesele vypráví historky z práce, historky o vodě. A v neděli si nás posadí do loďky. A teprve když opustí kuchyň, donesu talíř s jídlem Helle, spolu se můžeme najíst, donesu talíř Helle, které vybledly modřiny. Hojí si rány, za které se stydí ona, Kobold nikdy. Hella vylézá přes den, naražená žebra těžce dýchají, kýchat nemůže, smát se nemůže, ale to nevadí, Hella se už stejně nesměje.

A jednoho dne nám zase nandává do talířů sousta. Klade je do talíře i jemu, jako by se nic nestalo, jako by se předtím nikdy nic nestalo, nikdy nic. Nikdy se o tom nemluví, nikdy nic. A Kobold občas skopává talíř, protože je omáčka moc horká. A Hella si klekne, zametá střepy, vytírá rozstříklé skvrny rajské omáčky. Které se nesmí dotknout.

Jak to, že jsme přistoupili na takovou hru. Jak to, že nás donutili na takovou hru přistoupit, účastnit se jí. Nezažili jsme nic jiného. Mysleli jsme si jako děti, že takhle to vypadá všude. Mladší a Starší nežijí. Nikdo mi nevymluví, že odpluli za klidem, utekli před tím, co zažili, co jim v duši vypálilo cejch, nikdy by to už neuměli jinak,

poznámenání, jen voda je mohla obrodit, očistit a odplavit všechno pryč, takhle nás naučili žít, zažralo se nám to pod kůži a jinak bychom to neuměli, jinak jsem to neuměla ani já.

Ještě zbývá přetnout poslední řetězec, abych se úplně osvobodila a byla sama sebou plně.

Kolikrát jsem se s modřinami schovávala do špajzu s hamburgery, burským máslem, javorovým sirupem a vyrovnanými kolami já. Jenom proto, že tohle jsem uměla. Kolikrát jsem tam zalezla, když muž zaparkoval a blížil se a moje malá holčička se na mě dívala a pak vklouzla jemu do náruče, než si ji posadil na klín a vyprávěl jí pohádku a pustil jí televizi a pak smetl ze stolu talíř, protože večere byla moc horká, musela jsem odejít, musela jsem znovu odcházet, znovu, musela jsem, musela jsem tam nechat tu holčičku, sedící, s plyšovou hračkou před televizí, musela jsem jí pomoci tím, že se vypařím a ona nikdy neuvidí, jak se máma neumí bránit, to hlavní, plavat pod vodou, jsem ji přece naučila a rukavičky má naháčkované do zásoby. Někdo musel ten ďábský řetězec přerušit. Musela jsem zmizet, abych ji vymanila z Koboldova vlivu. Z dětí lze brát sílu. Anebo člověka oslabí. Hella se nám snažila namluvit, že se nic neděje, že je to normální.

Hello, zlobím se na tebe, zlobím se na tebe víc než na Kobolda, slyšíš mě, moje milá, slyšíš mě.

Jediné, co jsem si odvážela, byly kufry s Hellinými sáčky. Dva kufry naplněné zažloutlým papírem, pošpiněným kolibřím písmem mojí mámy. Mojí mámy, která říkala, že než člověk začne psát, musí vstát od stolu a smést ze sebe drobtý žité a strávené reality. Pak si může sednout a začít psát o své, vnitřní realitě.

„Není to snad všechno záležitost slov? Umět prostě vysvětlit skutečnost?“

Neříkala, šeptala a já ji nenáviděla za to, že šeptá a píše věty, které si předříkává a ukazováčkem si je podtrhává a hází mi je do obličeje. Odpustitelné lži.

„Mami, já vůbec nezlobím.“

„Nemůžeme si, holčičko, příliš vybírat.“

Neposlouchá mě. I když nesedí u stolu, píše. Vezme mě do náruče a zatočí nás a směje se. Točí se mi hlava, zavřu oči a zacpu si uši. S každou otočkou nová slova.

„Přidělené tělo.“

„Mami –“

„Přidělený rozum.“

„Mami –!“

„Přidělená země.“

„Maminko, já –“

„Přidělený jazyk.“

„Mami, přestaň.“

„Přidělení rodiče.“

„Nech mě!“

„Vykoupit se z každé této stanice znamená only one way.“

Velký špajz byl v moderním domě na předměstí. Po celou dobu mluvil jen s dítětem. Začínala jsem žárlit. Odbíhala jsem od večeře. Pro sójovou omáčku. A ubrousky? Ano, ubrousky, zapomněla jsem. Zvedala jsem se. Zarazil mě. Odsunul židli, odešel do špajzu hledat ubrousky, nikdy do špajzu nechodil, nevěděl, kde jsou. Šátral, dlouho se nevracel. Polilo mě horko. Vyšel a štítivě, mezi dvěma prsty, držel jeden z Helliných pytlíků.

„Co je tohle za svinstvo?“

„To je... památka...“

„To v tý Evropě nemáte ani normální papír? Vyhod' to.“

„To je... to je...“

„Nechci to už ani vidět... ještě malá něco chytne.“

„Ne.“

Prali jsme se mlčky, jako pokaždé. Rituální tance. Má tě přece rád. Vyhrál. Jako pokaždé.

Zamkl mě do koupelny. Zpod pečících forem tahal štosy vyhlazených slov, trhal je a házel do černého, plastového pytle. Zbytek spolýkal drtič na odpadky.

Hellina slova chroptěla. Narvaná do drtiče na odpadky.

Nemám naději na lásku. Měla jsem se zabít.

To by bylo zbytečné.

Mě zabila nesprávná láska nesprávného člověka v nesprávný čas.

„Vypiju si tě.“ Řekl Kobold.

„Vysaju si tě.“ Řekla Hella.

„Nevím, co se se mnou stalo. Nevím, co se dělo. Bylo to jednoduché. Prostě jsem se bezmezně zamilovala. A přesídlila do jeho řeči. Nevím, co se stalo s mou řečí, pohybovala jsem se jen v jeho řeči a chtěla zpátky.“ Řekla Hella, která se nerozpomínala, kdo byl kdysi já, žila dneškem. „Je to láska. Jediná láska mého života. Přítel v moři lhostejnosti. Představa, že ho ztratím, mě ničí. Neničilo mě, že má jinou. Ničilo mě, že bych ho ztratila. Že bez něho bych se rozpadla. Srdci neporučíš.“ Proboha, vzpamatuj se, Hello. To říkal Kobold a smál se, to říkával Kobold, ale říkal to jinak, srdci a prdeli neporučíš. Vzpamatuj se, Hello. Nechalas nás v tom.

„Nikdo mi ho tak dobře nevykouřil jako ty.“ Říkal Kobold. „A taky nevykouří.“ Říkala ona. A byla pyšná. To byla ta jejich láska. Takhle mluvila ta moje básnička. A bylo to odporné. Jak se na sebe usmívali.

Ta touha nikde nekončí.

Ta láska nikde nekončí.

Dokážu to.

Pozorná k minutám, které mě ještě čekají.

Voda hoří, nejhorší je spáleniště.

Nebe je nad mostem nízko. Zvednu ruku, dotknu se nebe. Skulina mezi mraky. Dodává mi odvahy.

Odpouštím jim. Der Arschloch und die dumme Gans. Člověk se nesmíří lehce s tím, v čem vyrůstal. Jsem součástí bytu. Tak stará, tak nenápadná, jak nenápadně vzniká láska, jak nenápadně vzniká trans, jak nenápadně vzniká domácí násilí. Odpouštím jim oběma, že nedali dítěti, co potřebuje, a co vlastně potřebuje, lásku, optimismus, jistotu, nevím. Dělalí koneckonců to, co všichni bozi. Nedotknutelní, mocní tyrani.

Bozi ubližují tomu, koho stvořili.

A vyžadují od těch, které podupou a ničí, aby je milovali a přinašeli jim oběti.

Odpouštím jim. Už se nemusejí schovávat, už se můžou zjevit. Moje tělo je připraveno. Mám v žilách vodu. Celý život se mé tělo připravuje, aby se jim přiblížilo. Řeka čaruje, řeka barvy indigo, šeptá Koboldovu modlitbu, očisti nás od všech hříchů, smyj z nás vše nečisté... ať jsme jiní, ať jsme silní... Musím utěšit Kobolda za všechno, co se stalo.

Utopit Juditu.

Utopit Julii.

Stát se člověkem.

Dívali se jiným směrem, pryč ode mě a já jim odpouštím. Přetrhnu řetězec, Evin osud se nenaplní. Masa vody se propne, vyšvihne vzhůru. Vodní masa podobná dlouhovlasé ženě, která se předkloní, potopí hlavu pod hladinu a pak se prudce vynoří a zakloní. Rozhodí mokré šlahouny vlasů do vzduchu, voda opouští tělo a padá...

Ještě...

Ještě...

Ještě lvice.

Zvíře se instinktivně zakousne do své kořisti. Do kořisti, která neutíká, která se nabízí.

Já se přidala k němu.

Bylo to snadné. Bylo to tak snadné. Bylo hezké patřit k vůdci smečky. Ona se nedivila. Ona se nedivila, ona si zakrývala obličej, kopala jsem tím víc, čím víc se nebránila, kopala jsem ji za to, že se nebrání, že si tehdy oblékala jeho košili a byla šťastná, místo aby tu košili roztrhala na kusy a spálila, místo aby ji nůžkami rozstříhala na kusy, místo aby ji rvala zuby, místo aby se narovnala a koupila si papíry do psacího stroje, protože není normální, když někdo píše na pytlíky od mouky a cukru, to není normální, ta moje Hella, která stejně jako v psaní smísila slova různých jazyků, až nebylo rozumět, nám zavařila celý ten maglajz, když já potřebovala jistotu, jistotu, že černá je černá a bílá je bílá, kopala jsem do ní za to, že nosím háčkové rukavice, které upozorňují na to, co se má zakrýt, kopala jsem ji za to, že nám nikdo nikdy nepomohl.

Kopala jsem do ní. Nenáviděla jsem ji. A poprvé jsem pochopila, jaké uspokojení cítil Kobold, když kopal do nás.

Mí bratři byli mrtví.

Držet ji pod pokličkou. Tu holčičku uvnitř, pořád křičí, držet pod kontrolou představu rodičů o té holčičce, pořád dotírají, rozkazují, vnucují o ní obrazy, přes které klopýtám. Držím je pod kontrolou, všechna dětská já. Nikdy jsem se nedozvěděla, které já je dospělé, jaký měl se mnou osud skutečný záměr, původní, nefalšovaný, autentický, jaká jsem měla být. Pod nehybnou hladinou, v hlubinách, se neustále něco děje, i tehdy, když je povrch hladký a nehybný. Vyčistím znečištěné rány, musím být sama, ještě se léčím, celý život se léčím, ještě rány čistím od špíny, kterou pohodili, emocionální odpad, smetiště rozetá po světě, zaneřádná místa všude tam, kde se kumulují lidé. Vybrala jsem si špatné místo, ale jediné možné. Koboldovo město.

„Es liegt an uns, wie wir auf das Geschehen des Tages reagieren.“
Napsala Hella.

Byla to *moje* záplava. Kruhy na vodě v temnotě, ze dna mířit k světlině. Jakápak výlučná láska. Tam, kde byla Hella, se Kobold nenalézal. Tam, kde byl Kobold, se Hella nenalézala. Tam, kde bylo moje já, se nenalézal ani jeden. Neměla bych používat slovo já, nevím, co znamená. Oba chtěli, abych byla druhé pohlaví. Ve vodě a na poušti takové dělení neexistuje. Moje jméno je mi neznámé, žiju doposud v pocitu nepojmenovatelnosti. Voda z řeky se rozlila, vlnila se a bouřila jako mořské vlny, nebyly to vlny, nevěřila voda, neještěřila, páv nerozevíral pera; byly to obrysy lidských těl, moře lidských údů, moře všech těl, která tímto městem kdy prošla, moře těl, která se vlnila a hlásila se mi dobrovolně. Nabírala jsem dobrovolníky, kteří byli ochotni se ještě jednou vrátit, nakouknout do rodného města, připomenout se hořejším, suchým partajím, připomenout se těm, kdo záměrně zapomínají a zapomínat chtějí; naprogramovaní.

Voda stoupla a olízla omítky domů. Omítky měkly jako plastelína. Voda do nich vtlačila znamení podobná listí stromů.

okobld

blodok

koblod

já

voda hoří

Vykřičet úzkost mohla do vody. Strčit hlavu pod hladinu a skučet a výt a volat o pomoc pro Hellu.

Dávala jsem důležitost řece. Přitom patřím moři.

Tolik energie jsem věnovala tomu, abych zvedla hladinu jedné jediné řeky. Abych zvedala koberec země, pod nímž hnije zasuté. Energii jsem mohla darovat něčemu jinému.

Jsem šťastná, jsem volná. Růže je nejlepší jako růže, ryba je nejlepší jako ryba, každý člověk má ukázat to nejlepší. Hella by byla nejlepší jako Hella. Potěšení být Hellou si nedopřála. Judita se drží za ruku s Julií. Nevlastní sestru Justýnu jsem nikdy neviděla. Jako bych tu nikdy nebyla. Všechny jsme byly zásobárnou energie pro Kobolda. Už nebude mít z čeho čerpat.

Buduj bytelnou loď.

Žij, žij.

Nahá se posadím. Na dřevěném voru. Nahá, s háčkovanými rukavičkami na ruku. Přehodím nohy přes pelest. Chodidla vnořím do vody, zahýbu prsty. Matka je tak teplá, laskavá, blány mezi prsty zareagují. Roztáhnou se jako vějíř. Vklouznu do vody.

Podívám se z okna, na břehu řeky stojí devět černých drobných soch, od nejmenší po největší. Stojí tam devět soch a vstupují do vody. Dívám se jinam, není to moje věc, mně taky nikdo nepomáhal, Helle taky nikdo nepomáhal.

Brodím se do haly.

Voda stoupá, laská mi kolena, laská mi stehna. Dveře koupelny popraskají, vyvalí se voda. Vana je plná, přetéká. Špunt nadskakuje a funí. Pod ním se cosi dusí. Tlak, kterému uleví stoleté dítě, dítě, které se nikdy nemohlo odpojit. Protože se na život nikdy nenapojilo. Svléknu rukavice. Mrštím s nimi o zeď. Roztáhnou prsty na ruku, rozkošné vějíře. Když se to blíží ke konci.

Možnost lásky, možnost milovat a být milován existuje a já tu možnost uskutečním. Kůže na těle je slizká. Lesklé jizvy srostlé. Na bocích se tvarují výstupky. Špunt se hýbe. Namáhavě dýchá a funí. Ozve se zvonek.

Nahá přejdu ke dveřím. Podívám se rybím okem. Stojí tam cikánečka, kterou měl Kobold tak rád. Nezestárla. Jen zbělela. Stojí tam v modrých šatech. Neotevřu. Je to vidina, která se rozplyne,

Koboldova návnada. Stojí tu desetiletí a nezestárla. Koboldova krev nestárne. Koboldova krev je voda. Kobold je krásný. Vzkročím do vany. Zhluboka se nadechnu. Jedním rázem špunt vyškubnu. Podrazí mi nohy, odkopnu ho. Vcucne mě silný vír, vtahuje mě. Cítím černou chlupatou ruku, mizející stín, protáhne mě úzkým otvorem, vír mě vtahuje hloub, kamsi dolů, proud dunivě sílí, zrychluje. Kdosi vcucává mé tělo, které se podvolí.

Proud mě vyplivne do studené, útěšlivé, tiché vody. V níž se horká voda rozpustí, zklidní, zmalátní. V hlubinách pod mostem se neustále něco děje, ano, i tehdy, je-li povrch hladký a nehybný. Rozhlédnu se. Je tady.

Stín, který se podobá soše.

Tlak na hrudi. Jsem ztěžklá, zpomalená. Laskám se s vodou, přijala mě. Tolik trpělivosti ze mě odčerpala za ta léta a teď mi ji vrátí. Zachovala jsem zpovědní tajemství i za cenu smrti. Nahýbá si mě, kolébá ze strany na stranu, pohupuje. Tady není ostrov. Soutoky mezi prsty vyraší vzhůru, srůstají. Teď bych musela nosit palčáky, nebo jednoduché kulaté návleky. Roztáhnu paže. Vyrovnávám rovnováhu, voda mnou ze strany na stranu kymácí mírně. Já se podvolím. Nechám se vést teplým proudem.

Následuju tmavý stín před sebou.

Ztrácím schopnost mluvit, myslet. Jen tělo se pohybuje, samo, pudově, hmota a klid a pravidla a ticho pod vodou. Otírám se o vodu jako o hebkou látku, hladím se o ni. Tělem narazím, otrů se o něco nezvyklého. Něco se rýsuje pod masou vody. Ostré hrany. Pohřebiště soch. Mezi nimi hbitě proplouvají hejna malých rybek, se zarážející přesností, jako jednoduchý organismus, i důstojné, osamělé velké ryby. Chřestivec, který patří do řádu d'asové. Potravu láká pomocí látky vypouštěné hřbetní ploutví. Plní pod mostem své poslání. Vystrčená hlava se dotkne mého čela. A vypustí z ploutve látku.

Pohřebiště soch, některé se zdají být v našedlé mlze živé, ne, to se přes ně přelévá voda. Mazlí se i s nimi. Ponořit se. Projít detoxikační komorou. Rozpusťt já, které je poničené. První citová zranění se budou opakovat v milostných i mezilidských vztazích. Pořád na sebe hledím tak, jak na mě hleděli kdysi. Jde o životně důležitou lásku. O nic jiného.

Proplovám, vedena vyšší mocí, zákony vody. Proplovám k sousoší, hluboko pod mostem. Přitáhne si mě výraz obličeje.

Dívám se do prohlubní, kde bývaly oči.

Donutím bytosti na břehu, aby začaly hledat. Zapomenuté hladomor. Řeka vybublává gejzíry. Řeka zvrací. Davy na Kamenném mostě, davy v prošívaných bundách civí dolů s fotoaparáty a videokamerami. Zatímco nad nimi pukají těla soch.

Pukliny, nakřáplý kámen, hádci se rozlézají kamennými těly, honí se, sochy pukají jedna po druhé, rozkleplá vajíčka. Gejzír uprostřed řeky docákne v pravidelném rytmu na jejich hlavy. Jednu sochu po druhé oblízne, obtočí lasem a stáhne do hlubin.

Lidé vykřiknou vzrušením.

Přibíhají další a tlačí se, namačkání na sebe, tentokrát si svou svědeckou chvíli zaznamenají. Tentokrát zmáčknou spouště, spustí kamery. Gejzír docákne na kamení pospojované maltou s vajíčky. Ke zdroji tajemného vodního vulkánu se za několik hodin za doprovodu televizních kamer ponoří potápěči. Donutím lidské bytosti, já je donutím, aby se potopily a vrátily souši pravdu. Budou se spoléhat na slova.

V té chvíli splyne mysl s myslí přátel i nepřátel. Voda se napříč časem propojí. Nerušená lidskými zásahy je krásná a bohatá. Masa vody se vášnivě vzdeme a propne, zvedá průhledné tělo výš. Nečekaně zmrazená ve vzduchu, v zataveném tichu a zataveném čase. Na tom vodním kopci stojím já. Vydávil mě vzdmutý proud, naposledy, než se voda přelije, mysl zklidní. Voda nevyzdvihne mě.

Je to Ava.

Davy se mačkají. Bzučivé vážky nad mostem vytahují na udici jednotlivé postavy, které se uprostřed tlačence dusí, zamotané do péřových bund. Vrtulníky je loví na udici, odhazují na břeh. Most je ucpaný.

Chapadlo jeřábu se ponoří v místě gejzíru, kde se to hemží potápěči. Zakousne se pod vodu, cosi vykusuje, rve z hlubin. Nad hladinu vytahuje kořist, vyzvedává prehistorické zvíře, prazvláštního ještěra. Had kopíruje pohyby vody. Prýští z něho voda, průzračné prstence, rozteklé svatozáře.

Je to socha. Má pevné tělo. Socha s hustým černým ochlupením, ne, není to ochlupení. Je navlečená ve zbytcích hnijící mazlaviny, v pozůstatcích sešitých huňatých kabátů.

Když rozepnou knoflíky a opatrně seškrabou a očistí černou mazlavinu tlejícího kožichu, najdou kostru. Najdou drobné pařátky kolem krku vznosné sochy. Kostra sochu objímá, zoufale přilíplá k nehybnosti. Nerovné sousoší, kámen a bolest. Kostra zachrastí, sesune se na hromádku. Kámen vydrží, nedrolí se. Sochu oškrábou, přeměří, prohlédnou, pokusí se ji vrátit na podstavec. Nehodí se sem. Nepatří sem.

Koboldova vzývaná bohyně, bohyně vod, bohyně Ava.

Vzala na sebe rysy Hellina obličej.

To se stalo v roce, v roce... Tak mi to řeka vyprávěla.

Nádech a pod hladinu.

Berlín-Wannsee, listopad 2008

Výdech a nad hladinu.

Graz, březen 2010

Text Helly Koboldové, nalezený po vydražení fotografie jachty Erin (vlepený pod rámem)

Tváří v tvář smrti je návaznost na druhé přerušena, pane. Tři ženy stojí na Kamenném mostě. Hella, Judita, Justýna. Skočí a dopadnou do písku, který tudy protéká. Zaboří se a začnou plavat.

Ty tři ženy se pomalu sunuly podél pískového lomu. Nebyl to pískový lom. Nebyla to písčítá pláň.

Poušť.

Písek bílý. Navátý v dunách. Čím se sunuly dál, tím byl písek jemnější. Vítr rozfoukal lidské stopy. Stvořil vlastní obrazce. Ženy se bořily po lýtka, zapadaly po kolena, písek obaloval jejich stehna, horce. Vyprošťovaly nohy neúnavně, uvolňovaly těla ze sypké svěrací kazajky. Aby vzápětí uvízly v jiné, pod chodidly se tvary propadaly, vlnily, přesypaly. Vyprošťovaly kůži s vírou, že písek jednoho dne zhrubne, zřídne, zmizí. Za mělčinou se obzor zazelená, bosou nohou našlápnou pevnou, tvrdou, neuhýbavou, chladivou zem. Od chvíle, kdy jsou spolu, není už třeba se ptát na něco jako život nebo příběh.

Doklopýtaly. K okraji propasti.

Stojí.

Jediné, co zbývá, je chytnout se pevně za zpocené ruce. Oblepené zrníčky.

Stojí. Čekají. Ruce podél těla.

Hella, Judita, Justýna. Tři ženy neměnily směr. Mohly měnit směr. Mohly, a neudělaly to. Bičem spráskat by zasloužily. Muži spolu solidarizují, vlci drží ve smečce, ženy ne, vlkům nadbíhají. Jsou nezávislé, a přesto nejsou nezávislé. Vítr přivál několik zrněk písku; ony je bezmyšlenkovitě setřely z tváře, varování, nedaly si říct, nikdy si nedaly říct, ony neslyší, nechtějí slyšet. Nezávislost jim nezaručí a nedá ani moc, ani majetek, ani On. Neslyší. Nevidí. Nevidí, že pouští se svobodně prohánějí smotaná klubka drátů. Růže z Jericha. Čekají na krůpěj. Některé se bez ní obejdou.

Nevydrží stát. Plazí se písek po čtyřech. To hlavu už nezvednou. Mluví na poušti a mají slzy na krajíčku. Horko, pod kterým kůže zrudne a svědí, sdírají ji z těla po cárech. I poušť je šířost. I moře je šířost. Písek všechno přeskupuje a vzdaluje a vrací. Voda všechno přeskupuje a vzdaluje a vrací. Není snadné vyluštit, co se má stát právě jí.

Tři ženy klečí na okraji propasti. Jako sousoší na mostě. Na mostě bývají svatí. Tito svatí jsou muži. Každá z žen, která porodí a dobře vychová dítě, je svatá. Jen její sochu nikdo neobdivuje. Co všechno musí vejmout do života. Kolik let prorodily. To je tak krásné, myslí si tři ženy. To je tak strašné, myslí si tři ženy. Kolik let jim tvrdili, že nejsou schopné myslet. Tři ženy stojí na okraji propasti. Vedle sebe, nikdy tváří v tvář, aby si předaly, co už vědí. Aby si pomohly. Nepomáhají si. Jsou rády, že přežily.

Ženy stojí a myslí na pravidla. Přesídlí do nové řeči, opustí svou. Ty, které neposlechnou, zaživa do písku zahrabou. Zahrabou je do písku a zalijí betonem. Zahrabou je do písku za to, že porušují pravidla, která stanovili jiní. Některé nesmějí odkrýt tvář. Některé se nesmí bavit s jinými muži. Některé nesmějí myslet. Některé nesmějí rozhodovat o svém životě. Některé se musejí nechat obřezat. Některé musejí snášet, když si je kupují a znásilňují za zdmi, kterým se říká domov. Muži znásilňují dcery a myslí si, že je něco takového normální. Některé jsou mužům chvíli mikrovlnkou, chvíli kytkou v květináči, chvíli šperkem. Proměnila se v písek, bylo jí šestnáct a bavila se s kluky, otec se strýcem ji zaživa zahrabali do země a ten písek, který odtud víří, nemá konce. Ty tři ženy se oním směrem nepodívají. Muselo by nastat stěhování v hlavě.

Tři ženy klečí na kraji propasti. Právo první noci. Která ruka je chňapne v poušti. Nerozutečou se. Být otrokyní, kterou z ní udělají. Být paní, kterou z ní udělají. Všechna slova jim přežvýkala společnost. Svět je změně dřív, než ho změně ony.

Ty tři ženy vstanou, opráší kolena a zase stojí na břehu. Ještě tam stojí. Vztahy s ním jsou problematické odpradávná. Na okraji, na břehu propasti. Pohupují se v kolenou, nervózně oddychují, pohled upřený před sebe, na co vlastně čekají, na co čekají, na list, který se snese, na zelený list, na němž se bude lesknout krůpěj. Celý svět zahlédnou v jediné kapce vody. A utopí se v prázdnu. Zrnka písku vyschla, vtlačují se do dlaní, žlutavé kamínky v kůži bolí, ta praská, šupinatí, mozaika v dlaních. Jsou zaklesnuté. A nepovolí.

Tři ženy mlčí. Přešlapují na místě. Mlčí pokaždé. Žár mezi nohama, který žádné rty neuhasí. Horkost nepochází z pouštní krajiny. Princip je stejný. Metody se liší. Vmáčknu jim do pohlaví čili papříčky. V bolesti odkývají vše. Znásilnění je pak jen léčkou. Slyší, když ji obřežou. Vidí, když příbuzní ženu zapřáhnou za pluh. Vidí, slyší. Mlčí. Mezi ženami to není jiné.

Rozedrané paty, ztvrdlé a rozpukané. Bosé prsty přešlapují v horkém písku na místě. Kolem sebe vyznačí špičkou palce kruh. Do kterého nikdo vstoupit nesmí. Když se neochrání samy, nikdo to za ně neudělá. Kruh z milostných trojúhelníků a slov.

Ty tři ženy jsou zmámené horkem, sucho v krku pálí a znemožňuje vydat jedinou hlásku, nikdo nepřijde, slunce je nabodává na kopí, je to na nich, je to na nich, rozhodnout, jakým směrem se vydat, musely by zvednout oči a podívat se vzhůru a ne stopovat prošlapané, ne doufat, že zachytí obrys lidské stopy, musely by se vydat do neznáma a neznámo ohmatat, neznámo, které pálí do dlaní a chodidel a vpálí nevratnou pečeť zevnitř.

Ty tři ženy, tak skleslé. Mátohy, co sotva mrkají. Tuhnou jim tváře a oheň cítí v břiše, vítr zvedal písek a někde před nimi se rozprostírá tušené moře a uzdravení. Ty tři ženy mohly polknout nasucho, přilepit si jazyk na

patro. A doufat. Růže z Jericha se zakuklí jako ošklivý pavouk. Nic jiného jí nezbyvá, aby přežila. S první kapkou se rozvine a zkrásní, zeleň se hrne do tváří a tuhne. Té vody nesmí být mnoho. Jinak růže zplsníví. Té radosti nesmí být mnoho. Jinak se podvyživená duše pomine.

Ty tři ženy čekají. Byla vyprahlá poušť, byly vyprahlé ony. Zvedal se vítr. Přivál list, srdčitý zelený list stromu, odkudsi pohozená naděje, padal dolů, nemohly si na něj stoupnout, mohly ho následovat, zavřely oči a nadechly se. Otočit se Lotovy ženy nesmí, za nimi vítr zvedá písek, víří ho, řádí ve vysokých kruzích, písek spadá ženám do vlasů, pomalu je zasypává. Nadechly se znovu, vdechly písek. Nezbylo než vykročit. Na co čekají, na co čekají. Zpochybněno už bylo vše.

Stojí. Skočit do propasti se má s rozběhem. Ne se zastavit na okraji. Přítulnost komplikovaných příběhů, které voda odplaví.

Poušť. Postavy stojí, za sebou slyší křik. Neohlédnou se. Zacpou si uši. Myslí si, že jich se nic z toho netýká. Každého se týká všechno. Za zdmi domů, ve sklepeních skrývají své ženy, zavírají dcery. Znásilňují vlastní děti. Na ně si dovolí. Nakrmí ten strach v sobě, na ně si dovolí. Zplodí s dcerami další děti. Nikdy poušť neslyšela, že by tak ženy činily se syny. Všichni muži o tom sní. Znásilňovat. Je v tom síla a moc. Zbabělců a slabochů. Chtějí syny, když se narodí dcera, novorozeně zabijí. Zrnka písku násobená každým takovým činem. Křik slábně. Už není potřeba si uši zacpávat. Nepodívají se na sebe. Chytanou se znovu za ruce.

Ty tři ženy. Vyběhly dychtivě jako rozpustilé holčičky na písčnou pláž. Pak zahlédly stopy v písku, sehnuly hlavu a stopovaly cizí otisk. Než se nadály, stály v poušti. Hlavu měly zvednout hned na začátku. A zanechávat své vlastní stopy. Ne kopírovat jiné. Hlavu nezvedly, chomout je ze slov.

Tři ženy, v tomto postavení jsou k mání. Ten strach. Lze s nimi dělat cokoli. Mluví s nimi tím nejhnusnějším způsobem. „Ta píča by si to určitě taky rozdala.“ Jsou méně než kapusta, tu alespoň sníš. Méně než mrkev. Na Koboldech je cosi strašidelného. Poznají se kdekoli. Dvě zvířata si k sobě přičuchnou a ucítí ten cizí pach.

Ty tři ženy se bojí, co je pod nimi. Balancují na pohyblivé mase písku. Každý pohyb přesune obrazce a přeskupí duny. Každý krok rozpožhuje energii, která nemá tvář a nemá jméno. A jejich lidské smysly jsou omezené, a lidský rozum nestačí, jsou rozumem i smysly obelhávány. Udělají krok. Cesta není vyšlapaná, stopy, ke kterým skláněly tvář, se za dobu putování ztratily. Musíme spoléhat na slova.

Tváří v tvář smrti je návaznost na druhé přerušena. Tři ženy stojí na Kamenném mostě. Hella, Judita, Justýna. Skočí. Dopadnou do písku, který tudy protéká. Zaboří se a začnou plavat.

Tolik žen skrytých v jednom jediném těle uprostřed písečné bouře a nad hlavou konfliktní nebe. Bílá oblaka. Chuchvalce, jen mezi ně vklouznout, vnořit ruku, ohmatat záhyby, vlhké, necudné. Tolik žen skrytých v jednom těle.

Tři ženy zcuchané v jediném mase. Problémem nejsou oni. Problémem jsou ony. Chybí jim vzájemná solidarita. Nechají se vláčet pískovým korytem. Nezdvihnou oči, aby vylezly po paprscích vzhůru. Sluneční paprsky jsou provazy, po kterých by mohly vyšplhat.

Tři ženy si myslí, že kdo rozumí řeči vod, ví, jak vypadá soutok dvou řek. Slijí se a sjednotí v jeden proud, bez toho, aby jedna řeka předháněla druhou. Protáčejí těla, jedna druhé prosákne do kůže, mazlí se. Kobold rozumí řeči vod.

V každém oceánu vypadá voda jinak.

Tři ženy se dají do pohybu. Už neplavou. Kráčejí pískem, za sebou. Břehy si neprohlížejí. Břehy jsou vysoko nad nimi. Postávají tam postavy s udicemi. Je to dravá řeka.

*Tři ženy se brodí korytem písku a vyhýbají se háčkům na udicích. Slunce nevidí, přestože žhne. Směr, kterým jdou, nevnímají. Nena-
padne je, že si směr mají určit, než nakročí. Jdou dnem i nocí a v hrdle jim vysychá kapka krve.*

Tři ženy postupují těžce proti proudu písku, řeka mohutní, napájená písečnými bouřemi. Poušť požívá břehy. Tři ženy přivřou oči. Nohy se zamotávají do látky. Draperie těžkne. Visí uprostřed nicoty, kde se zatavil čas. Nechtějí putovat k absolutnu. Dobro se tu nevyskytuje, lze jen umenšit zlo.

Tři ženy napodobují pohyby plavců. Pramen spojuje lidi. Země vznikla z vody. Potopou měla zaniknout. Tři ženy napodobují pohyby plavců a Noemova archa mizí v dáli. Voda se prospala jako ledovec. Šípková Růženka jednoho dne roztaje.

Podle beduínů je poušť plná ifritů. Podle křesťanů právě sem posílal Ježíš demony. Jedna ze tří žen zakolísá. Ta poslední, nejmladší. Počkají na ni. V dálce přelud ochranné postavy. Tři ženy se vydají na cestu písečným korytem. Koboldova žena a Koboldovy dcery. Palčivý přelud.

Tři ženy se zarazí. Koryto a břeh se slily v jednolité proud. Valí se zrnka písku. Kolem jsou jen kameny a písek. Znají cíl, neznají směr. Vykročí zkusmo. Jsou v pískovém lomu. Ne, to silné pravidelné vichry vyhlodaly větrnou jámu. V noci vypadá jako propast.

Ty tři ženy nevědí, kde je studna. Kde je. Kde je ta studna schovaná. Vše se neustále mění. Dokud věří, že je studna za obzorem, nebo dalším

rohem a dunou, je všechno v pořádku. Jakmile se zastaví a budou čekat, je konec. Je konec.

Ty tři ženy odešly do pouště, jako poustevnice, odejít do pouště pro ně znamenalo dostat se k jádru, v poušti proměnit zlé démony, aby tak démoni zanikli, aby se probudili andělé. Snaží se odpustit těm, kdo jim ublížili. Ne proto, že by si to dotyční zasloužili, ale protože si to zaslouží ony samy.

Tři ženy se dusí horkem. Jazyk je trest. Nepotřebují soucit a pro to, co mají udělat, jsou schopny jakékoliv oběti. Poušť je tichá, prázdná. Jen s přízraky větrných propastí. Není jako moře. Ale v obou se člověk musí spoléhat na intuici a instinkt. Oči se nemají čeho chytit, kolem je jenom písek, na zrak se nedá spolehnout, v této optice se mísí viditelný a neviditelný svět. Dívat správně se mohou jen srdcem. Rozum užívá srdce. A poušť užívá obojí.

Ty tři ženy zvednou oči k nebi, jediná vykročí, jediná se odpojí, mohly se odpojit ostatní a zachránit se, jediné odpojit a odpustit si, předat Evinu zátěž mimo sebe a kráčet samotné. Bály se a písek je zaslepil. Dvě padají do propasti, nejstarší a mladičká. Prostřední, přerostlé dítě, se odpojí a vítr ztichne, vítr sfoukává a sesbírá zrníčka zpět na své místo, a obzor je nekonečný. Ta jedna osamocená žena vykročí a krok je lehký, snadný. Válka pohlaví skončila. Nikdy nebyla, jen v hlavě. Jen se jim musí dát šance, té se jim dostávalo zřídka. Z nebe se spustil déšť.

Rozpršelo se. Těla tří žen z písku se zbortila a rozpustila.

Teprve tváří v tvář smrti je návaznost na druhé přerušena.

PŘEBYTKY LIDÍ

O ohni

Ester a Honzovi

Té, co neúnavně nosí živou vodu.
Slečince Smrti.

KOBOLD – slovo německého původu. Diblík, šotek, neposeda, skřítek, strážce podzemních pokladů. Přeneseně skřet, kreature, monstrum.

Nadejde den, kdy lidé budou mít černožlaté oči a spatří krásu, kdy se zbaví špíny i veškeré tíže, vznesou se do vzduchu, ponoří se do vod, zapomenou na své mozoly i veškerou bídu. Nadejde den, kdy všichni lidé budou svobodní a osvobodí se i od svobody, jak si ji představovali. Bude to větší svoboda, svoboda bez mezí, svoboda na celý život...

INGEBORG BACHMANNOVÁ

Čeho se člověk bojí. Popsat stav vědomí v nějaké době.
Krutosti, kterých se dopouštíme na nejbližších, předčí každou rafinovanost světových válek. Mír je válka.
Válka je pokračováním míru.

Otázka dne zněla jednoduše. Jak tento den přežít.

Zásada číslo jedna: nepanikařit.

Justýna nemá příliš na vybranou. Pohybuje se v omezeném, těsném prostoru. Ve vymezeném prostoru si odškrtává denní povinnosti. Které před ni vrší ostatní.

Jako šelma se vyvlékne ze změti rozespálých dětských objetí a podrbe se ve splepených vlasech. Nestihla si těžké, hnědé prameny včera umýt. A nestihne si hustý vodopád propláchnout ani dnes.

Zaklapne blekotající budík. Bosou nohou odhrne poházené kalhoty, ponožky, trička. Vyšlapanou cestičkou dokráčí k záchodové míse. Motor v ní naskakuje škytavě, zastydlý stroj zadýchaného motorového člunu. Nabírá obrátky. Za několik minut už je hrdinkou zrychleného filmu bez stoptriků. Uvaří čaj; vodu obarví a sáček vrátí do lahve od zavařeniny. Bez cukru. Cukr došel. Umaže jahodovou marmeládou devět krajíčků chleba, máslem šetří. Přeřízne ovály na poloviny. Ty, které zůstanou nedokousané a v dětském bříšku nezmizí, připlácne k sobě a takto slíbené vloží do mastných papírových sáčků školních svačin; z pytlíků nejprve do misky sesype včerejší drobký. Jako na obrotlíku naskládá na teplé postele devět hromádek pestrosti, obě ruce kmitají, levá i pravá, už dávno neví, zda je pravačka, nebo levačka, potřebuje nezbytně obě ruce, chceš-li najít spolehlivou oporu, nalezněš ji na konci svých ramenou, roztočená mlátička, čamrda, která se zastaví až v noci, až v noci padne. A ve spánku se neklidně převaluje.

Pozoruju ji odsud každé ráno. Miluju ji, jedině tak vystoupím ze sebe. Jeden rok, tři měsíce, čtyři dny. Obalenou hroznem devíti hlav, devítihlavá saň se na ni sápe. Nejmenší Bobulka je přisátá na krku, vycházejí z holobytu, z nízkého bílého domku, odkud se na svět

dívají zamřížovaným oknem. Pozoruju ji bez dechu, za záclonou, jak se sklání a rozkazuje, jak mrňata popohání, jak přidržuje školní brašny, aby vyhublé pruty vklouzly snadněji do pout, do barevných svěracích kazajek. Neučesaná, přesto krásná.

Mimořádná žena.

Čekám za záclonou jeden rok, tři měsíce, čtyři dny. Ještě stále by mě mohla odmítnout. Na odmítnutí jsem navyklý, skopnutí ze schodů jsem zažil tisíckrát. U ní jediné bych je nepřežil, nevyvázl bych se zdravou kůží. Čekám, až bude úplně na dně, až nebude mít kam uhnout, teprve pak vztáhnou roztřesenou ruku, předstoupím před ni s otevřenou dlaní prohlodanou nadějí. Ona se jí dotkne, bude muset, zaklesne se. A spáry zahladí. Vejde do útrob mého domu, který bude jejím.

Vejde do mých útrob.

Došli ke křižovatce, mizí v zatáčce. Propustila mě ze svých služeb, má paní. Cestou do kuchyně zaliju odstátou vodou tchynin jazyk. V kredenci zašmátrám a pokochám se numerem vkladní knížky.

Je na heslo Justýna.

Pět postaviček se odlepí od majáku Justýnina těla, políbí je na čelo a mizí v budově základní školy. Tři další odvede Justýna o čtyři ulice dál. V mateřské školce s vykuleným zajíčkem na dveřích je usadí na dřevěnou lavici, podá tepláčky, přezouvá chodidla v zaštopovaných ponožkách. Přítomná matka se slunečními brýlemi vysoko nad čelem odsune potomka, aby se děti stehny nedotýkaly. Na Justýnu se nepodívá.

„Posuň se, Broskvičko.“ I Justýna dceřino tělo provokativně posune. „Ať se neušpiníš.“

Když holčičce nazouvá odrbané bačkůrky, odchlípne se levá podešev. Gumový jazyk se výsměšně zavrtí. Zatrne v ní. Učitelka stojí mlčky ve dveřích, vítá děti a vyčkává. Sluneční brýle otálejí s odchodem. Justýna se namáhavě zvedne.

„Odpoledne to doma zalepíme.“

„To je takhle dobrý, mami.“

Broskvička příplácne žraloka, vsune nožku do obalu. Jako na koloběžce: poskakuje pravou nohou, levou sune po dlaždicích.

„Ne, to rozhodně není dobré a rozhodně to není v pořádku, maminko. Tady hrozí nebezpečí úrazu. Dítě musí mít odpovídající obutí!“

„To se může stát každému.“

„To jistě může. Ale vám se to stává podezřele často.“

Justýna má v hlavě prázdno, v duchu počítá a sčítá, když vezme dcerku s sebou domů, znamená to nečekaný výdaj dnešního dne, další porci k obědu, ve školce jí peníze za dnešní jídlo už nevrátí, je těsně po osmé.

Situaci vyřeší učitelka s ptačím obličejem, pro který ji Broskvička zbožňuje. S povzdechem popadne holčičku za ruku. S povzdechem napájeným pocitem nadřazené dobroty, ve které nechá vymáchat Justýnu; ponižuje poníženého.

„Dneska ale naposledy, maminko.“

Justýna zamává varhánkům. Pětiletému Kaštánkovi. Čtyřletému Knutítkovi. Tříleté Broskvičce, které učitelka zavazuje zapůjčené erární prezůvky. Justýna zvesela zamává zkoprnělé matce, která ji s odporem pozoruje, už přes tmavá skla. První bitva dnešního dne vyhraná, zapějte halelujá.

Než svůj domek s verandou a prázdnou garáží opustím a zaklapnu branku, převážu si obinadlem napuchlé kotníky. Dnes se sehnou šetrněji a obmotávám pozorně, přiškrtím, včera jsem rituál odbyl, v tramvaji mi z manšestrákové nohavice vyklouzl zašedlý had s otisky mokvajících boláků, sunul se za mnou, pronásledoval mě až k hrobu. Dokud žila matka, převazovala mi kotníky sněhobílými obvazy ona. Dezinfikovala kůži a mazala mastí, omývala mi nohy žínkou, kterou vyvařovala, myla moje nateklé konve, myla mi nohy jako Pánu Kristu Ježíšovi, to říkala, jako Pánu Kristu Ježíšovi, a uvidíš,

že se stane zázrak, a pak zapějeme halelujá, říkala. Nedávám bohu šanci, odstup mezi sebou a bohem zvětšuju. Dávám šanci sobě a své lásce, neštěstí slouží pouze milosti. Nestal se zázrak, nikdy se žádný zázrak nestal. Nikdy ta modrofialová šklebenice nezmizela. Nikdy ta modrofialová šklebenice nemizí.

Zmizí, až ona ji políbí.

Vlak odjíždí v půl deváté. Chodím oklikou, klikatou pěšinkou a roštím podél vody. Postojím na břehu a zírám do proudu. Voda je bahnitě zelená. Řeka si mě nevšímá, je zpanštlá. Zkrotne až v místě, kde jí Labe spolkne jméno.

Než se došourám na nádraží, stačí na mě pokřikovat pět habánů, pětice pablů s kšiletem nakřivo a rozkrokem mezi koleny, rozmazlení frackové, co kouří v hloučku za školou.

kriple, kriple

kup si nový rifle

Dobře ty pošuky znám. V noci sprejujou sídlištní zdi a omítky rodinných domků, i já mám na brance záhadnou šifru *mtr.* Rozpoznal jsem pětici stínů při nočním číhání na Justýnu před třemi týdny. Nastříkali červenou barvou velký, ochlupený kosočtverec pod její zamřížované okno. Stál jsem shrbený za záclonou a toužil držet v ruce pušku. Hlaveň bych tiše vysunul pootevřeným oknem. Pětkrát bych zmáčknul spoušť. Pětkrát.

Pušku nemám. Vyrazil jsem s kartáčkem na zuby. Rejžák jsem v komoře v tom rozrušení nenašel. S kartáčkem na zuby a jarovým koktejlem v kbelíku, pěnil přes okraj, hrnečku vař, jsem drhnul tu potupu tiše, abych mou paní nevzbudil. Odřel jsem si klouby prstů do krve, ruce mě nechtěly poslechnout, vystřelovaly mimo rudé chloupky. Primalex pro venkovní nátěry jsem nakoupil druhý den a v hodině mezi psem a vlkem přetřel rozpitý, necudný obrys, který prosvítal a který mě vtahoval. Končil jsem za svítání.

Ničeho si nevšimla. Má svých starostí dost, paní má, Matka boží, mutice, mutele. Kdo si jak ustele.

Justýna vejde do hypermarketu, sotva dvouletou Bobulku napresuje do pojízdného košíku, pokřičuje se. Projíždějí pomalu, kochají se dotyky se zbožím, dítě pochová plyšové hračky a zatřese si chrasťtky v igelitu a přivoní k salámům a šamponům a avivážím. Dítě se proběhne mezi regály jako v zrcadlovém bludišti. Cíl je u pokladny. Justýna cítí pohledy ostatních. Tady se neslyšně vyhlašuje vítěz, tady se prokáže hodnota člověka. Podmínky na startu měli všichni stejné: spravedlivě prázdný koš. Čím ho kdo naplní, rozhoduje.

Justýna prohrála.

Vozidla ostatních natankovala plnou nádrž. Na dně jejího kovového monstra se provinile krčí bochník chleba, nejlevnější špagety, český kečup, prošlý a ve slevě, krabice mléka, obdélníček levného mýdla. A lepidlo. K zamezení absolutní prohry jí chybějí dvě koruny, dvě koruny ji zachrání před diskvalifikací. Předstírá, že je má zapadlé v kapse seprané džínové bundy, je to trapné, hledá, šátrá, šacuje sebe i Bobulku, drmolí omluvy, neustává. Ta etuda trvá dlouho, pokladní má nasupený výraz, neoblomný, neodpovídá, vyčkává, bičík zasunutý, jen ho popadnout a prásknout, tvář ocejchovat rudým šlincem.

Bičík zůstane zasunutý. Justýna se dočká. Muž ve frontě za ní podsune pod loktem na tácek desetikorunu. Justýna se zaculí na pokladní.

A Harold ví, že ten úsměv patří jemu.

Sedím v prvním kupé. U dveří. Řeka peláší do velkoměsta, předhání se s courákem, vyplazuje jazyk, prosmýkne lesklé tělo mezi kopci. Muž naproti si listuje novinami, při pohledu na mě jen nepatrně zdvihne obočí, ošije se a přehodí nohu přes nohu.

O něco horší je to v tramvaji, která mě odsunuje z nádraží. Neurotická žena v háčkové čepici těká očima, valí bulvy, fascinovaná mými naboulenými kotníky, odporem rozšiřuje nozdry, vzrušená, představím si horkost mezi jejíma nohama, signál pro moje tělo,

je odstartováno. Ruce vystřelují a nesmyslně tlesknou, jazyk vrní, provětrává se na vzduchu.

Tělo neovládám. Jenom prapohyby, esenci gest. Jsem řeka. Svoje tělo neovládá, sune se, vedena prazákladním instinktem, k pramáti. Jsem buldozer, na němž jsou navěšeny stroječky a zesměšňující cingrlátka, za které se mohutný stroj stydí, ale neumí se jich zbavit. A tak předstírá, že není bagrem, že je zpotvořeninou určenou k pobavení.

Hlava se zpěčuje, trhá sebou, ruce plácají, trup se komíhá. Nejhorší je, když cítím, jak se ještěrka sune z vlhké jeskyně na světlo. Neovlivním chvíli, kdy se růžový had vychlípne na boží světlo. S jazykem, z něhož odkapávají sliny a který se mi vysmívá, protože ho nechytím, mi nezbyvá nic jiného, než někam zalézt a čekat. Než se unaví a zahučí do jeskyně sám. Zalezu, čekám. Čekám, až zalezl on.

Justýna smete ze stolu chlebové drobky a vsype je do misky. Večer je vhodí do polévky. Přebalí Bobulku, látkové pleny nechá odmočit v kbelíku, který páchne močí. Z igelitové tašky vyjme krabici mléka a vnoří ji do druhého kbelíku s ledovou vodou. Bobulka se přidržuje židle, maličko vrávorá, tápe ke kuchyňskému závěsu a zase zpátky, z hrany stolu sesmekne peněženku, kutulů, kutulů, drobné kovové uzávěry se sypou. Justýna se vyděsí, klekne na kolena, rozčileně sbírá a počítá zakutálené mince, hlavu zaklesne pod postel, útlé boky a zadek do výšky, šmátrá.

Tak ji tu nalezne Harold. Stojí ve dveřích a nemrká.

Dělám, co je třeba. V soukromé pohřební službě FREUDE A SPOL. já pracuju rád. Dělám, co je třeba. Dělám víc, než je třeba. Nejčastěji chystám mrtvé do rakve, radostně, a upravuju obřadní síň. Je velebná. Připadám si jako kněz. Ráno stojím zády k varhanám a rozpažím ruce, abych přilípl písmeno tvora, který si vybral přiděl času. Za každé tělo se pomodlím, což dělat nemusím. Jsou na mě závislí, rád se o ně starám. Jako otcové o své děti, jako muži o své ženy.

Rád bych se staral i o někoho živého. O ni. Jsem zamilovaný. Nikdy jsem nebyl zamilovaný. Ruce protáhnu mezi prašnými světelnými paprsky, slunce natahuje prádelní šňůry z vysokých, mléčných oken. Nahlas vyslovím její posvátné jméno. V průzračné akustice dutě prázdného ticha mi zní jako uhrančivá píseň ze záhrobí.

Chrám taky pokaždé vymetu, třídím porce květin. Netknuté trvalky nazmar nepřijdou. Freude je nosí zpátky do květinářství před vchodem hřbitova. To květinářství je taky jeho. I když papírově mu šéfuje Freudova sestřenice. Všichni se přiživují na těch pod drnem a všichni jsou zazobaní.

V kanclíku před obřadní síní si vyzvednu štos papírů.

„Už tady okouní, tak sebou mrskni.“

Stará panna Muchová, které přezdívalí Muklovka. Prý byla zamlada ve vězení, za ublížení na zdraví, podrobnosti neznám. Vybělená, jak se vyhýbá sluníčku, do mě pokaždé bolestivě dlobne. Vyrovnává si nesplacené účty se životem. Snad. Já se usmívám, koutky držím v pozoru, nechci si pohněvat to obočí, s ním musím být zadobře, ono velí.

„K-kdo?“

Muklovka přimhouří oči, namíří ukazovák.

„Dcera tý zesnulý. Taková fešná skoropadesátka. Chce vidět, kdo voblíká tělo. Přitom je voblečený a nachystaný pěkně.“

Chodbou se blížím do své cimry. Paninka mi vychází v ústrety. S kapesníkem u nosu mi významně předá bílou igelitovou tašku s červenými písmeny H & M. Had Muklovka.

„Ráda bych, abyste maminku oblékli do nového.“

„I-istě, istě, pani.“

„Moje dcera ještě přinese boty. Maminka o sebe vždycky dbala a hezky se strojila, figuru mívala jako ptáčátko a nestihlááá –“

Zalyká se hukotem pláče, zurčí z krku. Automaticky ji chytím kolem ramen, jediná chvíle, kdy se mě ženy neštítí. A důvěřují mi; lidé jako já přece musejí být vděční. Voní nějakou těžkou vůní, ulpí

mi na konečcích prstů. Přičuchnu si, až odejde. Do dlaně mi vsune dvě stovky. Vypoklonkuju ji ze dveří. Zpočátku jsem jim naslouchal hodiny, než jsem pochopil, že se mnou se nechtějí přátelit, že mě nepotřebují. Potřebují moje ucho, vstřícnou mušli. Nestíhal jsem pak práci, takže mají utrum, sobci. Umíráme všichni, není na tom nic výlučného.

„I-istě, istě, pani.“

Z igelitové tašky vyklouznou světlemodré šaty s cenovkou, šaty s výstřihem do V, šaty jednoduché a krásné, šaty velikosti 38.

Velikost Justýnina těla.

Harold na stůl obřadně postaví lahev červeného vína, hromadu čokoládových croissantů, kuřecí řízký, balík deseti minerálních vod, svazek banánů, hrozen tmavomodrého pokušení. A váleček trvanlivého salámu, který v ruce potěžká.

„Něco jste si, mladá paní, zapomněla na pultě.“

Justýna zírá na šišku vysočiny, kterou Harold pomalu obejme a přejede všemi prsty tam a zpět. Justýna zírá na banány a hroznové víno. Otevře dveře, podá Bobulce dvě prázdné, tmavomodré krabičky od nivey.

„Hraj si, Bobulko, na písku, běž, utíkej.“

Harold do Justýny vnikne zezadu, ta jedním okem sleduje Bobulku, aby neutekla nebo si do pusy nestrčila písek, druhým okem fixuje modrofialové víno, přepočítává kuličky, rozpočítává je na devět dílů. Než se Harold zlomí a zaheká, má jasno: na každého vychází sedm kuliček. Zítra bude moci koupit bačkůrky. Které jednou zdědí Bobulka.

Obstarožní kazetový magnetofon, který sem Freude před patnácti lety odložil a zapomněl na něj a na němž si Muklová přehrávala anglická slovíčka, spustí mou nejoblíbenější. *Ode an die Freude*. Rytmus mých trhavých údů odpovídá Beethovenově trhavé radosti. Černý

pytel poměřím délkou těla mrtvé. Je příliš krátký, musel bych jí zkroutit nohy. Zpřelámat hnáty. Jak říká Muklovka. Normálně bych to udělal, člověk za ta léta otupí, oblíbené tóny ho inspirují k tvůrčím polohám, jsem umělec mrtvých těl, skládám koláže a zdobím, ale tentokrát tělo poškozené nebude, tentokrát žádný kubismus v praxi. Krejčovským metrem raději vezmu míru lidské kůži. Lesklé, černé pytle přeměřuju přímo u kovové skříňky. Samá voda – přihořívá. Když si konečně vyhlídnu ten pravý, mrtvou odstrojím. Nahé mrtvé tělo do pytle nasoukám. Začnu u odbarvené hlavy, povislých prsou, černé jámy a napuchlých kotníků, ty mě zvlášť potěší. Spřízněná duše. Ženská je zachovalá, pěstěná. Stejně jí to nebylo nic platné. *Gita Lauschmannová*, brzy seskládám písmena toho podivného jména. Ta asi nebyla místní. Doktorka Gita Lauschmannová. Tady jsou si, drahá Gito, všichni rovni. Tady už nikoho nic nepálí.

Zítří ji zasypou hlínou. Posmrtné vzdušné lůžko. Zatěžkané k udušení.

Justýna si na vařiči ohřeje vodu. Opatrně stoupne do bledězelené, umělohmotné, orýpané vaničky. Spodní polovinu těla má obnaženou, přičapne a mýdlem ze sebe odplachuje Haroldovu lepkavost. Chtěla by s tím přestat. Jenže argument trsů banánů a hroznového vína je příliš pádný. Ještě pádnější je fakt, že Harold zastupuje moc, na které je se svými dětmi po manželově smrti závislá.

Osuší si stehna a šterbinu, oblékne se, obsah vaničky vylije do rohu dvorku. Kdysi tu býval kompost, jak připomíná čtverec shnilých fošen. Při pohledu na Bobulku, která s rozšířenýma očima matlá kolem pusy banánovou hmotu, je intermezzo zapomenuto.

„Pán,“ vyplivne banánovou kaši Bobulka.

„Ježíšek,“ obejmě ji Justýna.

Hotovo. Ženino tělo je obaleno černým pytlem; slušivé malé večerní. Matce jsem před lety ušil z té igelitové pytloniny pláštěnku

s obrovitými nohavicemi, černou potápěčskou kombinézu pro podzemní ponor. Všem privilegovaným mrtvým, kteří neproletí komínem, bych rád dopřál tu originální eleganci s kapucí. Jenomže je to moc práce pro moje neohrabané prsty; museli by být moc a moc hodní, aby si róbu zasloužili. A to nejsou. Nemusí být naděje, stačí něco menšího.

Šlápnu magnetofonu na plyn, smyčce zběsile pilují struny, orchestr duní, sbor rozevívá rty, zpívá o život, vhnání mi slzy do očí. Řičím i já. Do černého pytle své přítelkyni, té vlídné nahotině, hučím do rytmu vysvětlující omluvu.

Musiš věřit svymu panu,

že ty přideš dó nebe.

Zadivej se někdy k ranu,

kdo šaty nosi zá tebe.

Moje laska, moje mila,

která ke mně náleži,

jeji krása, jeji sila,

jen na ní mi zaleži.

A repete.

Musiš věřit svymu panu, že ty přideš dó nebe...

Jsem zamilovaný. Jsem šťastný. Já jsem tak šťastný. Ochutnávám sám sebe v novém složení.

Na dvouplotýnkovém vařiči ve smaltovaném hrnečku bublá vroucí voda. Justýna ji osolí a vhodí pečlivě odpočítané špagety. Téměř je rozvaří, v hlubokém talíři vidličkou rozčmachtá se sladkým kečupem. Krmí Bobulku. Každé sousto spadlé mimo dětskou špulku polkne sama. Bobulku přebalí a uspí v posteli; vypráví jí o zvířatech, jejichž obrysy ožívají na plesnivě omítce. V plastové vaničce pere pleny a dětské oblečení. Levným mýdlem. Po kterém jí popraská už tak zrudlá kůže na rukou. Vymáchá hadříky v ledové vodě; popraskané rudé rukavice z pravé kůže žhnou, pálí. Zašedlé pleny pověsí na

natažený motouz mezi křivou hruškou a skobou ve zdi. Vodu vylije do fošnového čtverce v rohu dvorku. V téže plastové vaničce umyje nádobí, vodu si ohřívá na vařiči ve špagetovém hrnečku. Vytře podlahu, lino je potrhané. V trhlinách se pročernují obrazce, ve kterých se zachytávají drobký, písek, prach. Pokusí se přerovnat oblečení pro deset lidí, nacpané do jedné skříně. Je to marná snaha, ponožky samy vyskakují, komínky svetříků se opile kácí.

Vztekle přecpanou skříní přirazí. Z proutěného košíku, kde se navrchu převalují roztrhané kalhoty, vyloví dva páry ponožek a zastupuje je. Mokřým hadrem přetře stůl. U zavařovací sklenice se žlutou umělou růží se tiše pomodlí.

Blíží se jejich čas.

A repete.

Pytel nezaváží. Až zítra.

Pohládím hlavu skrytou a tušenou pod černým igelitem. Pohnula se. Cítím pohyby, z omyvatelné černě se vysouká jemný Justýnin profil. Zavřu oči, víčka semknu pevně, nesmím přelud zastrašit, odehnat. Pohládím bouleniny prsou. Pohládím nížinu –

*Kam nyní
se svými přebytky něhy,
kam,
do jakého hrobu?²*

Po několika minutách odvážím mrtvé tělo. Kmitá v něm život. Bude kmitavě tĕkat řadu hodin, ještě zítra, když pozůstalí budou na hřbitově plakat pod podzimním, slábnoucím sluncem. V tomto těle je mé sémě. Zítra je zasadí do hlíny, aby vykvetlo.

V roztoku si drhnu ruce, dokud nezrudnou. A přemažu je dezinfekční indulonou. V roztoku vydrhnu nejen své ruce.

2 Odkaz na báseň Jiřího Ortена *Milostná*. In: *Deníky*, Československý spisovatel, Praha 1958, s. 450–451.

Ode an die Freude končí. V týlu mě zamrazí, jako by mi kdosi zátylek obemkl ledovými prsty.

Co mě má kdo soudit. Když není v mém těle.

Přicházejí pravidelně a ohlášené. Ledabyle zatúkají na dveře. Podpatky, které vydupávají rytmus, než se připojí tělo a v rytmu tanga se roztančí. Vejdou, štítivě se rozhlídnou. Jedna si sedne ke stolu. Než na něj položí svá lejstra, ukazováčkem přejede ubrus a špičku si detailně prohlédne. Lejstra odloží. Druhá obejde kuchyňský kout a pokoj a záchod.

„Splachovací záchod máte, tekoucí vodu taky.“

Zašátrá v proutěném koši s roztrhaným oblečením a v ponožkách určených k zalátání. Vytáhne krabičku cigaret.

„Takže!?“

„Jsou to ty nejlevnější. Jediná radost, kterou mám.“

„Tak radost? A jediná?“

Rozevře skříň, na hlavu se jí vyvalí chuchvalec oblečení, kupka měkkého sena, považuje to za schválnost, hadry odsune nohou. Zpoza postele, z níž odhrne pokrývku a očima přeměří spící Bobulku, vytáhne dětskou pletenou ponožku obalenou smotky prachu a z linoleové škvíry zdvihne bílou masitou housenku. Žena u stolu vyvalí oči a tlumeně vyjekne.

„To je... špageta,“ odkašle si omluvně Justýna.

„Uklízíte vůbec někdy, děvenko?“

„Jistě,“ pípne omluvně Justýna.

„A myslíte si, že takovýhle svinčík... takovýhle... prostředí je vhodné pro děti?“

„Jsem na devět dětí sama...“ vyhrkne Justýna a pomyslí si, proč má opakovat skutečnosti, které samy znají nejlépe. Od sedmnácti let na ni vedou spis. Od chvíle, kdy se jí narodilo první dítě. Spis vedly už na její matku. O tci neví nic. Matka uvedla divné jméno. Kobold.

„Žádné další, vedlejší příjmy?“

„Žádné. Jen vdovský důchod, rodičovské příspěvky a sirotčí důchod dětí, příspěvek na bydlení...“ Vyjmenuje omluvně Justýna. „Dvakrát jsem zažádala o navýšení sociálního příplatku.“

Žena u stolu si protáhne nohy. Narazí na překážku. Sehne se, přitáhne igelitovou tašku, na stole vystaví její obsah. V kontrastu s ubohostí příbytku svítí jako luxusní poklad.

„Takže vy žádáte o sociální příplatek pro děti, a nakupujete si vysocinu a červené víno.“

„To byl dárek.“ Zarazí se Justýna a oči jí žhnou.

Ženy mlčky vyplní formuláře. Šustí jimi dlouho. Justýna se neodvážívá sednout. Má pocit, že by jí za to abstraktní moc strhla potřebné body.

„Ve středu se u nás zastavíte. V úředních hodinách. Máte štěstí, že náš pan vedoucí má tak vyvinuté sociální cítění.“

Obě se významně uchichtnou.

„A nebojte se, maminko, nějak to vyřešíme.“

Opouštějí místnost. Jedné z nich se na ruce blyští zlaté hodinky a na prstech zlaté prsteny. Justýnu hypnotizují, v Justýniných představách se proměňují ve vyrovnaný sloupec bochníků chleba.

„Krávy jedny nedojený. Ale máme to v kapse.“ Zasměje se na rozespalou Bobulku Justýna.

Vyjmu z tlamičky kazetu. Beethovena zastrčím do spodní zásuvky Freudova stolu; v tom bordelu Muklovka čmuchtat nebude. Všechny nahrané audiokazety mám dobře poschovávané. Mozartův potrestaný prostopášník *Don Giovanni* se krčí za šanonem z roku 2000. *Così fan tutte* si brebentí v sousedním sektoru, evidenční číslo 14 368. Bacha a jeho *Janovy a Matoušovy pašije* mi vzorně střeží mrtví roku 1998. Beethovenova *Missa solemnis* ševelí pod vyrovnanou zásobou černých igelitových pytlů. Debussyho *Dívka s vlasy jako len*, co pouštím dětským tělíčkům, je zaseklá mezi pixlami sava. Muklová si ráda vyřizuje účty se životem. Přese mě. Černou pásku

se zakonzervovanými tóny by mi naschvál vytočila, zamotala, zašmodrchala a zpřetrhala. Noty by se polámaly, slily nebo poztrácely.

Připravím na poslední jízdu dva pasažéry, tentokrát smažáky. Laciná horská dráha s žhnoucím polibkem. Oheň by měl roztavit spíš živé, ne mrtvé. Aby se přetavili v jinou morálku. Klasických pohrbů je mizerně málo, a to se ještě pochovávané musejí protlačit sítem mých estetických nároků. Jsem taky člověk. Než je nabalzamuju a poctím mužným darem. A naše květiny vykvetou. Palčivé trhliny. Kdo koho k tomu nutí?

Přiřítí se ze školy. Burák a Krahulík si čutají na dvorku, přitom hlídají Bobulku. Justýna má u stolu jenom čtyři židle. Usadí na ně osmiletou Barvičku, o rok staršího Banánka a Brambůrka, co se vrtí a netrpeřlivě pokukuje po gólech mezi cihlami. Píší úkoly. Justýna nerozumí Banánkově pětce ze slohu, ten příběh se jí líbí, červeň žalobnicky křičí u měkkých a tvrdých i/y. Sepíšou namáhavě opravu, občas na poradu přivolají Krahulíka. Vypočítají slovní úlohu, nediskutují o numerech, ale o obsahu. Petr koupí pět kilogramů jablek. Kilogram stojí osmáct korun. Pavel koupí deset kilogramů třešní, kilogram stojí dvacet korun. Kolik zaplatí oba bratři za celý nákup dohromady? Dětem se sbíhají sliny, kolik místa vlastně zabere deset kilo třešní, byly růžový, nebo rudý, byly šťavnatý a popraskaný, nebo nedozrálý. Zbystří i hyperaktivní Brambůrek. Není člověk žádný, co přelstil žaludek prázdný.

„Zvedněte ty svý zadky, přestávka, počkejte na dvorku, padejte, mám tajemství, mám překvapení.“ Zavelí nečekaně Justýna. Za zvědavými nosy přirazí dveře.

Ve ztichlém pokoji, kam zdáli prýští dětský vřískot a rány míčem, na omyvatelný ubrus odpočítá devět hromádek tmavofialových kulíček, porovnává nejen počet, ale i velikost, vyrovnává krtiny. Dveře rozevře, vystrčí hlavu.

„Buďte zticha, hulákáte jak na lesy, pojd'te sem. Zavřít voči, nastavit ruce, čekat, až napočítám do tří. A jeden po druhym.“

Každému přidělí dávku. Milodar do mističek z dlaní u fortny milosrdných, raz, dva, tři. Oči rozevřou naráz.

Ozve se radostný řev, každé dítě si s pokladem zaleze na svoje místo. Justýna seřve a zphlavkuje Banánka s Brambůrkem; dohadují se a perou kvůli velikosti duhových kuliček. Barvička zakopla, s pláčem posbírání poklad obalený hlínou. Justýna sousta oplachuje, zbavuje pís-kových zrněk. Bobulce sladké korálky oloupe a rozkrojí, jádýrka vyjme. Slupky polkne Justýna.

V obřadní síni poskládám na stojan písmenka a hraniční data. Každé písmeno v sobě skrývá desetiletí, nacucalo se odžitými léty. Znervózním, jazyk si to šine k bráně, ani tady se nežinýruje. Je to tíživá odpovědnost. Před sedmi lety jsem přesmýkl slabiky muže, který zemřel při autonehodě. Na břehu řeky Styx dodnes marně dokazuje svou totožnost, aby ho, spresovaného plechem, převezli do podsvětí. Pomalu, jako v dětské písance, si polohlasem opakuju hlásky, slabiky, slova. Na počátku byl slabikář. Tady jejich jména ožívají s posledními pěti minutami slávy.

Padla.

Do štrafované nákupní tašky na kolečkách opatrně vložím igeli-tovou tašku s nápisem H & M. Nejprve ji přehnu, pohladím a přežehlím rukou. Zašustí. Hřejivá milost tohoto dne. Děkuju, paní Gito. Děkuju.

Ze dvou obřadů si odnáším po růži a orchideji.

Dožvákají sladkou manu, která jen rozdráždí chuť. Úkoly si teď u stolu načmárají ti nejstarší, Burák s Krahulíkem. Così hledají v učebnicích, hádají se mezi sebou, nakonec zaútočí na Justýnu. Proč nemají televizi a proč nemají počítač a proč nemají mobil. Justýna, která zašívá a štu-puje, aby ulevila proutěnému koši, se rozčlílí, zásoba šití neubývá, nikdy, kouzelné hrnečku dost tady neplatí a ještě tolik hlasů kolem a tisíce otázek, nikdo kolovrátek otázek neumlčí. Bolí ji v krku a je malátná a čelo má horké, ale toho si všímat nesmí, toho si matky nevšímají.

„Já nemůžu vědět všechno, co po vás ve škole chtěj, na počítač nemám, na televizi nemám, na knížky nemám, tak si dojdí do knihovny, furt nějaký votázky, praskne mně z vás hlava.“

„Tam máme zákaz!“ Odsekne Burák.

„Kam?“

„Do knihovny.“

„No jo vlastně, tam máte zákaz.“

Justýna si odkašle a připomene si loňskou zimu, kdy zlobilo topení, spali v čepicích a palčácích. Posílala děti do knihovny na náměstí, ohřát se. Poradila jim, aby v čítárně seděly s knížkami v ruce. Příjemné, tekutě hřejivé teplo zalézalo pod kůži, pokaždé je uspalo. Klapalo to, dokud knihovnice nenašla v klíně desetiletého Brambůrka *Kámasútru*.

„Tak si doběhněte ke knížeti Krvepolskýmu vodnaproti. Ten má prej bichlí plný almary.“

„To jo, a z knížky na nás vyletí netopýr, U-U-Ustyno.“

Smějí se a napodobují vyplázlý ještěřčí jazyk, kyvadlovité kývání těla a neohranané plácání rukama, istě, istě, U-U-Ustyno.

Sílím svým pošupovaným pokladem na kolečkách, můj energetický zdroj. Přežiju cestu tramvají přes řeku, přežiju cestu vlakem; jazyk stočený spí, končetiny vykonávají rozkazy poslušně a nesalutují. I když učňové, co se vracejí ze školní exkurze, vtipkují na můj účet, vole, vole, co to tady smrdí, asi tenhle prdůch, ten tady dost prdí. Hihňají se tomu přes dvě stanice, než přistoupí čtyři zmalované studentky. Mají džíny kolem boků proklatě nízko, tanga povytažená, v rýze nad zadkem vytetované ornamenty. Učňové na mě v cukuletu zapomenou. Proklouznou kolem nich. Nevnímám vystoupím i se svým drkotavým sladkým tajemstvím. Je těžké žít v tomhle těle a necítit zlo a žhnout, moje milá.

Justýna přebalí Bobulku. Převleče jí čisté manšestráčky, otre žínkou pusy, zdvihne ji, opře o svůj bok. Krahučík přebírá velení nad pěticí

Rychlých šípů. Justýna vyráží směr mateřská školka. Vyzvedne tři zbylé varhánky. Sbalí rozežranou bačkůrku, doma se ji pokusí slepit. Ptačí oko mžiká ve dveřích.

„Zítra jdeme do divadla na pohádku, maminko, vaše děti ještě nezaplatily, jako jediné.“

„Šedesát korun já za každého dát prostě nemůžu.“

„Těšily se.“

„Nemám na vyhazování.“

„No tak teda nic neuvidí?“

„No tak teda nic neuvidí!“

Broskvička se rozpláče, kluci ne; šeptají si tajná slova: hovno a prdel. Natěšení, až je poví Brambůrkovi; nechá je za to chvíli chytat v jedné bráně, jako siamská dvojčata.

„Doma ti předvedu hezčejší divadýlko.“ Rozčepýří Justýna holčičce černé vlasy.

Přes půl města si dávají závody. Justýna školku po přestěhování ze sídlištního bytu do barabizny na kraji města neměnila, kluci tu byli zvyklí. Závodí, protože je čeká odměna.

„Zavřít oči, nastavit ruku, ráz, dva, tři.“

Poslední tři porce nafialovělých bobulí.

Bylo tu, není tu.

Opouštím nádraží, dech se mi tají. Tajemství provláčím po křivolaké pěšince houštím. Bojím se, aby mi řeka poklad nevyškubla, je marnivá. U řeky sedí rybář. Zvedne oči. Jsou plné ryb.

Blížím se ke kraji městečka, prokolébám se kolem skládky. Až k bílému, podlouhlému, rozporcovanému domku, jednu porci obývá ona, zbytek je prázdný. Moje láska, jas mých dní, nebeská bytost, vedle níž se cítím svobodný, vedle níž zapomínám na zvoníka od Matky Boží, na kůži, do které je zabalená moje úzkost a moje duše.

Justýna sedí na dvorku. Sedí na zemi a cosi lepí. Kolem se rojí bosé hejno, boty seřazené na zápraží jak podle pravítka.

„Y den, pani U-U-Ustyno.“

Zakoktávám se, zalýkám štěstím, projede mnou šíp žádostivosti, had se probudil, se sykotem se plazí ven.

„Dobrej. Tak jak bylo v Praze? Blaze?“

Děti se rozesmějí, já s nimi. Kluci se začnou rvát o míč. Hádají se, kdo dal gól. Justýna zaječí, roztrhne je, zakopne o pískový hrad, na kterém kutá Bobulka s Broskvičkou, holky se rozbřečí.

V trávě leží dětská bačkůrka. A nejlevnější lepidlo na papír.

„I-I-Im o eslepite.“

„Née?“

„I-I-Im e-eslepite ani en apír.“

„Fakt jo?“

„I-I-Inesu vam lepší.“

Kolébám se domů jako splašená kachna. Ledovou vodou musím zchladit obě zápěstí a čelo. Poslepu šátrám v šuplíku. Zamrazí mě po celém těle. Není tady! V komoře chemopren chybí. Ležel tady, ve druhé zásuvce shora. Hrabu se v šuplíku. Odhazuju šroubováky a kladivo, metám kolem šroubky a maticky a elektrické zásuvky a náhradní žárovky. Kriste, můj Pane, Ježíši milý, Ježíši matčín, dej, ať najdu tu tubu chemoprenu, maličkou tubičku, kapičku, ať můžu za svou paní. Prohrábnu pyramidu, železnou zásobu nejdražších past na zuby s bělicím účinkem, chrup si já hýčkám, jednou Justýnu políbím, jazyk vymáchaný v ústní vodě Odol, aby vystřelil ven a rychle se komíhal.

Teď z vysunutého, růžového okapu odkapávají spršky vyděšených, panických slin. Hicuju.

Těkám očima po obývacím pokoji, zachytávám se stolu v kuchyni, bílého dřezu. Před očima probleskne záchodová mísa. Přilepoval jsem včera večer odchlíplou tapetu na záchodě. Chemopren leží na vrcholku vyrovnaných smotků toaletního papíru. Přidřepnu na záchodovou mísu. Musím se vydýchat. A převléknout zpocenou košili.

Justýna mě posadí na dřevěnou zahradní lavici s oprýskanou barvou, Banánek s Brambůrkem ji našli na smetišti, já jí přišrouboval nohy. Celý šťastný lepím dětskou podrážku, přinášejí mi další věci, Justýna je ponouká. Je tu plno a útulno. Procesí maličkých přichází, přicházejí k svému svatému, který uzdravuje. Jsem lepič rozvolněných školních brašen, unavených penálů, bot, rozšklebených knížek, puklých misek, rozstřepených zrcadel, rozvrzaných židlí, jsem lepič rozpadajících se životů, rád bych slepil sám sebe, rozpadající se osud, poslední záchrana s trvanlivým lepidlem v ruce, roztáhnout prsty, napatlat na dlaň mazlavou směs, připlácnout ji Justýninou dlaní.

Justýna cosi složitě a tajnosnubně domlouvá, odhání zvědavou Broskvičku, dohaduje se s Burákem a Krahulíkem, a vy nám pomůžete, že jo.

A já jim pomůžu.

Justýna rozesadí nejmladší děti na lavici vedle mě. Knutítek chce sedět vedle Kaštánka, přesazují se a chechtají, starší děti sedí v tureckém sedu na zemi, Barvička tiskne na klíně Bobulku. Justýna s nejstaršími habány odehraje *Červenou Karkulku*. Sepraný červený šátek nakonec uváže Bobulce kolem krku. Potom si vymýšlí příběh, úmornou tragédii, já jsem strašlivý kníže Krvepolský, co zakleté princezně Justýně pije krev.

„Tady sedí a do dálky si hledí.“ Teatrálně máchá rukama. „Strašlivý kníže Krvepolský, co si tu slepuje hrad a zámek a nábytek a nářadíčko z vysušené kůže zlobivých dětí, které bez milosti – sežral!“

Děti ucuknou, nedutají. Nedutám ani já, strašlivý kníže Krvepolský, zírám na ni okouzlený, jak rád bych tu zakletou princeznu pohladil, jak já ji mám rád, na just a proti všem.

Drsný horor končí šťastně, Justýna vyzývá chrabré rytíře. Knutítek a Kaštánek se shánějí po meči, Justýna odbíhá do kuchyně.

„Krvepolský je vůči meči odolný. Krvepolského musíme, milé děti, zastřelit!“

Vrací se a zamíří na moje srdce žlutou pistolí.

„Banáááááááán!“

Zařvou jednohlasně děti, ječí a zalykají se, jako by polykaly zahnutý meč, polykají naprázdno. Vyskočí a vztahují ruce k Justýně, která stojí na špičkách, ruku vytaženou k nebi. Míří k Pánu.

Žuchnu bokem na lavici, zastřelený. Chemopren mi vyteče na stehno, penál se přilepí. Odtrhnu ho i s kusem látky. Dírou mi prosvítá kůže. Smějí se. Smějeme se všichni. Směju se, i když to vypadá jako hýkání. Justýna rozdává půlky banánů, poslušněji předávají vyprázdňené slupky. Ona z nich nožem seřízne zbylé bílé maso. Roztřepené nitě si strčí do úst.

„Ať si to svý divadýlko strčí někam.“

„Do prdeleééé.“ Vypísknou Knutítek s Kašťánkem.

„My máme lepší tyjátr, vid', Broskvičko.“

Holčička horlivě příkyvuje a šťastně se zakucká.

Zešeřilo se. Chlad pozdního léta dobývá městečko. Od řeky táhne mlha. Justýna chystá večeri. Vaří chlebovou polévku. K mému údivu na každý průhledný plátek chleba k zasycení přiloží navrch ještě tenčí. Tenounký, tenoulinký plátek pravého salámu. Banány a salám v domácnosti, kde se šetří i se solí.

Ale to není moje starost.

Dolepím poslední odpadlé, rozklížené a oddělené části. Stvořím ztracenou jednotu. Osamělé střepy nejsou nic. Pomalu odcháším.

„U-U-Už asi p-pudu.“

Prodlužuju tu chvíli, marně ji natahuju, poslepoval bych cokoliv. Třeba padající listí z hrušky. Oblékl bych strom. Oblepil větve. Což mi připomene blížící se, neodvratné štěstí tohoto dne. Srdce se zatetelí, rozdují, přidám do kroku.

Justýna mě nevnímá. Její ruce se vznášejí nad devíti těly, která se střídají u stolu, těla piští a ječí. Okřikuje je a diriguje ten nesourodý orchestr, nemá ruce, má nehmotná křídla, labutí krky, křídla plachtí

vzduchem, krky se natahují. Justýna propouští vzduch mezi prsty a já prstům závidím, že se jí mohou dotýkat. Justýna dýchá, závidím dětem, že mohou vdechovat její vzduch, jak rád bych přebíral vydýchaný vzduch. Z jejích úst.

Justýna ohřeje vodu. V plastové vaničce omyje čtyři nejmenší. Pevně je obejmě ručníkem, políbí na čelo. Ostatní se pod dozorem Buráka a Krahulíka umyjí sami. Zdvihne čtyři závaží, začíná Bobulkou, u posledního ruce umdlévají, svoje tělo nebude mít sílu omýt. Justýna se rozkašle.

Můj anděl je den ode dne hubenější.

Justýna nechá Krahulíka a Buráka plkat na zápraží. Vypláchne vaničku. Umyje nádobí. Drobky ze stolu smete dlaní do mističky. Zamete podlahu. Přisedne si s krabičkou cigaret, s šitím a přeplněným proutěným košem k nejstarším synům. Zašívá skoby na kalhotách; čeká, až uvnitř došpitají a usnou. Potom rozsvítí malou lampičku na stole a jako v nějakém vetešnictví přebírá dnešní úrodu špinavého oblečení, některé kousky před denním světlem a zraky učitelek obstojí ještě zítra. Ty, které podstoupí proceduru s mýdlovými bublinkami, navrší do plastové vaničky.

Synátoři se proplíží kolem ní, v dlani ukradený smotek tabáku. Vyhoupnou se na horní palandy. Před klížícíma se očima mají zkrabacený obraz Justýny. Do ouška jehly navléká novou nit.

Stehny protápkají mravenci. Napětí v každém nervu. Vůbec mi nevadí, že jazyk vystřelil. Klinká si do stran, olizuje záclonu. Měsíc zasvěcuje obrysy domu. Do skvrnitého měsíce vplouvá bílý tyl. Rozmlžená nevěsta. V měkké záři zahlédnu tvář anglické princezny v našlehaných svatebních šatech, s hvězdnatou korunkou ve vlasech. Vystříhl jsem si před lety její andělskou fotku ze starého časopisu a přešlepl do sešitu nahotin, je už pěkně ošmudlaná. Vždycky cudně klopila oči. Jako je klopívám já. A to měla kotníky v pořádku. Nejspíš.

Kolem půlnoci si Justýna chodívá zakouřit. Jen pět šest šluků. Šetří. Opírá se o posprejovanou zeď, drbe se ve vlasech, vysílá kouřové signály a já si v nich horce čtu.

Bude půlnoc. Postavil jsem si na polici budíka s oble kovovýma ušima. Vteřinová ručička cape a cape. Silvestrovský bod se blíží... Ted'!

Nic. Ještě dvakrát si dá ručička repete kolem dokola. Tajím dech. Přiškrucuju strach, co se mi zamotává do chlupů na hrudi. Co mi olizuje bradavky. Co když dneska ohýnek nezaplápolá. Co když dneska... Co když...

Zaplápolá.

Klika se pohnula. Tak pojd' už, pojd', pojd', pojd', no tak. Pot mi raší na čele, orosí se špička nosu, trup se komíhá, přitakává Justýně, klika cvakla, dveře letí, hlavou se mi prožene učitelčin řezavý hlas. V těch nejméně vhodných chvílích. Bosá Justýna vyjde na zápraží. Podklouzne na bílé igelitové tašce s červenými písmeny H&M. Zaskruje si.

Rovnováhu udrží.

Z matčiných silonových punčoch jsem si vyrobil noční návleky. Nad koleny je podvážu tkaničkami od bot. Nejdřív si kotníky obalím, punčochy vycpu přežehlenými kapesníky. Je to pohodlnější než si složitě obmotávat mokvající ránu obvazy.

Na posteli a na podlaze jsou poházené hřbety výtisků milostné poezie. Rozevřené zobáčky típají do parket. Sklapávám je, pochyťám písmena, která chtěla utéct. Vracím je mezerám na polici číslo čtyři, stejně vždycky končím u té jediné, kterou jsme předčítali s matkou, ta slova posílala Pánu Ježíši. Pošlu je i já, matka mi pomůže.

Dopadnu na matraci. Natáhnu se, kotníky podložím polštářem vycpaným husím peřím.

V pološeru si na stropě promítám film s Justýnou. Jak zavravorá a rozčileně kopne do bílé tašky s červenými písmeny. Jak taškou zatřeše, vyklouzne hádek, modrá látka. Jak si překvapením kecne na

bobek. A jemně vlnivou látku přetáčí ze strany na stranu, mne mezi prsty, zamyšleně luští cenovku a pročítá složený vzkaz, jak pobíhá za rohem a cosi tam do ulice na neznámého volá. Nikdo se neozve.

Hrud' zahýká štěstím, ucítím teplou slast, když si představím, jak se v kuchyňce svléká. A nahá obléká moje šaty, moje moje moje, jsem to já, kdo jí jemně přetahuje hebkou látku přes hlavu, hladí ji a jemně líbá na čelo a spánky, poddajně vlnivou modří obepíná paže, ňadra, břicho a klín, její klín mi ukáže půlnoc, teplá slast se vyřine, tentokrát se místa mezi nohama nemusím dotknout. Moje milá. Ty. Já.

Justýna si popraskaný střepek zrcadla posunuje po oblinách svého těla, jako by procházela letištní kontrolou, hledala kovové předměty, čekala vzrušená na zapípání. Šaty jsou překrásné. Na stole uhladí papír popsaný propiskou a polohlasem – pokolikáté – potěžká slova.

*Aby tě před zlým chránil
(takový už je svět)
dávám ti amulet
a nos jej bez přestání
Je proti chvílím krutým
zahání z duše hlad
a toho kdo má rád
uchrání před uřknutím
Snad z nebe na zem spadlo
to vzácné zaklínadlo
Ve světle létavic
do stříbra jsem vyryl
SINE AMORE NIHIL
bez lásky není nic³*

3 Báseň Jana Skácela *Sonet jako talisman*. In: *Květy z nahořklého dřeva*, Mladá fronta, Praha 2000, s. 57.

Justýna zamysleně brejlí na nakrojenou šišku salámu.
Usměje se.

Otázka dne zněla jednoduše. Jak tento den přežít.

Zásada číslo jedna: nepanikařit.

Justýna zaklapne jitřního bručouna, proplete se mezi spícími tělíčky, ohřeje si vodu. Z hrnce stoupá pára, zachytí se okenní tabulky, drápky se zachytává, slabá dostane závrať, rozpadne se v krůpěje. Justýna omyje své opálené tělo v plastové vaničce. Došlápne na zem, předkloní tělo, skloní hlavu. Stojí tu nahá, ňadra visí jako dva váčky zatěžkané zlatem, pramínky stékají a mizí v škvírách. Černé vlasy jí jako těžké šlahouny spadají z temene do vaničky. Nabere poslepu do plechového hrnečku vodu a vlasy proplachuje, důkladně, horkou vodou. Plastová vanička se plní šedým kalem.

Justýna dlaněmi vypudí vodu od kořínků vlasů k jejich koncům, koňský ohon zatočí a vyždíme. Prudce hlavu zakloní. Z konečků s výskotem odpadnou drobné kapky, pokropí zeď.

Justýna uvaří silný, po kolika týdnech voňavý čaj. Vylouhovaný sáček rozpustile odhodí do dřevěného zavařovacího hrnce na zápraží; slouží jako odpadkový koš. Na spáncích ji šimrají curůčky vody. Doprostřed stolu navrší devět podivných rohlíků, skrývají sladká tajemství. Do promaštěných sáčků včerejších svačin vloží tlusté krajíce chleba proložené řádnými špalíčky mastného salámu.

Děti budí jedno po druhém. Dotýká se kláves. Melodie něhy, tóny rozkoše. Nebuší do klaviatury, netřese s nimi jako jindy, nehuláká. Každé láskyplně obejmě a políbí na čelo a horkou tvář. Každému do klína v rychlém sledu nahází ponožky, kalhoty, slipy nebo kalhotky, tričko, mikinu; cirkusové číslo vytrénovaného žongléra. Sektor palandy nesmějí opustit, dokud se neoblečou. Spí po dvou, a tak se nemotorně předklánějí, pošťuchují, narážejí do sebe rukama, prou se o ponožky. Jen Broskvička s Bobulkou mají místa dost. O největší matraci se v noci dělí s mámou.

Bobulku posadí Justýna na nočník a pak jí dá suchou plínu. Teplou tvářičku zlíbá, bez lásky není nic, Bobulko, bez lásky není nic.

První se hladově zakousne Knutítek. Blahem zahýká. V koutcích úst se mu hromadí čokoláda. Vyškrábne ji bříškem ukazováčku, prohlíží. Justýna mu prst nečekaně olízne, rozesměje se. Na sladké rohlíky se s brebentěním vrhnou ostatní děti.

Bylo tu, není tu.

Čas blaha. Jeden rok, tři měsíce, pět dní. Krčím se za záclonou. Víla vytančila z vrátek. Má umyté vlasy. Učesané. Schycené červenou gumičkou. Je krásná k neunesení. Zatajím myšlenky. Její stádečko ji sleduje jako uhranuté. Pohyby má vláčné, laskavé. Dotýká se prsty vlásků, jako by hrála neviditelnou paličkou na xylofon.

Projdu do kuchyně, kotníky nafouklé, třou se o sebe, jako by mi na ně někdo nalepil bicepsy zápasníka. Odstátou vodou zaliju tchynin jazyk. V kredenci zašmátrám, pokochám se numerem vkladní knížky, k vylisovaným bankovkám přiložím příbuzné tulačky, zmačkané dvě stovky. Heslo Justýna.

Takový pocukrovaný, takový svěží den. Justýno, paní má drahá.

Pět postaviček se odtrhne a putuje k budově základní školy už bez doprovodné stráže.

„A nedejte se,“ hvízdne za nimi Justýna.

„No jo,“ zabrblá Burák. S Krahuříkem odvedou Barvičku a pak Banánka s Brambůrkem do kovových klecí šaten. Brambůrek ukáže na drobného blondáčka s andělskou tvářičkou.

„To je von, to je ten, co mi v jídelně už dvakrát podrazil nohy, že sem debil, dyž nemám mobil.“

„Tenhle ciferník?“

„Jo.“

Kluk je zaražený, cítí pohledy kamarádů, nesmí ztratit tvář, odvahy ztrácí. Naštěstí Krahuřík s Burákem mají naspěch.

„Hele, vole, tak to bylo naposled, příště ti dáme rovnou do držky. A pamatuj si, kdo má mobil, ten je debil, je to jasný. My na mobily se-rem, protože je má kdejakej buzerant a my nejsme žádný kuřbuřti.“

Kluk překotně přitakává. Krahulík mizí. S Burákem se zalígrujou na záchodě, otevřou okno a vyčadí lacinou cigaretu, dýmku míru. Zvoní.

Justýna odšlape čtyři ulice. Bobulku marně pohání, a tak ji větší kus cesty poponáší. Své varhánky sesadí na oranžovou lavici. Pod obrázky zvířátek, která jim patří. Zouvá poděděné boty, převléká tepláčky.

Broskvička má bačkůrky nově slepené, hořce páchnou lepidlem, pyšně je předvádí ptačí tváří. Ta vyčkává, aby trojici převedla do sousedního oddělení, než s ostatními dětmi odejde do divadla. Ptačí tvář se pousměje, přesto vzdychne, nasměruje ukazováček.

„Nezlobte se, maminko, ale musíte si to uhlídat, i mně je to nepříjemné.“

Čtyřletý Knutítek provinile zírá do tlamy čerstvě vylíhnutého žraloka.

„Odpoledne to doma zalepíme.“ Justýna Knutítka přivine, umlčí tou spontánní něhou učitelčin vyčítavý kolovrátek.

„Řeknem strašlivému knížeti?“

„Přesně tak. Řeknem strašlivému knížeti.“ Justýna ho cvrkne do ucha.

„A nohy od země neodlepuj. Dneska budeš mistr světa v krasobruslení.“

„V hokeji!“

„V hokeji. Mistr světa amoleta.“

Než svůj domek s verandou a zpustlou zahradou opustím, převážu si kotníky. Nafukující se zkažené maso obepnuto, kůže na buben napnuta, jen do ní zabušit paličkami. V náhlém hnutí myslí prohledám

matčinu lékárničku, antibiotikum k ošetření kůže. Nezáleželo mi na tom, po její smrti už ne, přál jsem si, aby se nakazil zbytek těla a já už nemusel nic, jen se rozpadnout a někde zalezlý dodýchat. Odumíral jsem, duševní sebevražda, samoupálení. To paní Justýna mě vrátila do života, když se přistěhovala naproti. Mast je prošlá. Zítra se dobelhám ke své lékařce. Začnu se léčit, důkladně. Kvůli paní spanilé odnaproti, kvůli ní.

Ze stromů na břehu vítr uvolní zbylé nažloutlé listy. Dopadnou na hladinu řeky neslyšně, spěchají k městu. Opilí svobodou skáčou do vírů, točí se. Nevědí, že se nevrátí. Vlák mi odjíždí v půl deváté. Pětice sígrů na nádraží už zase hulí, ouchcapkové se frajersky rozvalují na zábradlí, vítají mě.

*kriple, kriple,
kup si nový rifle*

Přejdu na druhou stranu peronu, schovám se za zrezivělou pumpu. Držadlem zapumpuju. Studna je prázdná, pumpa zakvílí.

kriple...

Studna je prázdná, voda chybí. Následuju své nohy, vydávají se nečekaným směrem, zastaví se před prvním mladíkem. Grázlové ztichnou, zpozorní. Zblízka vypadají mile. Sám sebe překvapím.

*m-magore, magore,
jdi se ysrat na pole*

Pětkrát bych to měl zopakovat, oharkům. Přilétne rozžhavené oko, které se mi odrazí od pravé tváře. Cigaretu klukovi vyrvu z ruky, zdusím botou, spolehlivou kolébavou lodí. Rozutečou se. Jako by mě píchli krátce špendlíkem.

Vlák vjíždí do jejich hurónského smíchu.

V rámu okna stromy a slizká stopa řeky. V rámu okna vidím její tvář. Cítím její tělo vedle svého. Před rokem tu seděla. Hledala tátu, kterého nikdy neviděla. Na úřadech dohledávala poslední adresu. Nevěří, že je mrtvý.

Dnes jako tehdy. Sedíme vedle sebe v kupé. Dnes jako tehdy. Dotýkáme se stehny. Nevyzná se ve velkém městě, nevyzná se tu. Drží se mého lokte. Loket míří do břicha. Projede mnou milostný šíp a vlnou mi oči. Jsem šťastný. Justýna drží papírek, písmena na něm chtějí k řece. U řeky stojí velký dům, v něm bydlíval ten muž. Justýna přesto doufá. Vchodové dveře jsou otevřené, vystoupáme vzhůru. Zazvoníme u stejného čísla, které máme napsané na lístku. Ach, jak je krásná. A voňavá. A nervózní. Znovu si učísne vlasy a olízne rty. Nemaluje se, nikdy, a jak je krásná. A napjatá. Jsme spolu. Je advent. Zvoníme. Prst s okousaným nehtem drží na zvonku dlouho. Pak krátce zabubnuje.

Dívám se z okna vlaku. Široké silnice a činžovní domy. Spleť kolejí před nádražím houstne. Všude její tvář. Na každém billboardu.

Justýna vejde do hypermarketu. Bobulku posadí do pojízdného košíku. Bobulka si lehne, vykukuje zpoza kovových mříží. Projíždějí uličkami rychle. Justýna točí rozpustile košíkem, dítě v drátěném kolotoči výská. Justýna se sehne a políbí vyšpulené rty v mřížce, přetížené regály míjejí, mají svoje tajemství, svoje bohatství, míjejí mohutného muže v obleku: sklání se nad etiketou šampaňského, dlouze vybírá.

Bochník chleba, kvádr krystalového cukru, krabice mléka, šest vajíček, meruňková marmeláda. Justýna ženě za pokladnou vysází do kruhu hrst kovových mincí, potlačí chuť zakousnout se do každé z nich a ověřit jejich pravost.

Šťastně se přes rameno zakření.

Harold ví, že ten úsměv patří jemu.

Vlak vjíždí do bzučícího velkoměsta. Její tvář v rámu okna se rozpadá. Sedím v prvním kupé, na kraji, hlídám si kliku u dveří. Haranti už v tuhle dobu nejezdí, dřepí ve školních lavicích, ale jeden nikdy neví. U okýnka někdo funivě dospává, zachumlaný v zavěšeném baloňáku.

Hlava proklouzla do límce, vidím jen nohy v tmavomodrých kalhotách, nohy pěkně tvarované, černé semišové boty do špičky. Plíživý podzim barví plátno v rámu okna do útěšlivých odstínů, do medové barvy Justýniných vlasů. Med lesních včel. Potlačím chuť vytrčit ruku z okna a prsty prohrábnout koruny stromů, ze kterých by popadaly hrsti listů. Justýna leží na střeše vlaku, do zad ji bodá teplo babího léta, Justýna svými hustými rozpuštěnými vlasy, které přepadávají ve vlnivých pramenech přes obě strany vagonu, barví a proměňuje okolní krajinu; vykoupat se tak nahý v jejích voňavých pramenech a přičichnout. Řeka podél vlaku spěchá a doráží, ráda by olízla koneček vlasů, ráda by se propojila v jeden tok. Vystrčit tak ruku z okna a pácát řeku, ať zvíře nedolejzá.

Vlak kníkově brzdí. Žlutý baloňák v koutě se vzdouvá, tušené zvíře pod látkou se rozpohybuje.

Harold na stůl postaví lahev šampaňského, pyramidu loupáků, vepřové řízky, sáček s jablky, sáček s pomeranči, deset tabulek čokolády.

„Něco jste si, mladá paní, zapomněla –“

Bobulka na dvorku přesypá přes cedník písek. Dřívky vyrývá obrazce do hlíny a míchá vodu v kelímcích od jogurtu a pískem naplňuje modrou krabičku krému Nivea.

„Bud' hodná, Bobulko, něco mi uvař, nejdřív musíš mouku pořádně prosít, jo.“

Justýna opatrně přivře dveře, ve škvíře Bobulčino tělíčko jako v kleštích.

Ta ženská v háčkované čepici, co se tak na mně včera přimhouřenýma očima popásala, sedí v tramvaji zas. Možná z ní ani nevystupuje, bydlí v ní. Bezdomovkyně není, nesmrdí. A zas mě hypnotizuje, hypnotizuje mě pohledem, přitom se odtahuje. Očima si mě přitahuje, tělem odstrkuje. Dneska ti žádný divadýlko nepředvedu, děvenko, trhni si svojí nohou.

„Už tam zas jedna vod božího rána vočumuje, hejbni kostrou.“
Zcitronovatělá figurína Muklovka mě voskovou dlaní pleskne přes tvář. Jednou jí ten štulec vrátím. Ted' se usměju a ukloním, aby nepoznala, co si myslím. Tuhle práci potřebuju.

Dívka je krásná, oči má opuchle zarudlé, obličej mramorově flekatý. Jak podzimní listí.

„Dobrý den. Přinesla jsem ty slíbené boty. Pro babičku.“

„I-I-istě, istě, pani.“

„Pro... paní Lauschmannovou.“

„I-I-istě, istě, pani, ja vim. A ne-e-ebrečte.“

„A tohle je pro vás, na kafe, že se tak hezky staráte. Říkala máma.“

Do zpocené dlaně mi vmáčkne dvě stovky. Nebráním se. Druhou ruku mi stiskne. Vyvedu ji ze dveří a neodolám: pohladím štkající oblé rameno. Sjedu až k obnaženému lokti. Neucukne.

„I-I-istě, istě, pani.“

„Slečna.“

Z truhličky tuhého papíru se vyloupnou modré italské lodičky na štíhlém podpatku, zabalené v jemném papíru. Velikost 39. Velikost Justýnina chodidla.

Zásah.

Naproti Haroldovi stojí bosá Justýna. Štíhlá, s docela úzkými boky, víla v bledě modrém, látka dokonale střižených šatů obepíná pevné tělo, které už tolikrát rodilo, bradavky se marně prodírají na světlo; dočkají se. Vlasy jemné a elektrizující, sepnuté černou gumičkou, oči rozšířené, ústa pootevřená. Justýna vlasy uvolní, zatřese hlavou, ve vlasech je síla řek. Bosýma nohama si stoupne na Haroldovy vyleštěné polobotky, na ten vratký podstavec. Opře se mu rukama o hrud', špitne magické SINE AMORE NIHIL a líbne ho na pleš. Dvakrát dóbne jako ptáček, okusí jemné vrásky mužových rtů. Ozobe jemnou něhou jeho víčka, čelo, tváře, špičku nosu, ušní lalůčky. Vráti se k výchozímu bodu, povysune jazyk a nezadržitelná

smršť smete definitivně hadí pár, proplétají se a padají do nevědomí.

Justýna Harolda políbila. Justýna Harolda hladila. Justýna Haroldovi špitala tichá slůvka.

On to nečeká, vyděsí se. Leká se podoby oněch doteků a zvuku nových slov, rozhlíží se, couvá před něhou, rozhodne se, víckrát už nepřijde. Tohle nemá zapotřebí, tohle nemusí snášet, seznam čekatelek je dlouhý, je z čeho vybírat, je kde ochutnávat ten vzrušivý svět těsně před pádem, sesuv ke dnu, svět, který se ho netýká, kde je ale tak vzrušivé ochutnávat bezmoc i bezbřehý vděk závislých. Našlapuje opatrně, vyčkává pokaždé, neví, kam až může zajít. Dovolí mu všechno. Vždycky.

Když k němu přijdou poprvé, nechává je ve své kanceláři. Čekají dlouho. Čekávají v místnosti, kde chybí židle. Nechá je unaveně přešlapovat a pak vejde a je naoko rozmrzelý, že si ani sednout nemohly a co je tohle za pořádek. A pak obřadně přinese židli z vedlejší místnosti a omlouvá se. A osobně uvaří kávu nebo čaj. Nachystá lopatu a ony na ni dychtivě sednou. Má je na lopatě všechny.

O tomhle Justýna nemá ani potuchy. Jen intuitivně vnímá zvířený prach, který bez vysvětlení dosedá na její tělo.

Nastává velký den paní Lauschmannové, mé štědré přítelkyně. Je v pořadí třetí. Zdatní zřízenci soukromé pohřební služby FREUDE A SPOL. kmitají, dvakrát sesouvám z písmenek cizí jména, smažáky, třetí bude má rozmilá, blízká, chápavá. Ano, dnešek prosvícený babím létem je dnem Gity Lauschmannové. Zaslouží si *Missu solemnis* v uzavřeném kruhu, v soukromí, přestože v úterky provětrávám Mozartovy kazety, *Così fan tutte*. Jenomže Lauschmannová není jako všechny. Lauschmannová je jiná. Je ke mně přívětivá a štědrá i po smrti.

Tělo v černém igelitovém pytli už je nasoukané v dřevěné lodi. Než dosedne na exlou košili poklop a loď se změní v ponorku, položím na

hrud' bílou igelitovou tašku s červeným nápisem H&M: uvnitř pečlivě složené modré šaty, kytičkovaný stan mé obézní matky. A papírovou šachtli s ošmajdanými zdravotními polobotkami; zlostná muklovka Muchová dnes bude muset z práce odčapat v plstěných pantoflích. Zatímco matka i Lauschmannová natáhly bačkory.

Ano, jsem cynický.

Jinak bych ve svém těle nepřežil.

Justýna zamyšleně převléká Bobulku. Justýna převléká Bobulku a nevnímá ji. Marně pátrá, kde udělala chybu. Proč beze slova odešel, sotva si dopnul kalhoty. Proč ten závan mrazivého chladu. Bez lásky není nic, to jí přece napsal. A co je psáno, to je dáno. Svléká kouzelné šaty, modř pečlivě složí. Stojí nahá před umělohmotnou vaničkou, ne, nesmyje ho ze sebe, bude s ní, nechá ho na bříše a stehnech zaschnout. Bez lásky není nic.

„Pán,“ stéká čokoládová kapka Bobulce po bradičce.

„Ano, můj pán,“ slízne černou slzu Justýna.

O pauzách rád špacíruju mezi hroby. Je krásně, ukusuju chleba s máslem, konvicí s vodou pohupuju v ruce, střídavě zalévám. S obdélníky rozměrů lůžka se mazlí otupělé slunce. Většina je zabetonovaných, což je nelidské. Ve třetí řadě je hrob, o který se starám léta, o který se staral i táta, hrob s nápisem *Li-Tu, Artist (1899–1944)*, vymyká se, vymyká se tím jménem, vymyká se podivínstvím, vymyká se, jako se vymykám já. S tátou jsme vymýšleli osud člověka jménem Li-Tu, co asi dělal v tomto městě, kudy chodil, kde žil, co dělal, s kým se přátelil, proč má tak měšťácký hrob. Otec zjistil, že byl varietním umělcem, oblíbeným mezi německy mluvícím pražským obyvatelstvem, a dovlekl k němu anděla bez hlavy ze zrušeného hrobu. Já si chtěl anděla loni v batohu odnést domů na zahradu nebo ho věnovat své paní, ale neunesl jsem ho, těžkl každým krokem. Daroval jsem ho tak podruhé neznámému Číňanovi, musí mít radost, když byl ten artist.

Zabrané obdélníky pokropím, jsou to moje zahrádky, mrtví zespona přičuchnou nejen k fialkám. Zasel jsem sebe sama. Tráva a květiny, které vyrostly z této zeminy, jsou součástí mého těla, já jsem přihnojoval, sémě vzkvétá. I moji matku kdysi otec obdělal a vykvetl jsem já, její tělo se stalo průchozí branou. Vyšel jsem z ní já, já byl tajně vyslán z jiných světů do tohoto pozemského. A teprve dneska vím proč.

Jsem tu šťastný, protože vidím, že každý prochází životem a rozpráví se smrtí, rozpráví s ní i ti, kteří dělají, že není. Ale je to radost, že existuje, protože ona každého nechá vymáchat v lidském světě a pak ho zachrání a přivine k sobě a postará se o něj. A tak si tu chodím s vědomím laskavého konce a tohle vědomí je slastné a radostné a pak je i celý ten kříž s mým tělem snesitelný, protože jediný, kdo nám kříž odejme, bude smrt, a tak se s ní přátelím a starám se o těla, aby se duše osvobodily. Těžko spatřit, co leží pod zemí: prostory vody a smrti.

Při svých procházkách nebývám bohužel sám.

Dvě Zachovalé paní, které se bojí riskovat a vejít do života, i když mají tělesnou schránku v pořádku, se zuby nehty drží mrtvých, jejichž jména přejaly, chodí sem po léta každý den odpoledne, aby pomlouvaly hroby ostatních a cídily ty svoje, aby si zavzdychaly a zavzpomínaly na své muže, které zaživa dusily a odtahovaly se od nich. Tváří se, jako by se jich smrt netýkala. A přitom o ní pořád mluví.

„Vidělas jejich hrob? Dyt' voni mu tam ani pořádněj věnec nedaj. A hrob ani nezametou. Vona je líná dát tam i svíčku. Dyt' je to pro ostudu. Ale Jaruna byla vždycky taková šmudla. Mimoto se mi z hrobu neustále ztrácej květiny. Z týchle vázy.“

Řekne ta menší, nahlas, abych ji nepřeslechl. A odstřihne z role průhledného igelitu kolečko. Kolečko se krabatí, tak ho vyhledá a podá druhé ženě.

„Lidi kradou jako straky.“

Řekne ta větší s velkými prsy, klekne opatrně na okraj, natáhne se a kolečko položí doprostřed černě vyleštěné desky. Natahuje

ruku, jako by se bála, že přepadne do černé studny a omočí si lem sukně. Ručkuje zpátky, stoupne si, poodstoupí a kontroluje, zda je opravdu uprostřed. Menší žena kroutí hlavou. Není.

Znovu klekne a natáhne pravou ruku. Levou nohu protáhne do vzduchu, udržuje rovnováhu, prsy se ztěžkle otřou o desku. Menší žena zaklekne naproti a kolečko přisune. Hrají podivnou stolní hru. A pak na desku, v které se jejich těla odrážejí jako v černém zrcadle, jako v desce klavírního křídla, postaví obří květináč s máslově žlutými chryzantémami. Lodka pluje na černém jezeře. Ženy drží stráž na obou březích.

Chodívám tu v prolukách času a toužím být sám. Protože jsem sám sebou a nikdo mi nepřipomíná, jak vypadám. Protože to je můj polibek s nekonečnem. Protože můžu snít o Justýně. Jsem člověkem. Ve všední dny se dotýkám zeleně a květů, rozbujelých dokladů mé plodivé síly na osiřelých hrobech. Ve sváteční dny, kdy tu jsou davy, protrhávám plevel i na hrobech zaopatřených: příbuzní mě pak u pana šéfa chválí, myslí si, že je to nadstandardní služba, zdarma, dodatkový bonus.

„Seš vůl, zadarmo ani kuře nehrabe.“

Řekne mi pobavený Josífek Freude.

Dokoušu sousto a vracím se. Abych připravil vzácný humus pro vyměřený záhonek. Už můj táta tu zamlada pracoval. Ale nebyl příliš chytrý, v záhoncích orámovaných mramorem mu začaly rašit mrkve a zelenat brambory. Jednou si k otci přiklekl chlápek, co tu zametal cestičky a uklízel, propuštěný kriminálník. Byl divný, do štěrků vyrýval cosi botou, otec ho nechával škubat plevel. Zasadili mrkev a brambory. Pro sebe. A pro mrtvé asfodel. Žlutou bylinu, kterou sázeli Řekové na hroby. Hlízy pojídali nebožtíci. Tehdejší šéf zjistil, že si povídají a že jim nikdo nerozumí. Táta měl nahlásit každou větu, kterou bývalý vězeň vysloví.

„Neříká nic,“ nahlásil táta.

„Jak nic?“

„No nic. Jen vyhazuje z váz zvadlý kytky, slizkou vodu vylije a do váz napumpuje čerstvou. Prý váza s čistou vodou a bez kytek je nejhezčí. A někdy si něco maluje do prachu na deskách hrobů, jako na tabuli.“

„A co si tam maluje?“

„No... ornamenty a čísla.“

„Čísla?“

Mrkve začaly rašit a brambory se zazelenaly.

Otec nebyl moc chytrý.

Přeřadili ho. A jeho kamaráda taky. Nesměl našlapovat nad královstvím mrtvých. Nadřízení rozhodli, že hřbitov je strategický bod, počty zemřelých státním tajemstvím a někdo by tajemství mohl vynést nepříteli jako důležitou informaci. V komunismu se neumírá.

V komunismu se jen radostně žije.

Justýna prázdnou lahví od červeného vína naklepává plátek kuřecího řízku a solí ho slzami. Škytne a v prstech rozemne a rozdrobí půlku starého rohlíku. Hladké mouky nabere na špičku nože a uplácně do mokrého masa. Rozkvedlá slizkou hmotu vajíčka se stopečkou mléka, vykoupe v bahenní koupeli plátek masa a připlácně na něj strouhankové drobky. Z vajíčka bude polévka k večeři.

Krmí Bobulku a rozpláče se. Mluví na Bobulku mezi vzlyky, moudruje, to je proto, že mám tolik dětí, toho on se bojí, ale nedá se nic dělat, děti jsou přece taky láska, ty seš taky láska. Bobulka po mamčině vzoru zkrabatí obličej. Pláčou obě.

Každá z lásky k někomu jinému.

Smuteční obřad mojí sudičky Lauschmannové se blíží. Šlápnu magnetáku na plyn. Muklová nezaklepe, vrazí do místnosti, její kostnatý prst zprudka utne tóny.

„Šéf vzkazuje, ať sebou hodíš.“

„K-kam? P-proč?“

„Ukázat famíliji tělo ve futrále.“

„Ke-kery tělo?“

„Který asi, tý Lauschmannový, lemple.“

Muklovka za sebou práskne dveřmi. Šlápła na krk mně. Tělo se zakymácí, jazyk roztančí ve vzduchu, cítím kapičky potu na nose, vyrůstají jako průsvitné bradavice. Svírám prsty v pěst, zase je uvolňuju, lokty sviští vzduchem. Z nákupní tašky na kolečkách rychle vysypu lodičky, obmotám je bundou a pracovním pláštěm, zasunu zpátky na dno tašky a navrším na ně nepopsané papíry, gumové rukavice, spresuju ručníky z obou záchodů. Nedám, nedám, nedám.

Bráním živoucí lásku, bráním Justýnu. Nic ji nesmí ohrozit. Je to past. A já, rytíř v chrabrém zbroji, se léčce vyhnu; nabrousím si jazyk.

V plastové vaničce pere Justýna pleny, dětská trička a povlečení ze tří postelí. Zašedlá prostěradla přehodí přes motouz natažený mezi pokřivenými větvemi hrušky a skobou ve zdi. V plastové vaničce vymění vodu, umyje nádobí, vodu si ohřívá na vařiči ve smaltovaných hrnečcích. Vytře podlahu, lino je potrhané, v trhlinách se pročernují obrazce, ve kterých se zachytávají drobký, písek, úzkost, prach, strouhanka, mouka, strach. Pokusí se přerovnat oblečení pro deset lidí, nacpané do jedné skříně, je to marná snaha, ponožky samy vyskakují, komínky svetříků se opile kácejí. Přecpanou skříně prudce přirazí a rozpláče se ještě víc. Mokřým hadrem přetře stůl, masíruje kluzkou plochu nesmyslně dlouho, chce se vedřít kamsi hluboko, ne, zvládne to, začne zhluboka dýchat, musí to zvládnout, musí potlačit nutkání lézt po zdi a drhnout čelem omítku.

Je čas.

„I-I-istě, i-istě, pani. U-upřimnou a hlubokou soustrast.“

Dcera a obě vnučky paní Lauschmannové mají narůžovělé tváře, smutkem prokvetlé obličej. Dokud plavou v emocích, dokud vzlykají, dokud se k vládě neprodere chladný rozum, dokud jim nebude našeptávat ratio, mám naději. Rychleji popadnu za pačesy, drmolím.

„I-I-istě, i-istě, pani.“

„Rády bychom maminku ještě viděly... naposledy... rozloučily se s ní... jak vypadá v té své oblíbené barvě... modré barvě... víte, my...“

„I-I-istě, i-istě, pani, rozumím, je mi to moc moc lito, mam od nadřizených přísný zákaz rozepinat penal... tedy rakev... ja bych rad... ale tělo už je... v r-rozkladu... to je tím teplým počasím... poslední dobou hrozi... infekční choroby... e-epidemie... byla moc statečna a ně-něžna...“

„Prosím?“

„I-I-istě... i-istě, ta pani musela byt statečna žena... podle... p-podle rysu v obličejí... m-mužu vas ujistit, že vypadala jako e-egyptská kralovna... jako p-polychromovaná busta princezny N-Neferti-ti... jen ta v-vysoká koruna jí chyběla... vypadá jako o-oplodněná vila v b-bleděmodrém...“

„Co prosím!?“

„J-je mi to m-moc a moc lito... u-upřimnou soustrast... pani.“

„Vy jste jí oblékl a –“

„I-I-istě... ja...“

„Jste moc hodný.“

„I-istě, i-istě, pani... j-ja jí mam rád... m-my jsme p-profesionalove a taky... taky si to zasloužila... j-je mi to moc a moc a moc l-lito...“

Štkající rameno mi do dlaně, než mi s ní zapumpuje, vloží tisícovku.

Zamknu za nimi dveře. Mám pocit, že vyzvracím plíce. Tolik slov. Moře slov. Čekám, ani se nehnu. Čekám po celou dobu, než rakev uloží, než zabubnují a naprší první hroudy zaschlé hlíny, než se rozejdou. Sleduju je za žebrovím žaluzie. Smečka pozůstalých v černém má vodorovně rozstříhaná těla. Dav se drobí, řídne, staví se do fronty. Jeden po druhém potřesou trojici pozůstalých žen rukou, pomalu odcházejí. Ženy se o něčem po skončení obřadu dychtivě dohadují. Jedna z vnuček se chce vrátit, druhá kroutí rezolutně hlavou, matku odvádějí k obrubníku, kde jim do červeného automobilu japonské značky pomáhá vysoký muž.

Má láska je zachráněna.

S Bobulkou na klíně čeká Justýna v přeplněné, dusné čekárně. Slzy vyschly, sedí otupěle. Pláč unavil její tělo. Všichni čekají na milost. Někteří milost zneužívají. A jednou zneužitá milost se zády obrátí ke všem zbývajícím, bez rozdílu.

V moderní budově z kovu a skla, v budově s rozlehlými chodbami zbyl na čekárnu prostor do písmena L, je to vlastně průchozí chodbička, kam se vejde málo židlí. Na korkovou nástěnku je připíchnuta čtvrtka s nápisem „Přednostní právo sedět mají matky s malými dětmi“. Kdosi propiskou a rozřeseným písmem připsal „A důchodci“. A obyčejnou tužkou a písmem oblým „A těhotné“. A v rohu sotva čitelně tiskacím písmem „Rád postojím. Zdraví zdravý mladý muž“.

Lidé se opírají zády o zeď nebo sedí na bobku, polohlasem mrmlají. Zášť k těm cizím odvedle. Zvednou se pokaždé všichni, jakmile se otevřou dveře s propouštěným prosebníkem. Z kanceláří přelétávají sem a tam mouchy, shonem natrvalené úřednice, bzučící kmitavá výčitka povalečům v koutě. Mouchy navlečené do uniforem halenek a sukni a kostýmů, které nakupují na tržišti u Vietnamců, jimž pak vystavují pokuty za nepoctivou živnost. Norma slušného oblečení, norma slušného života. Od klientů se odtahují. Za úsměvy skrývají snahu vyhnout se komplikacím, snahu rychle oštemplovat případy, vyřízeno a horká káva. Skrývají za nimi strach. Aby nepřepadly z paluby pro první třídu do podpalubí; nechtějí se utopit, nechtějí se od těch neúspěšných v čekárně nakazit, s jejich světem nemají nic společného, nemají nic společného s tvory evakuovanými ze společnosti. Odtahují se i od Justýny. Justýnino tělo přiláká rozptýlenou úzkost. Je dvojnásobným nebezpečím, k ní padají semínka strachu rozsévaná od narození a dopadnou na pečlivě zoranou půdu.

I hejno much se vzrušeně rozvlní a rozbzučí pokaždé, když chodbou produpe jejich elegantní nadřizený, náměstek pro sociální záležitosti JUDr. Harold Novák.

Napustím horkou vodu do umyvadla, musím se omýt. Pot mi tryskal ze všech pórů, páchnoucí trsy chlupů v podpaždí namydám. Pot přišel v podobě žmolků, v podobě žlutavé hlíny, kterou zasypávali rakev. Vydrhnu se a rychle pryč. Chystám se zamknout, když kolem mě v drahém obleku a se zbrusu novým zlatým řetězem na opáleném krku prolétne majitel firmy, pan Josífek Freude.

„Tak co, Quasimodo, jak ti hoří krematorium? Všechno v cajku?“

Pokloním se, protože to má rád. To mi vštěpovala matka, když mi tohle zaměstnání sehnala, budeš se mu klanět a máš do důchodu vystaráno. Jméno moje matky bylo sedmatřicáté v pořadí, sedmatřicáté mezi těmi, jejichž písmena nacucaná desetiletími života jsem pečlivě sunul do rýžek. Můj oblíbený scrabble.

Dnes jich mám za sebou stovky.

„I-I-istě, istě, pane. Všechno v c-cajku.“

„Super.“

Mobil zabublá odrhovačku. Mávne, neví o mně, řítí se dál a hlasitě křičí do vzduchu. Ani na setinu vteřiny ho nenapadne, že si jednou poskládám i jeho písmena. V kapitalismu se neumírá, říká Josífek Freude.

V kapitalismu se jen radostně žije.

„Ten dluh na nájmu v ubytovně jsem přece splatila.“ Omluvně se zajímá Justýna.

Obě sociální pracovnice, paní Bohdalová a paní Milerádová, okupují masivní stoly jako nedobytné tvrze. Justýna sedí před nimi, Bobulku na klíně, sedí na slovním tenisovém klání, kde jí tenisové míčky mrskají přímo do úst, aby co nejrychleji zmlkla, případně se udávila.

„Poptali jsme se ve škole, maminko, zda vaše děti mají nějaké neomluvené hodiny. A mají. A hodně.“

„Ale proto nám snad ještě... S tímhle váš šéf nikdy souhlasit nebude. Na to snad nemáte ani právo.“

„Myslíte?“

Sociální pracovnice Bohdalová se pobaveně zvedne. Opatrně zatuká na obrubeň polstrovaných dveří. Dveře se rozletí, Justýna v dálce tuší Haroldova ústa, která po ránu zlíbala, a hrud', kterou objímala, zdá se jí, že kolem tohoto muže, který ji obalil bleděmodrou láskou, se rozlévá svatozář a vylévá se z rámu dveří.

„Máme tady problém, pane doktore.“

„Ano?“

„Tady paní má devět dětí, neplatila po smrti manžela nájem v obecním bytě, takže exekutor jí odebíral část dávek, rodině jsme zajistili ubytovnu pro neplatiče a teď –“

Justýna se neudrží, slova jsou pravdivá, ale ten tón.

„Nájem za obecní byt jsem doplatila. A v té vaší ubytovně platím o dva tisíce měsíčně víc, než jsem platila dřív, a to bydlím s devíti dětmi natěsnaná do místnosti dvakrát čtyři metry s kuchyní a...“

„Nepřerušujte mě prosím a chovejte se u nás laskavě slušně. – Nemůžete se obrátit na příbuzné? Nepomohl by vám někdo z nich? Měla jste si něco našetřit.“

„Mámu jsem viděla dvakrát v životě. Jako mého otce uvedla muže z velkého města. Byl už hodně starý. Nemůžu za to, že manžel onemocněl.“

„Já vím. To je mi líto. Ale je to nerozum, mít tolik dětí. Problematická rodina a s takovým...“

„Vždycky pro vás budu problematická rodina. Ať udělám cokoliv.“

„To není pravda, děvenko. Teď jste vůči mně hodně nespravedlivá.“

„Jsou to moje děti!“

„Když jste chtěla hodně dětí, mohla jste nějaké adoptovat.“

„Adoptivní děti... to pak nikdy není, jak to má být.“

„Ale můžete je kdykoliv vrátit.“

Justýna se naklání, chce vidět do dveří. Harold ze své kanceláře nevyleze, zalezl jako vystrašený brouk.

„V čem je teda problém?“

„Poptali jsme se ve škole, jestli mají ty děti nějaké neomluvené hodiny. A mají.“

Promluví druhá tenistka, potěžká raketu obalenou sladkým medem, slova odkapávají směrem k polstrovaným dveřím.

„No a my musíme myslet hlavně na děti a donutit tady maminku, aby se o ně řádně postarala. A tak navrhujeme podle nového zákona varovnou sankci. Sociální dávky jsou vázané na to, že rodiče posílají děti do škol.“

„Pozastavíme přísun sociálních dávek.“

„Já... já se snažím... dostat pravidelně všem povinností... je to jako být zapřažená do vozu... a táhnout těžký náklad.“

„Jen do doby, dokud se situace v rodině nezlepší. Je to jen pro vaše dobro.“

Harold neříká nic, dává si načas. Justýna mlčí, oči se jí zalévají nevěřícími slzami, za což se nenávidí. Bobulka se vrtí, natahuje se po plnicím peru na stole, Milerádová se na dítě usměje a s mločím pohledem zalitým medem pero odsune z dosahu dětských žížalek.

„Jistě. Takový je klasický... standardní postup.“

Bůh si odkašle, zhluboka nakašle na svou klientku. Bohdalová za těmi slovy opatrně přivře dveře, brouka schová v krabíčce. Popadne složku s papíry, zaťuká, scarabeus ji znovu přijme, proklouzne za ním. Vráť se se zasychajícím podpisem.

Aby tě před zlým chránil

(takový už je svět)

dávám ti amulet

a nos jej bez přestání⁴

Justýna na rozmáchlá inkoustová písmena plivne. Na chodbě. Nechá Bobulku papír přetrhnout. Mrští s ním do koše.

„Ať si ta mrožena s tou svou natrvalenou helmou na hlavě políbí.“

Lid v čekárně obživne. Rozšumí se. Okamžitě zmlkne, když se dveře znovu otevřou.

4 Z básně Jana Skácela *Sonet jako talisman*. In: *Květy z nahořklého dřeva*, Mladá fronta, Praha 2000, s. 57.

Ještě v tramvaji promýšlím, zda jsem přece jen neměl na sudičku Lauschmannovou natáhnout ten květovaný hacafrak a nohy narvat do polobotek. Ne ne, tím bych ji zneuctil. Nadměrnou velikostí nemoderního střihu a prochozenýma botama nevoňavé Muklové. Ve vlaku se zavrtám mezi písmena. Dnes nikoho nevnímám, dočítám *Dona Quijota*. Knihy a hudba, moje pramice, na kterých já zvládám nebezpečné úseky peřejí. Plavu si mezi řádky a pevně svírám držadlo nafouklé nákupní tašky. Když otáčím stránku, vklíním držadlo mezi kolena. Blaží mě vědomí těžce vybojovaného daru pro mou Dulcineu.

I am the king.

Me.

I-istě. I-istě.

Justýna jen taktak stihne školku několik minut před zavírací hodinou. Na tázavý pohled ptačího obličejce nereaguje. Rezignovaně obleče děti. Do přihrádek srovná oblečení, šklebí se na ni díra na koleni. Roztržené tepláčky vztekle popadne a mává s nimi Knutítkovi před očima.

„Co to je? Co si sakra myslíš? Že kradu nebo co!?“

Teplákovinu i rozpadající se přezůvky hodí do tašky a vyrazí.

„Čůlat, mami.“

Čapne Bobulku, nechá ji vyčurát pod šeríkovým keřem u vchodu do školky.

„To snad nemyslíte vážně. Holčička se mohla klidně vyčurát uvnitř. Tady si hrají děti.“

„No a co, chcanky mejch dětí jsou snad stejný jako těch vostatních!“

Justýna mrskne po ptačím obličejí v rámu dveří uslzeným okem a utíká pryč. Přestože by učitelku nejraději chytla za ruku a položila si její dlaň na rozpálené čelo. Aby ji ta dlaň konejšila a hladila po dlouhých vlasech.

Průvodčí je mladíček, naporuje se, je nový, ještě mě nezná. Mě si všichni pamatují, po mně nikdo průkaz nechce. Hrabu se ve své

tašce na kolečkách, peněženka s doklady a legitimací uvízla na dně. Na sedadle vedle mě se kupí zasmrdlé ručníky, zmuchlané prázdné papíry, gumové rukavice, hned několik párů. Průvodčí se přestane pohupovat v kolenou. Vytahuju modrý plášť s rezavými skvrnami, jako od krve, z levé nosní dírky se mi občas spustí. Hrabu jako slepice, zrno ne a ne se objevit. Když vysunu bleděmodrý Popelčin střevíček, průvodčí si otře čelo, zacouvá a nepatříčně salutuje.

„To je... to je to... dobrý... v pořádku... příjemnou cestu... pane.“
Odbíhá a z kapsy vytahuje telefon.

Vystoupí na stejné zastávce jako já. Vrhne se k výpravčímu a gestikuluje směrem ke mně. Seskakuju ze schůdků. Tašku na kolečkách opatrně sundám dolů, obejmu ji jako malé dítě. Výpravčí se podrbe za uchem, uklidní mladíčka poplácáním po rameni. Odcházím, a když se na rozcestí otočím, ještě spolu debatují. Výpravčí poslouchá, pravou rukou opřený o starou pumpu. Pak se rozpovídá a začne přecházet sem a tam.

Justýna zažene Barvičku, která si maluje na sáček od cukru. Potřebuje uvolnit stůl. Zařve na čutající kluky. Výslech začíná. Vyslechne Banánka s Brambůrkem a Buráka s Krahulíkem. Pátrají očima v kalendáři, pátrají nad žakovskými knížkami. Zacelují políčka s otazníky. Ti nejstarší chyběli, chyběli několik dní. Justýna přechodila chřipku, dostala zápal plic, někdo se o mladší sourozence starat musel.

„Za takovýhle áčko by vám měli spíš ty čúzy přidat. Proč jste mi nepřipomněli, ať vám to zapíšu, pitomci?“

Justýna generálským tónem přivolá Barvičku zpátky. Má proslov k vojsku. Nikdo z pětice nesmí mít od zítřka ani jednu neomluvenou hodinu. Ani jednu minutu. Ani vteřinu. Uprostřed stolu se vrší pyramida z dětských dlaní, završí ji Justýnina zarudlá ruka.

„Jeden za všechny.“

„Všichni za jednoho.“

Rozkrájí dětem jablka.
Jádrince polkne sama.

I muž v kožené bundě dneska přecházel sem a tam. Brzy ráno. Na tramvajovém můstku. Když jsem jel do práce.

„Zhasni to, tady se hulit nesmí.“ Mluvil k tmavokožci, který stál vedle mě. Tmavokožec se rozhlédl, byl sám, tak žváro odhodil a zašlápl. Kdyby sám nebyl, zaútočil by. Muž v kožené bundě poodešel a spustil monolog. Mluvil do prázdna, ke všem a k nikomu. Vyhlásil válku, každý na ostrůvku se měl rozhodnout, ke komu se přidá.

„Co tady maj co dělat černý huby.“

Žádná reakce. Zhaslá cigareta vedle mě tuhla.

Postranní monolog bude trvat dlouho, žluč odtéká pomalu.

„Ať si táhnou do Indie, tam patří.“

Žena v červené bundě, s holčičkou po boku, je naivní, reagovala.

„Zavolám na vás policii. Pro rasistický řeči.“

„Policii? Na mě? Řek jsem něco? No řek jsem něco?“

Všichni do jednoho se přimkli k muži v hnědé bundě.

„Tak si s nima zkuste bydlet. To jste asi eště mladá pani nezažila, ten čurbes, co?“

„Tenhle pán vám snad nic neudělal.“

„Jsou všichni stejný. Nemarkaj a smrděj.“

„No vidíte, a Japonci si myslí, že smrdíme my, Evropané.“

„Co to melete za kraviny?“

Přijela tramvaj. Byl jsem šťastný, že si mě nevšimli. Byl jsem šťastný, že si všimli někoho jiného, a přidal jsem se k nim. Tahle situace mě nepálí. Užival jsem si chvíli, kdy jsem patřil k většině, k mocným. Vždycky sáhnou po terči, který je nejbliž po ruce, vlastní nejistotu nelze jinak zneškodnit. Tramvaj mě odvážela přes řeku jako pramice z přívozu. Voda pod námi jsou rozevíraná ústa, stovky úst, co kloktají.

Když jsem z tramvaje vystupoval, tmavokožec do mě vrazil.

„Vodprejskni, kreténe.“

Zapaloval si cigaretu. Promodralý plamínek vykoukl ze zapalovače. Balancoval na hraně. Tmavokožec do něj ponořil bílou hůlku, kterou nejprve olízl. Plamínek zalezl.

Opouštím nádraží, v uších mi cvrliká japonština, zdálky to vypadá, že výpravčí mluví japonsky, mladíček mu nerozumí. Do Japonska nikdy nepojedu. Existuje hodně míst, kam nikdy nepojedu. Jen do říše mrtvých, to mě v nejlepším případě ještě čeká, neslyšně pracující hrobař.

Taška se zadrhává, zaklesne se v křoví, musím ji vyprostit. Proti proudu řeky, kolem městské skládky. K bílému podlouhlému domku, kde jeden z pokojů obývá ona. Láska, jas mých dní, bytost, vedle níž se cítím svobodný, zapomínám na zvoníka od Matky Boží.

Sedí na dvorku. Kolem madony se rojí bosé hejno andílků. Zakoktávám se, zalykám štěstím.

„Y den, pani U-U-ustyno.“

„Dobrej. Tak jak bylo v Praze? Blaze?“

Děti se smějí, já s nimi. Kluci se začnou rvát, Justýna je nechá. Něco tu neklape.

Je mdlá, je unavená. Ranní opar svěžesti se vypařil, rozkvetlá květina vadne. Čtyřletý Knutítek mi podává přes zrezivělý zbytek plotu žraločí tlamu. Tašku na kolečkách opřu opatrně o branku, vejdu. Z kapsy vytáhnu lepidlo a přidrzlou tlamičku definitivně slepím.

„S-stalo se něco, pani U-U-ustyno?“

„Ne. Normálka. Co by.“

„I-I-istě, Ustyno. Se mi zdálo, že...“

„Co-co-co-co? Co-copak se vám zdálo?“

Vyrazí do kuchyně. Zamřížovaným oknem vidím, jak drhne vycíděné hrnce a myje umytý pekáč na maso. Občas otočí bezdůvodně kohoutkem se studenou vodou. Pak se vrátí na zápraží. A znovu zmizí.

„To není kvůli vám. Mámě na sociálce zkrouhli prachy.“ Rozvážný Krahulík se klidně přitočí s merunou, z níž uchází vzduch.

„Vy máte doma pumpičku, že jo?“

„Jo-jo.“

„A jojo taky?“

Krahulík se směje. Ale nevysmívá. Jde vedle tašky na kolečkách na mou verandu. Nafouknu míč, zvedám se a klesám s pumpičkou v ruce. Krahulík míč potěžká a odkopne na dvorek, kde ho zklidní Burák.

„Díkas.“

„N-není zač.“

Hrají fotbal. Tuším zbolavěly stín paní za zdí. Počkej si na měsíc, má drahá, na noční mušelín, vyčkej, jak já se těším, jak rád bych ti rozčísnul pěšinku klína. Než si k večeři namažu chleba se sýrem, prolisťuju starácké verše po matce.

Z klína

vychází luna,

vychází

z oázy

plné kvítí

a svítí,

svítí na tvé břicho, na ten sněh,

který ti napadal po bocích.

Ach, jak se chvěješ, svítí-li,

jak hluboko jsem v tobě, opilý,

vůní, co na můj čich.⁵

Noc je temná, hvězdy rozhořelé. Půlnoc si dává načas. Justýna bosým chodidlem práh překročí až o půl jedné, ačkoliv se původně rozhodla, že dnes svůj rozcitlivělý nos nevystrčí. Pomalu rozevívá dveře, pruh světla se plíží na zápraží, olizuje beton, přelízne papírovou krabici. Justýna není překvapená. Cigaretu nechá v koutku úst a přidřepne. Rozhlédne se.

5 Odkaz na báseň Jiřího Ortena *Milostná*. In: *Deníky*, Československý spisovatel, Praha 1958, s. 450–451.

Vyjme jednu modrou lodičku postříbřenou hvězdami a zkoumá ji. Kecne na zadek, obuje pravý střevíček. Potom levý.

Přes ulici se pohne záclona.

A zazní jemný sten.

Zlíbal jsem oba střevíčky tolikrát, tisíckrát jsem ocucal podpatky. Když se jich teď dotýká, pocítím mezi nohama slastné bodnutí. Když se dotýká jejich kůže, je to, jako by mi všechny ty vášnivé polibky oplácela. Vyjeknu slastí. Když oči rozevřu, Justýna už na zápraží nesedí.

Justýna dřepí u stolu. Sesutá postava mizí a zjevuje se. Ve tmě cvaká spínačem lampičky. Na nohou modrý obal na štíhlé jehle. Cvaká spínačem bílé lampičky, ulevuje si představami, kam by podpatek zaryla Haroldovi do těla. Každé cvaknutí = jedna bolestná rána. Prvním cvaknutím ji pohltí tma, druhým cvaknutím se zjeví v trychtýři světla. Nerozumí tomu, nerozumí jeho chování. Přisune si proutěný košík, vyloví tepláčky, navlékne nit do ouška jehly, zašívá. Nárt ji tlačí, nohy vysune ze zánovního vězení. Než boty pohrbí do krabice, přetáčí je ze všech stran, kochá se. V labutím krku těsně nad podpatkem je izolepou přichycena podivná rulička. Z proužku utrženého linkovaného papíru rozmotá štůsek pomačkaných stokorun, dvoustovek a... a tisícikorunu.

Justýna se rozzáří. Takhle on je tedy rafinovaný. Odvádí pozornost, uklidňuje. Nesmíme se prozradit. Musí být přísný na ni, musí být přísný na sebe. Než nastane jejich doba. Ona zatím přivykne tomu překvapivému faktu, že ji Harold skutečně miluje.

A ona se naučí milovat jeho.

Jeden rok, šest měsíců, pět dní. Tůně blaha, ve kterých se slastně ráchám.

Celé tři měsíce, vždycky jedenkrát týdně – v jiný bod sedmihlavé skládačky – kladu drobná překvapení na noční práh. Obezřetně,

v rozličnou hodinu temnoty, protože Justýna na neznámého dárce číhá, má na svého pána políčeno, chtěla by na něho vybafnout, chtěla by, ó raději na to nemyslet, co by všechno chtěla. Hraju si s ní jako kočka s myší. Každou z těch věcí pohladím a olíbám. Díky těm darům z lásky se s Justýnou na dálku pomiluju. Vidím v ní stínového dvojníka. Ona se dotýká týchž míst jako já, naše kůže se potajmu překrývají, přebírá moje otisky, můj pot a vůni a... Dnes v noci jí na prahu vyroste opravdový ananas. Dnes polkne, dnes v noci proniknu do jejího nitra.

Nejdřív se musím vysmeknout z práce. Bobulce vybrat dárek k narozeninám. Mizím dřív, stejně jsem poslední písmenka tohoto dne poskládal, uklizeno mám, tak co. Stará panna Muklovka brblá, ale já tentokrát necouvnu, budu neúprosný. Muklovka je neúprosná taky. Neúprosná a zákeřná. Trumf jedinému podřízenému svého života vyloží na stůl nenápadně.

„Počkej, počkej, halamo, kam ten spěch.“

„M-mam hotovo, p-pani.“

Vytrhne mi rukojeť tašky z ruky, štráfovanou tašku opře o zeď, vysadí svůj kostnatý zadek na okraj stolu a hrábne po černě orámovaném papírku s rozpitým tiskem, kam Josífek Freude vměstnává rychlé vzkazy. Všechna stará parte si Freude rozstříhává na kartičky, posthumní oživení, říkává, všechno se u nás upotřebí, všechno, nic nepříjde nazmar, říkává, jsme firma dynamická a kreativní, říkává, když se mu klaním. Nic nepříjde nazmar.

„No tě pic, takže tam mám volat jako zase já. Ty si řekneš, mám hotovo, paní, na vás zbyde to otravný sraní, jo?“

„K-kam v-volat?“

„Votravuje další rodinka. Pozůstalým votrnulo.“

„I-I-istě, istě.“

„Zaplatili si exhumaci, víš, milánku.“

„I-I-istě, istě.“

„Dlouho jsem to zdržovala. Kvůli tobě.“

„Z-zařidím to... Z-zitra.“

„Mělo by se jim zavolat hned. Prej se to někomu z příbuznejch nezdálo už na funuse, z penálu vyčuhoval černej pytel nebo co. Jsou vod náký Lauschmannový. Stěžovali si.“

„Naááú nuááásu?“

Jazyk se mydlí ve vzduchu, plácá se mi o rty. Muklovka ho kartičkou pobaveně zfackuje ze strany na stranu. Dráždí exotické zvíře v zoo.

„Kuš. Zalez, potvoro.“

„P-prouoč?“

„Funus byl pět dní po zhebnutí. Takže ta tuhá nemohla bejt v takovym rozkladu. Jaks to ty prej do nich fedroval. Furt na to mysleli.“

Zkouška ohněm. Podklesnu, kleknu. Lýtka zhadrovatěla, přestože je léčím. Předstírám, že cosi hledám ve spárách plovoucí podlahy. Ve spárách trámu, na kterém klečím a který mě odstrkuje od pevného břehu. Muklovka odhodí zbytek rozčtvrceného parte s telefonním číslem na zem. Zadkem seskočí ze stolu, dosedlý papírek špičkou boty přisune ke mně. Proklouzne kolem a studenými klepýtky mi bolestivě stiskne zátylek. Na rozloučenou.

Žaluziemi mi na shrbená záda dopadá pruhovaná stínová výšivka unaveného listopadového slunce.

Lapí mě mřížoví.

Justýna popraskanýma, zvlhlýma rukama přetáčí obálku s předvoláním. Poštačce, která zvědavě nakukuje do dveří, kde Justýna v plastové vaničce máchá prádlo v ledové vodě, podepíše doručenkou. Justýnin podpis je nečitelný, rozpitý.

Justýna sehne hlavu, projde pod mokrým tričkem, látka ji plácne studeně do ucha. Šňůra je natažená mezi horním dílcem palandy a skobou nad vchodem, prádlo visí zplihle nad stolem, odkapávají karnevalové fáborky na letní tancovačce, prudká bouřka odehnala všechny tanečnický.

Jak to mám všechno zvládat. Co se po mně ještě chce.

Dosedne. Ruce se jí třesou, na dlaních má mozoly, každý kus prádla, než ždímáním vycedí vodu, jí odebere špetku sil. Předvolání na sociální odbor městského úřadu. Na ubruse vyhladí přeložená místa papíru. Obě rozpálené tváře zchladí rukama, které zebou. Pokloní se a políbí písmena vytlačena jehličkovou tiskárnou.

Její pán se ozval.

Její pán ji konečně povolává k sobě.

Zmátořím se v umývárně. Do výlevky odtéká teplá voda, s ní odplouvá pot mých spánků. Sleduju tekutý vír. Nenávratně mizí v potrubí a mlaskne. Přiživím ho. Mocně si odplivnu. Závaží dnešního dne přeplivnu na zítřek. Nic se nejl tak horký, jak se ukuchtí, říkávala máma, nic se nehlta vařící, tak přestaň bulet a čekej. Zítřek mnohé rozfouká, mnohé zchladne.

Anebo navaří jinak, podle ostřejšího receptu. Osmahne doruda.

Vatový kabát, tmavě zelený, dopnu ke krku. Vyjdu do světlého dne, v ústech se hromadí čerstvé jezírko slin. Přistane na chodníku.

V načínčaných výlohách se třpytí vánoční ozdoby. V zrcadle jedné ze stříbrných bakulí odraz tvarohovitého obličej nad tmavozelelou vatovou hroudou. Před podivným motivem neuteču, neuteču před deformovaným, vypouklým portrétem visícím na lesklé niti. Dav lidí za mnou protéká ulicemi.

A houstne.

Tři měsíce se Harold neukázal, jeho přítomnost je ale zjevná.

Jak ten je mazaný, pomyslí si Justýna. Zanechává otisky, každý týden, hraje si s ní jako tichošlápkovitá kočka, nepolapitelný. Vyčkává a nakonec najde bleskurychlou skulinku, jak se s ní setkat i mezi lidmi. Bez zbytečného pozdvižení zpátky přiklepnout, co jí nestoudně vzali. A pak... Pak se k ní může přihlásit veřejně jako ke své paní. Tři měsíce ji láskyplně obdarovává, napíná, noční dárky oblepuje stokorunami, vyrovnává seškrtané sociální dávky do

halěře a ještě přiopláci. Justýna odežene nebozízek pochyb, občas seknou jako mačeta: dávky seškrtal odbor, kterému velí on. Soudkyně jen odklepla nachystané, Justýninu řeč přerušila, tady se lidé od žitého odpojují a strkají do kolonek, každá řeč je frází a vstaňte, když mluvíte.

Mlčky přečká křížácké nájezdy paní Bohdalové a paní Milerádové. Sociální pracovnice tu roztomile čmuchtají a slídí, jako by Justýna přechovávala ilegální tiskoviny nebo podezřelého uprchlíka, jako by kšeftovala s drogami, jako by poslouchala zakázaný rozhlas. A Justýna už rádio, dokonce s kazetovým přehrávačem a hrstkou kazet převázaných červenou mašlí, skutečně má: další konkrétní a slyšitelný důkaz lásky rozdrobené po nocích.

Noci pocukrované něhou.

Ženy byly ohromené tím rádiem s magnetofonem, byly ohromené, zkoumaly odštěpek záhadného meteoritu, ohromené i tím, že nenašly – při svých zkušenostech – obhajitelnou záminku, aby Justýnu odvezly na samotku a ztrpčily jí výsledky život. Justýna se nevzdává, neprosí, neděkuje, neškemrá. Našla si tajemný náhradní příjem.

A mlčí.

A co je daleko nepochopitelnější: Justýna je šťastná. Doopravdy šťastná, v oparu jistoty, kterou jí poskytují neviditelná široká ramena, v oparu klidu, který do ní vlévá neznámá síla, co tři měsíce rozhazuje drobtý darů. Haroldova tvář postupně vyblédá, už si jenom představuje a stydí se, že jí ta tvář byla kdysi tak protivná, dnes se kolem ní vznáší jako beztvary noční přízrak, jako objemný plášť v akustické rozhlasové masce, tajuplný rytíř s mečem, který ochraňuje svou paní.

Dnes ho tedy uvidí.

Dnes pro změnu obdaruje ona jeho. Ty!

Dveře starožitnictví na Starém Městě, v domě s modrou omítkou a bílými parapety, zaklinkají své kudykam, kudykam. Vždycky si

mě usadí do rudě plyšového křesla, nabídnou horké kafe. Majitel s mladými prodavačkami se tolik usmívají, ne na mě, ale na rokokovou figurku, sklání hlavy, odprodávám další kus máminy celoživotní porcelánové sbírky. Financoval ji táta, tuhleto slepou matčinu vášeň, vděčný, že ho vyvázala z otcovských i manželských povinností, nesnesl pohled na podivuhodnou kojeneckou hmotu, o které tvrdili, že je jeho synem, nesnesl pohled do vlastního zrcadla, které rostlo. Viděl jsem ho sedmkrát, neřekl ani slovo, strnule se usmíval, uhýbal očima s potlačeným nutkáním otočit se úplně a zvracet. Porcelánový mecenáš.

Funetrák.

Dívám se na porcelánového psa se zelenýma očima ve výloze. Jednou nějací pozůstalí rušili hrob a vyndali starou umu, našli pod deskou zahrabané další tři umy a zdechlinu psa. Nastalo zděšení: který popel je popelem vlastní krve. Táta pro zbylé tři beze slova vykopal čerstvé hroby. A pohřbil i psa.

Muž mě vyprovodí a zavře za mnou dveře. Napěchoval jsem si prkenici, jak by řekla Justýna.

Přepajdám Kamenný most. Mám vidění, dvě ženy rozhoupávají smotaný koberec. Koberec je rudý. Statná padesátnice, druhá se sotva drží na nohou, průsvitný věchýtek, jako ty vázy s čirou vodou na hrobech.

Dvě ženy rozhoupaný koberec odhodí, do řeky, rudý doutník se rozvine, pokropí mě sprška vody, asi nějaká atrakce, zpívající fontána, obluda se drží na oblouku z vody, balancuje, nemám čas, šplouch podrazí nohy holandským turistům na mostě. Nemám čas, musím nakoupit. Nemám čas, znám podivnější věci, než je voda, která tančí pod létajícím kobercem, divnější věci mám zavrtané pod kůží.

Neočumuju dlouho, to by mě ustrkali. Rudý koberec se pohupuje, narazí na vlnu, která si okraj ohne jako říditka. Sáňky!

No jistě, Bobulce koupím sáňky. A panenku Barbie zatavenou v krabici, s tmavými vlasy, dlouhonohou, v bílém kožíšku, s průzorem

pro něžný a přitom vyzývavý obličej; podobnou Justýně. Mají Barbie na jachtě. Mají Barbie u bazénu. Mají Barbie v Hollywoodu. Mají Barbie u zubaře. Mají Barbie jako nevěstu a mají Barbie jako maminku. Pohřební set hledám marně.

Obojí se do nákupní tašky na kolečkách nevejde, pomačkal bych truhlu s Barbie. Dubový, leštěný spacák pro zbohatlé tuhoně, se skleněným okénkem a saténovou výstelkou, s výhledem, to bychom měli nabízet, navrhu to Josífkovi Freudovi, jsme firma dynamická a kreativní. Sáňky natlačím do černého igelitového pytle, pytel svážu a přichytím motouzem k držadlu tašky na kolečkách. Nikdo už do mě nestrká, to já odrážím druhé. Pytel se zasekne v eskalátoru obchodního domu, schody se s drcnutím zastavují, nějací důchodci mě jako malomocného vyvádějí k výtahu. Ale já chci zpátky, chci ještě koupit dort. A dětské šampaňské.

Vleču se postranní uličkou po pevných schodech, už žádné pohyblivé, žádná tlačeníce nevrlych pohledů. Na chodníku mě trkne. A zamrazí z té strašlivé, nekonečné odpovědnosti, která Justýně dýchá na záda každý den. Šroubovák se zavrtá do srdce, bodne mě v hrudi, jak moc ji miluju. Jak rád bych ji měl vedle sebe, jak rád bych jí ulevil a vyřešil hladovou otázku, která požírá všechny ostatní, požírá její mysl a zanechává spáleniště: jak uživit sebe a děti. Odstráním neštěstí, které brání v tom, aby zvedla hlavu.

V přetékájících potravinách dokoupím dva dorty. Kola úměrná počtu pípajících ptáčat.

A pro sebe drolivé laskonky s rokokovou polevou.

Justýna stoupne levou nohou na poklop záchodové mísy. Jedním svihem se vyhoupne, ze splachovací nádržky sundá papírovou krabici, došlápne na zem.

Vyvětrá pokladnici.

Šaty rozloží a přehodí přes opěradlo židle pod prádelní šňůrou. Ukápnou na ně dvě mýdlové slzy ze špatně vyždímaných ponožek.

Usadí se na modř jako dva černí brouci a rozpíjí se. Vyjme boty z krabice, šťastně si je přitiskne k rozhicovaným tvářím. Popelka nad posledním oříškem omámeně volá: *Ale ty jsou přece svatební!* Ten film viděla Justýna mnohokrát, o Vánocích, když se s dětmi a tetami, které měly službu, sesedly kolem televizoru a váziček se jmelím a jehličím. Ten film si v duchu promítala nesčetněkrát, vždycky byla Popelkou. Čistí si dlouze zuby, zazubí se na rozmlžené já v zrcadlovém střeptu. Rozčeše hustý vodopád. Opatrně se nasouká do azurové modři, dva brouci jí teď sedí na zádech, vybledli do šedi. Vklouzne do lodiček, ve kterých odpluje do přístavu. Celou dobu si prozpěvuje Popelčinu melodii, slova si dosazuje svá.

*... a nos jej bez přestání...*⁶

Vzbudí a nakrmí Bobulku. Jogurtový kelímek vyškrábne sama. Na zápraží ochutná a polyká ostrý vzduch. Je roztrpčená, protože v podzimním chladu musí blankyt zdušit starým hnědým kabátem, který v čase jarních úklidů našel Krahulík; kabát byl pověšený u sídlištních popelnic, zdálky vypadal jako opilý spáč. Je roztrpčená i proto, že zatouží po půlkapce parfému, chtěla by modrou nádhěru pokropit omamnou rosou, přivábit prince. Vonět kvůli němu. Bobulce ke krku dopne škobrtavý zip zimní bundy, bundy s příliš dlouhými rukávy, které musí na koncích několikrát přehnout.

„Dneska máš narozeniny a dárek dostanu i já, víš.“

„Ježíšek?“

„Pán, broučku, můj pán.“

Artista balancuje se třemi bílými krabicemi na jedné ruce, přes třípatrový bílý svatební dort sotva vidím na cestu, dav se předemnou rozevívá, brní mě pravé předloktí, nejraději bych ty šachtle

6 Z básně Jana Skácela *Sonet jako talisman*. In: *Květy z nahořklého dřeva*, Mladá fronta, Praha 2000, s. 57.

položil na dlažbu, navázal je za sebou a táhl kvádrovitě pejsky. Nebo si je naskládal na sánky a drkotal po dláždění. Druhou rukou vleču nákupní tašku na kolečkách, Barbie ve futrálu, vyztuženou z obou stran čtyřmi lahvemi dětského šampaňského a z vnější strany krytou sánkovou klecí.

„No tě prsk.“

Zazubí se starý známý průvodčí, když škobrtnu na schůdcích vlaku. A podá mi papírový kapesník, abych si utřel nudli u nosu.

„K-kde je ten m-mladej utřinos?“

„Nevydržel nám. Tadle práce holt nejni pro slabý nervy.“

V posledním patře radnice, v čekárně sociálního odboru se Justýna vysvlékne z kabátu jako z prašivé, zastaralé kůže. Kabát přeloží, sroluje a odloží ke zdi. Na hladké linoleum. Na kabát si sedne a na klín si posadí Bobulku. Věšák tu chybí. Lidé se potí v přehřáté místnosti, radiátory hučí. Justýna je krásná a ví o tom a k ničemu jí to není. V této místnosti je krása zbytečnou přítěží, nehodí se sem, takové privilegium vyvolává podezření a závist a prohlubuje úzkost. Z koláče ukrájí někdo, kdo to nepotřebuje. Tady se čeká na verdikty abstraktní moci, která se maskuje těly úředníků a úřednic. Solidarita žen je jenom iluzí. V čekárně se přou o pořadí, tlumeně se hádají, Justýnu svorně odsouvají. Z houfu nenávistně semknutých si ji přivolá samotná paní Bohdalová.

Justýna se zatetelí, přihladí vlasy sobě i Bobulce. Haroldovi osvoboditeli pro radost.

Vejdou. Zaklapnou za nimi dveře. V místnosti se dvěma masivními dubovými tvrzemi však Herold za stolem nesedí. Zdá se, že nesedí ani ve vedlejší místnosti, jak ochotně prozrazují dokořán rozevřené dveře. Justýna se marně zaklání. Paní Bohdalová zasedne do svého opevnění a rozpřáhne ruce, jako by chtěla z hrany stolu vysunout ochranný plastový štít. Oči se zarazí na módních střívkách a Justýnině něžně vyklenutém nártu.

„Vidím, že si, maminko, nežíjete zas tak špatně. Myslím vy osobně. Na sebe, zdá se, nezapomínáte.“

Justýna neodpoví. Nadzdvihne Bobulku, přihladí si jednou rukou látku na stehnech, aby ji Bobulka nezmuchlala, a nechá dítě dosednout do klína. Je vyrovnaná, jistá, vody se zklidnily. Harold má jistě svůj plán. Třeba jí vrátí její třípokoje byt. A požádá ji o ruku.

„Tak to, milá maminko, zkrátíme. Po dlouhém zvažování jsme podali návrh na odebrání dětí.“

Rozprší se v momentě, kdy trůním ve vlaku, obličej za pyramidou. Pokojně oddychuji, nejhorší úsek cesty jsem zdolal, náklad bez problémů dopravím k cíli. Rozprší se bezohledně, z bezedné kroupky se sypou kapky, víčko se utrhlo, vychrstla se vodní láva, déšť, o kterém nikdo neví, kdy začal, a který vzbuzuje dojem, že nikdy nepřestane, někde v podvědomí přežívá varovný Noemův osud, lidé se fascinováni ztišili u oken; o ničem jiném než o nečekaném dešti se ve vlaku semknutě nebaví.

Nachystám se ke startu, svléknu vatový kabát a přehodím ho přes dortový sloup.

Nervózním v nádražní čekárně. Déšť je vytrvalý, houževnatý, cílené proudy vody neřídnu ani nehoustnu, nechci tu stát do soudného dne, chci za ní.

Držadlo nákupní tašky do levé ruky, sladkost skrytou pod tmavozeleným příkrovem vybalancovat na pravé předloktí a vyrazit mezi vodní liány. Řeka hnědne a skotačí, mohutní deštěm, polyká a polyká, zalyká se, zdrogovaná se vylévá z koryta, vydává se na průzkum. Splašeně popobíhám, z kopce se za mnou valí stružky špíny, rozjařuje mě, že jsem na ulici sám, hekám sportovní námahou, v duchu vidím zástupy fanoušků, jak povzbuzují mě, maratonského olympijského vítěze.

Pod stříškou verandy dopadnu na všechny čtyři. Pravá ruka se třese, kabát nasákl tunami vod, co mělo krabice chránit, je nakonec

zavalilo. Než jsem dopajdal, jsou promočené, odtrhnu rozmočený papír; ovocné dorty našťěstí odolaly, jahody, kiwi a ananas se spokojeně tetelí v sladkém sulcu.

Převléknu se, osuším. Prohlížím se v zrcadle, vždycky mě zneklidňovalo, že si na své moudří nevidím, břicho mi visí do půli stehén, kůži nadzdvihnu a přesvědčím se, že jsem muž. Jsem muž a jaký. Oholím se, chvíli to trvá, protože se pravá ruka nezbavila třasu z vodou nacucaného nákladu. Kotníky namastím a převážu sněhobílým obvazem. Porcelánové kotníky se skutečně hojí, napjatá kůže povoluje, cítí, stejně jako celé moje tělo, že se už brzy octne v ráji, v náruči čarokrásné léčitelky. Do kapsy zastrčím bavlněný kapesník s vyšitým monogramem, máma mi jich vyšila tucet. V kuchyni opatrně vybalím dva stříbrné tepané podnosy, po mámě. Jsou chráněny pláty novin starých dvacet let, málem se do nich začtu, ne to nesmím, to počká. Z rozmoklých krabic na ně opatrně přesunu tři dorty.

Stojím nad nákupem. Tady žonglér se svým uměním nevystačí.

S matčíným fialovým deštníkem nad učesanou hlavou zaklepu u protějšího bílého domku. Otevře nejstarší Krahulík.

„Brýden, co je?“

„J-je tu U-U-ustyna?“

„Ne, je na sociálce.“

„I-I-istě, istě. To je d-dobře, dobře. Překvapíme ji, p-pojd'. A vem s-se sebou brachu.“

Uhíňané hlavy se tlačí, vykukují ze dveří, vyrovnané nad sebou, chtěli by jít všichni, hádají se.

„N-no tak j-jo. I-I-istě, istě, vemte si ty... p-plaštěnky, cedi tam.“

Chechtají se, já bych si nejraději nafackoval, kde by asi tak vzali pláštěnky, ale boty mají, boty ano, jsou vyrovnané na zápraží, pod rozstříhaným černým igelitem, co jsem jim daroval.

„A b-boty?“

„To je v pohodě, přeběhnem.“

Bosý Krahulík vyrazí jako první. Deštník půjčím Broskvičce a Banánkovi, nesou ho nábožně, pohupují s ním, jako by dopadající kapky chtěly odrazit zpátky do hůry.

Procesí šťastných bosonohých.

„Dluh jsem dávno splatila.“

Justýna si odkašle. Justýně vyschlo v krku. Dopadá na ni radiové vlnění slov; kdyby držela sluchátka, odtáhne je od ucha do bodu nesrozumitelnosti, nebo rovnou vypne.

„Podívejte se, maminko, nedocházka do školy trvá, i když omluvená, špatná hygiena, celé to živelné přivádění dětí na svět...“ Bohdalová se sykotem káravě kroutí hlavou.

„Mně a mému manželovi, než vonemocněl a umřel, je seslal Bůh. Protože věděl, že jinak zůstanu úplně sama.“

Justýna pevně stiskne Bobulku. Otočí si ji tvář k sobě a obemkne ji rukama, hladí mechanicky po zádech, hladí rychle tam a zpátky. Bobulka překvapením ztichne, tiše vrní jako kotě. Justýna by potřebovala něčím svlažit to sucho v ústech, to přece není možné, že by chtěl jenom ji, bez dětí.

„Já... já chci okamžitě mluvit s panem vedoucím.“

„Já jsem tady vedoucí.“ Usměje se a vztyčí paní Bohdalová. „Doktor Harold Novák tu už měsíc nepracuje. Povýšil.“

Přeběhly, chytají se provazů deště. Skotačily živě, skotačily, děti mají neživotnou koncovku, nevím proč, měl jsem se na to zeptat mámy, když ještě žila, Freude ani Muklovka mi na tohle neodpoví, protože moc nepíšou, moc nečtou; děti taky nemají. Freude a Muklovka jsou neživí.

V tom jejich kutlochu působí dojmem, že jsou jich stovky. Hejna sarančat, jak se tam tak tlačí na palandách a kolem stolu a sezobnou, na co přijdou. V mém království se rozpustí a rozptýlí, osm postavíček šmejdí po obýváku, kuchyni, ložnici a hlavně v koupelně, kde

si ukazují vanu a napouštějí teplou vodu a lejou do ní sprchový gel, cáchají ručkama a pěna měkce bobtná, nasazují si ji na hlavu jako bílou, rokokovou paruku. Takhle společně jsou tu poprvé, takhle rozptýlení jsou snesitelní, přestože piští a skáčou a posouvají máminy porcelánové figurky a nechávají za sebou otisky bosých nožek. Nalévám jim tmavý karamelový čaj s citronem, kofolu a kokakolu, černé nápoje já piju rád, jiné než černé ani nemám, nabízím jim knihy, všechny, jen hřbety z poličky číslo čtyři, kde jsou máminy verše, a z poličky číslo sedm brát nesmějí, to jsou zase moje bible, ty jsem si nahamounil až po mámině smrti, tomu nerozuměla, nerozuměla a lekala se, víru v nesmrtnost jsem jí zakazoval, jen tak dokážeš lásku k Bohu, říkal jsem jí a ona se leknutím křížovala, víra v nesmrtnost omezuje smrt a brání jejímu správnému upotřebení, já si víru v nesmrtnost zakázal z lásky k mrtvým, ale chtěl jsem vědět, proč na ní tak lidé lpí, Burák užuž vztahoval ruku po *Tibetské knize mrtvých*, musel jsem na něho vystartovat. A udobřit si ho stránkami s popisem bitvy o Anglii. Urputně se snažím, aby se jim tu líbilo, protože pak se tu bude líbit i jí, mé skvostné paní plné milosti, je na všechno sama, a to je milost. Až se konečně osmělím. A ta chvíle se blíží, to já cítím v kostech. A ona se ke mně přestěhuje.

Navždycky.

Roztáhneme roli balicího papíru s krtečkem v modrých kalhotkách. A ze špulky odmotáme červenou úzkou mašli, ze které matka odstříhovala ozdobu pomlázkovým koledníkům. Dětské prsty mi pomáhají zabalit sáňky, jde to ztuha, vzniká prapodivně pomačkané zvíře s kulatou hlavou. Krtečkem obalíme dlouhonohou panenku. Broskvička je hypnotizovaná, ztratila řeč, já zalituju, že jsem ty panenky nekoupil dvě. Nebo tři. Barvička je zaražená taky.

Napadne mě, že bychom tu mohli zůstat. A ona by poprvé překročila práh. Musela by za svými dětmi bez zbytečných řečí. Sem.

„O-oslavíme to t-tady. I-I-istě, istě. M-mam tu místo a...“

„To ne, my nesmíme moc nikde courat, když maminka není doma.“

Smůla, dlouho já ale už po černejšch klávesách tančit nebudu.

Rozdělím pidivojsku povely. Děšť nám drnčí do lebek, jako by se divil, že jsou tak natvrdlé a nedají se rozlousknout. Jako na běžícím pásu přenášíme do protější komůrky dorty a dárky a dětské šampaňské a kofoly a knížky, jen ať si je ze zámku do podhradí půjčí třeba všechny. Stejně už brzy poputují stejnou cestou, ale opačným směrem. Z toho jsem míval nejvíc stažený zadek, že jim nebudu dobrým tátou, že se mi budou pošklebovat, štítit se mě, ale ne ne, je to přirozené, tak přirozené. Přirozené a krásné. Bože, děkuju ti.

Děšť se unavil a slábne, bodejt', nic netrvá věčně. Namačkání v těsném prostoru jako v kosmické lodi čekáme na kapitána. Hraje-me tichou poštu.

Cítím štěstí = smrdím pěstí.

Justýna opustí střílnu.

Nechráněná odolává palbě ze dvou stanovišť. Nic neříká, pro vyvolené zbude neštěstí vždycky dost.

Nepřemýšlí dál než k následující minutě. To má vyzkoušené, v těžkých chvílích se upíná na bezprostřední vteřiny, předchozí i následující ignorovat, upnout se na ruce, dech, chodidla přitisknutá k pevné zemi, rozkvetlý strom, oblaka, dlažbu, způsob, jakým kdo šněruje boty. Je spokojená; nerozplakala se před nimi, nehysterčila, nelezla před nimi po zdi; přestala je poslouchat. Nedorozumění je třeba vyjasnit. Haroldovi je třeba dát jasně najevo, že pokud chce ji, musí chtít i její děti.

„Rytíř se nám zbláznil, Bobulko. Rytíř mě doopravdy miluje.“

Propluje spěšně čekárnou. Bobulka je přitisknutá obkročmo kolem jejích boků. Justýna ji tiskne nekompromisně v náručí, přestože holčička se durdí, chce se vysmeknout, tápat sama. Na kabát stočený u zdi Justýna zapomene. Lidé v čekárně to vidí, ale neozvou se, nikdo nic neřekne. Počkají, až jim Justýna zmizí z očí, a napjatě hlídají jeden druhého, kdo kabát ukořistí. Ta tichá hra jim alespoň ukrátí čas.

Náměstí před radnicí, prší. Uprostřed stojí socha. Socha Tomáše Masaryka, který se lhostejně dívá do dále, jednu ruku v kapse. Justýně se zdá, že nejhustší déšť bubnuje do natvrdlé hlavy bronzové sochy, kapky se odrazí a odskočí, kolem sochy vytvářejí fontánku, voda stříká z lesklé hlavy. Justýna přitiskne Bobulku k hrudi jako rozpláclou žábu, vrávoravě sesune špičkou pravé nohy lodičku z levé paty. Pak pravou nohu zalomí v kolenu, zakloní se a prsty sundá druhou bárku. Zaklesne rudé, napuchlé prsty za nárt bot a rozběhne se do ledové sprchy. Osířelé houby na náměstí se za ní udiveně otáčejí, jedna svůj klobouk rozprskne těsně u Justýnina obličeje. Justýna tiskne Bobulčin obličej prudčeji k srdci, ochrannou stříšku nad dívčinou hlavičkou stvoří z ladných podešví a vytrčených hrotů, běží bosa, rycá do čerstvých, ledových kaluží, cáká kolem sebe rozpuštěnou špínu, utíká a nevzlyká, jen proudy vody na tváři jsou slané. Takhle utíkala před lety, manžel onemocněl těžkou cukrovkou, přestal pracovat, byl agresivní, dlužili za nájem a pro pár tisícovek je vystěhovali z obecního bytu. Do ubytovny pro neplatiče. Utíkala před tím studem. Jiní dlužili víc, a přitom mohli částku umazávat z příspěvku na bydlení. Jiní nenosili na tváři špinavé znamení noci.

A jiné Harold nepostavil před těžkou volbu.

Promočená a urovaná Justýna vltne do dveří, napuchlýma očima přelétne a spočítá ptáčata, je jich o jednoho víc, ne ne ne, to je ten potrhlý soused, kníže Krvepolský. Sbalím všem kufry a mizíme, kmitne jí hlavou. Jenomže nemá kufry. A nemá, kam by šla. Kecne na zem a rozpláče se znovu. Musí najít svého tátu, kterého nikdy neviděla. Nevěří, že je mrtvý. Ochrání ji jeho kůže. Bílá kůže je zaříkávadlo. Bílá kůže je mocná. Jeho kůže bude vlídná, zabalí se do ní. Táta. Tatínek.

Kapitán dorazil i s plavčíkem. Justýna sedí na bobku, zapomenutá vodní víla; blankytná, nehmotná rusalka. V chodidlech zažraná

špína, v chodidlech struktura skály. S urousanými prameny vlasů přilepenými na tváře a spánky a čelo. Prší z ní voda.

Vstanu od stolu, protlačím se k ní, nastavují mi se smíchem nohy, není tu k hnutí. Srdce mi buší, hlavně abych ovládl své pohyby. Dotýkám se jí, ani nedutám. Opatrněji spleené pramínky uvolním z koutku úst. Odsunu oponu nad očima. Podám jí svůj vyžehlený kapesník s monogramem. Zatroubí halali a zmizí za závěsem v kuchyňce. Při představě, že se v této vteřině převléká, se mi zrychlí dech, tělo začne tančit, jsem jako psík slintající nad voňavou uzenínovou kostí. Rychle v kapse zašátrat po krabičce sirek, zapálit dvě svíčky zabodnuté do kiwi a ananasu v rosolovité polevě. Ruka se mi třese, cuká, netrefím se. Hihňají se. Nejstarší Krahulík mi vytrhne z ruky začerněné párátko a titěrnou krabičku. Plamínek vyšlehne. Teplo domova.

Justýna vejde, už převlečená, drbe si vlasy ručníkem, přidá se k nám, hodně štěstí, zdraví. Řve z plných plic, huláká, až celá zrudne, my se přidáváme, hlasitost řídíme podle ní, vydáváme plíce, to ona určuje rytmus našich životů, to s ní jsme šťastní, to ona je nejsilnější, šťastná krásná paní.

Jedenáct hrdel hřímá svůj očistný chorál, hodně štěstí, zdraví, milá Bobulko, hodně štěstí, zdraví.

Otázka dne zněla jednoduše. Jak tento den přežít.

Zásada číslo jedna: nepanikařit.

Justýna nespí celou noc, převaluje se a naslouchá dechům svých dětí. Na kůži stehen a rukou cítí pichlavé jehličky, celý orchestr. Téměř neslyšné nádechy a výdechy se vznášejí a mísí ve vzduchu, tmelí se v čarovný opar, proplétají se od chvíle, kdy se uvolnily z jejích útrob, kdy je násilím vytlačila na tento svět. Devítihlasé nádechy a výdechy jsou jejím kyslíkem, ten ona dýchá, jsou kyslíkovou maskou přiloženou k jejím ústům a nozdrám, bez ní by se udusila.

Bez ní se udusí.

V tmavém jitru vyjde na zápraží do přízemního mrazíku, dosedne na zbrusu nové sáňky, zakulatí záda, nenasytně šlukuje fajrunk, přestoupí denní povolené penzum tabáku. Je ochromená a člověk zcela ochromený nic nevnímá.

Něco se stane.

Ráno vysvitlo slunce v podivně pokojném, jasném pruhu. Přívětivém. Nebylo z tohoto světa.

Z vlasů stáhne bezmyšlenkovitě gumičku a pohrabáčem pravé ruky si sčesává dlouhé prameny vlasů přes oči, přes celý obličej, schovává se za clonu, vzlykne a cosi mumlá, gumičku v ruce přetáčí jako růženec.

Justýna panikaří.

Slastné protažení. Za zavřenými víčky kmitám očima a paběrkuju střípky snů, obrazy rozesmáté Justýny, která se nade mnou sklání, nalitá prsa tiskne na mé vztahující se bradavky, rozesmátá Justýna mi sáhne do slabin, vlhkou černotou nasedá na můj vercajk, na mého ztopořeného nebožtíka, Justýna si osedlá mého hřebce a rajtuje jako posedlá, do úst mi vnoří jazyk a na něm, jako na lopatce, žlutou manu.

Ananas!

Úplně jsem zapomněl položit na práh mé paní, které se klaním jeden rok, šest měsíců, šest dní, noční dar. Ananas. Zapomenutý ve tmě ledničky. Nebyl to snadný den, včera. Justýna mě zaskočila. Dort neochutnala, jako tygřice odtrhovala dětem lžičky se sladkou masou přímo od úst, obcházela jednoho po druhém a do upřených očí pořád dokola opakovala, že se musejí držet pohromadě, takhle za ruce, takhle, a nikdy, nikdy se od sebe nevzdalovat. Hlavu každého z dětí si přitiskla k srdci a políbila. Klopýtala stísněnou kobkou a ječela, že se doma musejí zamykat, takhle zasunout klíč a třikrát otočit, takhle, podívejte se, takhle, aby žádný zloděj a žádná čarodějnice...

Lomcovala dveřmi, demonstrovala, že jsou zamčené. Menší děti začínaly být vystrašené, řekla jim, že je to jen taková hra, někdo se je bude snažit odvést a ony se nesmějí za žádnou cenu dát. Když se otočila zády, aby ucucla kofoly, Burák si poklepal na čelo a vytrčil na ni prostředník.

Popadl jsem ho za tu nestydatou ruku. Než jsem stačil cokoliv říct, Justýna odtrhla moji větev, chvatně odemkla a rozevřela dveře.

„Konec srandy, kníže Krvepolský, můžete jít. A příště si nedělejte škodu.“

„I-I-istě, istě, pani U-Ustyno. A-ale... ale p-proč?“ Vykoktal jsem se ve dveřích.

„Co? Co proč?“

„J-já...“

„Dneska nemám náladu na ty vaše koktavý fórký.“

Vystrčila mě do večera, který se chladem choulil sám do sebe. Přivřela za sebou dveře.

„Sociálka mi je chce odvést.“

Bylo to poprvé, kdy se svým teplým dechem šepotavě dotkla mého ucha.

„T-to bude o-omyl.“

„To víš že jo, Einsteine.“

Zabouchla. Zamkla za mnou.

Natříkrát.

Burák zaplácne budík. Vstávají a štěbetají, v nohou postelí marně hledají hromádky s oblečením. Bobulka zapláče, Banánek volá Justýnu; najde ji, jak se zchladle choulí na zápraží a zarytě mlčí. Bobulka k ní přicape s barbínou v náručí.

„Jmenuje se Ustyna. Jako ty. Šikal Kuvepolský.“

Burák cosi zašeptá do ucha Krahulíkovi, ten pokrčí rameny a namaže meruňkovou marmeládou devět půlkrajíčků chleba, k nim si ze stříbřitých podnosů ukrájují zbytky korpusové dortové hmoty

a upíjejí vodu z kohoutku, kterou Krahulík roznáší a v níž rozmíchal zbytky kofoly. Burák přidal ponožky, trička, kalhoty, bundy a obleče Bobulku. Postupují ve frontě k umyvadlu a předávají si kartáček na zuby s přesným množstvím růžové, nasládlé pasty. Krahulík školním pravítkem odměřuje a odkrajuje vymačkaný makaron. Na zápraží vklouznou do bot.

„Mami, my už musíme fakt jít. Nemám tu zůstat s tebou?“

Burák zatřese Justýnou. Justýna vydá zvuk podobný suchému smrknutí. Z ruky jí vyklouzne krabička cigaret. Pětice školáků odchází sama. Justýna je provází pohledem, probere se, hrábne rukou do vlasů.

„Za ruce, za ruce se držte!“

Zařve jako zraněné zvíře. Chytanou se za ruce, po stranách dvojice kluků, uprostřed Barvička, rozeběhnou se a tašky se jim natřásají; jakmile jsou za rohem, z Justýnina dohledu, pustí se a smějí. Burák rozevře dlaň a v ní dvě cigarety. Přidají do kroku.

Školková parta rozpačité postává ve dveřích. Broskvička závislivě pokukuje po umělohmotné Ustyně v Bobulčině náruči.

„Já mám ve školce hezčí panenky, deset panenek, abys věděla!“

„Neporučuj mi.“ Bobulka se ohrazuje tou větou vůči všem osmi starším sourozencům.

Do školky dnes Justýna děti neodvede. Sedí nehybně až do chvíle, kdy k ní přiběhne Broskvička. Kaštánek s Knutítkem se perou, Knutítkovi teče z nosu krev.

„K paní doktolce musí Knutítek,“ řekne Bobulka panence Ustyně. „Má bebí.“

„Cože?“ oživne zápraží.

„K paní doktorce, ano.“ Bobulku líbne velká, obživlá Justýna.

S Bobulkou v náruči a třemi udýchanými dětmi v závěsu vtrhne Justýna rovnou do ordinace dětské lékařky. Námitky čekajících utne. Je to smrtelně vážné. A je to nakažlivé.

Přetáčím v ruce pichlavý ananas, jeho snový ždibeček po jazyku převalovala Justýna. V hlavě přehrávám včerejší večer. Ze bzukotu hlasů vylovím a paběrkuju slova, její slova. A věty, její věty.

Za svítání tiskla záda ke zdi, přilepená k sáňkám, něžný závoj vlasů kryl tvář. Ani se nepohnula. I když kolem ní vířilo hejno komárů. Vystřelila nečekaně, ale ne směrem ke školce. Něco se opravdu děje. Ale co?

Rytíř musí do zbroje.

V telefonní budce na konci ulice vytočím číslo pohřební služby FREUDE A SPOL., vyklopím připravenou větu, dnes nepřidu, jsem nemocný, nepřidu, istě, istě, istě. Muklovčin křapák umlčím, cvak.

Nic se nejlí tak horký, jak se ukuchtí, říkávala matka. Ale někdo na rozfoukání kopce horký kaše sám nestačí.

Zhluboka se nadechnu. Horkou kaši vyfoukám já.

Justýna sedí v ordinaci a vlídné lékařce v brýlích, která za jejími dětmi přijíždí domů, aby jí ulehčila, o překot cosi vysvětluje. Řeka nesourodých slov, lapají po záchranné vestě. Lékařka Justýnu zastaví uprostřed toku a zklidní. Trpí-li někdo paranoiou, ještě to neznamena, že ho skutečně někdo nepronásleduje, myslí si lékařka a poslouchá dál. Justýnina slova jsou dravým proudem: kdosi chce její děti neví kdo ale jak se má bránit co má dělat vzdělání nemá příbuzné nemá peníze nemá s nikým se tu nepřátelí přivedl ji manžel a byla doma s dětmi děti jsou její svět nic jiného nemá. Justýna valí slova na překvapenou ženu, odvalí na ni zmatený vír. Kdosi odklidil i její tajnou lásku mstí se jim oběma a teď chce odklidit i její děti.

Justýna valí zcuchaná slova, která s pootevřenými ústy vyslechne i zdravotní sestra opřena o futro dveří. Lékařka se vyptává na podrobnosti a tvrdnou jí rysy. Dá Knutítkovi čokoládu, aby ji rozlomil a rozpočítal pro ostatní děti.

„Nebojte se, maminko.“

Je vidět, že se bojí sama.

Sociálku jsem nikdy nepotřeboval. Matka si nikdy o pomoc neříkala, matka chtěla zvládat všechno sama a taky zvládala a peněz měla dost, ale k čemu jí byly, když vypadala, jak vypadala, a narodil jsem se já, byla to silná žena a někdy se mi po ní stýská. Sociální odbor. S mnoha odděleními. První stupínek vítězství. Pojmenovat kuchaře.

Celou hodinu neodbytně protukám, klepu od jedněch dveří ke druhým. Větrné mlýny se točí, samí kuchtíci. Přitáhnou brnění těsně k tělu, zaútočím na vrchol, zamířím k šéfkuchaři.

Vedoucí je vlídná, ale přepracovaná, po chvíli nevrlá. A nejsem mezi zvanými. Osoby s pozvánkami připlácne mezi úřední desky, založí do šanonu. A oni jí tu courají... Jak já jí rozumím.

I já ty své narvu do dubových desek, připlácnu a zakládám do šanonu. A kdyby mi courali sem a tam...

Kde se ve mně vzala nadpozemská síla, co zkrotila neposedný jazyk a roztřesené údy, které se normálně rozkmitávají už při pouhém vstupu na poštu, když si mám zaplatit pitomé složenky. Ještě chvíli, a byl bych schopen pouhou myšlenkou splasknout zkažené maso kotníků. Za ruku mě vede samotná Justýna, rozhycovaným dechem mi do uší vdechuje energii. Justýnu, spanilou Dulcineu, já ochráním, ochráním své plaché dvojče.

„A vy jste jako její příbuzný nebo co?“

„I-I-istě, istě, p-pani.“

„Podívejte se, tak tu situaci přece znáte sám nejlépe. Děti spí po dvou i po třech na palandách, pod tím halda nevyžehleného prádla, prostě příšerný bordel, děti nemají ani židli, aby si napsaly úkoly, ani co jíst, já už nevím co s tím, opravdu, snažila jsem se, dělala jsem, co jsem mohla, ale hlady byste je snad ani vy trpět nenechal, v tom se nedá přežívat, natož vychovávat.“

„M-museji žít v jedny m-mistnosti. Vzali ste ji b-byt. O-ona ma ty děti hrozně rada.“

„Po svém. Opravdová láska vypadá, milý pane, úplně jinak.“

„M-ma je moc rada.“

„To by ty děti nedovedla do situace, kdy musejí bydlet na ubytovně, kterou ani nedokáže zaplatit. Tak jí to řekněte. A vůbec, když má na to kouřit a strojit se jako... promiňte, ale říct to musím, jako frajle, tak snad... Já zase musím myslet hlavně na ty děti, víte.“

„O-ona bude... je... b-brzy bude...“

„Promiňte, mám objednaného dalšího klienta. A zvoní mi telefon. Ještě něco?“

„M-ma je rada.“

„Ano, to už jste říkal. Já vím. Na shledanou.“

„M-ma je rada.“

Justýna sedí na krajíčku židle. V prstech přetáčí gumičku do vlasů. Bobulka s Broskvičkou staví na zemi kostky s papírovými obrázky Budulínka. Knutítek s Kaštánkem se navzájem vzpřímeně přeměřují, záda vyrovnaná u kovového stojanu s rýžkami, vrchol hlavy rozčísnutý kovovou šibenicí. Dětská lékařka telefonuje.

„Ano, jistě, o tom není sporu, že místní sociální pracovnice jsou zkušené a odvádějí kvalitní práci.... No právě proto, že okresní soud jen výjimečně nevyhoví vašemu návrhu.... Já si myslím, že je to nedorozumění.... Ale ty děti přece nikdy nebyly týrané nebo hladové nebo citově deprivované. Právě naopak, je to příkladná mateřská péče, vřelá.... Že je chcete matce odebrat, je – ... Dobře, ale musí vyžít ze sociálních dávek.... Dobře, ale společnost produkuje problémy, a jednotlivec, který nemá adekvátní prostředky, se má pokusit je řešit jak, když – ... Je zajímavé, že si nevšímáte jiných případů, těch mám plnou ordinaci. Vytížené páry, které zaplatí všechno, ale dítě je nakonec obtěžuje, když nesplňuje očekávání, a kdyby existovaly internátní školky, zbaví se dítěte okamžitě jako vadného zboží... Já vím, že to neměla nechat dojít až tak daleko, ale to už teď nezměníme.... Tak proč jí místo toho raději neulehčíte?... Kdo?... Ne, nezacházím do detailů.... Jak a kde si asi má přivydělávat?... Tak si to zkuste při jejím zatížení. Jenom než rozveze a sveze děti, úkoly,

vařit, prát, ještě uklízet jednu místnost, která prostě hygienické normy splňovat nemůže, i kdyby se na hlavu postavila...“

Justýna zírá s otevřenou pusou. Je oddělena neviditelným, přesto neproniknutelným závojem. Lékařka se k ní otočí zády. Je nepříjemné, že musí mluvit o Justýně před Justýnou. Volí jiný arzenál slov.

„Ano, ale... ‚provinilci‘, jak říkáte... mají menší šanci být vnímáni jako občané, kteří potřebují podporu... místo toho jsou vykreslováni jako trestuhodně nedbalá, nevděčná a pomalu nebezpečná individua... Ale mně jde taky především o ty děti, proboha... Co s tím mají co dělat drahé modré šaty?... Já vás neosočuju... Máte toho dost?... Vy?“

Dětská lékařka sundá brýle. Otře si dlaní tvář, jako by si roztírala krém.

„No nic. Jedna vlaštovka jaro nedělá. Něco vymyslíme. A nejste v tom sama. Prý se byl informovat nějaký váš příbuzný.“

„Nemám příbuzné. Nemám živé příbuzné.“

„Prý... typický váš příbuzný... typický. Víc jsem se nedozvěděla.“

„Táta?!“

Lékařka sáhne do kabelky, vytáhne peněženku a vtiskne Justýně do dlaně dva tisíce. Justýna si prohlíží svaté obrázky. Schová je do záňadří.

„Pořád jenom záplatuju.“

„Všichni záplatujeme. A hlavu vzhůru. – Další.“

Má je ráda. Já to vím nejlíp. A já mám rád ji.

Jeho nenávidím. Nenávidím svůj jazyk. Zalezl a nezacláněl. Ale pro změnu odmítal formulovat slova, lepit věty, kterými bych šéf-kuchtu rozmetal. Za trest ho vyříznu. Jednou.

Odcházím chodbou, pláty zrezivělého brnění ze mě opadávají. Měl jsem tasit meč, místo toho jsem schlíple stáhl ocas mezi nohy jako zpráskaný pes. Měl jsem vzít svatyni útokem, promíchat jedy v kotlích.

Odcházím tunelem, kde se kuchtíci ohlížejí a zbrzdí krok. Než se znovu rozeběhnou a osladí cukrem nebo ochutí solí, kterou sypou do ran. Uhranutí v zádech. Jsem pomeranč vánočně propíchaný hřebíčkem. Kdybych měl odvahu, naložil bych svou paní na ramena a unesl ji, zdrhal bych a pádil, chránil bych ji, opatroval.

Mlčky.

Ta myšlenka mnou prošlehne jako dávivý plamen. Jsem to já, koho spálí.

Kdyby byla bez dětí... Kdyby byla bez dětí, měl bych ji jen pro sebe.

Justýna vejde do hypermarketu. Bobulku napresuje do sedátka pojízdného košíku, Broskvičku do drátěné vany, Knutítek s Kaštánkem si házejí kamínky na parkovišti před obchodem. Projíždějí rychle, Justýna ignoruje prosby holčiček. Chtějí se pokochat dotyky se zbožím, s plyšovými hračkami. Zpoza regálu se vyloupne chlapácký stín.

„Košíky jsou určený pouze pro nákup.“

„Však taky nakupuju.“

„Nebudte drzá. Košíky nejsou určený pro haranty. Kdyby se v nich takhle povaloval se špinavejma botama každej... Tam se skládaj potraviny, milá paní. To jste poprvý v životě v obchodě nebo co.“

„Ano, jistě, promiňte, ano, jistě.“

Justýna se poplašeně rozhlédne. Zdá se jí, že zahlédla další stín, prokmitl mezi regály. Vyloví Broskvičku a postaví ji na zem. Stíny zmizí. Justýna spěchá s poloprázdným nákupním košíkem k pokladně, spěchá k cíli. Cíl je u pokladny, Justýna cítí pohledy ostatních. Tady se neslyšně vyhlašuje vítěz, tady se prokáže hodnota člověka. Podmínky na startu měli všichni stejné: spravedlivě prázdný koš. Čím ho kdo naplní, rozhodne.

Justýna prohrála, ještě než k pokladně došla.

Na dně jejího kovového monstra se vlní dva bochníky chleba, jahodová marmeláda, krabice mléka, šest vajíček, sáček rýže, máslo,

zubní pasta, sterilovaný hrášek. K zamezení absolutní prohry jí chybí desetikoruna. Na dva tisíce, pečlivě zastrčené do podprsenky nesáhne. Byla by podezřelá. Šacuje se a propátrává, pokladní bubnuje prsty.

Justýna se dočká. Jako vždycky. Roztřesený důchodce ve frontě za ní podsune na tácek desetikorunu.

Justýna minci razantně odsune zpátky. K původnímu majiteli, na kterého se nepodívá.

Něčeho se vzdá. Směrem k pokladní přisune krabičku cigaret.

Vlastní desetikorunu vysvobodí ze zajetí, jakmile vyprázdněný koš zavěsí k řetězu soukmenovců.

Cestou domů se Justýna staví ve výčepu hospody a dokoupí si dvě kusovky. Obě dcery křečovitě drží, Bobulku na ruce, Broskviče svírá dlaň.

Naplival bych za to na sebe, naplival.

Polévá mě hrůza, co kdyby Justýna mohla číst moje myšlenky. Nemyslel jsem to vážně, Justýno, zakřičel bych do jejích vlasů, nemyslel jsem to vážně. Milá moje, máš mě ještě, máš mě? Nahmátnu oblý loket...

Buším na dveře. Doma není. Hruška je holá. Sáňky opuštěné. Na hrbolku zmrzlého písku leží pohozené pohárky od jogurtů a modré kelímky od krému Nivea, s jemnou vrstvou námrazy.

Ohřeju si párek, ukrojím chleba a na talíř kydnu kremžskou hořčici, sprška mastných kapének se na stole zaleskne při prvním skousnutí, výtrysk mužnosti. Měl bych se odhodlat, riskovat, požádat ji o ruku, měl bych tu štíhlou ruku popadnout a přivést si ji přes ulici k sobě domů. Jenomže co když se zalekne, co když není připravená, musím si ji zasloužit, s mým cejchem vypáleným na těle, musím si ji zasloužit. Umyju si ruce, v dřezu opláchnu talíř. Musím si ji zasloužit. V kredenci zašátrám, vytáhnu vkladní knížku. Na heslo Justýna. Musím si ji zasloužit. Cestou do spořitelny potkám její školou povinné odenky.

„A-oj.“

Jakmile mě zmerčí, chytanou se za ruce.

„Brýden.“

Justýna sedí na kameni pod hruškou. Těžký šutr si nenasouká do kapsy, nevstoupí do chladně odtažitě řeky. Takový sobecký luxus si dovolit nemůže. Stáhla by s sebou do hlubin celé hejno. Stáhla by do hlubin nejen život svůj.

Dorazí domů současně, děti přepočítá. Napíše s nimi úkoly. Nejvíc se všichni naučí tím, že látku vysvětlují Justýně, která o tom všem nemá ani páru; učí se rychle. Justýna si pročistí hlavu a ostří kopí výřečnosti.

Děti ječí na dvorku. Justýna si pustí rádio, oddrmolené zprávy se odrážejí od stěn lebky a padají jako nepotřebné kamínky do zapomnění. Zamyšleně probírá kazety převázané červenou mašlí, pročítá hřbety, z hromádky vytáhne tu s popiskem *Ode an die Freude*, tu si ještě nikdy nepřehrála. Ve strachu, že bude jako ostatní. Jako by nebyly určené pro ni. Takovou hudbu, která je chvílemi nudná a chvílemi hrozí, že jí roztrhne hrud', ještě na rozhlasových vlnách neslyšela.

Dneska si ji pustí.

Než se z města vrátím, bílý nízký domek se zaplní. Zamřížované okno svítí, večerním šerem se prodírá dětské štěbetání, rozhlasové tóny utopené ve změti hádek a smíchu, ruch podobný letnímu odpolední u dětského brouzdaliště.

Proklouznu tiše ulicí. Tentokrát se s Justýnou setkat nesmím. Čeká mě příprava nočního zázraku, mačkám zázrak v upoceně kapse vatáku. Držím, nepustím.

Balíček pět tisícovek napěchuju do průhledného srdce s krytem, do srdce, z něhož jsem vysypal hranolky rudých čokolád Mon chéri. Nechávám je rozpouštět na patře; krmím a rozmazluju hadovitou ještěrku. Usmiřuju si ji, ochočím ji, než pokleknu a požádám verši

o Justýnin život. Všechno pro ni udělám, všechno. Srdcovitou nádobku napěchuju tak, že průhledné víko sotva přimáčknu. Srdce vložím do mikrotenového sáčku; co kdyby se noční mráz proplázil a bankovky uhranul.

Z peněz, které mi rudě namalované nehty podaly na přepážce, všechno poctivě odevzdám své paní, až na částku, kterou jsem nechal v obchodě s loveckými potřebami. Ale i tu jí splatím, do poslední koruny.

Mám nový triedr.

Budu jí mnohem blíž.

Justýna v houstnouce mlze a náhlém projasnění sepisuje lidi, na které se může obrátit. Přemítá, jaký příbuzný se to na ni vyptával, žádné nemá, doluje v paměti, marně, dračic v tvrzi se ptát nebude, mohly by jí přitížit. Musí být obezřetná. V mysli se drápky zachytily dvě slabiky: táta.

Chumel myšlenek, z nichž se Justýna marně vymotává, bobtná. Příběhy se boxují mezi sebou, vystrnadují se. Justýna se zaposlouchá, *Ode an die Freude*, nesrozumitelná zpráva z jiného světa. Harold ji tedy opravdu miluje. A stydí se za to, jak ji vydíral, nebyl to chtíč, ne, takhle přece vypadá opravdová láska. Kaje se někde o samotě, poustevník. A oblažuje ji tajnými dárky.

Justýna se rozhodne, že na něho přestane číhat, přestane čekat. A bude ho milovat, jenom jeho. Nadosmrti. A našetří síly, aby nikdo nerozkopal hnízdo s ptáčky.

Utne *Ode an die Freude* těsně před koncem.

Na chvílku je všechno dobré. Ohnivá útěcha.

Nejdřív je postava rozmazaná. Mizí v rámu dveří. Než znovu zaostřím, obrazy mi těkají od kompostu a seschlé hrušky k obrysům zavařovacího hrnce na zápraží, ke staré pneumatice. Odtrhnu slzící oči, zamrkám. Pod úplňkem proplula ryba z oblaků.

Nový pohyb ve dveřích.

Rychle zamírím, přitisknu triedr ke kůži těsně, jako by to byly potápěčské brýle. Utěsním každou škvíru.

Má milou pihu u levého obočí. To obočí je jako plavný pták. Blede rty mírně rozevřené, s výrazným srpečkem uprostřed, stejný srpeček se dere ven vzadu, nad okrajem pokleslých špinavých džín, když se ohýbá, když do prádelního hrnce z hlubokého talíře odsypává kopec slupek od brambor, ten zadní srpeček si zvětším. I s pruhem kůže nad ním, husí kůže, modré tričko je děravé, krátké a těsné, jak krásný musí být její měsíc v úplňku obnažený, jak rád bych ho pohladil, sklonil hlavu a přivoněl, než bych smočil parůžek, než bych přirazil. Ven se dere můj jazyk a slzím, má paní je rozmazaná. Málem propásnu chvíli, kdy zmerčí nenápadný sáček na sáňkách, rozevře ho a zděšením vyjekne. Ostřím a vidím, jak škvíru pootevřených rtů překryje šupinatou dlaní a pak se podívá vzhůru. Zdá se mi, jako by jí mezi prsty rašily blanky. Už neobíhá dům, jen se krátce podívá vzhůru a vzkřikne. Ze zvětšených rtů odezírám její díky, díky, díky, s jakou chutí by můj mokrý had prosvištěl za jejím cudným hádkem a obmotal jej.

Je to jasné.

Zítřejší požádám o ruku. Zítřejší.

Justýna zaleze do kuchyně. Zatáhne za sebou závěs. Nevěřicně přepočítává bankovky. Rozloží si je na podlahu. Šlápoty Haroldových chodidel. Justýna poskakuje z jedné na druhou. Měla by se poklonit a zlíbat je, jednou bude Haroldovi dobrovolně omývat nohy. Justýna bankovky rozdělí na deset hromádek, hraje karetní hru. Peníze uvězní zpátky do srdíčkové krabice a mikrotenového sáčku, přepáše je zavařovací gumou, stoupne na záchodovou mísu a přiloží k ostatním pokladům. Její úzkost je rozpuštěna.

Vše se začíná v dobré obracet.

Bude moci opustit toto město.

Koupí si byt.
Přestěhuje se.
Najde si práci.
Bobulku dá do jeslí.
A pak vyhledá Harolda.

Nemůžu spát. Převaluju své tělo, neforemný pytel. Kotníky svědí nedočkavostí. Jsem šťastný. Zachránil jsem své paní hnízdo, penězi uplatí satoryji šéfkuchařku. Promítám si v duchu, jak pro ni upravím ložnici. Ráno nesmím zapomenout čistě povléct, co kdyby už večer... Konečně se na světlo dostane matčin sváteční satén. A z obývacího pokoje bude dětský pokoj. Dům zrekonstruuujeme tak jako tak. Nastavíme celé patro. Něžný budoár pro mou lásku. Financovaný ladností matčiných porcelánových figurek. Usínám, do snů se vplétá pomněnková rokoková fešanda z porcelánu, kterou v náručí přenáším přes svůj práh.

Nesmím zakopnout.

Klopýtnu. Panenka padá. Roztříští se. Za okny se blýskne.

Posadím se na posteli. Popadnu triedr. Kolem domu mé paní se za starými pneumatikami krčí zvířata s choboty. Přebíhají neslyšně. Pět výrostků, co Justýně nastříkali kosočtverec na zeď. Na co si to hrají.

„Ty vole, to bude prdel, tím postříkáš ty chcípáky.“

Vymotám se z prachové peřiny. Natáhnu bačkory. V komoře popadnu koště, násadu před sebe sunu jako hlaveň. Jazykem přejíždím podél zubů, rozcvička. Jazyk zkrotím. Na jazyku přede strach, pohladím strach za ušima, zklidní se. Prudce rozevřu dveře, namířím svůj hlas.

„Ruce vzhůru. Policii už jsem volal.“

Než si uvědomí, odkud hlas vychází, rozprchnou se.

„Ty vole... a do prdele!“

Divoká zvěř se rozprchne. Instinktivně našli snadný cíl. Předávají si z generace na generaci štafetu, nikdy to neskončí, nikdy, moje kůže to zná. U zdi se válí pět lahví. Pach je neomylný. Benzin.

Uklízím, uklízím do rozbřesku. Odnáším lahve. A ředidlem omývám každé stéblo trávy. A pak horkou vodou s jarem. Voda zmrzne. Stébla se balí do skelného povlaku. Jsem zchvácený.

Jsem zchvácený. Před očima obrazy. Nevím, jestli se staly. Někdy se už staly. Staly se. Zním to. Ve staré Spartě by mě i Justýnu shodili ze skály. Jinde by mě a Justýnu poslali do plynu nebo do lágru, kde by nás usmýkali. Dnes to není jiné. Válka každý den. Hodíme se jim, hodíme se jim, potřebují nás, jsme vyvolení, jsme po ruce, protože nezvládají strach z vlastní nejistoty, strach z vlastních životů, maloměšťáctí primitivové, fašisté všedního dne. Škrtnutí sirky, plameny v řadě. Hořící pochodeň. Proletí sklem, pryčny vzplanou. Kolem domu hořící kruh a uvnitř deset lidských pochodní. Mohou křičet. Tmou se vřítí odpověď. „Chcípňte, svině.“

Jsem zchvácený. Ale nechcípnu jsem. Ona taky ne. Nic se nestalo. Osprchuju se. Jdu podél řeky na vlak. Ona by oheň spolykala.

Jen ona by mohla spolykat i pětici divé zvěře.

Otázka dne zněla jednoduše. Jak tento den přežít.

Zásada číslo jedna: nepanikařit.

Justýna spěchá se seznamem jmen na papírku. Naháže dychtivě dětem do náruče oblečení, jako by rozhazovala výhry v tombole. Vodu dnes čajem neobarví, napijí se studené vody z kohoutku, chleby zapórované marmeládou ukusují cestou. Justýna potřebuje před zvoněním obejít třídní učitele svých dětí. Rozčilená je přepadá na chodbách školní budovy, vysvětluje, prosí. Jsou opatrní, ale pomoc přislíbí. Poněkud nesví v blízkosti blankytných letních šatů, tak nepatřičných v tomto ročním období.

Vysvobodí je zvonění.

Justýna s prořídlym konvojem pokračuje do školky. Vyplázne jazyk na vykuleného zajíčka na dveřích, učitelku s ptačím obličejem vynechá, zkontroluje, zda jsou bačkůrky slepené, a vypraví se rovnou za ředitelkou. Bobulka má slova nacvičená. Odposlouchané věty zopakuje s vážnou tváří místo matky. Ředitelka se účastně vyptává na podrobnosti. Rozejdou se stiskem rukou.

Ráno, takové pocukrované svěží ráno. Justýna vyplula v modrých šatech a lodičkách. Mezi devíti koulemi v zimních bundách byla jako královna mezi mimozemšťany. Dává mi znamení. Tak dnes. Jeden rok, šest měsíců, sedm dní. Bůh, matčin Pán, sedmý den odpočívá, má náladu na udílení milosti. Má paní spěchá. Přesto jsem triedrem stihl propátrat zakulacená ramena, rovná záda, zvrásněné lokty, kolena a vykrojené nártý.

Tak dnes.

Pohledem na oblý nárt, do kterého bych rád složil hlavu, jsem vytěsnil svoji vlastní ukuchtěnou a vařící porci, která neodvratně chladne; cestou od tramvaje si zpívám.

V pohřební službě FREUDE A SPOL. na mě čeká sám velký Freude. A jeho dvacetiletá společnice, kterou vidím podruhé v životě a jež si mě z výšky svých jehlovitých podpatků pobaveně prohlíží. A stará Muklová, samozřejmě. Uvítací výbor. Ukloním se. Budeš se mu klanět a máš do důchodu vystaráno, říkala máma.

Muklovka do mě strčí, drží mě dvěma prsty. Naviguje mé tělo do konferenční místnosti, tam nikdy nechodím. Vedu za sebou husí pochod.

„To je on?“

„Ano, to je von.“

Josífek Freude se na mě nepodívá. Jen kývá. Dva muži, které neznám a kteří čekají za dlouhým stolem, mi potřesou ploutví. Jména nezachytím. Dcera a starší vnučka paní Lauschmannové, které sedí mužům po boku, utnou tichý hovor. Dělán, že je nevidím, že tu nejsou, že je neznám. Přízraky.

Štrafovanou nákupní tašku na kolečkách postavím k věšáku. Svléknu sváteční hubertus. Z tašky vysunu a na sebe navléknu vyžehlený modrý plášť. Jsem nezvykle klidný, pohyby přiměřené a úměrné příkazům, jaké sám sobě z mozku vysílám. Nemám čas se rozptylovat, přátelé, moje paní mě teď bude hodně potřebovat, já musím začít plnit černé igelitové pytle a futrály, skládat písmenka, abych dnes mohl odejít dřív, musím si koupit řádný oblek a zásnubní prsten, lady Diana taky od Charlese nejdřív dostala prsten, každá výjimečná žena nejdřív dostane prsten s brilianty a kytici rudých růží, píší o tom v novinách.

Muži si s Freudem cosi mumlají. Slověm nerozumím. Pak si mě odvádějí do hlavní kanceláře. Usadí si mě naproti sobě, dnes se tu hrají škatulata, hejbejte se, zatímco moje škatule jsou ještě prázdné a nemá je kdo naplnit. Mluví jenom jeden z nich. Druhý stojí u okna, zády ke mně, přešlapuje. Mluví ke mně jako k malému dítěti, pečlivě artikuluje, hlupák.

„Včera jsme vás marně sháněli, pane Krvepolský.“

„I-I-istě, istě, p-pane.“

„Kdepak jste byl?“

„N-nemocný.“

„Telefon doma nemáte?“

„I-I-istě, istě.“

„Máte? Nebo nemáte?“

„N-ne. N-nikdo mi nevolá.“

„Aha. Vy víte, proč jsme tady.“

„E-eks-eksu-umace.“

„Ano. Pozůstali zesnulé paní doktorky Lauschmannové zaplatili exhumaci. Dlouho s ní otáleli, ale prý je... tedy konkrétně vnučku... babička strašila ve snu. Tak tedy zaplatili exhumaci. A jestlipak víte proč?“

„N-nemam t-tušení.“

„Zjistili, že tělo je v pořádku. Jen nohy byly v neobvyklé poloze.“

„I-i-istě, istě. Aby se... do d-dřevěnyho s-spacaku... vešla.“

„Ahá? Nicméně rodina zaplatila – mimo jiné – i za to, že zesnulá bude oblečená do nových šatů a obutá do bot, které příbuzní přinesli. Oblečená nebyla. Copak nám k tomu povíte?“

„J-já nevím... a-asi se rozpadly.“

„Svršky na ní byly. Jen tak položené. A nově koupené šaty to tedy rozhodně nebyly. Rodina si prozíravě uschovala účtenky.

V obchodě jsme si oblečení nafotili. Prosím.“

Druhý muž celou dobu mlčí. Dívá se z okna, jako by tam viděl celou pravdu. Teď se otočí, přede mne přisune fotografii modrých šatů na těle mladičké modelky.

„I-istě, istě. Ž-žadna část t-těla... n-nechyběla.“

„Prosím?“

„Ž-že je... v-všechno v p-pořadku.“

„A chcete tím říct, že někdy něco chybí?!“

„I-istě, istě. N-nevim.“

„Nám můžete důvěřovat. Podívejte, pozůstalí paní Lauschmannové z toho nechtějí dělat aféru. Vy víte, co se stalo, vidíte. A řeknete nám to.“

„J-ja nic n-nevim. Já si s n-nima jen... p-povídám.“

„S kýmpank si povídáte?“

„S n-nebožtikama. A s-skladam p-pismenka. A už potřebuju j-jit. P-pod drnem ty š-šaty přece n-neužije ž-žadna z nich. P-pomahat se m-musí ž-živym.“

Justýna by si nejraději povyskočila. Rozjařené dítě. Všechno se zdá být na dobré cestě. Takový zářivý, pocukrovaný den. Odpočítá drobné, nečekaný výdaj nového dne. I když je bohatá, na poklad se sahat nesmí. U Stánku s novinami koupí inzertní noviny, prodej a nákup bytů a domů. Ještě na ulici je namátkou rozevře a spadne jí čelist.

Krabice nad splachovadlem skrývá velký poklad.

Který nestačí ani na koupi psí boudy.

„Dobře. Ano. To máte jistě pravdu. Tak tolik k paní Lauschmannové. Ne ne, ještě se prosím posaďte. Viktorie Vlková a Jana Karolína Ottová, říkají vám ta jména něco?“

„N-ne. J-jo. N-ne.“

„Tak ano? Nebo ne? Uklidněte se. Napijte se.“

„N-neznam.“

„V případě paní Vlkové došlo k záměně těla. V druhém případě k poškození těla. A také nebyly provedeny služby, za které rodiny zaplatily. V prvním případě chybí zlatý řetěz s panenkou Marií, který měl zesnulou doprovázet na poslední cestě jako výraz úcty její rodiny. A jak nám řekl pan Freude, všechny mrtvolky jste na poslední cestu vypravoval jenom vy. A sám.“

Vytřeštím oči, špatně se mi dýchá. Rozepnu na pupku modrý plášť, svědí mě pokožka, prsty už drbou břicho. Jazyk pohyby doprovází zalykavými zvuky. Zním jménem všechny své mrtvé, ale Vlkovou a Ottovou ne, to ne, to je past, mračna písmen slyším poprvé. Není v mé moci představit si duši bez těla. Jako bych slyšel hudbu, mámin hlas, jako by se dívala klíčovou dírkou a věděla, že myslím na Justýnu, neposlechl jsem mámu, neposlechl, varovala mě, že si k nikomu nesmím vytvářet žádné pouto, protože to by byl zárodek zkázy.

„E... eeezna... am.“

„Prosím? Uklidněte se, jenom vyšetřujeme. Nikdo vás z ničeho neobviňuje. Zatím. Jen si potřebujeme zmapovat situaci. To je běžný postup při vyšetřování.“

Tělo zrazuje. Cítím, jak se zbytky sympatií, které si pro mě ten muž schraňoval, rozpouštějí pohledem na stékající slinu v koutku úst, na neforemné maso, na kotníkové boule, na zápach mastí a dezinfekce, co se s mým potem rozpařuje po místnosti. Jazyk bych si nejraději dvěma prsty narval zpátky, profackoval ho, aby poslouchal. Musím to zvládnout vůlí. Musím.

„N-neznam. P-pani Lauschmannovou j-jo. Ale ty d-dvě jsem do r-rakve... ne-neštosoval. T-to m-musel někdo j-jinej.“

„V papírech stojí vaše jméno.“

Pot vyrazil. Ve spáncích buší. Přes tlukot přetéká potůček a krabatí se.

„J-ja ne, j-ja to ne-nebyl!“

„Stojí tam vaše jméno. Tuto skutečnost dosvědčil pan Freude. A s ním i paní Muchová.“

„N-ne. J-ja ne. J-ja mam rad všechna t-těla u l-ledu. M-mam je rad. A p-pamatuju si je. Mam je rad.“

Justýna na stole rozloží pláty novin. Propiskou zatrhne nejnížší sumy. Zahradní domky. Chaty na samotách se suchým WC. Představuje si, co by na zahradě pěstovala. Překřikují se s Bobulkou. Jahody, mrkev, okurky, rajčata, cibuli, pórek, brambory.

„Veliký melouny pro nás. A malinký pro Ustynu.“ Směje se Bobulka.

Justýna v osolené vodě povaří těstovinové motýlky. V hlubokém talíři je obarví kečupem a ozelení hráškem. Ve stejné vodě uvařila vajíčko, které rozpresuje mezi hrášek. Obědvají. Bobulka usne. Justýna umyje v plastové vaničce nádobí, vytře podlahu. Špinavou vodu vylije na kompost. Na plotýnce ohřeje novou a nechá ve vaničce odmočit špinavé povlečení ze dvou postelí. Stůl překříží starým žehlicím prknem s vyhřezávajícím vnitřkem, na židli položí další z nekonečné fronty zmuchlaných látek.

Její práce nikdy nekončí.

Její směny jsou čtyřiaadvacetihodinové.

Termín ukončení pracovního projektu se kryje s termínem její vlastní smrti.

Dobrovolný pracovní tábor.

Takhle ale Justýna nepřemýšlí. Je šťastná, bytostně šťastná. Její způsob modlitby. Za vršíci se pyramidou vyžehleného prádla se usmívá žena, která každý z kousků oblečení, než ho vypne a přejede horkou, černou, syčící lokomotivou, přiloží k tváři a políbí.

Muž cosi drmolí. Druhý muž mi ukáže zprávu přednosta ústavu soudního lékařství, který se na žádost Lauschmannovy rodiny exhumace účastnil. A posléze i exhumací dam Vlkové a Ottové. Ten případ musí policie vyšetřovat; došlo k záměně těla, došlo k poškození těla.

Ať si vyšetřují, co chtějí, ať mě nechají na pokoji.

Mám v hlavě černou díru. Řeknu mu jasně, že dneska si musím koupit oblek a kytici rudých růží a zásnubní prsten a přebalím si bělobou kotníky a namasíruju francovkou koleno, požádám o ruku svou paní, jiná příležitost už nikdy nebude, čas dozrál, měsíce se připravuju na dnešní den, neznám žádnou paní Vlkovou a neznám žádnou paní Ottovou, znám jenom paní Lauschmannovou, to byla moje zesnulá, tu jsem měl rád, té jsem pustil *Ódu na radost*, ta si ji zasloužila.

O šatech i lodičkách pomlčím, ještě by pošpinili Justýnu. Ještě by ji vyslychali a sahalí na její tělo, sahalí by jí na rameno, tak jako sahalí na rameno mně, než mě zasypali otázkami.

Muž vstane, položí mi ruku na rameno zas, no vida. Otočím se, rozpřáhnou se a vlepím mu lopatou a s vyplazeným jazykem ohromného facáka, na mou paní nikdo nikdy sahat nebude, k mojí křehké Dulcinee se nepřibližujte, modré šaty si zasloužila, chci vlepít facku i druhému muži, ale jsem pomalý, náprah trvá dlouho, muž od okna mi zkrouť ruku za zády, nasadí mi želízka, kde je vzal, napadení veřřejného činitele, tak tím začččneme. Promluví poprvé. Zdá se, že ani on si nerozumí se svým růžovým hadem, ř se mu drolí, č čmachtá na jednu nohu. Nejistota zůstává, ať se děje cokoli. Mít štěstí dnes znamená víc než co jiného udržet si neštěstí v dostatečné vzdálenosti od těla. Oni si od těla udržují mě a Justýnu.

Poprvé v životě zalituju, že jsem si neuhájil invalidní důchod. Seděl bych večer doma s Justýnou. Nevystrkovaly by na mě drápy cizí mrtvoly s podivným shlukem hlásek, co je to vůbec za jména, Volfová, Ottová, jenomže matka ne, matka řekla, že jsem zdravý a mezi lidmi se otužím. A kdo teď ochrání moji lásku, moji paní,

štíhlou břízu na strmém kopci, ze všech stran na ni fouká, blesk kdykoliv uhodí, já tu hýkám bezmocným pláčem, pod nosem cítím vlhko, které polykám, ruce v železnicích. Okenní muž se s odporem odvrátí.

Když mě odvádějí chodbou, ten ubohý dvouhlavý zbytek po životě paní Lauschmannové se obrátí na muže mluvku.

„Snad toho chudáka pro jedny šaty hned nezavřete. To jsme opravdu nechtěly.“

„Tak to mám za všechno, co jsem pro toho mentála udělal.“

Josífek Freude si okatě nahlas ulevuje. Oči mu vesele jiskří, stejně jako jiskří řetěz na opálené kůži. Jen kostnatá Muchová si do mě kupodivu nedlouhne. Vlastním látkovým kapesníkem mi utře nos.

V očích se jí zalesknou slzy.

A uvnitř slz zatavený strach.

„U knížete Krvepolskýho jsou poldové. Něco hledaj. Celý město to ví.“

Burák má oči navrch hlavy. Ostatní se vyhrnou za ním, k vrávoravému plotu. Vejrají s otevřenou pusou na auto a tajemné muže. Okouní tu lidé z městečka. Justýna hejno zažene zpátky.

„Nechte toho, máme svejch starostí dost.“

Knutítek a Kaštánek blbnou, zamotávají se do vypraných prostěradel a polštářů. Pod prádelní šňůrou na stole leží linkovaný papír. Seznam lidí, na které se Justýna obrátila s prosbou, je odškrtaný. Zbývá jediné jméno: táta.

Justýna za pomoci Krahulíka sepisuje dopis. Syn jí radí, jaká i/y vepsat. Justýna občas zpohlavkuje mladší děti, drkají do stolu, pod nímž si hrají. Dopis přepisuje několikrát.

Dopis, který dětská lékařka přiloží k žádosti adresované úřadu ombudsmana.

Musím okamžitě promluvit s Justýnou, musím jí říct, že protějšší dům jí patří, všechno, co mám, je její, všechno, porcelán a stříbrné

tepané podnosy a obrazy a pokoje, tam se schová, je proti chvílí krutým, zahání z duše hlad, a toho, kdo má rád, uchrání před úrknutím. Nalodím si ji do domu, do mé archy Noemovy, budu se o ni starat a chránit ji. Oběma mužům křičím do tváře, že mě můžou obhájit jedině mí mrtví, mám je rád. Hnojím léta jejich zahrádky, aby vykvetli, šňupou radši afrikány a jetel než kopřivy. Napíšu vám seznam svých mrtvých, křičím na ně, napíšu vám seznam a zeptejte se jich.

Nad bílým domkem vyšly první hvězdy. Kolem domu obšlapuje pět výtečníků. Nebe za dozoru měsíce sesílá pevné vločky, které se chytají za ruce a dvorek se zrezivělým prádelním hrncem a starými pneumatikami pokrývají útěšlivou bělobou. Večer změkčí mastnotu Justýniných vlasů, které si nestihla umýt. Bude tu stát opřená o zárubeň dveří, vykouří čtvrtinu cigarety, své denní penzum a bude vzpomínat na šťastné chvíle svého života, chvíle, kdy jí Harold na zápraží nechával dary lásky,

Harold, v jehož pravomoci je dobro. Dával, nic nechtěl. Stačila mu její existence. A dokonce pro ni napsal slova, kterým tak úplně nerozumí, ale která jsou jen a jen její.

SINE AMORE NIHIL

Justýna zadupe a odklepe na prahu sníh. Nevšimne se pětice stínů, které s kanystry obíhají kolem. Dveře zamkne a pevně utěsní, stejně jako zamřížované okno. Lehá si do semknuté náruče, k devíti jarním ústům.

Bílý dům k ránu hoří. Požár se zakládá v přítmí. Vnitřek je roztaven na beztvárovou masu. Hoří a plameny se objímají a chtivě se vlní při pohanském tanci a vykukují z okna. Není vidět, po čem prahnou a po čem se sápu. Domek chce v plamenech vychrlit svoje vnitřnosti. Oheň praská a pálí, vystřeluje ještěřčí jazyky a ochutnává vločky, slízává chlad, dere se pevně zamčenými dveřmi, které zvenčí někdo

narychlo zabednil, a mohutní. Kosti v poušti Namibie. Vnitřek domu plameny olízly a ochutnaly, nezastaví se, nesmějí se polekat. Lekly se.

Proto chtějí ven, nasycené se prokousávají střechou, která chutná po benzínu. Plameny na prudkém světle nemají barvu.

Hasiče nikdo nezavolá, dokud se hustý, nasládlý černý kouř nepřizene k náměstí.

Musím s ní mluvit. Psychiatrovi, kterého si vyšetřovatel pozve, aby napsal posudek, jestli jsem nebo nejsem vyšinitý, jestli jsem nebo nejsem svéprávný vykradač hrobek, převyprávím příběh o své paní, té netknuté, čisté kráse, povím mu o své lásce, o svém prvním a posledním milostném příběhu, svěřím se mu, uchvácený svou bohyní, poprosím ho, ať mě za ní třeba jen na hodinu pustí, aspoň na hodinku, jenom si ji přestěhuju k sobě.

„A kolik že má dětí?“

„D-devět.“

„Devět? Aha. Ale vy jste s ní nespál... ani jednou.“

„N-no a co... Co mi máma četla b-bibli, vim, že o-otec je vždycky nejistý... a t-třeba j-já...“

„Ani jste se jí nedotkl. Nezatoužil jste někdy, aby byla mrtvá a vám po vůli?“

Takový průhledný chyták, takový trik, ale já nejsem hloupý, vypadám hloupě, ale nejsem hloupý.

„N-ne! O-ona je ž-živa a b-bude moje. A ty d-děti jsou m-moje. M-mam je rad. Je to t-tenhle život, jiny mít ona n-nebude. Č-čeka v čekárně. Že tato doba p-přejde sama od sebe. Pokračuje ve v-vymletých kolejkách. Ale dávno nikam nevedou. Musel by někdo p-přijít a zvednout a u-ukázat nový s-směr. Justýna je ve v-vězení. K-ktere sama u-udržuje.“

„Uklidněte se. Vzpamatujte se. – Dotkl jste se jí?“

„N-ne.“

„Tak se vraťte do reality. Nedotkl. To jste měl. Ta po tom, zdá se, prahne. Člověče, uklidněte se, vždyť jste dospělý chlap. Takové lidské přebytky odjinud dneska žádné země dobrovolně nepřijmou a ani k tomu nemohou být donuceny tak jako dřív.“

„N-narodila se t-tady.“

„Jednou uprchlík, vždycky uprchlík. Stigmatizovaní by měli být odsunuti.“

„U-už takhle je i-i-izolovana od okolí. A z-zranitelna.“

„Co tě nepálí, to nehas. Jenom by se vám vysmála. Opravdová láska vypadá jinak.“

Nebyl v tom úmysl.

Ne, nebyl.

To jen moje ruce reagovaly rozumně, promyšleně. Vědí totiž, že dobro nikdy zlo nespoutá. Moje dobro nikdy žádné zlo nespoutalo. Jen je na chvíli pozdrželo. Střelhibitě se rozkmitaly a pravá z nich narazila do boule mezi stehny toho líbezného psychiatra, roztáhl jsem prsty a čapnul a trhal a drtil, pomstil jsem svou paní, pomstil jsem Justýnu, kterou urazil a přitom o ní neví vůbec nic, rozmačkal jsem ten výstupek na padrtě, kterým ji urazil, kterým na ni pomyslel, na něho ona nečeká, pustil jsem teprve tehdy, když krev prosákla i na mou kůži. Ale možná se mi to celé jen zdálo, možná jsem jen toužil něco takového udělat. Pomstil jsem svou paní. A pomstím ji znovu a znovu a znovu, i tehdy, až se budou smát a říkat mi, a že za tebou teda ty vole do lochu nepřijde, se nediv, úchyle, že ti ta cigoška dala kvinde, dyžs ji neklátil, pomstím ji tolikrát, pomstím ji znovu a znovu a znovu, když budou říkat ty zrúdo a úchyle, pomstím ji, musím si zasloužit svou paní, protože ji miluju, musím si ji zasloužit, i když skončím na doživotní samotce v léčebně, kde si na stěnu budu promítat její tvář, paže a srpek úsměvu, záchvěv neslyšného hlasu, ze kterého budu odezírat *Tak jak bylo v Praze? Blaze?*, natáhne ke mně ruku v blankytných šatech a propne nohy v modrých lodičkách a já si ji přenesu přes práh svého domu i s průvodem

devíti svatebčáneků, jako jsem si ji dávno přenesl přes práh svého srdce. Zachránit sebe i ji, rozevřít její stydké pysky, strčit mezi ně hlavu, provléknout se a vstoupit do klidného světa za zrcadlem, ponořit se pod hladinu, vstoupit do temné komory, kde se zablýsknou tekuté fotografie. Půjde to tak dál, až do nicoty, kde se zatavil čas.

Tekuté je věčné. Už není kam uhnout, jen zemřít zpříma.

Vidím Justýnu. Běží podél řeky. Je sama. Živá pochodeň. Běží do velkého města, běží po nábřeží. Hledá otce, hledá Kobolda, hledá jeho dům, nepamatuje si číslo, nepamatuje si vchod, drží se za ruku knížete Krvepolského, drží se mě za ruku, ale já mizím, já se roztavím. Zvoní na zvonky, postupuje dům od domu, trvá to dlouho, město je velké. Zastavuje chodce. Vyhýbají se plameni. Každý z nich má za sebou dav příbuzných a všichni stojí za Evou. Justýna zvoní na zvonky a vyptává se. Nikdo nic neví. Nikdo si jí nevšímá, všichni míří ke Kamennému mostu, kde obrovitý jeřáb cosi vyřvává z hlubin a vytahuje zpod hladiny. A na břehu devět zuhelnatělých drobných soch, od nejmenší k největší. Stojí na břehu řeky.

Justýna běží dál a nevšímá si jich.

Ještě se nezastavila. Hromádku popela rozfouká vítr a odnese řeka.

Někde to přece muselo začít. Někde to pramení. Tužebník jilmový v mokřadu.

Kobold, tužebník vltavský.

Jilmy v Čechách vymřely v devatenáctém století.

Nádech a pod hladinu.

Berlín-Wannsee, listopad 2008

Výdech a nad hladinu.

Graz, březen 2010

Radka Denemarková
Kobold
Přebytky něhy
Přebytky lidí

Ilustrace na obálce Zjenn/Shutterstock.com
Redakce Markéta Teuchnerová

Vydala Městská knihovna v Praze
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. elektronické vydání
Verze 1.0 z 22. 11. 2019

ISBN 978-80-274-0227-4 (epub)
ISBN 978-80-274-0228-1 (pdf)
ISBN 978-80-274-0229-8 (prc)